

ΕΒΧΗ- ΚΑΜΕΝ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΝΙΔΑ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΩΝ ΤΟΥ
ΕΚ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΎΔΡΑΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ «Ο ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ»
ΥΠΟ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑΝ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧΟΥ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΜΙΛΟΥΛΗ

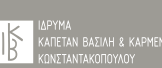
ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ

Η ειδική έκδοση *Εβγήκαμεν εις τα πανία* υλοποιήθηκε με την αποκλειστική χορηγία του Ιδρύματος Μποδοσάκη προς τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, στο πλαίσιο της έκθεσης *Τρέξε επάνω εις τα κύματα της φοβερής θαλάσσης. 1821. Ο Αγώνας στη θάλασσα*, που συνδιοργανώθηκε από τα ΓΑΚ και το Ίδρυμα Ευγενίδου.

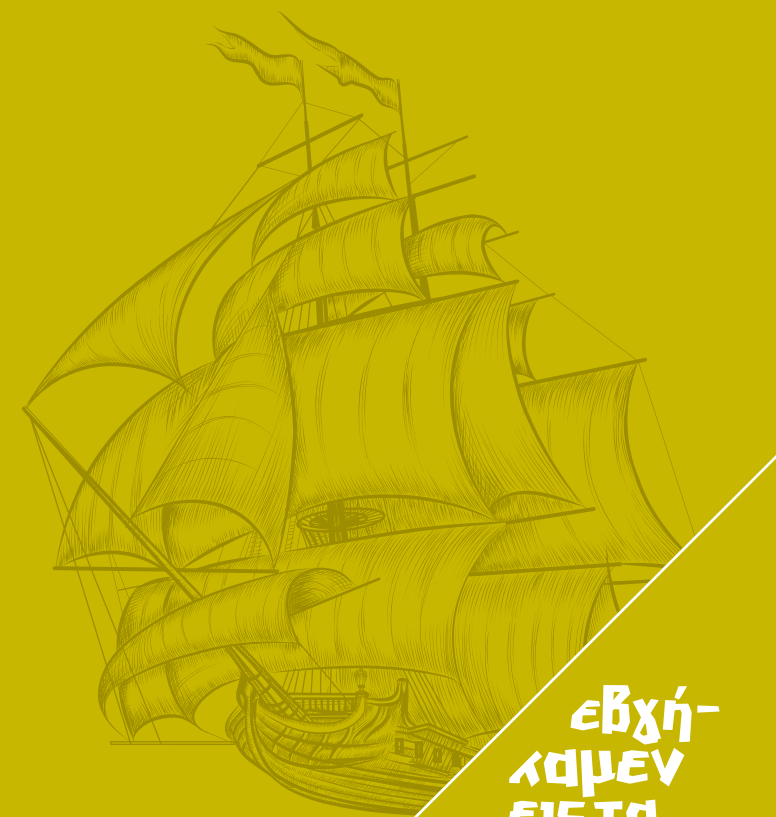
18
2021

Γεννάσιος Ανδρείος Καταπύριον
ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Η
Μ
Ε
Ρ
Ο
Λ
Ο
Γ
Ι
Ο

ΤΟΝ ΚΑΤΑ
ΘΑΛΑΣΣΑΝ
ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΟΝ
ΕΚ ΤΗΣ
ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ
ΤΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ
«Ο ΜΙΑΤΙΩΔΗΣ»

εβγή-
καμεν
εις τα
πανία

ΑΘΗΝΑ 2020

εβγή-
καμεν
εις τα
πανία

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ

Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου
Ίδρύματος Μποδοσάκη

Η έκδοση *Εβγήκαμεν εις τα πανία* αποτελεί ένα προσωπικό ημερολόγιο καταστρώματος πολεμικού σκάφους του Αγώνα. Πρόκειται για το χειρόγραφο ημερολόγιο που διατηρούσε ο πλοίαρχος του πλοίου «Μιλτιάδης», Γεώργιος Σαχίνης από το 1824 ως το 1827 και εκδίδεται με την υποστήριξη του Ίδρύματος Μποδοσάκη, σταθερό αρωγό των Γενικών Αρχείων του Κράτους.

Η υποστήριξη της έκδοσης εντάσσεται στο πλαίσιο της συμμετοχής του Ίδρύματος Μποδοσάκη στην «Πρωτοβουλία 1821 - 2021», μια πρωτοβουλία συνεργασίας 16 Ίδρυμάτων της χώρας για την επέτειο των 200 ετών από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης. Η ίδια η έκδοση θα πλαισιώσει την έκθεση που συνδιοργανώνεται από το Ίδρυμα Ευγενίδου και τα ΓΑΚ *Τρέξε επάνω εις τα κύματα της φοβεράς θαλάσσης. 1821, ο Αγώνας στη Θάλασσα*, καθώς εστιάζει σε ένα από τα εκθέματά της. Στοχεύοντας στη διευκόλυνση του αναγνώστη, η έκδοση περιλαμβάνει την ψηφιακή αναπαραγωγή του χειρογράφου η οποία συνοδεύεται από την αντίστοιχη μεταγραφή της.

Στο Ημερολόγιο παρακολουθούμε την καθημερινότητα του ναυτικού αγώνα για την ανεξαρτησία μέσα από τη βιωματική γραφή του Γεώργιου Σαχίνη. Το ημερολόγιό του αναμεταδίδει με ζωντάνια τις πολεμικές επιχειρήσεις της συγκεκριμένης περιόδου, αλλά και την καθημερινότητα των πληρωμάτων, των ναυτικών που μάχονται για την ανεξαρτησία. Αποτελεί ιστορικό τεκμήριο, αλλά και μια πηγή που μας επιτρέπει να γνωρίσουμε και να παρακολουθήσουμε τους αγωνιστές που επιχειρούσαν για μια μακρά περίοδο του Αγώνα. Το Ίδρυμα Μποδοσάκη με χαρά υποστηρίζει την ανάδειξη αυτού του σπάνιου υλικού που ρίχνει φως στην κατανόηση της ιστορίας και των ανθρώπων που την έγραψαν.

Η διαχρονική υποστήριξη του Ίδρυματός μας στα ΓΑΚ επιβεβαιώνει την σημασία που δίνει το Ίδρυμά μας στο ρόλο τους στην ανάδειξη της ιστορίας μας και της πολιτιστικής κληρονομιάς του Ελληνικού Έθνους.

Επιστημονικά υπεύθυνη - Εποπτεία:

Αμαλία Παππά, Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια,
Διευθύντρια Αρχειακής Έρευνας, Προβολής, Επικοινωνίας, Συντήρησης και Διατήρησης αρχείων
Χριστίνα Β. Σάρρα, Προϊσταμένη Τμ. Προβολής, Επικοινωνίας και Εκπαιδευτικών Δράσεων των ΓΑΚ

Συντονισμός έκδοσης:

Χριστίνα Β. Σάρρα

Μεταγραφή χειρογράφου Κεντρικής Υπηρεσίας ΓΑΚ:

Ντίνα Αδαμοπούλου, Προϊσταμένη ΓΑΚ- Ιστορικό Αρχείο- Μουσείο Ύδρας

Επιμέλεια μεταγραφής χειρογράφου ΓΑΚ-Τμ. Ύδρας:

ΓΑΚ-Κ.Υ/Τμ. Αναγνωστηρίου & Αρχειακής Έρευνας, ΓΑΚ-Τμ. Ύδρας

Ψηφιοποίηση Χειρογράφων:

© Copyright Γενικά Αρχεία του Κράτους / General State Archives
Δάφνης 61, 154 52 Ψυχικό / 61, Dafnis Str, 154 52 Psychiko
www.gak.gr

ISBN 978-960-7236-20-3

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ- ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ

Πρόεδρος Ιδρύματος Ευγενίδου

Το Ημερολόγιο που κρατάτε στα χέρια σας εκδόθηκε στο πλαίσιο της έκθεσης *Τρέξε πάνω εις τα κύματα της Φοβεράς Θαλάσσης. 1821, Ο Αγώνας στην Θάλασσα*, που διοργάνωσε και φιλοξένησε το Ίδρυμα Ευγενίδου σε συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους εν όψει της επετείου των 200 ετών από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης. Η Έκθεση αρχαιακών και μουσειακών κειμηλίων εντάσσεται στις δράσεις της «Πρωτοβουλίας 1821-2021», μίας σύμπραξης στην οποία συμμετέχουν 16 από τα μεγαλύτερα Ίδρύματα της χώρας, ενώνοντας τις δυνάμεις τους σε ένα κοινό όραμα και εκφράζοντας ένα παράδειγμα ενότητας και συνεργασίας με αφορμή την επέτειο αυτή.

Στόχος της έκδοσης αυτής είναι να παρουσιαστεί με τον πλέον ζωντανό τρόπο η προσωπική περιγραφή ενός ανθρώπου που δεν είναι απλώς παρατηρητής των ιστορικών γεγονότων, αλλά μετέχει σε αυτά. Πρόκειται για γεγονότα που σχετίζονται με την θάλασσα και τον ναυτικό αγώνα για την ανεξαρτησία.

Το Ημερολόγιο του πλοίαρχου Γεωργίου Σαχίνη, επί του βρικόου «Ο Μιλτιάδης», υπό την αρχηγεία του ναυάρχου Ανδρέου Μιαούλη, είναι η πλέον αντιπροσωπευτική παρουσίαση της καθημερινότητας των ναυτικών που επέβαιναν στο μπρίκι «Μιλτιάδης». Πρόκειται για την ζωντανή εκδοχή μιας δύσκολης πραγματικότητας στην θάλασσα, την ιστορία των ναυτικών πολεμικών επιχειρήσεων και παράλληλα την βιοματική αποτίμηση αυτής της πραγματικότητας από έναν από τους ικανότερους πλοίαρχους του ελληνικού ναυτικού κατά την διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης.

Πώς λειτουργούσε ο Σαχίνης; Πώς εκτιμούσε τις καταστάσεις; Πώς αισθανόταν; Πως ζούσε; Ποιες ήταν οι ελπίδες του; Ο λόγος πυκνός και καλογραμμένος, ένας χείμαρρος που παρασέρνει τον αναγνώστη, ενθαρρύνοντάς τον να σταθεί με σεβασμό και θαυμασμό απέναντι στους πρωταγωνιστές του Αγώνα στην θάλασσα.

Μέσα από τις περιγραφές αναδεικνύεται η δύσκολη καθημερινότητα, λόγω της ένδειας των πόρων, και παράλληλα η στρατηγική ευφυΐα και ευστροφία με την οποία καλούνταν να αντιμετωπίσει ο ίδιος ο Σαχίνης, όπως και όλοι οι συναγωνιστές του, τον οπλικά ισχυρότερο εχθρικό στόλο. Η αποτύπωση των παραπάνω προσδίδει στο ημερολόγιο την μοναδική αξία της τεκμηρίωσης της ιστορίας.

Για την έκδοση αυτή θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τόσο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και τα Γενικά Αρχεία του Κράτους για την ανάδειξη αυτού του πολύτιμου τεκμηρίου Ιστορίας όσο και το Ίδρυμα Μποδοσάκη για την χρηματοδότηση της έκδοσης αυτής.

Ν. Ε. ΚΑΡΑΠΙΔΑΚΗΣ

Πρόεδρος της Εφορείας των Γενικών Αρχείων του Κράτους

Η έκδοση του Ημερολογίου των κατά θάλασσαν εκστρατειών του πλοίαρχου Γεωργίου Σαχίνη επί του βρικόου «ο Μιλτιάδης», αποτελεί μια μικρή συνεισφορά των Γενικών Αρχείων του Κράτους στο πλαίσιο της έκθεσης *Τρέξε επάνω εις τα κύματα της φοβεράς θαλάσσης. 1821, ο Αγώνας στη Θάλασσα*. Η συγκεκριμένη έκθεση αποτελεί μέρος των ευρύτερων εκδηλώσεων που έχουν σχεδιαστεί για τον εορτασμό για την επέτειο των 200 χρόνων από την έναρξη της Επανάστασης. Με αφορμή αυτό το σύντομο εισαγωγικό σημείωμα, οφείλουμε να ευχαριστήσουμε το Ίδρυμα Μποδοσάκη, πάγιο αρωγό των Γενικών Αρχείων του Κράτους, για την ανάληψη των δαπανών της έκδοσης και το Ίδρυμα Ευγενίδου για τη συνδιοργάνωση της έκθεσης. Το προσωπικό των Γενικών Αρχείων του Κράτους, τέλος, για τη μεταγραφή των χειρογράφων και την επιμέλεια της έκδοσης.

Ένα ημερολόγιο καταστρώματος δίνει πάντα τη δυνατότητα να αναβιώσει κανείς, έστω κι από απόσταση, την καθημερινή ζωή του πλοίου, να παρακολουθήσει τους καιρούς που συναντούσε, τους ανέμους που αντιμετώπιζε – οι οποίοι τον καιρό της ιστιοφόρου ναυτιλίας, επηρέαζαν καθοριστικά την πορεία του πλοίου–, τη ζωή του πληρώματος, τη διοίκηση του κυβερνήτη του. Ένα ημερολόγιο καταστρώματος πολεμικού σκάφους που επιχειρήσε για μια μακρά περίοδο του Αγώνα, όπως ήταν η περίπτωση του πάροντα «Μιλτιάδη» του κυβερνήτη Γεωργίου Σαχίνη, δίνει τη δυνατότητα και στο πιο αμήνητο αναγνώστη να ζήσει τον θαλάσσιο αγώνα για τον έλεγχο της υπεροχής στο Αιγαίο και νοτιότερα, από την έκβαση και τις επιτυχίες του οποίου εξαρτήθηκε τελικά η ίδια η έκβαση της Επανάστασης, που ουσιαστικά ολοκληρώθηκε με ένα μείζον ναυτικό γεγονός, τη ναυμαχία του Ναυαρίνου. Η αφήγηση του Ημερολογίου δεν είναι βέβαια η αφήγηση του επαγγελματία ιστορικού ή του λογοτέχνη, αλλά η βιοματική αφήγηση του ανθρώπου της δράσης, μέσω της γραφειοκρατικής καταγραφής των διαταγών, των μετακινήσεων, των ωρών αναμονής λόγω των ανέμων, της αβεβαιότητας των μαχών και της προσημνής ενός αποτελέσματος: μέσω των αναφορών για τη συμπεριφορά των πληρωμάτων, μέσω της περιγραφής των επιχειρήσεων και πιο συγκεκριμένα των μαχών, που εκείνη την εποχή και λόγω των συνθηκών διαρκούσαν πολλές μέρες. Χωρίς τα παραπάνω ν' αφαιρούν ή ν' απαλείφουν τη προσωπική συγκίνηση και το συναίσθημα του κυβερνήτη, που εμφανίζονται αλλά με φειδώ, σε ορισμένα σημεία του Ημερολογίου.

Πίσω απ' αυτά τα καθημερινά γεγονότα της ζωής του σκάφους και του στόλου, ο αναγνώστης μπορεί να συλλάβει όλη την οργάνωση του ναυτικού αγώνα, την ποιότητα των πληρωμάτων του, την επιμελητεία του, το κόστος του, τις ιεραρχίες του, και να διαμορφώσει μια ολοκληρωμένη εικόνα αυτού του μείζονος γεγονότος της Παγκόσμιας Ιστορίας, της μετατροπής δηλαδή ενός κατά βάση εμπορικού στόλου σε πολεμικό, ικανού μάλιστα να αναδιατάξει αρχικώς και να ανατρέψει τελικώς την ισορροπία δυνάμεων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και να οδηγήσει στην ελληνική ανεξαρτησία.

Ο ναυτικός αγώνας του 1821 συνέπεσε με την ακμή της εποχής των ιστιοφόρων στόλων. Δεδομένου ότι η τέχνη της ναυσιπλοΐας εκείνη την εποχή ήταν πολύ απαιτητική, η υπεροχή των Ελλήνων έναντι των Οθωμανών έγκειτο στην πείρα και στην ικανότητα των ναυτικών. Οι Έλληνες ναυτικοί είχαν αποκτήσει πολεμική εμπειρία είτε λόγω της συμμετοχής πολλών ναυτών στα τουρκικά πληρώματα είτε λόγω της πειρατικής τους δραστηριότητας. Αντίθετα, το οθωμανικό πολεμικό ναυτικό εξαρτιόταν από τα ελληνικά του πληρώματα, τα οποία μετά την έκρηξη της επανάστασης μειώθηκαν είτε λόγω των οθωμανικών διωγμών εναντίον των Ελλήνων είτε λόγω λιποταξιών των τελευταίων. Οι Έλληνες δεν διέθεταν πολεμικά πλοία. Τα πλοία τους ήταν ιδιωτικά εμπορικά σκάφη, σιτοκάραβα, τα οποία για τις ανάγκες του αγώνα μετατράπηκαν εκ των υστέρων σε πολεμικά. Οι πλοίαρχοι στη θάλασσα απέδειξαν την ευφυΐα και ευστροφία τους, αρετές χάρη στις οποίες κατάφεραν να αντεπεξέλθουν στον δύσκολο αγώνα που ανέλαβαν με τα πενιχρά μέσα που υπήρχαν στην διάθεσή τους.

Δεδομένου ότι τα πλοία της Ύδρας, των Σπετσών και των Ψαρών υπερεπεσάν αριθμητικά, ο στόλος ονομάστηκε τρινήσιος. Τα μικρά αυτά πλοία είχαν μέγιστο οπλισμό 20 μικρών πυροβόλων. Αντίθετα, ο οθωμανικός στόλος διέθετε πολεμικά πλοία υψηλού κόστους, κατασκευασμένα σε ναυπηγεία της Ευρώπης. Ο τρινήσιος στόλος διοικείτο από τους αρχηγούς των τριών μεγάλων νησιών, γι αυτό και δεν ήταν εύκολη η λήψη των αποφάσεων. Μόνο η κεντρική Διοίκηση αναγνωριζόταν ως ανώτερη εξουσία, η οποία όμως δεν ήταν αρκετά ισχυρή για να επιβληθεί ούτε και διέθετε τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για τη συντήρηση του στόλου και των πληρωμάτων. Κάθε νησί είχε τον δικό του ναύαρχο και υποναύαρχο, αλλά στις επιχειρήσεις που αναλαμβάνονταν από κοινού, ως ενωμένος στόλος, η γενική αρχηγία αναγνωριζόταν στον ναύαρχο της Ύδρας.

Εξαιρετικά σημαντικό ζήτημα ήταν η συντήρηση του στόλου και η αντιμετώπιση των τεράστιων δαπανών αφού, λόγω της φύσης του θαλάσσιου αγώνα, απαιτούνταν οικονομικά κεφάλαια πολύ μεγαλύτερα από τα αντίστοιχα κεφάλαια για τη συντήρηση του πεζικού. Η μετατροπή των εμπορικών πλοίων σε πολεμικά, ο εφοδιασμός τους με πυροβόλα, οι προμήθειες σε τρόφιμα και εφόδια για τις εκστρατείες αλλά και η τακτική και συνεχής συντήρησή τους, απαιτούσε μεγάλες δαπάνες.

Από την άλλη πλευρά, η έλλειψη πόρων δεν ευνοούσε την ανάληψη μεγάλης διάρκειας επιχειρήσεων από τους ελληνικούς στόλους. Οι πεστικές βιοποριστικές ανάγκες των πλοιάρχων και των πληρωμάτων, σε συνδυασμό με το χαλαρό σύστημα ναυτικής διοίκησης, τους έστρεφε συχνά στην εγκατάλειψη των ναυτικών επιχειρήσεων και στην ενασχόλησή τους με επιδρομές ή την πειρατεία [... Η αταξία των ναυτών ήρχισε πάλιν εις τον στόλον, και πολλοί εξ' αυτών εξελθόντες των διαφόρων πλοίων ανεχώρησαν εις Ύδραν.]. [ήρχισεν επί των πλοίων μας η ακαταστασία των ναυτών'...].

Στην πορεία της επανάστασης φάνηκε ότι η τοπική συνείδηση παρέμενε έντονη και δεν έγινε δυνατόν οι επαναστατημένοι Έλληνες να ξεπεράσουν τα παραδοσιακά προεπαναστατικά σχήματα και να συνειδητοποιήσουν την έννοια του έθνους, την οποία εξέφραζε η κεντρική επαναστατική Διοίκηση [...το ελληνικόν στρατόπεδον σχεδόν διελύθη εξαιτίας της ασυμφωνίας των αρχηγών, αντιζήλων του προέδρου του Εκτελεστικού Γ. Κουντουριώτου, όστις μη δυνηθείς να υποφέρει τας ραδιουργίας αυτών, επεβιβάσθη εις εν ευρεθέν αυτού Σπετζιώτικον πλοίον, και διευθύνθη εις Ναύπλιον...].

Τα ναυτικά ημερολόγια πλοίων που έλαβαν μέρος στον αγώνα αποτελούν ενδιαφέρουσες πηγές πρωτογενούς τεκμηρίωσης και πληροφόρησης για γεγονότα και καταστάσεις σε χρόνο ενεστώτα. Μέσω των ημερολογιακών αυτών αναφορών, καταγράφεται η αριθμητική συμμετοχή πλοίων και πληρωμάτων σε σχέση με την υπεροπλία του οθωμανικού στόλου [... Όλα τα πλοία ήσαν τεταγμένα εις γραμμήν, και έμπροσθεν αυτής ήσαν τα φορτηγά, εφάινοντο δε ως έν μέγα εκτεταμένον δάσος... »], περιγράφονται, με γλαφυρό τρόπο, οι πολεμικές επιχειρήσεις του ελληνικού στόλου, οι συνθήκες του πλου καθώς και οι καιρικές συνθήκες ανά ημέρα και ώρα [... έπεσεν από το έμπροσθεν κατάρτι, ο άνεμος ήτο σφοδρός και εναντίος...], οι συνθήκες επιβίωσης και η καθημερινότητα των πληρωμάτων [... δι' έλλειψιν Ιατροχειρουργου εις τον στόλον, όπου δεν υπήρξε ποτέ τοιούτος, μετά 20 ώρας απέθανε...], [... άμα εξέλθη εις την ξηράν να φροντίση να προσπαθήση να γίνομεν δεκτοί εις το λοιμοκαθατήριον. Μετά παρέλευσιν μιάς ώρας μας παρήγγειλεν ο ίδιος νέος να έχωμεν ολίγην υπομονήν, διότι ο αρχηγός του Υγειονομίον εκοιμάτο ακόμη, και ότι ελπίζει να μας δοθεί η άδεια...], αξίες όπως η φιλοπατρία [... «θλιβερήν είδησιν αλλ' ενταυτώ και χαροποιάν, ότι ο φίλτατος αδελφός Σταύρος ηξιώθη να πέση ενδόξως υπέρ Πίστewος και Πατρίδος»], [... Ο Μιλτιάδης (το πλοίον) μου είχε πένθιμον την σημαίαν (μεσίσιον) και εκανονοβόλησε εις τιμήν του πυρπολιστού Υδραίου...], συναισθήματα όπως ο ενθουσιασμός [... περί του Ιερού αγώνος μας...] και ταυτόχρονα η απογοήτευση από την ένδεια των πόρων [... περί της απανδήσεως μας και της ολιγότητος των πλοίων μας...], [... βλασφημών και καταρώνμενος την τύχη μας...], ο σκεπτικισμός για την στήριξη των Μεγάλων Δυνάμεων [... Τα τοιαύτα πλοία ήσαν ή Αυστριακά ή Γαλλικά. Ημείς δε αφού τα εβλέπαμεν αμέσως εβγαίναμεν εις τα πανία, και χωρίς άλλο, συνεπαντώμεθα μετά του εχθρού. Ιδού χριστιανωσύνη!...] ενώ περιγράφονται, με κάθε λεπτομέρεια γεγονότα [... επληροφορήθημεν μετά λύπης ότι οι πολιορκούμενοι εν Μεσολογγίω στερούνται άρτου...] στη χρονική τους διαδοχή συνθέτοντας μια άμεση αφήγηση και τεκμηριώνοντας ιστορικά τις κατά τόπους ναυτικές επιχειρήσεις της συγκεκριμένης περιόδου.

Την επιλογή του συγκεκριμένου χειρογράφου των ΓΑΚ υπέδειξε η ανάγκη για ανάδειξη των κρίσιμων συνθηκών και γεγονότων της περιόδου εστιάζοντας στους ανθρώπους που αναδείχθηκαν σε ήρωες επειδή ανταπεξήλθαν σε εξαιρετικές περιστάσεις, και στις κοινωνικές και ιδεολογικές εμπειρίες που άλλαξαν, πριν και μετά το '21, τον τρόπο με τον οποίο γινόταν αντιληπτός ο κόσμος.

Η ΜΕ ΡΟ ΛΟ ΓΙ Ο

των κατά θάλασσαν εκστρατειών
του εκ της νήσου Ύδρας
πλοιάρχου Γεωργίου Σαχίνη
επί του βρικίου "Μιλτιάδης"
1824-1825

Ἡμερολόγιον τῶν κατὰ θάλασσαν ἐκστρατειῶν τοῦ ἐκ τῆς νήσου Ὑδρας πλοιοῦρχου Γεωργίου Σαχίνη ἐπὶ τοῦ βρικόου «ο Μιλτιάδης», ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ναυάρχου Ἀνδρέου Μισοῦλη. Ἰὺν 1824-25-26- καὶ 27.
Τῶν Αὐγούστου. 1824.

- Αδρούσου
10. Κυριακή. Μετὰ μεσημβρίαν, ἀναχωρήσαντες ἀπὸ Ὑδρας διευθυνόμεθα πρὸς τὸ ακρωτήριον Σούνιον, ὅπου ἡ Ὑδραϊκὴ Ν. μοῖρα μετὰ τῆς τῶν Σπετζῶν ἐμμελλεῖ εἰσελθεῖ.
  11. Δευτέρα. Τὸ πρωὶ, ὁ Ναύαρχος καὶ ἡμεῖς μετὰ τὰ λοιπὰ πλοία μας ἠράξαμεν ὑπὸ τὸ Σούνιον.
  12. Τρίτη. Σήμερον ἐφθάσαν πλησίον μας, ἐκ Σάμου, μετὰ τὰ πλοία τῶν οἱ πλοίαρχοι Ἀλέξανδρος Ραφαήλ, καὶ ὁ Ἰωάννης Ζάκας. Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἀμέσως ἀνεχώρησαν πρὸς τὰ μέρη τῆς ν. Κω, εἰς κατασκόπευσιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου ὁ Ραφαήλ.
  13. Τετάρτη. οὐδέν.
  14. Πέμπτη. Τὸ πρωὶ ἐφθάσαν πλησίον μας πλοία τινὰ τῶν Σπετζῶν. ἀμέσως δια σημ. τοῦ Ναυάρχου, ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά. Τὴν 11^{ην} ὥραν π. μ. εἶδαμεν τὰ λοιπὰ Σπετζιώτικα πλοία πρὸς τὴν ν. Κέα, μετὰ τὰ ὁποῖα το εσπέρας ἠνώθημεν.
  15. Παρασκευή. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμεῖναμεν ἀλακάπα² καὶ εἰς συνομιλίαν. Τέλος ἀπεφασίσθη νὰ υπάγῃ ὅλος ὁ στόλος πρὸς τὴν Σαντορίνην. Καὶ πρὸς τὸ εσπέρας διευθυνόμεθα πρὸς αὐτήν.
  16. Σάββατον. Τὸ πρωὶ, ἤραξεν ὁ στόλος ὑπὸ τὴν Σαντορίνην. Ταυτοχρόνως μετὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου νὰ διευθυνθῶμεν μετὰ τὸ πλοῖόν μου πρὸς Ὀστρίαν, ἕως μίλια 30, πρὸς παρατήρησιν, πληρὴ μὴ ἰδόντες τίποτε ἐπιστρέψαμεν, καὶ δια σημ. ἠράξαμεν ὅπου καὶ τὰ ἄλλα πλοία.
  17. Κυριακή. Περί τὴν 10 ὥραν π. μ. ἐφθάσε πλησίον μας ἡ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Αλεξ. Ραφαήλ γολέττα «Τερψιχόρη», φέρουσα μαζί τῆς ἐν βρικόον Αυστριακόν, ἐμπορικόν, διοικούμενον ὑπὸ Φιλίππου Ἰβανίσκη, τὸ ὁποῖον συνέλαβεν ὀπίσθεν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου, ὅστις ἤραξεν εἰς τὴν ν. Ρόδον.
  18. Δευτέρα. Τὸ πρωὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἐξετάσαμεν τὰ ἐγγραφα τοῦ συγκεκριμένου πλοίου, καὶ ἀφού κατὰ τὰς ἀποδείξεις ἐφανερῶθῃ ὅτι τὸ φορτίον εἶν' εὐρωπαϊκόν, ἀμέσως ἀπελύθη δια νὰ υπάγῃ ὅπου ἠθέληεν. Οἱ ναῦται τῆς «Τερψιχόρης», ὡς ἤκουσαν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ πλοίου, δυσσαρεστήθησαν, καὶ ἐρευνήσαντες ἀκριβέστερα εἰς διάφορα αὐτοῦ μέρη, ἐπέτυχον τὰ ἐγγραφα τὰ ὁποῖα ἀπεδείκνυον ὅλο τὸ φορτίον Τουρκικὴν ἰδιοκτησίαν, καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν μέσα εἰς ἐν ζεμπίλι με ορύζι. Αφού δε τὰ παρατήρησαν ὁ Ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι, ἀπεφασίσθη νὰ σταλεῖ εἰς Ὑδραν τὸ πλοῖόν αὐτό, ὅπου νὰ ἐκφορτώσῃ, καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μας νὰ μοιρασθῇ εἰς ὅλα τὰ πλοία.

—σελ. 1—

Ἡμερολόγιον τῶν κατὰ θάλασσαν ἐκστρατειῶν, τοῦ ἐκ τῆς νήσου Ὑδρας πλοιοῦρχου Γεωργίου Σαχίνη ἐπὶ τοῦ βρικόου «ο Μιλτιάδης», ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ναυάρχου Ἀνδρέου Μισοῦλη¹.
Τῶν 1824-25-26-27.

Αὐ γ ο υ σ τ ο ς 1824

- 10 Κυριακή. Μετὰ μεσημβρίαν, ἀναχωρήσαντες ἀπὸ Ὑδρας διευθυνόμεθα πρὸς τὸ ακρωτήριον Σούνιον, ὅπου ἡ Ὑδραϊκὴ Ν[αυτικὴ] μοῖρα μετὰ τῆς τῶν Σπετζῶν ἐμμελλεῖ νὰ ἐννοθῇ.
- 11 Δευτέρα. Τὸ πρωὶ, ὁ Ναύαρχος καὶ ἡμεῖς μετὰ τὰ λοιπὰ πλοία μας ἠράξαμεν ὑπὸ τὸ Σούνιον.
- 12 Τρίτη. Σήμερον ἐφθάσαν πλησίον μας, ἐκ Σάμου, μετὰ τὰ πλοία τῶν οἱ πλοίαρχοι Ἀλέξανδρος Ραφαήλ, καὶ ὁ Ἰωάννης Ζάκας. Κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἀμέσως ἀνεχώρησαν πρὸς τὰ μέρη τῆς ν. Κω, εἰς κατασκόπευσιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου ὁ Ραφαήλ.
- 13 Τετάρτη. οὐδέν
- 14 Πέμπτη. Τὸ πρωὶ ἐφθάσαν πλησίον μας πλοία τινὰ τῶν Σπετζῶν. ἀμέσως δια σημ. τοῦ Ναυάρχου, ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά. Τὴν 11^{ην} ὥραν π. μ. εἶδαμεν τὰ λοιπὰ Σπετζιώτικα πλοία πρὸς τὴν ν. Κέα, μετὰ τὰ ὁποῖα το εσπέρας ἠνώθημεν.
- 15 Παρασκευή. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμεῖναμεν ἀλακάπα² καὶ εἰς συνομιλίαν. Τέλος ἀπεφασίσθη νὰ υπάγῃ ὅλος ὁ στόλος πρὸς τὴν Σαντορίνην. Καὶ πρὸς τὸ εσπέρας διευθυνόμεθα πρὸς αὐτήν.
- 16 Σάββατον. Τὸ πρωὶ, ἤραξεν ὁ στόλος ὑπὸ τὴν Σαντορίνην. Ταυτοχρόνως μετὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου νὰ διευθυνθῶμεν μετὰ τὸ πλοῖόν μου πρὸς Ὀστρίαν, ἕως μίλια 30, πρὸς παρατήρησιν, πληρὴ μὴ ἰδόντες τίποτε ἐπιστρέψαμεν, καὶ δια σημ. ἠράξαμεν ὅπου καὶ τὰ ἄλλα πλοία.
- 17 Κυριακή. Περί τὴν 10 ὥραν π. μ. ἐφθάσε πλησίον μας ἡ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Αλεξ. Ραφαήλ γολέττα «Τερψιχόρη», φέρουσα μαζί τῆς ἐν βρικόον Αυστριακόν, ἐμπορικόν, διοικούμενον ὑπὸ Φιλίππου Ἰβανίσκη, τὸ ὁποῖον συνέλαβεν ὀπίσθεν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου, ὅστις ἤραξεν εἰς τὴν ν. Ρόδον.
- 18 Δευτέρα. Τὸ πρωὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἐξετάσαμεν τὰ ἐγγραφα τοῦ συγκεκριμένου πλοίου, καὶ ἀφού κατὰ τὰς ἀποδείξεις ἐφανερῶθῃ ὅτι τὸ φορτίον εἶν' εὐρωπαϊκόν, ἀμέσως ἀπελύθη δια νὰ υπάγῃ ὅπου ἠθέληεν. Οἱ ναῦται τῆς «Τερψιχόρης», ὡς ἤκουσαν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ πλοίου, δυσσαρεστήθησαν, καὶ ἐρευνήσαντες ἀκριβέστερα εἰς διάφορα αὐτοῦ μέρη, ἐπέτυχον τὰ ἐγγραφα τὰ ὁποῖα ἀπεδείκνυον ὅλο τὸ φορτίον Τουρκικὴν ἰδιοκτησίαν, καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν μέσα εἰς ἐν ζεμπίλι με ορύζι. Αφού δε τὰ παρατήρησαν ὁ Ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι, ἀπεφασίσθη νὰ σταλεῖ εἰς Ὑδραν τὸ πλοῖόν αὐτό, ὅπου νὰ ἐκφορτώσῃ, καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μας νὰ μοιρασθῇ εἰς ὅλα τὰ πλοία.

¹ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους-Κεντρικὴ Υπηρεσία, Συλλογὴ Γιάννη Βλαχογιάννη, κατάλογος Β' (Χειρόγραφα), ἀριθμὸς χειρογράφου 57. Στὸ συγκεκριμένον χειρόγραφο περιλαμβάνονται μόνον τὰ ἐτῆ 1824, 1825.
² Με κατεβασμένα τὰ πανιά.

Αύγουστον. ρώματα του στόλου. διωρίσθη συγχρόνως διευθυντής ο Αντώνιος Χ. Ανδρέου, και από κάθε πλοίου να δοθή επί της λείας ένας ναύτης.

19. Τρίτη. Το πρωί, σχεδόν όλοι οι ναύται των πλοίων εζήτησαν επιμόνωσιν ώστε να έβλῃσιν του Αυστριακού πλοίου ^{επιμόνωσιν} χρήματα να μη σταλούν εις Ύδραν, αλλά να λάθουν επί του Πάνου αρχιού πλοίου, και έπειτα δὲν εὐκαισιόθησαν και τὸ πλοῖον ἐβγήκεν εις τα πανία, ὥστε ναύται τινὲς εὐκαισίον πλοῖον ἐμβάντες ἐπὶ τοῦ πλοίου Ιω. Λ. Λαλεχού, το ἔβγαλαν εις τα πανία με σκοπόν να συλλάβουν και ἐμποδίσουν το Αυστριακόν πλοῖον τοῦ να υπάγη εις Ύδραν. Πλην ἀπέτυχον το σκοπού τούτου, διότι διάφοροι πλοίαρχοι ἐπήγαν ἐπὶ τοῦ πλοίου του Λαλεχού, και αφού τους ἐμίλισαν συμβουλευτικῶς, τους ἐπεισαν και ἐπέστρεψαν και ο καθείς ἐπήγε εις το πλοῖον του, και ησύχασαν. Ο άνεμος σφοδρός, τραμ[ουντάνα]. Μας υποχρέωσε να μείνωμεν, υπό το [κενό] Σαντορίνης αραγμένοι. Ακαταστασία και ἀπειθεια των ναυτῶν. και τα ἀμπέλια τα ἠναλυσθησαν και ἀπειθῆσαν των ναυτῶν. και τα ἀμπέλια τα ἐβρυγίσθησαν.

20. Τετάρτη. Το πρωί, δια σημ. του Ναυάρχου ἐβγήκαμεν ὅλα τα πλοῖα εις τα πανία. ὁ άνεμος Μ. μέτριος πλην μετὰ μεσημβρίαν ἐσφονδρύνθη ὥστε ἠναγκάσθημεν να ὀλιγοστέψωμεν τα πανία. μετὰ 1 ὥραν ἔμεινε σφοδρότερος και ἐδέσασαν δύο χέρια τερτσαλίων των Γαπιῶν προς το εσπέρας εἰμεθα πλησίον της νήσου Λέρου. Ο ἴδιος άνεμος, ἀλλ' ἐμετρίασε.

21. Πέμπτη. Το πρωί, δια σημ. του Ναυάρχου διευθύνθημεν να περάσωμεν μεταξὺ των νήσων Λέρου και Καλύμνου και μη δυνηθέντες ἐπεστρέψαμεν. Προς το εσπέρας ἠράξαμεν, δια σημ. του Ναυάρχου υπό την νήσον Ληψόν. Ο άνεμος τραμουντάνα σφοδρός και ἐξηκολούθησεν ὅλην την νύκτα. Σήμερον ἐμάθαμεν ἀπὸ τινός αυτού βοσκούς ὅτι εις τας ν. Αρκ. [ιούς] εἰν' αραγμένα τα υπό την οδηγίαν του αντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη πλοῖα.

22. Παρασκευή. Ο ἴδιος χθεσινός άνεμος σφοδρός.

23. Σάββατον. Τας ὥρας 8 π.μ. ἦλθεν ἐπὶ του πλοίου του Ναυάρχου, ο Γ. Σαχτούρης, με την βάρκαν του, και αφού συνωμιλήσαμεν τα δέοντα, ἀπεφασίσθη ν' αναχωρήσωμεν αὐρίον, και να διευθυνθῶμεν εις την ν. Κω και Μπουδρούμην (Αλικαρνασσόν) ὅπου εἶναι αραγμένοι οι δύο ἐχθρικοί στόλοι, ο Βυζαντινός και ο Αιγυπτιακός. Εξηκολούθη ο ἴδιος χθεσινός άνεμος, πλην μετριώτερος.

Αύγουστος 1824

- 18 Δευτέρα. Συνέχεια — ρώματα του στόλου. διωρίσθη συγχρόνως διευθυντής ο Αντώνιος Χ. Ανδρέου, και από κάθε πλοίου να δοθή επί της λείας ένας ναύτης.
- 19 Τρίτη. Το πρωί, σχεδόν όλοι οι ναύται των πλοίων εζήτησαν επιμόνωσιν ώστε να εντός του Αυστριακού πλοίου ευρισκόμενα χρήματα να μην σταλούν εις Ύδραν, αλλά να τεθούν επί του Ναυαρχικού πλοίου, και επειδή δεν εισηκούσθησαν και το πλοίο εβγήκεν εις τα πανία, τότε ναύται τινές εκ διαφόρων πλοίων εμβάντες επί του πλοίου Ιω. Λ. Λαλεχού, το ἔβγαλαν εις τα πανία με σκοπόν να συλλάβουν και ἐμποδίσουν το Αυστριακόν πλοῖον τοῦ να υπάγη εις Ύδραν. Πλην ἀπέτυχον του σκοπού τούτου, διότι διάφοροι πλοίαρχοι ἐπήγαν ἐπὶ του πλοίου του Λαλεχού, και αφού τους ἐμίλισαν συμβουλευτικῶς, τους ἐπεισαν και ἐπέστρεψαν και ο καθείς ἐπήγε εις το πλοῖον του, και ησύχασαν. Ο άνεμος σφοδρός, τραμ[ουντάνα]. Μας υποχρέωσε να μείνωμεν, υπό το [κενό] Σαντορίνης αραγμένοι. Ακαταστασία και ἀπειθεια των ναυτῶν. και τα ἀμπέλια τα ἐβρυγίσθησαν.
- 20 Τετάρτη. Το πρωί, δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν όλα τα πλοία εις τα πανία. Ο άνεμος Μ. μέτριος πλην μετὰ μεσημβρίαν ἐσφονδρύνθη ὥστε ἠναγκάσθημεν να ὀλιγοστέψωμεν τα πανία. Μετὰ 1 ὥραν ἔμεινε σφοδρότερος και ἐδέσασαν δύο χέρια τερτσαλίων των Γαπιῶν προς το εσπέρας εἰμεθα πλησίον της νήσου Λέρου. Ο ἴδιος άνεμος ἀλλὰ ἐμετρίασε. Δια σημ. του Ναυάρχου ἐμείναμεν ὅλη την νύκτα με ὀλίγα πανία, υπό την Ν. Λέβηθα.
- 21 Πέμπτη. Το πρωί, δια σημ. του Ναυάρχου διευθύνθημεν να περάσωμεν μεταξὺ των νήσων Λέρου και Καλύμνου και μη δυνηθέντες ἐπεστρέψαμεν. Προς το εσπέρας ἠράξαμεν, δια σημ. του Ναυάρχου υπό την νήσον Ληψόν. Ο άνεμος τραμουντάνα σφοδρός και ἐξηκολούθησεν ὅλην την νύκτα. Σήμερον ἐμάθαμεν ἀπὸ τινός αυτού βοσκούς ὅτι εις τας ν. Αρκ. [ιούς] εἰν' αραγμένα τα υπό την οδηγίαν του αντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη πλοῖα.
- 22 Παρασκευή. Ο ἴδιος χθεσινός άνεμος σφοδρός.
- 23 Σάββατον. Τας ὥρας 8 π.μ. ἦλθεν ἐπὶ του πλοίου του Ναυάρχου, ο Γ. Σαχτούρης, με την βάρκαν του, και αφού συνωμιλήσαμεν τα δέοντα, ἀπεφασίσθη ν' αναχωρήσωμεν αὐρίον, και να διευθυνθῶμεν εις την ν. Κω και Μπουδρούμην (Αλικαρνασσόν) ὅπου εἶναι αραγμένοι οι δύο ἐχθρικοί στόλοι, ο Βυζαντινός και ο Αιγυπτιακός. Εξηκολούθη ο ἴδιος χθεσινός άνεμος, πλην μετριώτερος.

24. Κυριακή. Το πρωί δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμε όλα τα πλοία εις τα πανία. Πρώτα μιν
 μετά ταύτα με την υπό τον Σαχτούρη ν. μοίραν. Τότε δια σημ. του Ναυάρχου επροσκήθημεν
 όλοι οι πλοίαρχοι επί της ναυαρχίδος, και απεφασίσθη να υπάγη εμπρός μία μοίρα συνισταμένη
 ούτως. Υδραϊκά πλοία δέκα, και τρία πυρπολικά. Μετά μεσημβρίαν δε επλησιάσαμεν εις τον πορθμόν της
 ν. Κω όπου άμα μας είδεν ο εχθρός εβγήκεν εις τα πανία με όλα τα πλοία. Μετ' ολίγον
 συνυπηνητήθημεν και ενώ εκανονοβολούμεθα, έξαφνα είδομεν και εξαισίσθησαν όλα
 ια αντέναι του μεσαίου καταρτίου του δικρότου, όπου ήτον ο Καπετάν Πασάς. Όθεν
 δια το στενόν δε του [διαύλου] και το αβαθές των υδάτων όπου υπάρχει προς το μέρος της Κω, ενταυτώ και δια την νύκτα, υπεχρεώθημεν
 τα δύο μέρη ν απομακρυνθώμεν. εκάυσασμεν δε και δύο πυρπολικά εις μάτην.

25. Δευτέρα. Το πρωί με όλα τα πλοία μας ευρέθημεν υπό του Ν. Τσατάλια. Δέκα δε εχθρικά
 πλοία λοξοδρομούσαν εντός σχεδόν του πορθμού της Κω. Ο άνεμος μ.τ. σφοδρός προς την
 δύση του ηλίου, δια σημ. του Ναυάρχου αράξαμεν υπό το ακρωτήριον Γέροντα.

26. Τρίτη. Σήμερον εστάλησαν τέσσαρα πλοία εις κατασκόπευσιν του εχθρού. Το του Πινώτζη, του Αλ.
 Ραφαήλ, και δύο των Σπετζών. Ο ίδιος χθεσινός άνεμος.

27. Τετάρτη. Εξακολουθούσαν ο ίδιος χθεσινός άνεμος. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου εστάλησαν
 εις Σάμον δύο πλοία, το του Ιω. Παντελή (Μακρυμούρα) Υδραϊκόν, και εν των Σπετζών, δια να
 προβλέψουν κρασί. έκαστον πλοίον έδωσεν εις αυτά εν βαρέλιον. Μετά μεσημβρίαν επέστρεψαν τα εις κατασκόπευσιν του
 εχθρού πλοία, μας ανέφεραν ότι επισκεφθέντες εν Αγγλικόν εμπορικόν πλοίον προερχόμενον
 από Αλεξάνδρειαν και ν. Κω, επληροφορήθησαν παρ' αυτού ότι οι δύο εχθρικοί στόλοι είν' αραγμένοι
 εις Κω. Όθεν αντ' αυτών των πλοίων, διωρίσθησαν και εκβήκαν εις τα πανία άλλα δύο, το του Ιω.
 Μπίκου, και Κωνστ. Μπελεμπίνη.

28. Πέμπτη. Εξακολουθούσαν ο ίδιος χθεσινός άνεμος, πλην μέτριος. περί την μεσημβρίαν ηκούοντο
 κρότοι κανονίων προς το μέρος της Κω και της Καλύμνου, και παρετηρήσαμεν ότι τα εις
 κατασκόπευσιν του εχθρού δύο πλοία μας επολεμούσαν κατά τινων εχθρικών, αμέσως δε μερικά
 πλοία μας εβάλθησαν εις τα πανία, και ιδών τούτο ο Ναύαρχος, ύψωσεν το σημείον της αναχωρήσεως,
 και τότε όλα εβγήκαμεν εις τα πανία. Προς το εσπέρας δε επλησιάσαμεν εις τας ν. Τζατάλια.
 είδομεν τους δύο εχθρικούς στόλους εις τα πανία. ενύχτωσε και ετραβήχθημεν.

29. Παρασκευή. Το πρωί επτά πλοία μετά του Ναυάρχου, είμεθα πλησίον των ν. Τζατάλια εις
 γαλήνην.

Αύγουστος 1824

- 24 Κυριακή. Το πρωί δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν όλα τα πλοία εις τα πανία. ηνώθημεν μετά ταύτα με την υπό τον Σαχτούρη ν. μοίραν. Τότε δια σημ. του Ναυάρχου επροσκήθημεν όλοι οι πλοίαρχοι επί της ναυαρχίδος, και απεφασίσθη να υπάγη εμπρός μία μοίρα συνισταμένη ούτως. Υδραϊκά πλοία δέκα, και τρία πυρπολικά. Μετά μεσημβρίαν δε επλησιάσαμεν εις τον πορθμόν της ν. Κω όπου άμα μας είδεν ο εχθρός εβγήκεν εις τα πανία με όλα τα πλοία. Μετ' ολίγον συνυπηνητήθημεν και ενώ εκανονοβολούμεθα, έξαφνα είδομεν και εξαισίσθησαν όλα ια αντέναι του μεσαίου καταρτίου του δικρότου, όπου ήτον ο Καπετάν Πασάς. Όθεν δια το στενόν δε του [διαύλου] και το αβαθές των υδάτων όπου υπάρχει προς το μέρος της Κω, ενταυτώ και δια την νύκτα, υπεχρεώθημεν τα δύο μέρη ν απομακρυνθώμεν. εκάυσασμεν δε και δύο πυρπολικά εις μάτην.
- 25 Δευτέρα. Το πρωί με όλα τα πλοία μας ευρέθημεν υπό του Ν. Τσατάλια. Δέκα δε εχθρικά πλοία λοξοδρομούσαν εντός σχεδόν του πορθμού της Κω. Ο άνεμος μ.τ. σφοδρός προς την δύση του ηλίου, δια σημ. του Ναυάρχου αράξαμεν υπό το ακρωτήριον Γέροντα.
- 26 Τρίτη. Σήμερον εστάλησαν τέσσαρα πλοία εις κατασκόπευσιν του εχθρού. Το του Πινώτζη, του Αλ. Ραφαήλ, και δύο των Σπετζών. Ο ίδιος χθεσινός άνεμος.
- 27 Τετάρτη. Εξακολουθούσαν ο ίδιος χθεσινός άνεμος. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου εστάλησαν εις Σάμον δύο πλοία, το του Ιω. Παντελή (Μακρυμούρα) Υδραϊκόν, και εν των Σπετζών, δια να προβλέψουν κρασί. έκαστον πλοίον έδωσεν εις αυτά εν βαρέλιον. Μετά μεσημβρίαν επέστρεψαν τα εις κατασκόπευσιν του εχθρού πλοία, μας ανέφεραν ότι επισκεφθέντες εν Αγγλικόν εμπορικόν πλοίον προερχόμενον από Αλεξάνδρειαν και ν. Κω, επληροφορήθησαν παρ' αυτού ότι οι δύο εχθρικοί στόλοι είν' αραγμένοι εις Κω. Όθεν αντ' αυτών των πλοίων, διωρίσθησαν και εκβήκαν εις τα πανία άλλα δύο, το του Ιω. Μπίκου, και Κωνστ. Μπελεμπίνη.
- 28 Πέμπτη. Εξακολουθούσαν ο ίδιος χθεσινός άνεμος, πλην μέτριος. περί την μεσημβρίαν ηκούοντο κρότοι κανονίων προς το μέρος της Κω και της Καλύμνου, και παρετηρήσαμεν ότι τα εις κατασκόπευσιν του εχθρού δύο πλοία μας επολεμούσαν κατά τινων εχθρικών, αμέσως δε μερικά πλοία μας εβάλθησαν εις τα πανία, και ιδών τούτο ο Ναύαρχος, ύψωσεν το σημείον της αναχωρήσεως, και τότε όλα εβγήκαμεν εις τα πανία. Προς το εσπέρας δε επλησιάσαμεν εις τας ν. Τζατάλια. είδομεν τους δύο εχθρικούς στόλους εις τα πανία. ενύχτωσε και ετραβήχθημεν.
- 29 Παρασκευή. Το πρωί επτά πλοία μετά του Ναυάρχου, είμεθα πλησίον των ν. Τζατάλια εις γαλήνην.

Αύγουστος.

29. Εἰς αὐτὴν τὴν ναυμαχίαν ἐφονεύθησαν δύο ναῦται ἐκ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Γ. Παπ. Αντωνίου, ὁ Γεωργιάκης Κελευθόπουλος καὶ ὁ Ανδρέας Π. Ἐλευθερίου· ἐπισημειώθησαν δὲ ὁ πυρπολιστὴς Γ. Π. Αντωνίου καὶ τέσσαρες ναῦται τοῦ ὁ Ανδρέας Πιπίνος. Ὁ δὲ Ἰωάννης Τζόγλας ἐφονεύθη. Ἀπὸ τὴν βάρκα τοῦ Αναστ. Τσαμαδοῦ ἐπιάσθησαν ἐν τῆν θάλασσῃ ὁ πλοίαρχος τῆς καείσης φεργάδος, ἕνας χιλίαρχος καὶ εἴκοσι στρατιῶται. Ἐπίσης καὶ πέντε ναῦται. Ἐπισημειώθησαν δὲ περ' αὐτῶν οἱ πλοίαρχοι τοῦ Τούνεζη Σερασκέρης, εἶχεν οὐκατωσίους ναύτας, καὶ τριακοσίους πεντήκοντα τακτικούς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἔχει ἐχάθησαν.

30. Σάββατον. Τὸ πρωὶ ἀράξαμεν ὑπὸ τὸν Γέροντα. Προ μεσημβρίας ἐφθάσαν ἐξ Ὑδρας πηλοσίον μας ἡ γολέττα τοῦ Μαντζόρου φέρουσα πολεμοφόδια. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, δια σημ. τοῦ Ναυάρχου εβγήκαμεν εἰς τὰ πανία. Συγχρόνως ἀνεχώρησε τὸ πλοῖον τοῦ Κοσμᾶ Αθηνοῦ, δια να φέρει εἰς Ὑδραν τὸν ἀγγελοῦ καὶ τὸν πλοίαρχο τῆς χθεσινῆς ναυμαχίας.

31. Τὸ πρωὶ εἶδομεν τὸν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ ἐχθροῦ ἔλασεν τὸν Ναυάρχον ἐτρέξαμεν εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεχώρησαν ἐξ ἐξ τῆς ν. Τσατάλια καὶ ἔλασεν εἰς τὰ πανία. Ὁ δὲ τὸν ναυάρχον ἐπιάσθησαν ἡμεῖς καὶ ἐτρέξαμεν εἰς τὰ πανία. Ὁ δὲ τὸν ναυάρχον ἐπιάσθησαν ἡμεῖς καὶ ἐτρέξαμεν εἰς τὰ πανία. Ὁ δὲ τὸν ναυάρχον ἐπιάσθησαν ἡμεῖς καὶ ἐτρέξαμεν εἰς τὰ πανία.

Σεπτέμβριος.

1. Δευτέρα. Τὸ πρωὶ, δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἐπιάγαμεν ὅλοι οἱ πλοίαρχοι ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ καὶ εἰς ὅσους εἶχαν κανονίσει εἰς τὴν περασμένην ναυμαχίαν ἔδωκε μπαρούτι καὶ σφαῖρες. Μετὰ μεσημβρίαν εἶδομεν τοὺς ἐχθρικούς στόλους, ἀμέσως δε εβγήκαμεν εἰς τὰ πανία καὶ ἐτρέξαμεν κατὰ αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὸς τὸ εσπέρας ὑπὸ τῆς γαλήνης ηναγκάσθημεν να τραβηχθῶμεν πρὸς τὴν ν. Ληψόν.
2. Τρίτη. Εἰς τὴν ὥραν 11 π.μ. δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἀράξαμεν εἰς τὴν ν. Ληψόν.
3. Τετάρτη. Τῆς ὥρας 8 π.μ. ἀνεχώρησε δι' Ὑδραν ἡ γολέττα τοῦ Μαντζόρου. Ὁ δὲ τὸν Σπυρίδων καὶ μερικὰ ψαριανὰ πλοία ἀράξαν εἰς τὸ βόρειον τῆς ἰδίας νήσου. Ἐφαίνετο δὲ καὶ ἡ φυλακὴ τοῦ ἐχθροῦ πρὸς τὰς νήσους Τσατάλια.
4. Πέμπτη. Ἀράξαμεν τὸ πλοῖον, τὸ ἀλείψαμεν ολίγον, ἐκάμαμεν καὶ νερόν.
5. Παρασκευή. Περί τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, πλησίον τῶν ν. Τσατάλια εἶδομεν εἰς τὰ πανία τοὺς ἐχθρ. στόλους, δια σημ. δε τοῦ Ναυάρχου εβγήκαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανία καὶ διευθυνόμεθα ὅλην τὴν νύκτα πότε με ολίγα πανία καὶ πότε εστάθημεν ἀλακάπα.
6. Σάββατον. Τὸ πρωὶ, ἡμεῖς εἴμεθα εἰς γαλήνην καὶ ὁ ἐχθρὸς ἔχων βοθηθὸν τὸν ἀνεμον ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας. Ἡμεῖς τὸν ἐπεριμείναμεν μ' ολίγα πανία. Ὁ καιρὸς ἤρχισε να χαλνὰ βροχή, καὶ

Αύγουστος 1824

- 29 Παρασκευή. **Συνέχεια** — εἰς αὐτὴν τὴν ναυμαχίαν ἐφονεύθησαν δύο ναῦται ἐκ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Γ. Παπ. Αντωνίου, ὁ Γεωργιάκης Γκικαβούσης καὶ ὁ Αντώνιος Π. Ἐλευθερίου, ἐπληγώθησαν δὲ ὁ πυρπολιστὴς Γ. Π. Αντωνίου καὶ τέσσαρες ναῦτες τοῦ ὁ Ανδρέας Πιπίνος. Ὁ δὲ Ἰωάννης Τζόγλας ἐφονεύθη. Ἀπὸ τὴν βάρκα τοῦ Αναστ. Τσαμαδοῦ ἐπιάσθησαν εἰς τὴν θάλασσαν ὁ πλοίαρχος τῆς καείσης φεργάδος, ἕνας χιλίαρχος καὶ εἴκοσι στρατιῶται. Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν τοῦ Αντ. Γ. Κριεζῆ δέκα καὶ πέντε ναῦται. Ἐπισημειώθησαν δὲ παρ' αὐτῶν ὅτι ἡ φεργάδα ἦτο τοῦ Τούνεζη Σερασκέρης εἶχεν οκτακοσίους ναύτας καὶ τριακοσίους πενήκοντα τακτικούς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ὅλοι ἐχάθησαν.
- 30 Σάββατον. Τὸ πρωὶ ἀράξαμεν ὑπὸ τὸν Γέροντα. Προ μεσημβρίας ἐφθάσαν ἐξ Ὑδρας πλησίον μας ἡ γολέττα τοῦ Μαντζόρου φέρουσα πολεμοφόδια. Μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, δια σημ. τοῦ Ναυάρχου εβγήκαμεν εἰς τὰ πανία. Συγχρόνως ἀνεχώρησε τὸ πλοῖον τοῦ Κοσμᾶ Αθηνοῦ, δια να φέρει εἰς Ὑδραν τὸν ἀγγελοῦ καὶ τοὺς πληρωθέντας εἰς τὴν χθεσινῆς ναυμαχίας.
- 31 Κυριακή. Τὸ πρωὶ εἶδομεν τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ ἐχθροῦ δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἐτρέξαμεν κατ' αὐτῆς καὶ ἐπροχωρήσαμεν ἕως εἰς τὰς ν. Τσατάλια ἰδῶν δὲ ἡμᾶς ὁ ἐχθρὸς ἀμέσως εβγήκεν εἰς τὰ πανία. Ὅλην τὴν νύκτα ἐπεκράτη γαλήνιας ἀνεμος καὶ ἐτραβήχθημεν πρὸς τὴν ν. Ληψόν. Οἱ δε Σπυρίδων δια σημ. τοῦ Ναυάρχου τῶν Γεωργίου Ανδροῦτζου δὲν εβγήκαν τὸ πρωὶ εἰς τὰ πανία.

Σεπτέμβριος 1824

- 1 Δευτέρα. Τὸ πρωὶ, δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἐπιάγαμεν ὅλοι οἱ πλοίαρχοι ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ καὶ εἰς ὅσους εἶχαν κανονίσει εἰς τὴν περασμένην ναυμαχίαν ἔδωκε μπαρούτι καὶ σφαῖρες. Μετὰ μεσημβρίαν εἶδομεν τοὺς ἐχθρικούς στόλους, ἀμέσως δε εβγήκαμεν εἰς τὰ πανία καὶ ἐτρέξαμεν κατὰ αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὸς τὸ εσπέρας ὑπὸ τῆς γαλήνης ηναγκάσθημεν να τραβηχθῶμεν πρὸς τὴν ν. Ληψόν.
- 2 Τρίτη. Εἰς τὰς ὥρας 11 π.μ. δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἀράξαμεν εἰς τὴν ν. Ληψόν.
- 3 Τετάρτη. τὰς ὥρας 8 π.μ. ἀνεχώρησε δι' Ὑδραν ἡ γολέττα τοῦ Μαντζόρου. Οἱ δε τῶν Σπυρίδων καὶ μερικὰ ψαριανὰ πλοία ἀράξαν εἰς τὸ βόρειον τῆς ἰδίας νήσου. Ἐφαίνετο δὲ καὶ ἡ φυλακὴ τοῦ ἐχθροῦ πρὸς τὰς νήσους Τσατάλια.
- 4 Πέμπτη. Ἀράξαμεν τὸ πλοῖον, τὸ ἀλείψαμεν ολίγον, ἐκάμαμεν καὶ νερόν.
- 5 Παρασκευή. Περί τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, πλησίον τῶν ν. Τσατάλια εἶδομεν εἰς τὰ πανία τοὺς ἐχθρ. στόλους, δια σημ. δε τοῦ Ναυάρχου εβγήκαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανία καὶ διευθυνόμεθα ὅλην τὴν νύκτα πότε με ολίγα πανία καὶ πότε εστάθημεν ἀλακάπα.
- 6 Σάββατον. Τὸ πρωὶ, ἡμεῖς εἴμεθα εἰς γαλήνην καὶ ὁ ἐχθρὸς ἔχων βοθηθὸν τὸν ἀνεμον ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας. Ἡμεῖς τὸν ἐπεριμείναμεν μ' ολίγα πανία. Ὁ καιρὸς ἤρχισε να χαλνὰ βροχή, καὶ

Συνέχεια ἀέταιροι άνεμοι εφυσούσαν. διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Σάμον, με σκοπὸν νὰ ἐνωθώμεν
 με τὰ Σπετζω-ψαριανά πλοία, με τὰ ὁποῖα περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου ἠνώθημεν. Ἐνωθε-
 ῖσαν ὁ ἐχθρὸς ἐπὶ τὴν Γανόνησον καὶ ἔβραβύξε μακρὰν ἀπὸ ἡμῶν. τὸν νύκτα αἰμα-
 λαίολος καιρὸς καὶ ραγδαία βροχή.

7. Κυριακὴ. τὸ πρῶν διαφόρα πλοία μαζὶ ἀράξαν ὑπὸ τὴν Σάμον, ἰσότης καὶ ἡμεῖς με-
 τὰ ταῦτα. ὁ ἀνεμος Γ.Τ. καὶ βροχή. Μετὰ μεσημβρίαν εἶδομεν ἐν τὰ πανία
 τὸν Ναυάρχον μαζὶ μ' ἄλλα ἐπτά πλοία, ἐπίσης εἶδομεν καὶ τοὺς εχθ. στόλους, τῶν ὁποί-
 ων ἐπαύσαν τὰ πλοία μαζὶ καὶ γὰρ τὰ ὑπερδέξια. ὁ ἀνεμος Μ.Τ. ἦλθε πρὸς
 ἡμᾶς ὁ Τζαμαδὸς καὶ μαζὶ ἀνήγγειλεν ὅτι τὰ ὑπὸ τὸν Μιαούλην πλοία νὰ ἔβγωσιν ἐν
 τὰ πανία. τὰ δὲ ὑπὸ τὸν Σαχτούρην νὰ μείνουν ἀραγμένα. καὶ ἀμέσως ἐβγῆκαμεν
 ἐν τὰ πανία. ὁ ἐχθρὸς ἐπὶ τὴν ἔβραβύξε νὰ μάζι πλοία καὶ ὑπερδέξια, καὶ μὴ δυναθῆν,
 περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, ἔβραβύξε πρὸς τὴν Γανόνησον, ἡμεῖς δὲ ἠνώθημεν μετὰ τὸ Ναυάρχον.

8. Δευτέρα. τὸ πρῶν εἴμεθα πλησίον ἐν τὸν Μαραθόκαμπον. Μετὰ μεσημβρίαν εἶδομεν
 τὸν εχθ. στόλον καὶ ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας. καὶ ἡμεῖς περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, διαση-
 τοῦ Ναυάρχου ἐπίσης κατ' αὐτοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἐνώθησαν, ἐν τὸν σκότους τὸν ἐχθρὸν, καὶ
 τὴν νύκτα εἴμεθα μετὰ ὀλίγα πανία.

9. Τρίτη. τὸ πρῶν, ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφαίνοτο καὶ δια σημείου τοῦ Ναυάρχου διευθύνθημεν
 ὁ Γ. ὁ δὲ ἀνεμος Σ. Λ γαληνιαῖος. μετὰ δύο σχεδὸν ὥρας, εἶδομεν πρὸς τὴν ν. Πάτμον
 τὸν ἐχθρὸν. εἶχε τὸν ἴδιον ἀνεμον καὶ διευθύνετο πρὸς τὴν ν. Πάτμον. ἔμεν τὸν νύκτα ἐ-
 μείναμεν ἐν γαλήνῃ.

10. Τετάρτη. ἔξημερώθημεν ἐπὶ πρὸς τὴν ἀκρωτήριον τῆς Ἰκαρίας. ὁ δὲ ἐχθρὸς ἐπὶ τὴν χθεσινὴν
 θέσιν, καὶ ὁ καιρὸς γαλήνη. τῶν ὥρας 9 π.μ. πρὸς τὸν εχθρὸν αὐτὸν κατ' ἐπάνω μας ἔρχεται βο-
 ηθητικόν. ἡμεῖς δὲ ἔβραβύξαμε πρὸς τὴν Σάμον. ὅπισθεν ἔχον ἡμεῖς τὸν ὁ Ναυάρχος Τσαμα-
 δὸς καὶ τέσσαρα ἄλλα πλοία. ἔβραβύξαμε τὸν εχθρὸν, καὶ ἐπειδὴ ἦτον ὑπερδέξια αὐτῶν ἤρ-
 χισαν ἀμφοτέρωτα τὰ μέλη τὸν κανονοβολισμόν, καὶ με ἡθος ἀλαζονικόν, ὥρμη-
 σεν ὁ ἐχθρὸς κατὰ τῶν ἐδικῶν μας νομίζων ὅτι ἤθελε τα κυριεύσει. Μ' ὄλον
 τούτο αὐτοὶ ἀντεστάθησαν γενναίως εἰς τὸν Τσαμαδὸν μάλιστα τὸ πλοῖον, ἐπὶ
 τοῦ οὐοῦ ἦτον ὁ Ἰμπραὴμ πασάς, ἐπλησίασε πολὺ. Μετὰ δύο σχεδὸν ὥρας
 πόλεμον, τινὰ πλοία μας ἔλαβον τα ὑπερδέξια τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἅμα αὐτὸς εἶδε
 τούτο, καὶ ὅτι ἤρχισαμεν νὰ τὸν κανονοβόλουμεν, ἀμέσως ἐτράπη εἰς φυγὴν,
 ἡμεῖς κατόπιν του, ἐνώθησε καὶ τὸν ἐχθρὸν. Αἰφνης κάμνει μίαν μεγάλην
 γενικήν φωτοχυσίαν

—σελ. 6—

Σεπτέμβριος 1824

- 6 Σάββατον. Συνέχεια — ἀστατοι άνεμοι εφυσούσαν. Διευθυνόμεθα προς την Σάμον, με σκοπό να ενωθώμεν με τα Σπετζω-ψαριανά πλοία, με τα οποία περί την δύσιν του Ηλίου ἠνώθημεν. Ἐνώθησαν ο εχθρὸς εἰς τὴν Γανόνησον καὶ ἐτράβηξε μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς. Τὴν νύκτα ἀκατάστατος καιρὸς καὶ ραγδαία βροχή.
- 7 Κυριακή. Το πρῶν διάφορα πλοία ἀράξαν ὑπὸ τὴν Σάμον, ἐπίσης καὶ ἡμεῖς μετὰ ταῦτα. Ὁ ἀνεμος Γ.Τ. καὶ βροχή. Μετὰ μεσημβρίαν εἶδομεν εἰς τα πανία τὸν Ναυάρχον μαζὶ μ' ἄλλα ἐπτά πλοία, ἐπίσης εἶδομεν καὶ τοὺς εχθ. στόλους, τῶν ὁποίων ἐπάσχιζαν τα πλοία μας νὰ λάβουν τα ὑπερδέξια. Ὁ ἀνεμος Μ.Τ. ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ὁ Τζαμαδὸς καὶ μαζὶ ἀνήγγειλεν ὅτι τα ὑπὸ Μιαούλην πλοία νὰ ἔβγωσιν εἰς τα πανία, τα δε ὑπὸ τὸν Σαχτούρην νὰ μείνουν ἀραγμένα. Καὶ ἀμέσως ἐβγήκαμεν εἰς τα πανία. Ὁ ἐχθρὸς εἰς μάτην ἐζήτησε νὰ μας πάρει τα ὑπερδέξια, καὶ μὴ δυναθῆς, περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου ἐτράβηθη πρὸς τὴν Γανόνησον, ἡμεῖς δε ἠνώθημεν μετὰ τοῦ Ναυάρχου.
- 8 Δευτέρα. Το πρῶν εἴμεθα πλησίον τοῦ Μαραθόκαμπου. Μετὰ μεσημβρίαν εἶδομεν τὸν εχθρ. στόλον νὰ ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας. Καὶ ἡμεῖς περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, διασημ. τοῦ Ναυάρχου ἐπίσης κατ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δε ἐνώθησαν, ἐκ τοῦ σκότους τὸν ἐχθρὸν, καὶ τὴν νύκτα εἴμεθα μετὰ ὀλίγα πανία.
- 9 Τρίτη. Το πρῶν, ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφαίνοτο καὶ δια σημείου τοῦ Ναυάρχου διευθύνθημεν πρὸς. Ὁ Γ. ὁ δε ἀνεμος Σ.Λ γαληνιαῖος, μετὰ δύο σχεδὸν ὥρας, εἶδομεν πρὸς τὴν ν. Πάτμον τὸν ἐχθρὸν. Εἶχε τὸν ἴδιον ἀνεμον καὶ διευθύνετο πρὸς τὴν ν. Ἰκαρίαν. Ὅλη τὴν νύκταν εἴμεθα μετὰ εἰς γαλήνην.
- 10 Τετάρτη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ πρὸς τὴν ἀκρωτήριον τῆς Ἰκαρίας. Ὁ δε ἐχθρὸς εἰς τὴν χθεσινὴν θέσιν καὶ ὁ καιρὸς γαλήνη. Τὰς ὥρας 9 π.μ. εἶρχετο αὐτὸς κατ' ἐπάνω μας ἔχων ἀνεμον βοθητικόν. Ἡμεῖς δε ἐτράβουμεθα πρὸς τὴν Σάμον. Ὅπισθεν ὄλων ἡμῶν ἦτον ὁ Ναυάρχος Τσαμαδὸς καὶ τέσσαρα ἄλλα πλοία. Τέλος πάντων ἐφθάσε τοὺς δύο πρώτους, καὶ ἐπειδὴ ἦτον ὑπερδέξια αὐτῶν ἤρχισαν ἀμφοτέρωτα τὰ μέλη τὸν κανονοβολισμόν, καὶ με ἡθος ἀλαζονικόν, ὥρμησεν ὁ ἐχθρὸς κατὰ τῶν ἐδικῶν μας νομίζων ὅτι ἤθελε τα κυριεύσει. Μ' ὄλον τούτο αὐτοὶ ἀντεστάθησαν γενναίως εἰς τὸν Τσαμαδὸν μάλιστα τὸ πλοῖον, ἐπὶ τοῦ οὐοῦ ἦτον ὁ Ἰμπραὴμ πασάς, ἐπλησίασε πολὺ. Μετὰ δύο σχεδὸν ὥρας πόλεμον, τινὰ πλοία μας ἔλαβον τα ὑπερδέξια τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἅμα αὐτὸς εἶδε τούτο, καὶ ὅτι ἤρχισαμεν νὰ τὸν κανονοβόλουμεν, ἀμέσως ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἡμεῖς κατόπιν του, ἐνώθησε καὶ τὸν ἐχθρὸν. Αἰφνης κάμνει μίαν μεγάλην γενικήν φωτοχυσίαν

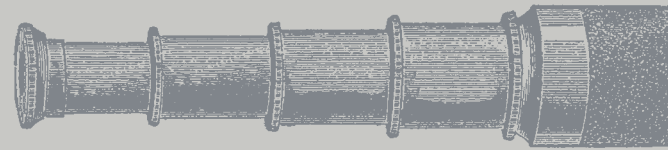
Σεπτέμβριος

- 10. καὶ εὐθύς, ἄμα παρατηρήσει ὅτι τὸν ακολουθοῦσαμεν, δια μίας τὴν ἔσβυσεν, ἰσὺ ἀφαι-
 θέσει τὸν μεγάλου σκότους πάλιν τὸν ἐχάσαμεν.
- 11. Δύο ἡμέρας ἢ ναυμαχία τῆς νήσου Ἰκαρίας, π' ὅποι' αὐτὴ καὶ ἀπὸ τῶν δύο μέρων ἐπέβη πεισμα-
 τικώτατη. Ἐν τῷ δὲ διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Σάμον, ἔξαφνα τὴν 3 ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐπήγαμεν
 ἢ μὴ τῆ δὲν, ἀγνώ, ἐπάνω μας ἐν Σπετζιώτικον πλοῖον, μὴ ἔσχισε τὴν γάμπαν (1) μὴ ἔσπασε τὸ
 ξύλον τῆς πρύμνης καὶ ἔσπασε, (1) καὶ τὰ προερχόμενα τῆς πρύμνης (τὴν μίαν σπρίναν) αὐτὸς δὲ ἔσ-
 πασε τὸ μετακλίμα τῆς πρύμνης αὐτὸ δὲ σκεπὰ καὶ εἴηαι τὴν προερχόμενα ἀπὸ τῆς πρύμνης ἐν ἀ-
 νακαταστάσει διὰ τὴν ἀνάγκην μὴ μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν προερχόμενα ἀπὸ τῆς πρύμνης τὰ ἴσως
 ἔξινον ὁ ἀνεμοδείκτης καὶ ἐπιδοκίμου.
- 12. Πέμπτη. τὸ πρῶτ' εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Ἰκαρίας, δια σημείου δὲ τοῦ Ναυάρχου ἐπεσφράγι-
 σεν ὑπὸ αὐτὸν, καὶ ἐσάθημεν μ' ὀλίγα πανία. Ὁ ἀνεμος σφοδρὸς μ. λ. Μετὰ μεσημβ. δια σημ. τοῦ
 Ναυάρχου, τὸ πλοῖόν μας καὶ διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Σάμον, ὅπου ἐπὶ τὸν Μαραθόκαμπον ἐπηρεασ-
 σαμεν περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, καὶ περὶ τὸν ὄριον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον. ὅλα τὰ πλοῖα
 ἐσάθημεν ἀπὸ τῆς πρύμνης καὶ ἀνακαταστάσει.
- 13. Παρασκευή. τὸ πρῶτ' εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Ἰκαρίας, δια σημείου δὲ τοῦ Ναυάρχου ἐπηρεασ-
 σαμεν περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, καὶ περὶ τὸν ὄριον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον. ὅλα τὰ πλοῖα
 ἐσάθημεν ἀπὸ τῆς πρύμνης καὶ ἀνακαταστάσει.
- 14. Σάββατον. ὅλοι σχεδὸν οἱ ναῦται τῶν πλοίων ἐξήλθον εἰς τὴν ξηράν, ὅπου καὶ ἐκοιμήθη-
 σαν τὴν νύκτα.
- 15. Κυριακή. τὸ πρῶτ' οὐκ εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Ἰκαρίας, δια σημείου δὲ τοῦ Ναυάρχου ἐπηρεασ-
 σαμεν περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, καὶ περὶ τὸν ὄριον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον. ὅλα τὰ πλοῖα
 ἐσάθημεν ἀπὸ τῆς πρύμνης καὶ ἀνακαταστάσει.
- 16. Δευτέρα. τὸ πρῶτ' εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Ἰκαρίας, δια σημείου δὲ τοῦ Ναυάρχου ἐπηρεασ-
 σαμεν περὶ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου, καὶ περὶ τὸν ὄριον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον. ὅλα τὰ πλοῖα
 ἐσάθημεν ἀπὸ τῆς πρύμνης καὶ ἀνακαταστάσει.

Σεπτέμβριος 1824

- 10 Τετάρτη. **Συνέχεια** — και ευθύς, ἄμα παρατηρήσει ὅτι τον ακολουθοῦσαμεν, δια μίας την ἔσβυσεν, ὡστ' ἐξαιτίας του μεγάλου σκότους πάλιν τον ἐχάσαμεν. Οὕτως ετελείωσεν ἡ ναυμαχία της νήσου Ἰκαρίας, ἡ οποία και ἀπὸ τα δύο μέρη ἐστάθη πεισματικώτατη. Ἐνὼ δε διευθυνόμεθα πρὸς την Σάμον, ἔξαφνα την 3 ὥραν, μετὰ το μεσονύκτιον, ἐπήγαμεν ἢ μας ἤλθεν, ἀγνώ, ἐπάνω μας ἐν Σπετζιώτικον πλοῖον, μας ἔσχισεν την γάμπαν μας ἔσπασε το ξύλον της μπράτζας μάλιστα και τα λουλούδια της πρύμνης (την μίαν σπρίναν) αὐτὸς δε ἔσπασε το μετακλίμα της πρύμνης. Αὐτὸ το συμβάν προέρχεται ἀπὸ την μεγάλην ἀκαταστασίαν ὅπου υπάρχει εἰς τον στόλον μας. μόλις βλέπει τις εἰς την φυλακὴν της νυκτὸς να ἴηαι ἔξυπνος ὁ αξιωματικὸς και ὁ πηδαλιούχος.
- 11 Πέμπτη. το πρῶτ' εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Ἰκαρίας, δια σημείου δὲ τοῦ Ναυάρχου ἐπεσφράγισαμεν ὑπὸ αὐτὴν, και ἐσάθημεν μ' ὀλίγα πανία. Ὁ ἀνεμος σφοδρὸς Μ.Τ. Μετὰ μεσημβρίας δια σημ. του Ναυάρχου, τα ηξήσαμεν, και διευθυνόμεθα πρὸς την Σάμον, ὅπου ὑπὸ τον Μαραθόκαμπον ἐπλησιάσαμεν περὶ την δύσιν του Ἡλίου, και περιφερόμεθα ὅλην την νύκτα μ' ὀλίγα πανία. Ὅλα τα πλοῖα σχεδὸν στεροῦνται ψωμίου και ἄλλων τροφίμων.
- 12 Παρασκευή. το πρῶτ' ἐξακολουθοῦσεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς σφοδρὸς ἀνεμος. Εἶδομεν ὑπὸ τον Μαραθόκαμπον ἀραγμένον τον Ναύαρχόν μας με τινὰ ἄλλα πλοῖα, ὅπου μετ' ὀλίγον ἠδωνήθημεν και ημεῖς και ἀράξαμεν. Τας 5 ὥρας μ.μ. ἐπέστρεψεν ἐξ' Ὑδρας το πλοῖον του Ἀθηρνοῦ, ἐπίσης ἐφθασε πλησίον μας και το του Νικ. Τζεντζελή φέρον τροφὰς δια τον στόλον.
- 13 Σάββατον. ὅλοι σχεδὸν οἱ ναῦται των πλοίων ἐξήλθον εἰς την ξηράν, ὅπου και ἐκοιμήθησαν την νύκτα.
- 14 Κυριακή. το πρῶτ' οὐκ εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Ἰκαρίας, δια σημείου δὲ τοῦ Ναυάρχου ἐπηρεασσαμεν περὶ την δύσιν τοῦ Ἡλίου, και περὶ τὸν ὄριον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον μὴ ἔξινον. ὅλα τὰ πλοῖα ἐσάθημεν ἀπὸ τῆς πρύμνης και ἀνακαταστάσει. διότι τα ἄλλα δεν ἐδυνήθησαν ἐξ' αἰτίας του ὅτι οἱ ναῦται των ἴσαν ἀκόμη εἰς την ξηράν. Ἡ ὥρα ἦτον 11 π.μ. ὅταν ημεῖς ἐβγήκαμεν εἰς τα πανία. Περὶ την δύσιν του Ἡλίου ἐπλησιάσαμεν εἰς το πλοῖον του Ἰωάννου Μπίκου (Μπατσαξή) μας εἶπαν ὅτι ἐπισκεύθη ὁ Ναύαρχός μας ἐν ευρωπαϊκὸν πλοῖον, και παρ' αὐτοῦ ἔμαθεν ὅτι οἱ ἐχθρ. στόλοι διευθύνοντο κατὰ την Ὑδραν, τας ὥρας 7 ἠκούοντο κρότοι κανονίων.
- 15 Δευτέρα. το πρῶτ' εἴμεθα πρὸς τὸ βόρειον τῆς ν. Φούρνους. Την 8 ὥραν π.μ. εἶδομεν ἐν ἐχθρ. βρῖκιον με τζακισμένα κατάρτια, συνοδευόμενον και ἀπὸ ἄλλα τέσσαρα ἀμέσως ἐτρέξαμεν τινὰ πλοῖα κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ εἰς μάτην, διότι ἠνώθησαν με τον στόλον των, ὁ οποίος ἐφαίνετο πρὸς δυσμὰς της ν. Ἰκαρίας. Ὁ ἀνεμος σφοδρὸς. Σ. Λ. και καταχινὰ περὶ το ἐσπέρας διευθυνόμεθα κατὰ την Χίον ὅπου υπήγαν και οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι. Δια σημ. του Ναυάρχου, πρὸς δυσμὰς αὐτῆς της νήσου ὅλην την νύκτα

Σεπτέμβριος 1824

Επιτομή
 15. Εστάθημεν αλακάπα. Συναναπηθέντες δε με το πλοίον του Εμμ. Τομπάζη, έ-
 μάθημεν περ αλλού ο'η ο Τοπάζ πασάς άραξαν εις την Μήκονον, και επή-
 γαν προς αυτόν εις προσκύνησιν αυτού οι προεστώτες, ότι τους εξήτησε
 να του δοθώσι ναύται κτλ. Αφιχθέντος δε αυτού εις την Ξηράν οι κάτοικοι
 όλοι ετραβήθησαν εις τα βουνά και δεν του έδωσαν τίποτε. Προσέτι μας
 είπεν ότι ο Ιμπραήμ πασάς έστειλεν εις Αλικαρνασόν τέσσαρας φεργάδας
 να συνοδεύσουν δια την Κρήτην τα μείναντα αυτού φορτηγά τινά πλοία. Ο
 άνεμος σφοδρός Γαρμ. [τής] ο ίδιος εξακολούθησε και όλην την νύκτα με
 βροχήν.
 16. Τρίτη. Εξημερώθημεν μεταξύ Χίου και Φαρών. προς το εσπέρας με διάφορα
 πλοία μας επεράσαμεν από το στενόν της Χίου, όπου ήσαν αραγμένα με-
 ρικά εχθρικά πλοία, τα οποία άμα μας είδον από μακράν, εβγήκαν εις τα
 πανία και διευθύνθησαν προς το βόρειον της Χίου. όλην δε την νύκτα εί-
 χαμεν ακαταστάτους καιρούς και βροχήν.
 17. Τετάρτη. Εξημερώθημεν πλησίον της Χίου. Μετά μεσημβρίαν εστάλην παρά του
 Ναυάρχου προς χαιρετισμόν του Διευθυντού ενός Γαλλικού δικρότου,
 το οποίον είρχετο από Θεσσαλονίκην και επήγαιεν εις Σμύρνην. Εις την
 απουσία μου εκ του πλοίου, τινές ναύται ητάκτησαν κατά του ναυκλήρου.
 Σήμερον έδωσα εις τους ναύτας μου το ήμισυ του μηνιαίου μισθού οπού ο
 Ναύαρχος μου έδωσε.
 18. Πέμπτη. Εξημερώθημεν πλησίον της ν. Μιτυλήνης υπό την Καλλονήν, την ώραν
 2 μ.μ. Είδομεν υπό το φρούριον αραγμένα όλα τα μεγάλα και τινά μικρά
 εχθρικά πλοία. Ευθύς οπού αυτά μας είδον εβγήκαν εις τα πανία οκτώ
 φεργάδα και μερικά βρίκια. Εβραδιάσθημεν υπό το προς δυσμάς ακρωτή-
 ριον της αυτής νήσου. Την νύκτα εσφόδρουνεν ο βορρέας. και μετά το με-
 σονύκτιον δια σημ. του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Β. Γ μ' ολίγα πανία.
 19. Παρασκευή. Τας ώρας 11 π.μ. αράξαμεν εις την δυστυχή νήσον Ψαρά, όπου ο ναύτης
 Ιω. Μπαλής, ων μεθυσμένος ητάκτησε, και εις την απουσία μου εκ του
 πλοίου ανεχώρησε.
 20. Σάββατον. Μετά μεσημβρίαν ήλθον και άραξαν τα λοιπά πλοία μας. Όλοι οι ναύται
 εβγήκαν εις την Ξηράν, και όσα μείναντα παλαιόπανα εύρον, τα έφεραν
 επί των πλοίων επί των οποίων κυριεύει η αταξία.
 21. Κυριακή. Δια να μην τυχόν ακολουθήση τι δυσάρεστον μεταξύ των Υδραίο-Σπε-
 τζο-Ψαριανών ναυτών ο Ναύαρχος έκαμε σημείον και ανεχώρησε μόνο η
 Υδραϊκή μοίρα. Τας 9 ώρας π.μ. αράξαμεν εις Βολησσόν της Χίου, όπου
 επίσης ήλθεν και η υπό τον Σαχτούρην μοίρα.
 22. Δευτέρα. Από το πρωί έως την μεσημβρίαν επολεμήσαμεν τινά πλοία. Τας 2 ώρας
 μ.μ. ανεχώρησεν η γολέττα του Ελευθέρη Ραφαήλ. μετά την δύσιν του
 Ηλίου επίσης όλα τα πλοία.

15 Δευτέρα.
 Συνέχεια — εστάθημεν αλακάπα. Συναναπηθέντες δε με το πλοίον του Εμμ. Τομπάζη
 εμάθαμεν παρ' αυτού ότι ο Τοπάζ Πασάς άραξεν εις την Μήκονον, και επή-
 γαν προς αυτόν εις προσκύνησιν αυτού οι προεστώτες, ότι τους εξήτησε
 να του δοθώσι ναύται κτλ. Αφιχθέντος δε αυτού εις την Ξηράν οι κάτοικοι
 όλοι ετραβήθησαν εις τα βουνά και δεν του έδωσαν τίποτε. Προσέτι μας
 είπεν ότι ο Ιμπραήμ πασάς έστειλεν εις Αλικαρνασόν τέσσαρας φεργάδας
 να συνοδεύσουν δια την Κρήτην τα μείναντα αυτού φορτηγά τινά πλοία. Ο
 άνεμος σφοδρός Γαρμ. [τής] ο ίδιος εξακολούθησε και όλην την νύκτα με
 βροχήν.
 16 Τρίτη. εξημερώθημεν μεταξύ Χίου και Φαρών. προς το εσπέρας με διάφορα
 πλοία μας επεράσαμεν από το στενόν της Χίου, όπου ήσαν αραγμένα με-
 ρικά εχθρικά πλοία, τα οποία άμα μας είδον από μακράν, εβγήκαν εις τα
 πανία και διευθύνθησαν προς το βόρειον της Χίου. όλην δε την νύκτα εί-
 χαμεν ακαταστάτους καιρούς και βροχήν.
 17 Τετάρτη. εξημερώθημεν πλησίον της Χίου. Μετά μεσημβρίαν εστάλην παρά του
 Ναυάρχου προς χαιρετισμόν του Διευθυντού ενός Γαλλικού δικρότου,
 το οποίον είρχετο από Θεσσαλονίκην και επήγαιεν εις Σμύρνην. Εις την
 απουσία μου εκ του πλοίου, τινές ναύται ητάκτησαν κατά του ναυκλήρου.
 Σήμερον έδωσα εις τους ναύτας μου το ήμισυ του μηνιαίου μισθού οπού ο
 Ναύαρχος μου έδωσε.
 18 Πέμπτη. Εξημερώθημεν πλησίον της ν. Μιτυλήνης υπό την Καλλονήν, την ώραν
 2 μ.μ. Είδομεν υπό το φρούριον αραγμένα όλα τα μεγάλα και τινά μικρά
 εχθρικά πλοία. Ευθύς οπού αυτά μας είδον εβγήκαν εις τα πανία οκτώ
 φεργάδα και μερικά βρίκια. Εβραδιάσθημεν υπό το προς δυσμάς ακρωτή-
 ριον της αυτής νήσου. Την νύκτα εσφόδρουνεν ο βορρέας. και μετά το με-
 σονύκτιον δια σημ. του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Β. Γ μ' ολίγα πανία.
 19 Παρασκευή. Τας ώρας 11 π.μ. αράξαμεν εις την δυστυχή νήσον Ψαρά, όπου ο ναύτης
 Ιω. Μπαλής, ων μεθυσμένος ητάκτησε, και εις την απουσία μου εκ του
 πλοίου ανεχώρησε.
 20 Σάββατον. Μετά μεσημβρίαν ήλθον και άραξαν τα λοιπά πλοία μας. Όλοι οι ναύται
 εβγήκαν εις την Ξηράν, και όσα μείναντα παλαιόπανα εύρον, τα έφεραν
 επί των πλοίων επί των οποίων κυριεύει η αταξία.
 21 Κυριακή. Δια να μην τυχόν ακολουθήση τι δυσάρεστον μεταξύ των Υδραίο-Σπε-
 τζο-Ψαριανών ναυτών ο Ναύαρχος έκαμε σημείον και ανεχώρησε μόνο η
 Υδραϊκή μοίρα. Τας 9 ώρας π.μ. αράξαμεν εις Βολησσόν της Χίου, όπου
 επίσης ήλθεν και η υπό τον Σαχτούρην μοίρα.
 22 Δευτέρα. Από το πρωί έως την μεσημβρίαν επολεμήσαμεν τινά πλοία. Τας 2 ώρας
 μ.μ. ανεχώρησεν η γολέττα του Ελευθέρη Ραφαήλ. μετά την δύσιν του
 Ηλίου επίσης όλα τα πλοία.

Σεπτεμβρίου.
23. Τρίτη 9ο πρωί. Ενώ είμεθα υπό την νήσον Βενέτικον, ειδοποιήθημεν παρά του Ναυάρχου δια σημ. ότι ο εχθρός φαίνεται. μετά δύο δε ώρας επλησιάσαμε τον Ναύαρχον και μας είπεν ότι χθες βράδυ υπό το Ακρωτήριον Καράμπουρνα, ήσαν έως τεσσαράκοντα εχθρικά πλοία. Μετά μεσημβρίαν εβγήκαν εις τα πανία και τα εκ Ψαρών Σπετζο-ψαριανά πλοία και διευθύνοντο προς ημάς τας ώρας δε 3 μ.μ. μας διώρισεν ο Ναύαρχος να υπάγωμεν εντός του πορθμού της Χίου δια να παρατηρήσωμεν τα κινήματα του εχθρού. την 4 ώραν μ.μ. είμεθα προς το μέρος, η Αγία Δύναμις, όπου επσεκέφθημεν το πλοίον του καπετάν Βελούδου Σαντοριναίου υπό ρωσικήν σημαίαν, το οποίον εφόρτωνε χαρούπα και σύκα δια την Οδυσσόν. περί του εχθρικού στόλου δεν ήξευρε τίποτε, ει μη ότι, όταν ήτον εις την χώραν της Χίου, ήκουσι να λέγουν αυτού οι Τούρκοι ότι οι εν τω στόλω ήσαν πολύ φοβισμένοι από ημάς, δύο δε αιγυπτιακά βρίκια ήσαν αυτού και διώρθοναν τα κατάρτια των.
24. Τετάρτη. Εξημερώθημεν προς το μέρος της Ικαρίας και προς το ανατολικόν αυτής είδομεν τον εχθ. στόλον. Περί την μεσημβρίαν διευθυνόμεθα προς την Χίον, την δε ώραν 3 μ.μ. επεράσαμεν αντίκρυ της χώρας, και εις την δύσιν του Ηλίου είδομεν, υπό τα Καράμπουρνα προς το βόρειον αυτού, τον εχθρόν, αμέσως επτρέξαμεν κατ' αυτού, όστις έφευγε, και τον επροφθάσαμεν τέλος πάντων την 9 ώραν μ.μ., ηρχίσασμεν αμφοτέρα τα μέρη τον κανονοβολισμόν περί την 11 ώραν ώρμησε καθ' ενός εχθρικού βρικίου με το πυρπολικόν του ο Θεοδωράκης Θ. Βώκου, και ενώ εκτυπώντο δια των κανονίων και τουφεκίων, επρόλαβεν ο πυρπολιστής Δημήτριος Καλογιάννης και εκόλλησεν υπ' άνεμον επ' αυτού του ιδίου βρικίου το ιδικόν του πυρπολικόν και εις ολίγον καιρόν έγινε παρανάλωμα του πυρός. Επειδή δε είμεθα πλησίον και τους συνωδεύασμεν πολεμούντες, οι ειρημένοι πυρπολισταί ήλθον επ' του πλοίου μου με τας βάρκας των και επειδή οι τούρκοι ερρίφθησαν εις την θάλασσαν έστειλα την βάρκαν μου και συνέλαβεν εξ αυτών, αφού εσκότωσαν και τινάς, έως 36. Από αυτούς επληροφορήθημεν ότι το καυθέν βρίκιον ήτον Αιγυπτιακόν, είχεν επ' αυτού εκατόν είκοσι τακτικούς στρατιώτας και ογδοήκοντα ναύτας, ο διευθυντής αυτού ωνομάζετο Σελήμ Τουνεζήνος. Προσέτι δε εμάθομεν ότι ο Τοπάλ- Πασάς, έλαβε σουλτανικόν φερμάνι και πηγαίνει εις Κωνσταντινούπολιν τον στόλον του. Ο δε Αιγυπτιακός στόλος έμελλε να υπάγη εις Αλικαρνασόν όπου ήσαν τα ευρωπαϊκά φορτηγά πλοία, να τα συνοδεύση εις Κρήτην, εις την Σούδαν. Όλην την νύκτα καταδιώκαμεν τον εχθρόν, όστις έφευγε. Μετά δε το μεσονύκτιον την 1 ώραν ο πυρπολιστής Κωνσταντίνος Νικόδημος έκαυσε μίαν τουρκικήν κορβέτταν. μετ' ολίγον δ' εκαύη εις μάτην το πυρπολικόν του Ανδρέα Φιλιμπάμη. Αύτη η ναυμαχία ωνομάσθη πρώτη νυκτερινή ναυμαχία.
25. Πέμπτη. Το πρωί ήτον ο εχθρός υπό την Ερεσσόν και επτρέξαμεν κατ' αυτού, αλλ' αυτός μας απέφευγε

Σεπτεμβριος 1824

- 23 Τρίτη. Το πρωί ενώ είμεθα υπό την νήσον Βενέτικον, ειδοποιήθημεν παρά του Ναυάρχου δια σημ. ότι ο εχθρός φαίνεται. μετά δύο δε ώρας επλησιάσαμε τον Ναύαρχον και μας είπεν ότι χθες βράδυ υπό το Ακρωτήριον Καράμπουρνα, ήσαν έως τεσσαράκοντα εχθρικά πλοία. Μετά μεσημβρίαν εβγήκαν εις τα πανία και τα εκ Ψαρών Σπετζο-ψαριανά πλοία και διευθύνοντο προς ημάς τας ώρας δε 3 μ.μ. μας διώρισεν ο Ναύαρχος να υπάγωμεν εντός του πορθμού της Χίου δια να παρατηρήσωμεν τα κινήματα του εχθρού. την 4 ώραν μ.μ. είμεθα προς το μέρος, η Αγία Δύναμις, όπου επσεκέφθημεν το πλοίον του καπετάν Βελούδου Σαντοριναίου υπό ρωσικήν σημαίαν, το οποίον εφόρτωνε χαρούπα και σύκα δια την Οδυσσόν. περί του εχθρικού στόλου δεν ήξευρε τίποτε, ει μη ότι, όταν ήτον εις την χώραν της Χίου, ήκουσι να λέγουν αυτού οι Τούρκοι ότι οι εν τω στόλω ήσαν πολύ φοβισμένοι από ημάς, δύο δε αιγυπτιακά βρίκια ήσαν αυτού και διώρθοναν τα κατάρτια των.
- 24 Τετάρτη. Εξημερώθημεν προς το μέρος της Ικαρίας και προς το ανατολικόν αυτής είδομεν τον εχθ. στόλον. Περί την μεσημβρίαν διευθυνόμεθα προς την Χίον, την δε ώραν 3 μ.μ. επεράσαμεν αντίκρυ της χώρας, και εις την δύσιν του Ηλίου είδομεν, υπό τα Καράμπουρνα προς το βόρειον αυτού, τον εχθρόν, αμέσως επτρέξαμεν κατ' αυτού, όστις έφευγε, και τον επροφθάσαμεν τέλος πάντων την 9 ώραν μ.μ., ηρχίσασμεν αμφοτέρα τα μέρη τον κανονοβολισμόν περί την 11 ώραν ώρμησε καθ' ενός εχθρικού βρικίου με το πυρπολικόν του ο Θεοδωράκης Θ. Βώκου, και ενώ εκτυπώντο δια των κανονίων και τουφεκίων, επρόλαβεν ο πυρπολιστής Δημήτριος Καλογιάννης και εκόλλησεν υπ' άνεμον επ' αυτού του ιδίου βρικίου το ιδικόν του πυρπολικόν και εις ολίγον καιρόν έγινε παρανάλωμα του πυρός. Επειδή δε είμεθα πλησίον και τους συνωδεύασμεν πολεμούντες, οι ειρημένοι πυρπολισταί ήλθον επ' του πλοίου μου με τας βάρκας των και επειδή οι τούρκοι ερρίφθησαν εις την θάλασσαν έστειλα την βάρκαν μου και συνέλαβεν εξ αυτών, αφού εσκότωσαν και τινάς, έως 36. Από αυτούς επληροφορήθημεν ότι το καυθέν βρίκιον ήτον Αιγυπτιακόν, είχεν επ' αυτού εκατόν είκοσι τακτικούς στρατιώτας και ογδοήκοντα ναύτας, ο διευθυντής αυτού ωνομάζετο Σελήμ Τουνεζήνος. Προσέτι δε εμάθομεν ότι ο Τοπάλ- Πασάς, έλαβε σουλτανικόν φερμάνι και πηγαίνει εις Κωνσταντινούπολιν τον στόλον του. Ο δε Αιγυπτιακός στόλος έμελλε να υπάγη εις Αλικαρνασόν όπου ήσαν τα ευρωπαϊκά φορτηγά πλοία, να τα συνοδεύση εις Κρήτην, εις την Σούδαν. Όλην την νύκτα καταδιώκαμεν τον εχθρόν, όστις έφευγε. Μετά δε το μεσονύκτιον την 1 ώραν ο πυρπολιστής Κωνσταντίνος Νικόδημος έκαυσε μίαν τουρκικήν κορβέτταν. μετ' ολίγον δ' εκαύη εις μάτην το πυρπολικόν του Ανδρέα Φιλιμπάμη. Αύτη η ναυμαχία ωνομάσθη πρώτη νυκτερινή ναυμαχία.
- 25 Πέμπτη. Το πρωί ήτον ο εχθρός υπό την Ερεσσόν και επτρέξαμεν κατ' αυτού, αλλ' αυτός μας απέφευγε

Σεπτεμβρίου
30. Τρίτη. Τὸ πρωὶ ἡμεῖς καὶ τὰ μείναντα εἰς Βαθύ λοιπὰ πλοῖα εβγήκαμεν εἰς τὰ πανία. Καὶ μετὰ δύο ὥρας ἠνώθημεν μετὰ τὸν στόλον. Ὁ Ναύαρχος μᾶς εἶπεν εἰς τὸ Βαθύ, ναύταις τινὲς εἰς τὸν ἄνεμον τοῦ Ἀθηνῶν, ἵνα ἴδωμεν εἰ ἐπὶ Ἀγγλικῶν πλοίων καὶ τοῦ ἐπιήραν τὴν καποινίεραν μ' ὀλίγαις ταῖς αὐταῖς καὶ μερικαῖς περιστέριαι. Ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρὸς Ὁ.Σ. καὶ εἴμεθα μ' ὀλίγα πανία.
Ὁλοκάβριου
1. Τετάρτη. Ἐξακολουθοῦσεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς σφοδρὸς ἄνεμος ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὸ εὐρωπαϊκὸν πλοῖον, περὶ τοῦ ὁποῦ ἀνεφέραμεν τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν, ὡς μᾶς βεβαίωσε ὁ Ε.μ. Τομπάζης, ὅχι μόνον ὅτι δεν ὑψώσε τὴν σημαίαν του εἶναι ψευδὴς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ καπέλον εἰς τὰς χεῖρας του ὁ πλοίαρχος τὸν εχαιρετοῦσεν. Ἦτο δὲ Ἀγγλικόν. Τὴν νύκτα εμεῖναμεν μ' ὀλίγα πανία. καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ ἄνεμος ἔπαυσε.
2. Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου Ἀνδρου, ἕως μίλια 10. γαλήνη. Τὴν 8 ὥραν π.μ. ἐγυρίσαμεν τὴν βόλταν πρὸς Δ. ὁ ἄνεμος Θ. μέτριος εἰς τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου γαλήνη. Δια σημ. τοῦ Ναυάρχου, ἐστάθημεν ἀλακάπα ὅλην τὴν νύκτα.
3. Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν ἀπὸ τῆς νήσου Βενέτικον μακρὰν ἕως μίλια 10. Γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. Επεριφερόμεθα δε μ' ὀλίγα πανία.
4. Σάββατον. Τὸ πρωὶ εἴμεθα πλησίον τῆς νήσου Βενέτικον. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπεράσαμεν διὰ σημείου τοῦ Ναυάρχου μεταξύ Χίου καὶ Ἀσίας. Τὴν 3 ὥραν μ.μ. ὁ ἄνεμος εσφοδρεύθη καὶ δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανία, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐστάθημεν ἀλακάπα.
5. Κυριακή. Ἐξημερώθημεν πρὸς ἀνατολὰς τῆς Χίου. Ἐγένετο ἀνεμοταραχὴ. Τὴν μεσημβρίαν ἤρχισε νὰ φυσᾷ ὀλίγον ὁ ἴδιος χθεσινὸς ἄνεμος, καὶ μετὰ ὥρας 2 ἐγένετο σφοδρότερος. Τὸ εσπέρας εἴμεθα πλησίον τῶν Ψαρῶν πρὸς βορρὰν μακρὰν ἕως μίλια 15. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον δὲ ἐμετριάσθη ὁ ἄνεμος. τὴν δε 8 ὥραν ἐγυρίσαμεν τὴν βόλταν πρὸς Ο ¼ Σ.
6. Δευτέρα. τὸ πρωὶ, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῶν πυρπολικῶν μᾶς ἦτο μακρὰν τοῦ στόλου, δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ὑπήγαμεν πρὸς αὐτὸ καὶ τὸ ἐδέσαμεν ὀπισθεν δια νὰ το πλησιάσωμεν. Μετὰ ταῦτα ἦρθε καὶ ὁ πλοίαρχος Δημ. Α. Βώκου, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, καὶ τὸ ἔλαβε δια νὰ το συνοδεύσῃ εἰς Ὑδραν. Εἰς τὰς 11 ὥρας π.μ. ἠνώθημεν μετὰ τὸν στόλον. Τὸ δ' εσπέρας ἐφθάσε πλησίον μᾶς ἐξ Ὑδρας ἡ γολέττα «Τερψιχόρη». ὅλην τὴν νύκτα ἐπεριφερόμεθα μ' ὀλίγα πανία.
7. Τρίτη. τὸ πρωὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἔλαβεν ἕκαστον πλοῖον παρά τῆς χθες ἐλθούσης γολέττας τὴν ἀναλογίαν ἀπὸ ψωμί. Ὁ ἄνεμος σφοδρὸς. ἡ δε διεύθυνσις μᾶς πρὸς Π.Μ.
8. Τετάρτη. τὸ πρωὶ ἐξακολουθοῦσεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς σφοδρὸς ἄνεμος. Δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἐγυρί-

Σεπτέμβριος 1824

30 Τρίτη. το πρωί ημεῖς και τα μείναντα εις Βαθύ λοιπὰ πλοῖα εβγήκαμεν εις τα πανία. Γαλήνη. Καὶ μετὰ δύο ὥρας ἠνώθημεν μετὰ τὸν στόλον. Ὁ Ναύαρχος μᾶς εἶπεν ὅτι χθες βράδῃ ἐνὶ τῷ Βαθύ, ναύταις τινὲς ἐκ τοῦ πλοίου τοῦ Ἀθηνῶν, ὑπήγαγον εἰς ἐν Ἀγγλικὸν πλοῖον καὶ τοῦ ἐπήρασαν τὴν καποινίεραν μ' ὀλίγαις ταῖς κόταις καὶ μερικά περιστέρια. Ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρὸς Ὁ.Σ. καὶ εἴμεθα μ' ὀλίγα πανία.

Ὀκτώβριος 1824

1 Τετάρτη. ἐξακολουθοῦσεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς σφοδρὸς ἄνεμος ὅλην τὴν ἡμέραν. Τὸ εὐρωπαϊκὸν πλοῖον, περὶ τοῦ ὁποῦ ἀνεφέραμεν τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν, ὡς μᾶς βεβαίωσε ὁ Ε.μ. Τομπάζης, ὅχι μόνον ὅτι δεν ὑψώσε τὴν σημαίαν του εἶναι ψευδὴς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ καπέλον εἰς τὰς χεῖρας του ὁ πλοίαρχος τὸν εχαιρετοῦσεν. Ἦτο δὲ Ἀγγλικόν. Τὴν νύκτα εμεῖναμεν μ' ὀλίγα πανία. καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ ἄνεμος ἔπαυσε.
2 Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου Ἀνδρου, ἕως μίλια 10. γαλήνη. Τὴν 8 ὥραν π.μ. ἐγυρίσαμεν τὴν βόλταν πρὸς Δ. ὁ ἄνεμος Θ. μέτριος εἰς τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου γαλήνη. Δια σημ. τοῦ Ναυάρχου, ἐστάθημεν ἀλακάπα ὅλην τὴν νύκτα.
3 Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν ἀπὸ τῆς νήσου Βενέτικον μακρὰν ἕως μίλια 10. Γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. Επεριφερόμεθα δε μ' ὀλίγα πανία.
4 Σάββατον. Τὸ πρωὶ εἴμεθα πλησίον τῆς νήσου Βενέτικον. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπεράσαμεν διὰ σημείου τοῦ Ναυάρχου μεταξύ Χίου καὶ Ἀσίας. Τὴν 3 ὥραν μ.μ. ὁ ἄνεμος εσφοδρεύθη καὶ δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανία, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐστάθημεν ἀλακάπα.
5 Κυριακή. Ἐξημερώθημεν πρὸς ἀνατολὰς τῆς Χίου. Ἐγένετο ἀνεμοταραχὴ. Τὴν μεσημβρίαν ἤρχισε νὰ φυσᾷ ὀλίγον ὁ ἴδιος χθεσινὸς ἄνεμος, καὶ μετὰ ὥρας 2 ἐγένετο σφοδρότερος. Τὸ εσπέρας εἴμεθα πλησίον τῶν Ψαρῶν πρὸς βορρὰν μακρὰν ἕως μίλια 15. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον δὲ ἐμετριάσθη ὁ ἄνεμος. τὴν δε 8 ὥραν ἐγυρίσαμεν τὴν βόλταν πρὸς Ο ¼ Σ.
6 Δευτέρα. τὸ πρωὶ, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῶν πυρπολικῶν μᾶς ἦτο μακρὰν τοῦ στόλου, δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ὑπήγαμεν πρὸς αὐτὸ καὶ τὸ ἐδέσαμεν ὀπισθεν δια νὰ το πλησιάσωμεν. Μετὰ ταῦτα ἦρθε καὶ ὁ πλοίαρχος Δημ. Α. Βώκου, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, καὶ τὸ ἔλαβε δια νὰ το συνοδεύσῃ εἰς Ὑδραν. Εἰς τὰς 11 ὥρας π.μ. ἠνώθημεν μετὰ τὸν στόλον. Τὸ δ' εσπέρας ἐφθάσε πλησίον μᾶς ἐξ Ὑδρας ἡ γολέττα «Τερψιχόρη». ὅλην τὴν νύκτα ἐπεριφερόμεθα μ' ὀλίγα πανία.
7 Τρίτη. τὸ πρωὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἔλαβεν ἕκαστον πλοῖον παρά τῆς χθες ἐλθούσης γολέττας τὴν ἀναλογίαν ἀπὸ ψωμί. Ὁ ἄνεμος σφοδρὸς. ἡ δε διεύθυνσις μᾶς πρὸς Π.Μ.
8 Τετάρτη. τὸ πρωὶ ἐξακολουθοῦσεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς σφοδρὸς ἄνεμος. Δια σημ. τοῦ Ναυάρχου ἐγυρί-

8. Τετάρτη. Σάμεν τὴν βόλταν τὴν 4 ὥραν μ.μ. διευθυνόμεθα πρὸς Μ. τὴν 8 ὥραν μ.μ. δια σημ. δε τοῦ Ναυάρχου ἐποδήσαμεν δια να υπάγωμεν ν' ἀράξωμεν ὑπὸ τὴν Ἰκαρίαν, ὅπου τὸ εσπέρας εφθάσαμεν με μερικά ἄλλα πλοία. Μετ' ὀλίγον δε παρατηρήσαντες ὅτι ὁ Ναύαρχος διευθύνετο εἰς Σάμον, τὸν ηκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς, ὥστε τὴν 9 ὥραν ἀράξαμεν εἰς Μαραθόκαμπον.

9. Πέμπτη. Πρὸς τὸ εσπέρας, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος σκοπεύς τῆς Σάμου ἀνήγγειλεν ὅτι σήμερον ὁ εχθρὸς εφάνη πρὸς τὰ Ἄσπρα Χώματα, καὶ τὴν 9 ὥραν π.μ. ἐπέρασε μεταξύ Σάμου καὶ Φούρνων, ἡ δε διεύθυνσις τοῦ ἤτο πρὸς τὰ μέρη τῆς Κω. Εξακολουθοῦσεν ὁ ἄνεμος Τρ.

10. Παρασκευή. Σήμερον ὅλοι οἱ πλοίαρχοι συναθροισθέντες ἐπὶ τοῦ Ναυαρχικοῦ πλοίου ἀπεφασίσσαμεν καὶ ἐγράψαμεν ἐκ συμφώνου ἐπιστολὴν εἰς τὸ κοινόν τῆς Ὑδρας, ἵνα δοθῶσιν εἰς ἕκαστον πλοῖον ἀνά γρόσια 2.000. καθὼς ἐδῶθησαν τὸν περασμένον μῆνα δια να προβλέψουν διάφορα ἀναγκαιότητα εἶδη καὶ χρήσιμα εἰς τὰ πλοία. Ὑπογράψαι παρ' ὅλων ἐδόθη αὕτη εἰς τὸν πλοίαρχον Γ. Νέγκαν δια να τὴν φέρῃ ὁ ἴδιος δια τῆς γολέττας τοῦ εἰς Ὑδραν. Καὶ τὴν 5 ὥραν μ.μ. ἀνεχώρησεν. Ἐπίσης δε καὶ ὁ Αλ. Ραφαήλ πρὸς κατασκοπευσὶν τοῦ εχθροῦ.

11. Σάββατο. Τὸ πρῶν ὁ Ναύαρχος ἐβγήκεν εἰς τὰ πανία, κανέν δε ἄλλο πλοῖον δὲν ἐδυνήθη να τὸν ἀκολουθήσῃ, ἐκτὸς ἐνός μόνου. διότι ἀπὸ χθες βράδυ οἱ ναῦται τῶν ἔμειναν εἰς τὴν ξηρὰν. Ἡμεῖς δε μόλις ἠδυνήθημεν να ἐβγῶμεν εἰς τὰ πανία τὴν 9 ὥραν π.μ. διότι διωρθώναμεν τὸ εμπρόσθιον τζιμπούκι τοῦ παπαφίγκου καὶ τὸ τζέπο τῆς ἀγκύρας τὸ ὁποῖον ἐτζακίσθη ὅταν τὴν ἐσηκῶναμεν κολλημένην οὔσαν εἰς τὸν πάτον. Τὴν 9 ὥραν π.μ. ἡ γαλήνη καὶ τὰ ρεύματα μας ἔσυραν καὶ ἐπέσαμεν εἰς τὴν πρῶραν τοῦ πλοίου τοῦ Ἀθανασίου Δ. Κριεζῆ. ἐσχίσθη ὀλίγον ἡ γάπα μας, ἐκείνου δε τὸ κοντραμπαστούνι. Τὸ εσπέρας ἤρχισαν να ἐβγαίνουν εἰς τὰ πανία τὰ μείναντα λοιπὰ πλοία, καὶ μετ' ὀλίγον ἐνώθημεν ὅλα με τὸν Ναύαρχον, ὅλην δε τὴν νύκτα μ' ὀλίγα πανία ἐπεριφερόμεθα περὶ τὴν Σάμον.

12. Κυριακή. Εξημερώθημεν πρὸς τὴν νῆσον Σαμοπούλαν ὁ ἄνεμος ἀνατολικὸς ἤρχισε να φυσά. Τὴν 8 ὥραν π.μ. δια σημ. τοῦ Ναυάρχου, τὰ εὐρεθέντα πλοία διευθύνθημεν πρὸς Ο, καὶ εἰς τὴν δύσιν τοῦ Ἠλίου εἴμεθα πλησίον τῶν νήσων Τζατάλια. Πρὸς τὴν Κω εἶδομεν εἰς τὰ πανία μερικά ἐχθρικά πλοία. τὴν δε 9 ὥραν δια σημ. τοῦ ναυάρχου ὀρτζάραμεν. ὁ ἄνεμος γαλιηναῖος ἀνατολικός.

13. Δευτέρα. Τὸ πρῶν εἴμεθα μεταξύ Μανδαλίας καὶ τῆς νήσου Καλύμνου εἰς γαλήνην.

Οκτώβριος 1824

- 8 Τετάρτη. **Συνέχεια** —
- 9 Πέμπτη.
- 10 Παρασκευή.
- 11 Σάββατο.
- 12 Κυριακή.
- 13 Δευτέρα

Οκτώβριος 1824

30 Πέμπτη.

Συνέχεια — ποδίσθημεν από την γαλήνην, η οποία εξηκολούθησε και όλην την νύκτα. Σήμερον έφθασε πλησίον μας ο Ναύαρχος των Σπετζών μετά υπό την οδηγίαν του πλοία.

31 Παρασκευή.

το πρωί επροσπαθήσαμεν πάλιν σύροντες τα πλοία από τας βάρκας μας δια να πλησιάσωμεν εις τον εχθρόν, αλλ' η διαβολεμένη γαλήνη μας εμπόδιζε. Τέλος πάντων την 11 ώραν π.μ. μερικά πυρπολικά όντα ελαφρότερα των πολεμικών τον επλησίασαν, και αυτός ήρχισε να τα κανονοβολεί με σκοπόν να τα καύση ή να τα βυθίση, αλλ' εις μάτην όθεν εξ' αιτίας της γαλήνης εμείναμεν μακράν αμφοτέρα τα μέρη. Η δε γαλήνην εξακολούθησεν έως το μεσονύκτιον. Και μετά ταύτα ήρχισε να φυσά ολίγον ο άνεμος Ο.

Νοέμβριος 1824

1 Σάββατον.

εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν, ο δε εχθρός ήτον υπ' άνεμον ημών και διευθύνετο προς Γαρμ. Ο άνεμος εφύσα ο δε καιρός συννεφιασμένος. Την 11 ώραν π.μ. επήραμεν τα υπερδέξια του εχθρού και αμέσως ωρμήσαμεν κατ' αυτού και ηρχίσασμεν αμφοτέρα τα μέρη τον κανονοβολισμόν. εις αυτό δε το μεταξύ ο πυρπολιστής Θ. Θ. Βώκου έτρεξε εναντίον μιάς φεργάδας και επλησίασεν εις αυτή έως τα παρεξάρτια του όπισθεν καταρτίου, πλην αύτη δια των κανονίων της έρριψε κάτω του πυρπολικού την γάμπιαν, μάλιστα και τον φλόκον ενώ δε οι πυρπολισταί είχαν καταβή όπισθεν της πρύμνης, όπου ως συνήθως έπρεπε να ήναι η βάρκα δια να βάλουν φωτίαν, αίφνης παρατηρούν ότι από την ράνταν της φεργάδος είχαν καταβή επί του πυρπολικού και εις το κατάστρωμα αυτού διάφοροι Τούρκοι, και το δε πυρπολικόν εξ' αιτίας της βλάβης την οποίαν έλαβεν, έμεινεν όπισθεν της φεργάδας και δεν έβαλαν φωτίαν οι εντός αυτού, αλλ' επήδησαν επί του καταστρώματος και πρώτον μεν πυροβολούντες έπειτα δε και ξεσπαθόνοντες κατά των Τούρκων, ορμούν κατ' αυτών, και μ' όλον ότι εκ της φεργάδας έρριπτον ακαταπαύστως τουφεκιάς, άλλους εφόνευσαν και άλλους έρριψαν εις την θάλασσαν. Τέλος η φεργάδα ετραβήχθη μακράν και το πυρπολικόν σωθέν ήλθε προς ημάς. Πλην ο πόλεμος εξακολουθούσε και μετά 2 ώρας ο πυρπολιστής Ρομπότζης έτρεξε εναντίον μιάς άλλης φεργάδας αλλά δεν επέτυχε διότι το πυρπολικόν του εκάη υπό των εχθρικών καυστικών υλών. μετ' ολίγον δε ο εχθρός ετραπή εις φυγήν, και ημείς τον ηκολουθούμεν κατόπιν του κανονοβολούντες. Και προς το εσπέρας μεν φεργάδας τινές ηθέλησαν να αντιπαραταχθούν, πλην ευθύς οπού είδαν ότι με μερικά πλοία μας αντιπαρατάχθημεν και ηρχίσασμεν τον κανονοβολισμόν, εβάλθησαν εις φυγήν. Την δε 8^{ην} ώραν μ.μ. έτρεξεν ο πυρπολιστής Ιω. Στύπας καθ' ενός εχθρικού βρικίου, αλλ' εκάη και το πυρπολικόν τούτο, υπό των εχθρικών καυστικών υλών, εις μάτην. Την ιδίαν τύχην έλαβεν επίσης και το πυρπολικόν του Ιω. Μαδρόζου. Ήλθεν η νυξ. Ο άνεμος έπνεε σφοδρός T. και ως εκ του πολλού σκότους εχάσαμεν τον εχθρόν, μολονότι όλην την νύκτα τον εζητούσαμεν δια σημείων.

αυτοί εδωκεν από την γαλήνην, η οποία εξηκολούθησε και όλην την νύκτα. Σήμερον έφθασε πλησίον μας ο Ναύαρχος των Σπετζών μετά υπό την οδηγίαν του πλοία.
31. Παρασκευή. το πρωί επροσπαθήσαμεν πάλιν σύροντες τα πλοία από τας βάρκας μας δια να πλησιάσωμεν εις τον εχθρόν, αλλ' η διαβολεμένη γαλήνη μας εμπόδιζε. Τέλος πάντων την 11 ώραν π.μ. μερικά πυρπολικά όντα ελαφρότερα των πολεμικών τον επλησίασαν, και αυτός ήρχισε να τα κανονοβολεί με σκοπόν να τα καύση ή να τα βυθίση, αλλ' εις μάτην όθεν εξ' αιτίας της γαλήνης εμείναμεν μακράν αμφοτέρα τα μέρη. Η δε γαλήνην εξακολούθησεν έως το μεσονύκτιον. Και μετά ταύτα ήρχισε να φυσά ολίγον ο άνεμος Ο.
Νοέμβριος
1 Σάββατον. εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν, ο δε εχθρός ήτον υπ' άνεμον ημών και διευθύνετο προς Γαρμ. Ο άνεμος εφύσα ο δε καιρός συννεφιασμένος. Την 11 ώραν π.μ. επήραμεν τα υπερδέξια του εχθρού και αμέσως ωρμήσαμεν κατ' αυτού και ηρχίσασμεν αμφοτέρα τα μέρη τον κανονοβολισμόν. εις αυτό δε το μεταξύ ο πυρπολιστής Θ. Θ. Βώκου έτρεξε εναντίον μιάς φεργάδας και επλησίασεν εις αυτή έως τα παρεξάρτια του όπισθεν καταρτίου, πλην αύτη δια των κανονίων της έρριψε κάτω του πυρπολικού την γάμπιαν, μάλιστα και τον φλόκον ενώ δε οι πυρπολισταί είχαν καταβή όπισθεν της πρύμνης, όπου ως συνήθως έπρεπε να ήναι η βάρκα δια να βάλουν φωτίαν, αίφνης παρατηρούν ότι από την ράνταν της φεργάδος είχαν καταβή επί του πυρπολικού και εις το κατάστρωμα αυτού διάφοροι Τούρκοι, και το δε πυρπολικόν εξ' αιτίας της βλάβης την οποίαν έλαβεν, έμεινεν όπισθεν της φεργάδας και δεν έβαλαν φωτίαν οι εντός αυτού, αλλ' επήδησαν επί του καταστρώματος και πρώτον μεν πυροβολούντες έπειτα δε και ξεσπαθόνοντες κατά των Τούρκων, ορμούν κατ' αυτών, και μ' όλον ότι εκ της φεργάδας έρριπτον ακαταπαύστως τουφεκιάς, άλλους εφόνευσαν και άλλους έρριψαν εις την θάλασσαν. Τέλος η φεργάδα ετραβήχθη μακράν και το πυρπολικόν σωθέν ήλθε προς ημάς. Πλην ο πόλεμος εξακολουθούσε και μετά 2 ώρας ο πυρπολιστής Ρομπότζης έτρεξε εναντίον μιάς άλλης φεργάδας αλλά δεν επέτυχε διότι το πυρπολικόν του εκάη υπό των εχθρικών καυστικών υλών. μετ' ολίγον δε ο εχθρός ετραπή εις φυγήν, και ημείς τον ηκολουθούμεν κατόπιν του κανονοβολούντες. Και προς το εσπέρας μεν φεργάδας τινές ηθέλησαν να αντιπαραταχθούν, πλην ευθύς οπού είδαν ότι με μερικά πλοία μας αντιπαρατάχθημεν και ηρχίσασμεν τον κανονοβολισμόν, εβάλθησαν εις φυγήν. Την δε 8^{ην} ώραν μ.μ. έτρεξεν ο πυρπολιστής Ιω. Στύπας καθ' ενός εχθρικού βρικίου, αλλ' εκάη και το πυρπολικόν τούτο, υπό των εχθρικών καυστικών υλών, εις μάτην. Την ιδίαν τύχην έλαβεν επίσης και το πυρπολικόν του Ιω. Μαδρόζου. Ήλθεν η νυξ. Ο άνεμος έπνεε σφοδρός T. και ως εκ του πολλού σκότους εχάσαμεν τον εχθρόν, μολονότι όλην την νύκτα τον εζητούσαμεν δια σημείων.

Νοεμβρίου

1. Πριν δε αρχίσωμεν τον πόλεμον, η θεωρία του εχθρού ήτον αξία περιεργείας. Όλα τα πλοία ήσαν τεταγμένα εις γραμμήν, και εμπροσθεν αυτής ήσαν τα φορτηγά, εφαινοντο δε ως εν μέγα εκτεταμένον δάσος.

2. Κυριακή. Το πρωί ο εχθρός δεν εφαινετο. Διευθυνόμεθα δε μετά του Ναυάρχου επτά πλοία προς την Κάσον. πλησίον αυτής έπιασεν ο Ναύαρχος εν Αγγλικόν βρίκιον (Μαλτέζικον) είχε δε αυτό 30 τακτικούς στρατιώτας και 24 άλογα. Ο Ιω. Ζάκας ένα Τουρκικόν μαρτίγον με στρατιώτας. Ο Εμ. Τομπάζης εν Αυστριακόν βρίκιον με 50 στρατιώτας και 20 άλογα. Η γολέττα «Τερψιχόρη» έρριψεν έξω εις Κάρπαθον εν Τουρκικόν βρίκιον. Ημείς δε με το πλοίον μου δεν ηδυνήθημεν να συλλάβωμεν μίαν γολέτταν, την οποίαν εκυνηγούσαμεν, διότι ο άνεμος ήτο σφοδρός. Την 9 ώραν π.μ. είμεθα υπό την ν. Κάσον και υπ' άνεμον αυτής. Είδομεν δ' εκειθεν διάφορα εχθρικά πλοία, τα οποία διευθύνοντο κατά την Ρόδον. Και η μεν επιθυμία και θέλησή μας ήτο να υπάγωμεν κατόπιν αυτών, αλλ' επειδή αι τροφάι των πλοίων μας ήσαν εν τω τελειούσθαι εμποδίσθημεν και ούτως απεφασίσαμεν εξ' αιτίας των εναντίων σφοδρών ανέμων να υπάγωμεν εις την Κάσον, όπου την 10 1/2 ώραν π.μ. αράξαμεν. Των δε λοιπών πλοίων μας φαίνεται ότι έκαστον διευθύνθη όπου ο άνεμος εσυγχώρησεν ή εις Ύδραν, δια την έλλειψιν τροφών.

3. Δευτέρα. το πρωί δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν εις τα πανία και διευθυνόμεθα προς Μ. ο άνεμος Π.Γ. την νύκτα εσφοδρεύσθη περισσότερο και εκ τούτου εχάσαμεν τον Ναύαρχον, και μολονότι δε εκάμαμεν σημείον, εις μάτην. Όθεν εξακολουθήσαμεν την ιδίαν διεύθυνσιν. Η δε θάλασσα του Μ. ήτο πολύ μεγάλη.

4. Τρίτη. εξημερώθημεν μεταξύ των ν. Δελφών και Πλάκα. Ήτον ο ίδιος χθεσινός σφοδρός άνεμος. Την 9 ώραν π.μ. ηνώθημεν μετά του πλοίου του Τζαμαδού και με τρία άλλα [δυσανάνγνωστο] την σφοδρότητα του ανέμου ηναγκάσθημεν ν' αράξωμεν εις τον λιμένα της ν. Αμοργού, όπου, κατά καλήν μας τύχην, ηύρομεν την γολέτταν του Ελ. Λαζαρίμου, η οποία είχε τροφάς εξ' Ύδρας δια τον στόλον.

5. Τετάρτη. το πρωί εθάψαμεν τον ναύτη μας Αθανάσιον Μπούχλαν, όστις όταν εβγήκαμεν εις τα πανία εκ της Κάσου, έπεσεν από το εμπροσθεν κατάρτι, και δι' έλλειψιν ιατροχειρουργου εις τον στόλον, όπου δεν υπήρξε ποτέ τοιούτος, μετά 20 ώρας απέθανε.

6. Πέμπτη. Επειδή είχαμεν έλλειψιν από ψωμί, απεφασίσαμεν, αφού πρώτον συνωμιλήσαμεν, να πάρη έκαστον πλοίον δια ημέρας 5, από την γολέτταν ψωμί. Ελάβομεν δε 14 οκάδας και 3 κεφάλια τυρι όκάς 15. Εδώσαμεν δε και αποδεικτικόν παραλαβής εις τον πλοίαρχον αυτής.

Νοέμβριος 1824

- 1 Σάββατον. Πριν δε αρχίσωμεν τον πόλεμον, η θεωρία του εχθρού ήτον αξία περιεργείας. Όλα τα πλοία ήσαν τεταγμένα εις γραμμήν, και εμπροσθεν αυτής ήσαν τα φορτηγά, εφαινοντο δε ως εν μέγα εκτεταμένον δάσος.
- 2 Κυριακή. Το πρωί ο εχθρός δεν εφαινετο. Διευθυνόμεθα δε μετά του Ναυάρχου επτά πλοία προς την Κάσον. πλησίον αυτής έπιασεν ο Ναύαρχος εν Αγγλικόν βρίκιον (Μαλτέζικον) είχε δε αυτό 30 τακτικούς στρατιώτας και 24 άλογα. Ο Ιω. Ζάκας ένα Τουρκικόν μαρτίγον με στρατιώτας. Ο Εμ. Τομπάζης εν Αυστριακόν βρίκιον με 50 στρατιώτας και 20 άλογα. Η γολέττα «Τερψιχόρη» έρριψεν έξω εις Κάρπαθον εν Τουρκικόν βρίκιον. Ημείς δε με το πλοίον μου δεν ηδυνήθημεν να συλλάβωμεν μίαν γολέτταν, την οποίαν εκυνηγούσαμεν, διότι ο άνεμος ήτο σφοδρός. Την 9 ώραν π.μ. είμεθα υπό την ν. Κάσον και υπ' άνεμον αυτής. Είδομεν δ' εκειθεν διάφορα εχθρικά πλοία, τα οποία διευθύνοντο κατά την Ρόδον. Και η μεν επιθυμία και θέλησή μας ήτο να υπάγωμεν κατόπιν αυτών, αλλ' επειδή αι τροφάι των πλοίων μας ήσαν εν τω τελειούσθαι εμποδίσθημεν και ούτως απεφασίσαμεν εξ' αιτίας των εναντίων σφοδρών ανέμων να υπάγωμεν εις την Κάσον, όπου την 10 1/2 ώραν π.μ. αράξαμεν. Των δε λοιπών πλοίων μας φαίνεται ότι έκαστον διευθύνθη όπου ο άνεμος εσυγχώρησεν ή εις Ύδραν, δια την έλλειψιν τροφών.
- 3 Δευτέρα. το πρωί δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν εις τα πανία και διευθυνόμεθα προς Μ. ο άνεμος Π.Γ. την νύκτα εσφοδρεύσθη περισσότερο και εκ τούτου εχάσαμεν τον Ναύαρχον, και μολονότι δε εκάμαμεν σημείον, εις μάτην. Όθεν εξακολουθήσαμεν την ιδίαν διεύθυνσιν. Η δε θάλασσα του Μ. ήτο πολύ μεγάλη.
- 4 Τρίτη. εξημερώθημεν μεταξύ των ν. Δελφών και Πλάκα. Ήτον ο ίδιος χθεσινός σφοδρός άνεμος. Την 9 ώραν π.μ. ηνώθημεν μετά του πλοίου του Τζαμαδού και με τρία άλλα [δυσανάνγνωστο] την σφοδρότητα του ανέμου ηναγκάσθημεν ν' αράξωμεν εις τον λιμένα της ν. Αμοργού, όπου, κατά καλήν μας τύχην, ηύρομεν την γολέτταν του Ελ. Λαζαρίμου, η οποία είχε τροφάς εξ' Ύδρας δια τον στόλον.
- 5 Τετάρτη. το πρωί εθάψαμεν τον ναύτη μας Αθανάσιον Μπούχλαν, όστις όταν εβγήκαμεν εις τα πανία εκ της Κάσου, έπεσεν από το εμπροσθεν κατάρτι, και δι' έλλειψιν ιατροχειρουργου εις τον στόλον, όπου δεν υπήρξε ποτέ τοιούτος, μετά 20 ώρας απέθανε.
- 6 Πέμπτη. Επειδή είχαμεν έλλειψιν από ψωμί, απεφασίσαμεν, αφού πρώτον συνωμιλήσαμεν, να πάρη έκαστον πλοίον δια ημέρας 5, από την γολέτταν ψωμί. Ελάβομεν δε 14 οκάδας και 3 κεφάλια τυρι όκάς 15. Εδώσαμεν δε και αποδεικτικόν παραλαβής εις τον πλοίαρχον αυτής.

Νοέμβριος
6. Τὴν ὥραν δὲ 10 π.μ. ἐβγήκαμεν ἐκ τῆς πανίας δια να υπάγωμεν εἰς Ὑδραν. ὁ ἀνεμος ἦτο σφοδρὸς Γ.Τ.
Προχθὲς ἄμα μὲν εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς νήσου εἰς τὸν λιμένα, ἦλθον με τοὺς ἱερεῖς τῶν πλοίων, με εἰκόνας καὶ ἐξαπτερυγα, με εἰκόνας καὶ ἐξαπτερυγα καὶ εἰς μίαν ἐκκλησίαν οὐοῦ ἦτον εἰς τὸ παραθαλάσσιον ἐψαλον δοξολογίαν εἰς τὸν Θεόν, κ.τ.λ μετὰ ταῦτα δε διάφοροι υπήγαν πρὸς τὸν Τζαμαδὸν καὶ εἰς τὸ πλοῖον μου δια να μας χαϊρετήσουν καὶ να μας συγχαροῦν δια τας νίκας του στόλου. Οἱ ναῦται ὁμως τινῶν εκ των πλοίων μας υπήγαν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀφοῦ ἐμέθυσαν, ἐκάμαν τινὰς ἀταξίας.

Νοέμβριος 1824

- 6 Πέμπτη. Συνέχεια — Τὴν ὥραν δε 10 π.μ. ἐβγήκαμεν εἰς τα πανία δια να υπάγωμεν εἰς Ὑδραν. Ὁ ἀνεμος ἦτο σφοδρὸς Γ.Τ. προχθὲς ἄμα μας εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς νήσου εἰς τὸν λιμένα, ἦλθον με τοὺς ἱερεῖς τῶν πλοίων, με εἰκόνας καὶ ἐξαπτερυγα, καὶ εἰς μίαν ἐκκλησίαν οὐοῦ ἦτον εἰς τὸ παραθαλάσσιον ἐψαλον δοξολογίαν εἰς τὸν Θεόν, κ.τ.λ μετὰ ταῦτα δε διάφοροι υπήγαν πρὸς τὸν Τζαμαδὸν καὶ εἰς τὸ πλοῖον μου δια να μας χαϊρετήσουν καὶ να μας συγχαροῦν δια τας νίκας του στόλου. Οἱ ναῦται ὁμως τινῶν εκ των πλοίων μας υπήγαν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἀφοῦ ἐμέθυσαν, ἐκάμαν τινὰς ἀταξίας.
- 7 Παρασκευή. Διευθυνόμεθα δια τὴν Ὑδραν.
- 8 Σάββατον. Τὴν 11 ὥραν π.μ. ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν. Ἀμέσως δε ἀπεπληρώσαμεν τοὺς ναῦτας μας.

Ο πλοίαρχος Γ. Σαχίνης.

Οἱ διαπρέψαντες πλοίαρχοι καὶ πυρπολισταὶ εἰς τας ναυμαχίας αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

- Αναστάσιος Τζαμαδός - Εμμανουήλ Τομπάζης - Αντώνιος Γ. Κριεζή - Λάζαρος Παναγιώτης - Ανάργυρος Λεμπέσης - Γεώργιος Σαχίνης	}	Πλοίαρχοι πολεμικῶν πλοίων.
- Γεωργάκης Παπαντωνίου - Γεώργιος Βατικιώτης - Κωνσταντῖνος Νικόδημος - Θεοδωράκης Θ. Βώκου - Δημήτριος Καλογιάννης - Αναστάσιος Ρομπότζης	}	Πλοίαρχοι πυρπολικῶν πλοίων.

Εἰς τὴν εἰρημένην ἐκστρατεϊανῆσαν ἐπὶ του "Μιλτιάδου" μου οἱ ἀκόλουθοι ναῦται:

Όνοματεπώνυμο - ιδιότητα - μισθος - γρόσια

Γεώργιος Σαχίνης, πλοίαρχος.	100
Ανδρέας Ζερβός, αξιωματικός	100
Κακελάκης Σαχίνης, αξιωματικός	100
Ιωάννης Παπαμανώλη, αξιωματικός	140
Δημήτριος Γκλήμητης, ναύκληρος	80
Ιωάννης Σύρμας, πηδαλιούχος	80
Παντελής Παντελέσκος, πηδαλιούχος	70
Ανδρέας Μπούμπουλης, ναύτης	70
Δήμος Τζόγλας, ναύτης	75
Ελευθέρης Κόκκινος, ναύτης	75
Μιχαλάκης Κόκκινος, ναύτης	70
Γιάννης Σταματάκος, ναύτης	70
Μαρίνης Ψαράς, ναύτης	70

Οἱ διαπρέψαντες πλοίαρχοι καὶ πυρπολισταὶ εἰς τας ναυμαχίας αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

<ul style="list-style-type: none"> Αναστάσιος Τζαμαδός Εμμανουήλ Τομπάζης Αντώνιος Γ. Κριεζή Λάζαρος Παναγιώτης Ανάργυρος Λεμπέσης Γεώργιος Σαχίνης 	}	Πλοίαρχοι πολεμικῶν πλοίων.
<ul style="list-style-type: none"> Γεωργάκης Παπαντωνίου Γεώργιος Βατικιώτης Κωνσταντῖνος Νικόδημος Θεοδωράκης Θ. Βώκου Δημήτριος Καλογιάννης Αναστάσιος Ρομπότζης 	}	Πλοίαρχοι πυρπολικῶν πλοίων.

Εἰς τὴν εἰρημένην ἐκστρατεϊανῆσαν ἐπὶ του "Μιλτιάδου" μου οἱ ἀκόλουθοι ναῦται:

<ul style="list-style-type: none"> Γεώργιος Σαχίνης πλοίαρχος. Ανδρέας Ζερβός . . . . . αξιωματικός 100. Κακελάκης Σαχίνης . . . . . " 100. Ιωάννης Παπαμανώλη . . . . . " 100. Δημήτριος Γκλήμητης . ναύκληρος 140. Ιωάννης Σύρμας . . . . . πηδαλιούχος 80. Παντελής Παντελέσκος . . . . . " 80. 	<ul style="list-style-type: none"> Μιλτιάδου Μπουμπουλης . . . . . ναύτης . . . . . 70. Δήμος Τζόγλας . . . . . " . . . . . 70. Ελευθέρης Κόκκινος . . . . . " . . . . . 75. Μιχαλάκης Κόκκινος . . . . . " . . . . . 75. Γιάννης Σταματάκος . . . . . " . . . . . 70. Μαρίνης Ψαράς . . . . . " . . . . . 70.
---	--

Νοέμβριος 1824

Συνέχεια

Νικόλαος Λούσης, πηδαλιούχος	80
Νικόλαος Σταματάκος, πηδαλιούχος	80
Αθανάσιος Κάλος, αποθηκοφύλαξ	70
Δημήτριος Γκιώνης, Ξυλουργός	80
Ανδρέας Δημητρίου, καλαφάτης	80
Θεοδωρής Σαχτούρης, ναύτης	80
Ιωάννης Κιοσσές, ναύτης	90
Αντώνιος Ηλίας, ναύτης	70
Γεώργιος Μπουζφωτήλης, ναύτης	70
Γιάννης Σαπούνος, ναύτης	65
Γκίκας Γκίνας, ναύτης	80
Κωνσταντής Χρόνης, ναύτης	70
Γιάννης Φρούτας, ναύτης	70
Παναγιώτης Κουρούπης, ναύτης	60
Δημήτριος Λ. Μεντάκης, ναύτης	50
Νικόλαος Μπιλιάρης, ναύτης	60
Χρόνης Δημητρίου, ναύτης	50
Δήμας Τζαλίκης, ναύτης	60
Νικόλαος Καστράτης, ναύτης	70
Παναγιώτης Δραπανικιώτης, ναύτης	70
Νικόλαος Τσάκονας, ναύτης	50
Παναγιώτης Κιουράνης, ναύτης	60
Αθανάσιος Παπαδημητρίου, ναύτης	80
Παναγιώτης Μπάμπος, ναύτης	50
Γεώργιος Φρατζέσκου, ναύτης	80
Νικόλαος Φρατζέσκου, ναύτης	70
Ανδρέας Παπανδρέας, ναύτης	70
Σωτήρης Μπάμπος, ναύτης	50
Λάζαρος Καστριώτης, ναύτης	70
Γιάννης Μπαλής, ναύτης	80
Γιάννης Μπούχλας, ναύτης	70
Αναστάσιος Μινιέστρης, ναύτης	70
Αθανάσιος Μπούχλας, ναύτης	70
Λάζαρος Καλμούκης, ναύτης	50
Γκιώνης Τσέπης, ναύτης	55
Κωνσταντίνος Κόκκινος, ναύτης	50
Αναστάσιος Λακούτσης, ναύτης	50
Δημήτριος Α. Κορός, ναύτης	75
Θεοδωρής Πρωτοπαπά, ναύτης	65
Γιάννης Βασιλείου, ναύτης	65
Λινάρδος, ναύτης	60
Γιάννης Θ. Πέρος, ναύτης	60
Σταμάτης Κερμάδης, ναύτης	60
Δημήτριος Τίπης, ναύτης	60
Σταμάτης Τζακίρης, ναύτης	60
Κωνσταντίνος Μπαμπουκλής, ναύτης	50
Ηλίας Καράζης, ναύτης	60
Αναγνώστης Ιω. Γκόγκου, ναύτης	60
Βασίλειος Κασκολέρος, ναύτης	60
Γιάννης Καρατζάς, ναύτης	60
Γιάννης Μεθενίτης, ναύτης	60
Μανώλης Μανωλέσκος, ναύτης	60
Μανώλης Μασκολέρος, ναύτης	60
Θεοδωρής Μυλωνάς, ναύτης	60
Πέτρος Ιω. Σύρμας, υπηρέτης μου	40
Δήμας Λ. Λαλεχού, παίς	30
Ανάργυρος Α. Σαχτούρης, παίς	25
Δημήτριος Βάμβας, Χωρίς μισθόν	

	Μισθός	Μισθός
Νικόλαος Λούσης... πηδαλιούχος	80.	Πάνης Μπουχλας... ναύτης... 70.
Νικόλαος Σταματάκος... »	80.	Αναστάσιος Γ. Μινιέστρης... »... 70.
Αθανάσιος Κάλος... αποθηκοφύλαξ	70.	Αθανάσιος Δ. Μπουχλας... »... 70.
Δημήτριος Γκιώνης... Ξυλουργός	80.	Δημήτριος Κεραμίδης... »... 50.
Ανδρέας Δημητρίου... καλαφάτης	80.	Γιάννης Α. Τσέπης... »... 55.
Θεοδωρής Σαχτούρης... ναύτης	80.	Κωνσταντίνος Κόκκινος... »... 50.
Ιωάννης Κιοσσές... »	90.	Αναστάσιος Λακούτσης... »... 50.
Αντώνιος Ηλίας... »	70.	Δημήτριος Α. Κορός... »... 75.
Γεώργιος Μπουζφωτήλης... »	70.	Θεοδωρής Πρωτοπαπά... »... 65.
Γιάννης Σαπούνος... »	65.	Γιάννης Βασιλείου... »... 65.
Γκίκας Γκίνας... »	80.	Λινάρδος... »... 60.
Κωνσταντής Χρόνης... »	70.	Γιάννης Θ. Πέρος... »... 60.
Γιάννης Φρούτας... »	70.	Σταμάτης Κερμάδης... »... 60.
Παναγιώτης Κουρούπης... »	60.	Δημήτριος Τίπης... »... 60.
Δημήτριος Λ. Μεντάκης... »	50.	Σταμάτης Τζακίρης... »... 60.
Νικόλαος Μπιλιάρης... »	60.	Κωνσταντίνος Μπαμπουκλής... »... 50.
Χρόνης Δημητρίου... »	50.	Ηλίας Καράζης... »... 60.
Δήμας Τζαλίκης... »	60.	Αναγνώστης Ιω. Γκόγκου... »... 60.
Νικόλαος Καστράτης... »	70.	Βασίλειος Κασκολέρος... »... 60.
Παναγιώτης Δραπανικιώτης... »	70.	Πάνης Μπουχλας... »... 60.
Νικόλαος Τσάκονας... »	50.	Γιάννης Μεθενίτης... »... 60.
Παναγιώτης Κιουράνης... »	60.	Μανώλης Μανωλέσκος... »... 60.
Αθανάσιος Παπαδημητρίου... »	80.	Μανώλης Μασκολέρος... »... 60.
Παναγιώτης Μπάμπος... »	50.	Θεοδωρής Μυλωνάς... »... 60.
Γεώργιος Φρατζέσκου... »	80.	Πέτρος Ιω. Σύρμας... »... 40.
Νικόλαος Φρατζέσκου... »	70.	Δημήτριος Α. Σαχτούρης... »... 30.
Ανδρέας Παπανδρέας... »	70.	Ανάργυρος Α. Σαχτούρης... »... 30.
Σωτήρης Μπάμπος... »	50.	Αναστάσιος Ν. Καρούσης... »... 25.
Δημήτριος Α. Κορός... »	70.	Δημήτριος Βάμβας... »... 25.
Θεοδωρής Πρωτοπαπά... »	65.	
Γιάννης Βασιλείου... »	65.	
Λινάρδος... »	60.	
Γιάννης Θ. Πέρος... »	60.	
Σταμάτης Κερμάδης... »	60.	
Δημήτριος Τίπης... »	60.	
Σταμάτης Τζακίρης... »	60.	
Κωνσταντίνος Μπαμπουκλής... »	50.	
Ηλίας Καράζης... »	60.	
Αναγνώστης Ιω. Γκόγκου... »	60.	
Βασίλειος Κασκολέρος... »	60.	
Γιάννης Καρατζάς... »	60.	
Γιάννης Μεθενίτης... »	60.	
Μανώλης Μανωλέσκος... »	60.	
Μανώλης Μασκολέρος... »	60.	
Θεοδωρής Μυλωνάς... »	60.	
Πέτρος Ιω. Σύρμας... »	40.	
Δήμας Λ. Λαλεχού... »	30.	
Ανάργυρος Α. Σαχτούρης... »	25.	
Δημήτριος Βάμβας... »	25.	

Μαρτίου Ευολρακεία του 1825.

5 Πέμπτη. Αναχωρήσαντες από Ύδραν το εσπέρας αράξαμεν εις Δάρδεζα λιμένα αντίκρου της Ύδρας, όπου έμελλε να συναθροισθούν όλα τα πλοία, τα υπό την οδηγίαν του Ναυάρχου Μιαούλη, και εμείναμεν ημέρας επτά.

13 Παρασκευή. Σήμερον ηνώθη η υδραϊκή ν. μοίρα. Το δ' εσπέρας δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν εις τα πανία, και την νύκτα εφθάσαμεν υπό το ακρωτήριον Μαλέα. Ο άνεμος ήτο σφοδρός βορρέας. Εξ' αιτίας δε της αστασίας του καιρού και των σφοδρών ανέμων, περιφερόμεθα εις αυτό το μέρος έως την 18 τρ. μην.

19 Πέμπτη. Το πρωί επλησιάζομεν εις την Μοθώνην, όπου δεν είδομεν κανέν' εχθρικών πλοίων, ο καιρός ήτον άστατος, και ο άνεμος σφοδρός Γαρμ. Σήμερον ενταμώθημεν και με τον Αναστάσιον Τσαμαδόν, όστις είχε επί του πλοίου του διάφορα πολεμοφόδια και διευθύνετο εις Πάτρας, όπου έμελλε να υπάγη ο Πρόεδρος του Εκτελεστικού Γεώργιος Κουντουριώτης με διάφορα στρατεύματα.

20 Παρασκευή. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν και περιφερόμεθα αυτού μ' ολίγα πανία. Την νύκτα δε εξ' αιτίας του σφοδρού ανέμου εχωρίσθημεν από τα πλοία μας.

21 Σάββατον. Επειδή το πρωί δεν είδομεν κανέν των πλοίων μας, την 6 ώραν π.μ. εποδήσαμεν και διευθύνθημεν εις Μαραθωνήσιον, όπου φθάσαντες το εσπέρας και ιδόντες αραγμένον τον Ναύαρχον κα τα λοιπά πλοία, υπήγαμεν και ημείς και αράξαμεν.

22 Κυριακή των Βαίων. Το πρωί υπήγα εις επίσκεψιν του Ναυάρχου, και επρόσφερα εις αυτόν τα νέα σημεία συνθεμένα υπ' εμού, και τυπωμένα εις Ύδραν. Αυτός δε ευχαρίστως τα εδέχθη, και αμέσως διέταξε και διενεμήθησαν εις όλα τα πλοία. Ο Ναύαρχος έβαλε, εις ενέργειαν τα νέα σημεία. Μετά ταύτα επειδή ο άνεμος εμετριάσθη, έκαμε σημείον και εβγήκαμεν εις τα πανία όλα τα πλοία. Όλην την νύκτα είχαμεν ακαταστάτους καιρούς και βροχήν.

23 Δευτέρα. Εξακολουθούσεν όλην την ημέραν ο ίδιος χθεσινός άστατος καιρός και η βροχή. Το εσπέρας είμεθα πλησίον εις τας ν. Λίους και διευθυνόμεθα προς την Κρήτην.

24 Τρίτη. Εξακολουθούσεν ο ίδιος χθεσινός άνεμος και σφοδρότερος. Αίφνης είδαμεν και έσπασε το μπουπρέσσον του πλοίου του Ιω. Α. Μιαούλη, και το έμπροσθεν τζιμπούκι του παπαφίγκου, του πλοίου του Κοσμά Αθηρνού. Όλην την νύκτα άστατοι καιροί και ακατάπαυστος βροχή.

25 Τετάρτη. Εξημερώθημεν υπό την ν. Τζερίγον και περί το εσπέρας ενώ επερνούσαμεν με όλα τα πλοία υπό τους Λίους συνεριζόμενοι ποίος να περάση το άλλο πλοίον, και είμεθα πολλά πλησίον ο εις του άλλου, έξαφνα έγεινε ο άνεμος σφοδρότερος Μ.Τ(τρικυμία) και εμείναμεν μ' ολίγα πανία.

Εκστρατεία του 1825

Μάρτιος 1825

- 6 Πέμπτη. Αναχωρήσαντες από Ύδραν το εσπέρας αράξαμεν εις Δάρδεζα λιμένα αντίκρου της Ύδρας, όπου έμελλε να συναθροισθούν όλα τα πλοία, τα υπό την οδηγίαν του Ναυάρχου Μιαούλη, και εμείναμεν ημέρας επτά.
- 13 Παρασκευή. Σήμερον ηνώθη η υδραϊκή ν. μοίρα. Το δ' εσπέρας δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν εις τα πανία, και την νύκτα εφθάσαμεν υπό το ακρωτήριον Μαλέα. Ο άνεμος ήτο σφοδρός βορρέας. Εξ' αιτίας δε της αστασίας του καιρού και των σφοδρών ανέμων, περιφερόμεθα εις αυτό το μέρος έως την 18 τρ. μην.
- 19 Πέμπτη. Το πρωί επλησιάζομεν εις την Μοθώνην, όπου δεν είδομεν κανέν' εχθρικών πλοίων, ο καιρός ήτον άστατος, και ο άνεμος σφοδρός Γαρμ. Σήμερον ενταμώθημεν και με τον Αναστάσιον Τσαμαδόν, όστις είχε επί του πλοίου του διάφορα πολεμοφόδια και διευθύνετο εις Πάτρας, όπου έμελλε να υπάγη ο Πρόεδρος του Εκτελεστικού Γεώργιος Κουντουριώτης με διάφορα στρατεύματα.
- 20 Παρασκευή. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν και περιφερόμεθα αυτού μ' ολίγα πανία. Την νύκτα δε εξ' αιτίας του σφοδρού ανέμου εχωρίσθημεν από τα πλοία μας.
- 21 Σάββατον. Επειδή το πρωί δεν είδομεν κανέν των πλοίων μας, την 6 ώραν π.μ. εποδήσαμεν και διευθύνθημεν εις Μαραθωνήσιον, όπου φθάσαντες το εσπέρας και ιδόντες αραγμένον τον Ναύαρχον κα τα λοιπά πλοία, υπήγαμεν και ημείς και αράξαμεν.
- 22 Κυριακή των Βαίων. Το πρωί υπήγα εις επίσκεψιν του Ναυάρχου, και επρόσφερα εις αυτόν τα νέα σημεία συνθεμένα υπ' εμού, και τυπωμένα εις Ύδραν. Αυτός δε ευχαρίστως τα εδέχθη, και αμέσως διέταξε και διενεμήθησαν εις όλα τα πλοία. Ο Ναύαρχος έβαλε, εις ενέργειαν τα νέα σημεία. Μετά ταύτα επειδή ο άνεμος εμετριάσθη, έκαμε σημείον και εβγήκαμεν εις τα πανία όλα τα πλοία. Όλην την νύκτα είχαμεν ακαταστάτους καιρούς και βροχήν.
- 23 Δευτέρα. Εξακολουθούσεν όλην την ημέραν ο ίδιος χθεσινός άστατος καιρός και η βροχή. Το εσπέρας είμεθα πλησίον εις τας ν. Λίους και διευθυνόμεθα προς την Κρήτην.
- 24 Τρίτη. Εξακολουθούσεν ο ίδιος χθεσινός άνεμος και σφοδρότερος. Αίφνης είδαμεν και έσπασε το μπουπρέσσον του πλοίου του Ιω. Α. Μιαούλη, και το έμπροσθεν τζιμπούκι του παπαφίγκου, του πλοίου του Κοσμά Αθηρνού. Όλην την νύκτα άστατοι καιροί και ακατάπαυστος βροχή.
- 25 Τετάρτη. Εξημερώθημεν υπό την ν. Τζερίγον και περί το εσπέρας ενώ επερνούσαμεν με όλα τα πλοία υπό τους Λίους συνεριζόμενοι ποίος να περάση το άλλο πλοίον, και είμεθα πολλά πλησίον ο εις του άλλου, έξαφνα έγεινε ο άνεμος σφοδρότερος Μ.Τ(τρικυμία) και εμείναμεν μ' ολίγα πανία.

Μαρτίου γ
25. Έγινε δε και νύξ και σκότος πολύ ώστε δεν εβλεπόμεθα, και δια να μη τυ-
χον κτυπηθώμεν μεταξύ μας, καθώς ετράβηξεν όπου τον εσυγχωρούσεν ο
άνεμος. Όθεν όλην την νύκτα ημείς διευθυνόμεθα προς Γ.Λ. και υπεφέραμεν
πολύ. έπιπτε δε ακαπαύστως νεροχίονον.

26. Πέμπτη. Το πρωί εξακολουθούσεν ο ίδιος χθεσινός άνεμος, ως ενάμα και η χιονιά. Τών 8 ώ-
ραν π.μ. είδαμεν μόνο δέκα εκ των πλοίων μας, τα οποία διευθύνοντο
προς ημάς. Το εσπέρας εφθάσαμεν προς την ν. Σαντορίνην, τα δε άλλα πλοία
προς την ν. Κω την 2 ώραν μετά το μεσονύκτιον εγύρισαν την βόλταν προς
Π.Γ. την νύκτα εξακολουθούσεν ο ίδιος άνεμος.

27. Παρασκευή. Το πρωί εγυρίσαμεν την βόλταν προς Γ.Λ. Μετά μεσημβ. εμετριάσθη ο άνε-
μος. Τα χθες προς την Κω πλοία δεν εφείνοντο ει μη μόνον δύο εξ' αυτών
είδαμεν και εγνωρίσαμεν. Το του Σταμάτη Ιω. Δοκού και την γολέτταν του Γε-
ωργίου Νέγκα. Περί δε την δύσιν του Ηλίου είμεθα πλησίον των ερημονή-
σων της Αστυπάλαιας. Ο άνεμος ήτο βοηθητικότερος.

28. Μέγα Σάββατον. Εξημερώθημεν πλησίον της ν. Αστυπάλαιας, εφυσούσεν ο ίδιος χθεσινός
άνεμος, πλην γαληνιαίος. Μετά μεσημβ. δε αράξαμεν υπό την Σαντορίνην (εις Εμποργίον) την 4 ώραν
μ.μ. επίσης δε περί το εσπέρας, ήλθε και ο Δοκός.

29. Κυριακή του Πάσχα. Το πρωί υπήγαγον εις την εκκλησίαν σχεδόν όλοι οι ναύται. Συγχρόνως άραξαν
και τα πλοία του Θ. Γκιώνη, του Γ. Νέγκα, και το του Κ. Μπελεμπίνη. Την δε
9 ώραν π.μ. ήλθον οι ρηθέντες πλοίαρχοι προς επίσκεψίν μου, και αφού συ-
νωμιλήσαμεν τα δέοντα, απεφασίσαμεν ν' αναχωρήσωμεν την επαύριον και
να υπάγωμεν να ενωθώμεν με τον στόλον μας. Έδωσα δε εις αυτούς τα ανα-
γκαία σημεία. Το δε πλοίον του Μπελεμπίνη, ως μας είπεν, υπέφερε πολύ από
την παρελθούσαν τρικυμίαν.

30. Δευτέρα. Το πρωί την 4 ώραν εβγήκαμεν εις τα πανία. Το δε του Μπελεμπίνη πλοίον δεν
εβγήκε, διότι διώρθωνε τας ζημίας του. Το εσπέρας είμεθα υπό την ν. Μήλον
ο άνεμος ήτο μέτριος Μ.Τ.

31. Τρίτη. Την 9 ώραν π.μ. είμεθα υπό το ακρωτήριο του Μαλέα, όπου ενταμώνσαμεν
το πυρπολικόν του Ρομπότζη, το οποίον συνώδευε δι' Ύδραν το βλαφθέν εις
την παρελθούσαν τρικυμίαν, πυρπολικόν του Δημητρίου Ραφελιά, του οποίου
ετσακίσθησαν τα δύο κατάρτια. Επί του ιδίου δε ήτο και ο Κ. Κανάρης με τους
ναύτας του πυρπολικού, το οποίον συγκρουσθέν με το πλοίον του Ναυάρχου
Μιαούλη, εβυθίσθη, και δια θαύματος εσώθησαν οι επ' αυτού, εκτός ενός
ναύτου. Ως επληροφορήθημεν δε, και διάφορα άλλα πλοία μας εβλάφθησαν
αρκετά από την τρικυμίαν. Την 10 ώραν π.μ. ενταμώνσαμεν και το πλοίον του
Αντ. Ραφαήλ.

32. Τετάρτη. Την 9 ώραν π.μ. είμεθα υπό το ακρωτήριο του Μαλέα, όπου ενταμώνσαμεν
το πυρπολικόν του Ρομπότζη, το οποίον συνώδευε δι' Ύδραν το βλαφθέν εις
την παρελθούσαν τρικυμίαν, πυρπολικόν του Δημητρίου Ραφελιά, του οποίου
ετσακίσθησαν τα δύο κατάρτια. Επί του ιδίου δε ήτο και ο Κ. Κανάρης με τους
ναύτας του πυρπολικού, το οποίον συγκρουσθέν με το πλοίον του Ναυάρχου
Μιαούλη, εβυθίσθη, και δια θαύματος εσώθησαν οι επ' αυτού, εκτός ενός
ναύτου. Ως επληροφορήθημεν δε, και διάφορα άλλα πλοία μας εβλάφθησαν
αρκετά από την τρικυμίαν. Την 10 ώραν π.μ. ενταμώνσαμεν και το πλοίον του
Αντ. Ραφαήλ.

Μάρτιος 1825

- 25 Τετάρτη. Συνέχεια — Έγινε δε και νύξ και σκότος πολύ ώστε δεν εβλεπόμεθα, και δια να μη τυ-
χον κτυπηθώμεν μεταξύ μας, καθώς ετράβηξεν όπου τον εσυγχωρούσεν ο
άνεμος. Όθεν όλην την νύκτα ημείς διευθυνόμεθα προς Γ.Λ. και υπεφέραμεν
πολύ. έπιπτε δε ακαπαύστως νεροχίονον.
- 26 Πέμπτη. Το πρωί εξακολουθούσεν ο ίδιος χθεσινός άνεμος, ως επίσης και η χιονιά.
Την 8 ώραν π.μ. είδαμεν μόνο δέκα εκ των πλοίων μας, τα οποία διευθύνοντο
προς ημάς. Το εσπέρας εφθάσαμεν προς την ν. Σαντορίνην, τα δε άλλα πλοία
προς την ν. Κω την 2 ώραν μετά το μεσονύκτιον εγύρισαν την βόλταν προς
Π.Γ. την νύκτα εξακολουθούσεν ο ίδιος άνεμος.
- 27 Παρασκευή. Το πρωί εγυρίσαμεν την βόλταν προς Γ.Λ. Μετά μεσημβ. εμετριάσθη ο άνε-
μος. Τα χθες προς την Κω πλοία δεν εφείνοντο ει μη μόνον δύο εξ' αυτών
είδαμεν και εγνωρίσαμεν. Το του Σταμάτη Ιω. Δοκού και την γολέτταν του Γε-
ωργίου Νέγκα. Περί δε την δύσιν του Ηλίου είμεθα πλησίον των ερημονή-
σων της Αστυπάλαιας. Ο άνεμος ήτο βοηθητικότερος.
- 28 Μέγα Σάββατον. Εξημερώθημεν πλησίον της ν. Αστυπάλαιας, εφυσούσεν ο ίδιος χθεσινός
άνεμος, πλην γαληνιαίος. Μετά μεσημβ. δε αράξαμεν υπό την Σαντορίνην (εις Εμποργίον) την 4 ώραν
μ.μ. επίσης δε περί το εσπέρας, ήλθε και ο Δοκός.
- 29 Κυριακή του Πάσχα. Το πρωί υπήγαγον εις την εκκλησίαν σχεδόν όλοι οι ναύται. Συγχρόνως άραξαν
και τα πλοία του Θ. Γκιώνη, του Γ. Νέγκα, και το του Κ. Μπελεμπίνη. Την δε
9 ώραν π.μ. ήλθον οι ρηθέντες πλοίαρχοι προς επίσκεψίν μου, και αφού συ-
νωμιλήσαμεν τα δέοντα, απεφασίσαμεν ν' αναχωρήσωμεν την επαύριον και
να υπάγωμεν να ενωθώμεν με τον στόλον μας. Έδωσα δε εις αυτούς τα ανα-
γκαία σημεία. Το δε πλοίον του Μπελεμπίνη, ως μας είπεν, υπέφερε πολύ από
την παρελθούσαν τρικυμίαν.
- 30 Δευτέρα. Το πρωί την 4 ώραν εβγήκαμεν εις τα πανία. Το δε του Μπελεμπίνη πλοίον δεν
εβγήκε, διότι διώρθωνε τας ζημίας του. Το εσπέρας είμεθα υπό την ν. Μήλον
ο άνεμος ήτο μέτριος Μ.Τ.
- 31 Τρίτη. Την 9 ώραν π.μ. είμεθα υπό το ακρωτήριο του Μαλέα, όπου ενταμώνσαμεν
το πυρπολικόν του Ρομπότζη, το οποίον συνώδευε δι' Ύδραν το βλαφθέν εις
την παρελθούσαν τρικυμίαν, πυρπολικόν του Δημητρίου Ραφελιά, του οποίου
ετσακίσθησαν τα δύο κατάρτια. Επί του ιδίου δε ήτο και ο Κ. Κανάρης με τους
ναύτας του πυρπολικού, το οποίον συγκρουσθέν με το πλοίον του Ναυάρχου
Μιαούλη, εβυθίσθη, και δια θαύματος εσώθησαν οι επ' αυτού, εκτός ενός
ναύτου. Ως επληροφορήθημεν δε, και διάφορα άλλα πλοία μας εβλάφθησαν
αρκετά από την τρικυμίαν. Την 10 ώραν π.μ. ενταμώνσαμεν και το πλοίον του
Αντ. Ραφαήλ.

Απρίλιον

4. Θεσσαλονίκης καταλλήλους σφαιράς επειδή και είχε τοιαύτας δια τας Πάτρας. Μετά μεσημβρίαν ήλθεν εις το πλοίον μου ο αδερφός μου Σταύρος, όστις είρχετο από το στρατόπεδον με στρατιώτας του (ήτο χιλίαρχος) δια να εμβή εις το φρούριον, κατά διαταγήν του εν Τριπόλει τότε, Προέδρου του Εκτελεστικού Γ. Κουντουριώτου. Όθεν αμέσως δ' εστάλη η βάρκα μου, και παραλαβούσα τους στρατιώτας μετέφερον αυτούς εις το φρούριον, το οποίον ο εχθρός εκανονοβολούσεν όλην την νύκτα.

5. Κυριακή. Το πρωί υπήγα εις το φρούριον, και αφού έρριψα μερικές βόμβας κατά των εχθρών, αποχαιρετήσας τον φίλτατόν μου αδελφόν, και τον φίλον μου Τσαμαδόν, επανήλθον επί του πλοίου μου. Σήμερον έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας μία γολέττα φέρουσα τυρί δια τον στόλον. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου ελάβομεν παρ' αυτής οκάδες 160. Την 2 ώραν μ.μ. δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν εις τα πανία. Εις την έξοδόν μας από τον λιμένα, ο εχθρός από τα κανονοστάσια, αρκετά μας εκανονοβόλησεν, ως επίσης και ημείς τον αντεκανονοβολήσαμεν, πλην βλάβην τινά δεν μας επροξένησε. Όλην την νύκτα επεριφερόμεθα αντίκρυ της Μοθώνης μ' ολίγα πανία. Εις το Νεόκαστρον δε έμεινε με άλλα 3 πλοία ο Τσαμαδός.

6. Δευτέρα. Την όραν 9 π.μ. είμεθα αντίκρυ του Ματαπά. Ο άνεμος ήτο σφοδρός Π.Γ. και δια σημ. του Ναυάρχου εστάθηνμεν αλακάπα. Όλην δε την νύκτα επεριφερόμεθα, μ' ολίγα πανία, από τον Ματαπά έως εις το Μαραθονήσιον. Σήμερον έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας με το πυρπολικόν του ο Αντώνιος Θ. Βώκου, δι' εκεί δε ανεχώρησε και η γολέττα, η φέρουσα χθες προς ημάς το τυρί.

7. Τρίτη. Επειδή το πρωί εξακολουθούσεν ο ίδιος χθεσινός άνεμος, δια σημ. του Ναυάρχου, υπήγαμεν και αράξαμεν εις Βάτικα. Ηύραμεν αυτού και το πυρπολικόν του Μ. Μπουτούρη. Σήμερον δ' έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας με το πλοίον του και ο Ιω. Α. Μιαούλης.

8. Τετάρτη. Την 11 ώραν π.μ. ήλθεν και άραξεν εν πολεμικόν βρίκιον. Δια σημ. του Ναυάρχου υπήγα εις αυτό προς επίσκεψιν του διευθυντού, όστις με είπεν ότι είρχετο έτσι 18 ημέρας εκ Τουλώνος, και διευθύνετο εις Σμύρνην. Νέον πολιτικόν ουδέν. εγώ επέστρεψα εις τον Ναύαρχον, τον είπον τα περί του Γάλλου διευθυντού, προσέτι δε τον έκαμα την παρατήρησιν ότι αυτός με είπε ψεύματα. Διότι, κατά τον άνεμον, όστις εφυσούσεν έπρεπε να είρχετο από την Κρήτην. Την 3 ώραν μ.μ. επέστρεψεν ο εις κατασκόπευσιν σταλείς του εχθρού εις τα μέρη της Κρήτης, με το πλοίον του ο Στ. Δοκός, όστις μας ανήγγειλεν

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 5

- 4 Σάββατον. **Συνέχεια** — μαδού καταλλήλους σφαιράς επειδή και είχε τοιαύτας δια τας Πάτρας. Μετά μεσημβρίαν ήλθεν εις το πλοίον μου ο αδερφός μου Σταύρος, όστις είρχετο από το στρατόπεδον με στρατιώτας του (ήτο χιλίαρχος) δια να εμβή εις το φρούριον, κατά διαταγήν του εν Τριπόλει τότε, Προέδρου του Εκτελεστικού Γ. Κουντουριώτου. Όθεν αμέσως δ' εστάλη η βάρκα μου, και παραλαβούσα τους στρατιώτας μετέφερον αυτούς εις το φρούριον, το οποίον ο εχθρός εκανονοβολούσεν όλην την νύκτα.
- 5 Κυριακή. το πρωί υπήγα εις το φρούριον, και αφού έρριψα μερικές βόμβας κατά των εχθρών, αποχαιρετήσας τον φίλτατόν μου αδελφόν, και τον φίλον μου Τσαμαδόν, επανήλθον επί του πλοίου μου. Σήμερον έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας μία γολέττα φέρουσα τυρί δια τον στόλον. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου ελάβομεν παρ' αυτής οκάδες 160. Την 2 ώραν μ.μ. δια σημ. του Ναυάρχου εβγήκαμεν εις τα πανία. Εις την έξοδόν μας από τον λιμένα, ο εχθρός από τα κανονοστάσια, αρκετά μας εκανονοβόλησεν, ως επίσης και ημείς τον αντεκανονοβολήσαμεν, πλην βλάβην τινά δεν μας επροξένησε. Όλην την νύκτα επεριφερόμεθα αντίκρυ της Μοθώνης μ' ολίγα πανία. Εις το Νεόκαστρον δε έμεινε με άλλα 3 πλοία ο Τσαμαδός.
- 6 Δευτέρα. την ώραν 9 π.μ. είμεθα αντίκρυ του Ματαπά. Ο άνεμος ήτο σφοδρός Π.Γ. και δια σημ. του Ναυάρχου εστάθηνμεν αλακάπα. Όλην δε την νύκτα επεριφερόμεθα, μ' ολίγα πανία, από τον Ματαπά έως εις το Μαραθονήσιον. Σήμερον έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας με το πυρπολικόν του ο Αντώνιος Θ. Βώκου, δι' εκεί δε ανεχώρησε και η γολέττα, η φέρουσα χθες προς ημάς το τυρί.
- 7 Τρίτη. Επειδή το πρωί εξακολουθούσεν ο ίδιος χθεσινός άνεμος, δια σημ. του Ναυάρχου, υπήγαμεν και αράξαμεν εις Βάτικα. Ηύραμεν αυτού και το πυρπολικόν του Μ. Μπουτούρη. Σήμερον δ' έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας με το πλοίον του και ο Ιω. Α. Μιαούλης.
- 8 Τετάρτη. Την 11 ώραν π.μ. ήλθεν και άραξεν εν πολεμικόν βρίκιον. Δια σημ. του Ναυάρχου υπήγα εις αυτό προς επίσκεψιν του διευθυντού, όστις με είπεν ότι είρχετο έτσι 18 ημέρας εκ Τουλώνος, και διευθύνετο εις Σμύρνην. Νέον πολιτικόν ουδέν. εγώ επέστρεψα εις τον Ναύαρχον, τον είπον τα περί του Γάλλου διευθυντού, προσέτι δε τον έκαμα την παρατήρησιν ότι αυτός με είπε ψεύματα. Διότι, κατά τον άνεμον, όστις εφυσούσεν έπρεπε να είρχετο από την Κρήτην. Την 3 ώραν μ.μ. επέστρεψεν ο εις κατασκόπευσιν σταλείς του εχθρού εις τα μέρη της Κρήτης, με το πλοίον του ο Στ. Δοκός, όστις μας ανήγγειλεν

13. Δευτέρα. Εξημερώθημεν πλησίον της ν. Καυμένης (Belle Isle) και δια σημ. του Ναυάρχου διευθυνόμεθα προς την Μονεμβασίαν· μετά μίαν δε ώραν είμεθα προς το ακρωτ. Μαλέα, όπου τον μεσημβριον επλησιάσαμεν, και τότε ύψωσε το σημείον ο Ναύαρχος να υπάγη εις Βάτικα. Ταυτοχρόνως δε δια σημ. προσεκλήθην επί του πλοίου του, και εκεί με είπεν να υπάγω εις ζήτησιν των χθες υπ' αυτού επισκεφθέντων Ευρωπαϊκών πλοίων και να υποχρεώσω αυτά να έλθουν ή να τα φέρω πλησίον του. Μοί επρόσθεσε δε ότι επίτηδες στέλνει εμέ με το πλοίον μου, διότι φοβείται μη συναπαντηθούν αυτά υπό άλλοι ελληνικού πλοίου και τα εκείνο τυχόν τα κακομεταχειρισθή, διότι το φορτίον αυτόν είναι Τουρκικόν. Αμέσως διευθύνθημεν εις Τσερίγον και εβραδιάσθημεν υπό την Καψάλην, τα δε Ευρωπαϊκά δύο μόνον πλοία εφαινότο προς δυσμάς μακράν ημών έως 15 μίλια. Την νύκτα είμεθα υπό το Τζιρίγον. Σήμερον πριν ξεχωρισθώμεν από τον στόλον, έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας με την γολέτταν του ο Λαζ. Ν. Νέγκα, φέρουσαν τροφάς δια τον στόλον μας. Ανεχώρησε δε με το πλοίον του ο Μπελεμπίνης δια να υπάγη να επισκευάση το πλοίον του εις Ύδραν, διότι έκαμνε πολλά νερά.

14. Τρίτη. Το πρωί είδομεν ότι τα Ευρωπαϊκά πλοία επεσκέπτοντο από το πλοίον του Χριστοφίλου όθεν επλησιάσαμεν προς αυτά, αμέσως υπήγα πρώτον εις το εν Ευρωπαϊκόν πλοίον, το οποίον είχε Αυστριακήν σημαίαν, φορτίον δε κριθάρι και αλεύρι, έλλειπεν από Κωνσταντινούπολις ημέρας 17, και διευθύνετο εις Κορφούς. Με προσοχήν παρατήρησα τα έγγραφα του φορτίου του, και ιδών ότι ήσαν Οικονομικά, ως και ο ίδιος ο πλοίαρχος έπειτα ωμολόγησε, τον είπον: επειδή το φορτίον του πλοίου σου είναι Τουρκικόν πρέπει να σε φέρω εις τον Ναύαρχον και αυτός πλέον θέλει αποφασίσει κ.τ.λ. Αυτός δε τότε μοί απεκρίθη ούτως. "Είμαι έτοιμος να ακολουθήσω τας διαταγάς σου, φθάνει μόνον να μου πληρωθεί ο Ναύλος". Έπειτα δε αναχωρήσας μετέβην εις το άλλο πλοίον, το οποίον ήτο γολέττα υπό Ρωσικήν σημαίαν, παρατήρησα δε και αυτού τα έγγραφα, τα οποία ήσαν απaráλλακτα, όχι μόνον αυτά, αλλά και το φορτίον του και ο ερχομός του και η διεύθυνσις, ως τα του Αυστριακού. Ομίλησα δε και εις τούτου τον πλοίαρχον, ως και εις του άλλου, όστις υπακούσας διέταξε τα δύο πλοία να μας ακολουθήσουν, και ούτω διευθύνθημεν με αυτά εις Βάτικα. Την 1 ώραν μ.μ. είμεθα μεταξύ Τζερίγου και Ελαφονησίων, όπου επέρασε πλησίον μας μία πολεμική Γαλλική Γαμπάρα, μετ' ολίγον επέρασε και η Αγγλική γολέττα η «Νιόμπλη», η φέρουσα το δάνειον εκ Λονδίνου προς την Διοίκησιν εις Ναύπλιον. Την δε 3 ώραν μ.μ. αράξαμεν εις Βάτικα, φέροντες μαζί και τα δύο Ευρωπαϊκά πλοία.

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 5

13 Δευτέρα Εξημερώθημεν πλησίον της ν. Καυμένης και δια σημ. του Ναυάρχου διευθυνόμεθα προς την Μονεμβασίαν, μετά μίαν δε ώραν είμεθα προς το ακρωτ. Μαλέα, όπου την μεσημβριαν επλησιάσαμεν, και τότε ύψωσε το σημείον ο Ναύαρχος να υπάγη ο στόλος ν' αράξη εις Βάτικα. Ταυτοχρόνως δε δια σημ. προσεκλήθην επί του πλοίου του, και εκεί με είπεν να υπάγω εις ζήτησιν των χθες υπ' αυτού επισκεφθέντων Ευρωπαϊκών πλοίων και να υποχρεώσω αυτά να έλθουν ή να τα φέρω πλησίον του. Μοί επρόσθεσε δε ότι επίτηδες στέλνει εμέ με το πλοίον μου, διότι φοβείται μη συναπαντηθούν αυτά υπό άλλοι ελληνικού πλοίου και τα εκείνο τυχόν τα κακομεταχειρισθή, διότι το φορτίον αυτόν είναι Τουρκικόν. Αμέσως διευθύνθημεν εις Τσερίγον και εβραδιάσθημεν υπό την Καψάλην, τα δε Ευρωπαϊκά δύο μόνον πλοία εφαινότο προς δυσμάς μακράν ημών έως 15 μίλια. Την νύκτα είμεθα υπό το Τζιρίγον. Σήμερον πριν ξεχωρισθώμεν από τον στόλον, έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας με την γολέτταν του ο Λαζ. Ν. Νέγκα, φέρουσαν τροφάς δια τον στόλον μας. Ανεχώρησε δε με το πλοίον του ο Μπελεμπίνης δια να υπάγη να επισκευάση το πλοίον του εις Ύδραν, διότι έκαμνε πολλά νερά.

14 Τρίτη Το πρωί είδομεν ότι τα Ευρωπαϊκά πλοία επεσκέπτοντο από το πλοίον του Χριστοφίλου όθεν επλησιάσαμεν προς αυτά, αμέσως υπήγα πρώτον εις το εν Ευρωπαϊκόν πλοίον, το οποίον είχε Αυστριακήν σημαίαν, φορτίον δε κριθάρι και αλεύρι, έλλειπεν από Κωνσταντινούπολις ημέρας 17, και διευθύνετο εις Κορφούς. Με προσοχήν παρατήρησα τα έγγραφα του φορτίου του, και ιδών ότι ήσαν Οικονομικά, ως και ο ίδιος ο πλοίαρχος έπειτα ωμολόγησε, τον είπον: επειδή το φορτίον του πλοίου σου είναι Τουρκικόν πρέπει να σε φέρω εις τον Ναύαρχον και αυτός πλέον θέλει αποφασίσει κ.τ.λ. Αυτός δε τότε μοί απεκρίθη ούτως. "Είμαι έτοιμος να ακολουθήσω τας διαταγάς σου, φθάνει μόνον να μου πληρωθεί ο Ναύλος". Έπειτα δε αναχωρήσας μετέβην εις το άλλο πλοίον, το οποίον ήτο γολέττα υπό Ρωσικήν σημαίαν, παρατήρησα δε και αυτού τα έγγραφα, τα οποία ήσαν απaráλλακτα, όχι μόνον αυτά, αλλά και το φορτίον του και ο ερχομός του και η διεύθυνσις, ως τα του Αυστριακού. Ομίλησα δε και εις τούτου τον πλοίαρχον, ως και εις του άλλου, όστις υπακούσας διέταξε τα δύο πλοία να μας ακολουθήσουν, και ούτω διευθύνθημεν με αυτά εις Βάτικα. Την 1 ώραν μ.μ. είμεθα μεταξύ Τζερίγου και Ελαφονησίων, όπου επέρασε πλησίον μας μία πολεμική Γαλλική Γαμπάρα, μετ' ολίγον επέρασε και η Αγγλική γολέττα η «Νιόμπλη», η φέρουσα το δάνειον εκ Λονδίνου προς την Διοίκησιν εις Ναύπλιον. Την δε 3 ώραν μ.μ. αράξαμεν εις Βάτικα, φέροντες μαζί και τα δύο Ευρωπαϊκά πλοία.

Απριλίου

- 14. Ημερών ενόχως εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ναυάρχου, καὶ ἔδωσα πρὸς αὐτὸν τὴν ἀναφοράν μου περὶ τῶν διαταγῶν τοῦ συλληφθέντων πλοίων καὶ ἀφ' οὗ ἀπὸ αὐτοῦ ἔλαβον ἕνα μηνιαίον μισθὸν τῶν ναυτῶν μου, ἐπιβόρην εἰς τὸν Ἀπριλίον μου. Ἐλάβομεν δὲ καὶ παρά τῆς γολέττας τοῦ Νέγκα, 72 οὐνιάδ. ἄλιμα, 42. τυρί, καὶ 10 καντάρια ψωμί.
- 15. Τετάρτη. Τὸ πρωὶ ἔδωσα εἰς τὸν ναύτην μου τὸν μηνιαίον μισθὸν τῶν διαταγῶν τοῦ Ναυάρχου μου ἕδωκα τὸν μισθὸν μου Πλάγιον Ῥόζην, ἐξ ἑσπέρου εἰς τὸν συλληφθέντων πλοίων, διὰ τὰ ἰσχυρὰ καὶ τὰ δύο πλοία εἰς Ναύπλιον καὶ τὰ τὰ περιουσία εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ μὴ ἔχον ἀνεχώρησαν. Τὴν δὲ 3 ὥραν μετὰ τὸν Ναυάρχου ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανία ὅλα καὶ διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Κρήτην. Ὅλην δὲ τὴν νύκτα εμείναμεν μ' ὀλίγα πανία.
- 16. Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν ἀντίκρου τοῦ ἀκρωτ. Σπαθί, ἐν ᾧ οὐρανὸς ἦτο συννεφιασμένος καὶ ὁ ἀνεμος εφύσα Γρέγος. Μετὰ μεσημβρίαν δὲ εἶδομεν τὸν εχθρὸν στόλον εἰς τὰ πανία. Τὴν 5 ὥραν μ.μ. ἔφερον εἰς τὸ πλοῖόν μου τὰ ρούχα τῶν ναυτῶν του οὐρπολιστῆς Θεοδ. Θ. Βώκου. Τὴν 8 ὥραν εγυρίσαμεν τὴν βόλταν πρὸς Τ. ὁ ἀνεμος ἦτο δὲ γαληνιαίος, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐστάθημεν μ' ὀλίγα πανία. Ἦτο δὲ περιεργο να ἐβλεπέ τις ὅτι ὁ εχθρὸς φοβούμενος μὴ συναπαντηθῆ ἔξαφνα με ἡμᾶς, ἔκαμεν σημεῖα συχνά καθ' ὅλην τὴν νύκτα.
- 17. Παρασκευή. Τὸ πρωὶ ἡμεῖς εἰχαμεν τὸν ἀνεμον γαληνιαίον, ὁ δὲ εχθρὸς ἦτο πλησίον τῆς ξηράς. Τὴν 5 ὥραν ἐπλησίασαμεν εἰς αὐτὸν καὶ ηρχίσασαμεν ἀμφοτέρω τὰ μέρη τὸν κανονολισμόν, πλην ἐπειδὴ ἦτο γαλήνη, ἐπαύσαμεν τὸν πόλεμον, ὅστις μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐξανάρχισε, καὶ μετ' ὀλίγον ἐξ' αἰτίας τῆς γαλήνης πάλιν ἐπαύσε. Τὴν 7 δὲ ὥραν πάλιν ἐξανάρχισε καὶ τότε ὠρμήσαμεν κατὰ τῶν εχθρῶν καὶ πολεμούντες ἐκαύσαμεν εἰς μάτην ἓν πυρπολικόν, τὴν 10 ὥραν ἐπίσης ἄλλον πυρπολικόν, καὶ τὴν 11 ὥραν τρίτον πυρπολικόν, πλην ὅλα χωρὶς καλὸ ἀποτέλεσμα. Τα εἰς μάτην δὲ καέντα ταῦτα πυρπολικά διευθύνοντο ὑπὸ τῶν πυρπολιστῶν Μιχ. Μπουτούρη, Θ.Θ. Βώκου, καὶ Α. Θ. Βώκου. Ὁ εχθρὸς συνίστατο ἐξ 90 περίπου μικρῶν καὶ μεγάλων πλοίων καὶ εἶχε τοποθετηθεῖ εἰς ἐκτεταμένην γραμμὴν. Ἡμεῖς δὲ, δηλ. ὁ ελληλικὸς στόλος συνίστατο ἐξ 11 πολεμικῶν καὶ 5 πυρπολικῶν πλοίων, ὅλων Ὑδραϊκῶν. Εἰς τὸν πόλεμον δὲ αὐτὸν τῆς νυκτὸς ἐτρέχαμεν τὰ πολεμικά πέντε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς βοήθειαν καὶ συνδρομὴν τοῦ πυρπολικοῦ μας, τέλος πάντων ὅμως ἐξ' αἰτίας τοῦ σκότους ἐτραβήχθη ὁ εχθρὸς καὶ τὸν ἐχάσαμεν. Ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ δὲν ἔκαμεν ὁ Ναύαρχός μας σημεῖα (καὶ τούτο δια να μὴ γνωρισθῶμεν ἀπὸ τὸν εχθρὸν) ἐχωρίσθημεν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου, πλην τέλος πάντων μετ' ὀλίγον ἠνώθημεν ὅλα μαζί.
- 18. Σάββατον. — Ἐπειδὴ τὸ πρωὶ δὲν ἐφαίνετο ὁ εχθρὸς, ἐνομίσαμεν ὅτι διευθύνθη εἰς τὸ Νεόκαστρον, καὶ δια τούτο καὶ ἡμεῖς διευθύνθημεν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη. Ὁ ἀνεμος εφύσα Γρ. γαληνιαίος. Τὴν 7 ὥραν π.μ. κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου, ἀνεχώρησε δι' Ὑδραν ἡ γολέττα «Τερψιχόρη», φέρουσα ἐπ' αὐτῆς τοὺς ναύτας τῶν καέντων

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 5

- 14 Τρίτη. Συνέχεια — Αμέσως υπήγα εις το πλοῖον του Ναυάρχου, και ἔδωσα πρὸς αὐτόν τὴν αναφοράν μου περὶ των εκ διαταγῆς του συλληφθέντων πλοίων, και αφού ἀπὸ αὐτόν ἔλαβον ἕνα μηνιαῖον μισθὸν των ναυτῶν μου, ἐπέστρεψα εις τον «Μιλτιάδην» μου. Ἐλάβομεν δε και παρά τῆς γολέττας του Νέγκα 72 οκάδ. ἄλιμα, 42 τυρί, και 10 καντάρια ψωμί.
- 15 Τετάρτη. Το πρωὶ ἔδωσα εις τους ναύτας μου τον μηνιαῖον μισθὸν των. Εκ διαταγῆς του Ναυάρχου μου ἔστειλα τον ναύτην μου Νικόλαον Ρόζην, ἐπὶ ενός των συλληφθέντων πλοίων, δια να οδηγήσῃ και τα δύο πλοία εις Ναύπλιον και να τα παραδώσῃ εις τὴν Διοίκησιν, και μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησαν. Τὴν δε 3 ὥραν δια σημ. του Ναυάρχου ἐβγήκαμεν εις τα πανία ὅλα τα πλοία και διευθυνόμεθα πρὸς τὴν Κρήτην. Ὅλην δε τὴν νύκτα εμείναμεν μ' ὀλίγα πανία.
- 16 Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν ἀντίκρου του ακρωτ. Σπαθί, ἐνῶ ο καιρὸς ἦτο συννεφιασμένος και ο ἀνεμος εφύσα Γρέγος. Μετὰ μεσημβρίαν δε εἶδομεν τον εχθρὸν στόλον εις τα πανία. Τὴν 5 ὥραν μ.μ. ἔφερον εις το πλοῖόν μου τα ρούχα των ναυτῶν του οὐρπολιστῆς Θεοδ. Θ. Βώκου. Τὴν 8 ὥραν εγυρίσαμεν τὴν βόλταν πρὸς Τ. ο ἀνεμος ἦτο δε γαληνιαίος, και ὅλην τὴν νύκτα ἐστάθημεν μ' ὀλίγα πανία. Ἦτο δε περιεργο να ἐβλεπέ τις ὅτι ο εχθρὸς φοβούμενος μὴ συναπαντηθῆ ἔξαφνα με ἡμᾶς, ἔκαμεν σημεῖα συχνά καθ' ὅλην τὴν νύκτα.
- 17 Παρασκευή. Το πρωὶ ἡμεῖς εἰχαμεν τον ἀνεμον γαληνιαῖον, ο δε εχθρὸς ἦτο πλησίον τῆς ξηράς. Τὴν 5 ὥραν ἐπλησίασαμεν εις αὐτόν και ηρχίσασαμεν ἀμφοτέρω τὰ μέρη τὸν κανονολισμόν, πλην ἐπειδὴ ἦτο γαλήνη, ἐπαύσαμεν τον πόλεμον, ὅστις μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ἐξανάρχισε, και μετ' ὀλίγον ἐξ' αἰτίας τῆς γαλήνης πάλιν ἐπαύσε. Τὴν 7 δε ὥραν πάλιν ἐξανάρχισε και τότε ὠρμήσαμεν κατὰ των εχθρῶν και πολεμούντες ἐκαύσαμεν εις μάτην ἓν πυρπολικόν, τὴν 10 ὥραν ἐπίσης ἄλλον πυρπολικόν, και τὴν 11 ὥραν τρίτον πυρπολικόν, πλην ὅλα χωρὶς καλὸ ἀποτέλεσμα. Τα εις μάτην δε καέντα ταῦτα πυρπολικά διευθύνοντο ὑπὸ των πυρπολιστῶν Μιχ. Μπουτούρη, Θ.Θ. Βώκου, και Α. Θ. Βώκου. Ὁ εχθρὸς συνίστατο ἐξ 90 περίπου μικρῶν και μεγάλων πλοίων και εἶχε τοποθετηθεῖ εις ἐκτεταμένην γραμμὴν. Ἡμεῖς δε, δηλ. ο ελληλικὸς στόλος συνίστατο ἐξ 11 πολεμικῶν και 5 πυρπολικῶν πλοίων, ὅλων Ὑδραϊκῶν. Εἰς τὸν πόλεμον δε αὐτόν τῆς νυκτὸς ἐτρέχαμεν τα πολεμικά πέντε ἐδῶ και ἐκεῖ εις βοήθειαν και συνδρομὴν τοῦ πυρπολικοῦ μας, τέλος πάντων ὅμως ἐξ' αἰτίας τοῦ σκότους ἐτραβήχθη ο εχθρὸς και τὸν ἐχάσαμεν. Ἡμεῖς δε ἐπειδὴ δὲν ἔκαμεν ὁ Ναύαρχός μας σημεῖα (και τούτο δια να μὴ γνωρισθῶμεν ἀπὸ τον εχθρόν) ἐχωρίσθημεν ο εις του ἄλλου, πλην τέλος πάντων μετ' ὀλίγον ἠνώθημεν ὅλα μαζί.
- 18 Σάββατον. — Ἐπειδὴ τὸ πρωὶ δὲν ἐφαίνετο ὁ εχθρὸς, ἐνομίσαμεν ὅτι διευθύνθη εις τὸ Νεόκαστρον, και δια τούτο και ἡμεῖς διευθύνθημεν εις αὐτὰ τὰ μέρη. Ὁ ἀνεμος εφύσα Γρ. γαληνιαῖος. Τὴν 7 ὥραν π.μ. κατὰ διαταγὴν του Ναυάρχου, ἀνεχώρησε δι' Ὑδραν ἡ γολέττα «Τερψιχόρη», φέρουσα ἐπ' αὐτῆς τους ναύτας των καέντων

Α π ρ ί λ ι ο ς 1825

Απριλίον
 18. Κυριακή. Περπολικών εις την χθεσινήν ναυμαχίαν. Την 10 ώραν έφθασαν πλησίον μας 4 πολεμικά πλοία. Ελάβομεν δε παρά του Ναυάρχου, δύο βαρέλλια μπαρούτι. Την 2 ώραν μ.μ. δια σημ. του Ναυάρχου διευθύνθημεν με το πλοίον μου έως εις τα Βάτικα, και αν ηθέλομεν εύρει τινά των πλοίων μας, ήτο πυρπολικόν του Ρομπότση, είχομεν διαταγήν να τον ειπώμεν να υπάγωμεν μαζί εις Μαραθωνήσιον, όπου ήθελε υπάγει και ο Ναύαρχος με τα λοιπά πλοία. Την 6 ώραν μ.μ. εφθάσαμεν πλησίον του ακρωτ. Μαλέα, όπου ήλθε πλησίον μας εν τρεχαντήρι φορτωμένον κρασί, σταλέν εξ' Ύδρας εις τον στόλον, επίσης και εν άλλον όμοιον. Τα διέταξα δε και ανεχώρησαν δια το Μαραθωνήσιον, ημείς δε μη ευρόντες κανέν των ιδικών μας πλοίων, διευθυνόμεθα προς το ακρωτ. Ματαπά. Την νύκτα είχαμεν γαληνιαίον άνεμον.

19. Κυριακή. Σχεδόν προ της ανατολής του Ηλίου, ενταμώσαμεν το πυρπολικόν του Ρομπότση και το πλοίον του Θεοδόσι Μπότση, διευθυνόμενον υπό του Θ. Μουλά. Είχαν δε μεθ' εαυτών και εν τρικάρταρον Αυστριακόν πλοίον, του οποίου είχαν πάρει το φορτίον, από ορύζι συγκείμενον, επί των δύο πλοίων των, και υπεσχέθησαν εις τον πλοίαρχον αυτού, άμα φθάσουν εις Σπέτζας να πληρώσουν τον ναύλον του. Εγώ τους εσυμβούλευσα να υπάγουν το Αυστριακόν πλοίον, εις τον Ναύαρχον, αλλ' αυτοί δεν υπάκουσαν, κατ' εξοχήν οι ναύται του Ρομπότση. Τότε δε αμέσως έκαμαν αμφότερα τα πλοία πανία, και απεμακρύνθησαν από ημάς. Ημείς δ' εμείναμεν μ' ολίγα πανία, περιφερόμενοι υπό το ακρωτ. Ματαπά. Γαλήνη.

20. Δευτέρα. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν, όπου δια την επικρατούσαν νηνεμίαν εμείναμεν αυτού όλην την ημέραν και την νύκτα.

21. Τρίτη. Το πρωί είδομεν ερχόμενον προς ημάς τον στόλον μας, με τον οποίον ηνώθημεν μετά μίαν ώραν. Αμέσως υπήγα εις το Ναυαρχικόν πλοίον, ανέφερα τα του Ρομπότση και του Μουλά. Κατά την αυτή δε στιγμήν εφάνη ο εχθρός προς την Μοθώνην και Κορώνην, και ημείς αμέσως διευθύνθημεν κατ' εαυτού. Την 2 ώραν μ.μ. επλησιάσαμεν εις αυτόν και ηρχίσαμεν αμφότεροι να κανονβολώμεθα, ώστε εκράτησεν ο πόλεμος, με πείσμα και των δύο μερών, έως εις το εσπέρας, χωρίς όμως κανέν' αποτέλεσμα. Εξαιτίας του γαληνιαίου ανέμου και των ρευμάτων μετ' ολίγον δε ήρχισε να φυσή ολίγος άνεμος και είμεθα υπ' άνεμον του εχθρού (σοτοβέντο) δια σημ. δε του Ναυάρχου διευθύνθημεν ολίγον προς Γαρμπήν και μετά ταύτα εγυρίσαμεν την βόλταν κατ' αυτού, αλλ' εξ' αιτίας της γαλήνης δεν εδυνήθημεν να τον φθάσωμεν. Ο εχθρός συνίστατο από 25⁴ πολεμικά πλοία, τουτέστι από δύο ράζα δίκροτα, από 12 φεργάδας, 9 κορβέττας και από μίαν ταχύπλοον γολέτταν.

22. Τρίτη. Το πρωί είδομεν ερχόμενον προς ημάς τον στόλον μας, με τον οποίον ηνώθημεν μετά μίαν ώραν. Αμέσως υπήγα εις το Ναυαρχικόν πλοίον, ανέφερα τα του Ρομπότση και του Μουλά. Κατά την αυτή δε στιγμήν εφάνη ο εχθρός προς την Μοθώνην και Κορώνην, και ημείς αμέσως διευθύνθημεν κατ' εαυτού. Την 2 ώραν μ.μ. επλησιάσαμεν εις αυτόν και ηρχίσαμεν αμφότεροι να κανονβολώμεθα, ώστε εκράτησεν ο πόλεμος, με πείσμα και των δύο μερών, χωρίς όμως κανέν' αποτέλεσμα. Εξαιτίας του γαληνιαίου ανέμου και των ρευμάτων μετ' ολίγον δε ήρχισε να φυσή ολίγος άνεμος και είμεθα υπ' άνεμον του εχθρού (σοτοβέντο) δια σημ. δε του Ναυάρχου διευθύνθημεν ολίγον προς Γαρμπήν και μετά ταύτα εγυρίσαμεν την βόλταν κατ' αυτού, αλλ' εξ' αιτίας της γαλήνης δεν εδυνήθημεν να τον φθάσωμεν. Ο εχθρός συνίστατο από 25⁴ πολεμικά πλοία, τουτέστι από δύο ράζα δίκροτα, από 12 φεργάδας, 9 κορβέττας και από μίαν ταχύπλοον γολέτταν.

18 Σάββατον.
 Συνέχεια — πυρπολικών εις την χθεσινήν ναυμαχίαν. Την 10 ώραν έφθασαν πλησίον μας 4 πολεμικά πλοία. Ελάβομεν δε παρά του Ναυάρχου, δύο βαρέλλια μπαρούτι. Την 2 ώραν μ.μ. δια σημ. του Ναυάρχου διευθύνθημεν με το πλοίον μου έως εις τα Βάτικα, και αν ηθέλομεν εύρει τινά των πλοίων μας, ήτο πυρπολικόν του Ρομπότση, είχομεν διαταγήν να τον ειπώμεν να υπάγωμεν μαζί εις Μαραθωνήσιον, όπου ήθελε υπάγει και ο Ναύαρχος με τα λοιπά πλοία. Την 6 ώραν μ.μ. εφθάσαμεν πλησίον του ακρωτ. Μαλέα, όπου ήλθε πλησίον μας εν τρεχαντήρι φορτωμένον κρασί, σταλέν εξ' Ύδρας εις τον στόλον, επίσης και εν άλλον όμοιον. Τα διέταξα δε και ανεχώρησαν δια το Μαραθωνήσιον, ημείς δε μη ευρόντες κανέν των ιδικών μας πλοίων, διευθυνόμεθα προς το ακρωτ. Ματαπά. Την νύκτα είχαμεν γαληνιαίον άνεμον.

19 Κυριακή. Σχεδόν προ της ανατολής του Ηλίου, ενταμώσαμεν το πυρπολικόν του Ρομπότση και το πλοίον του Θεοδόσι Μπότση, διευθυνόμενον υπό του Θ. Μουλά. Είχαν δε μεθ' εαυτών και εν τρικάρταρον Αυστριακόν πλοίον, του οποίου είχαν πάρει το φορτίον, από ορύζι συγκείμενον, επί των δύο πλοίων των, και υπεσχέθησαν εις τον πλοίαρχον αυτού, άμα φθάσουν εις Σπέτζας να πληρώσουν τον ναύλον του. Εγώ τους εσυμβούλευσα να υπάγουν το Αυστριακόν πλοίον, εις τον Ναύαρχον, αλλ' αυτοί δεν υπάκουσαν, κατ' εξοχήν οι ναύται του Ρομπότση. Τότε δε αμέσως έκαμαν αμφότερα τα πλοία πανία, και απεμακρύνθησαν από ημάς. Ημείς δ' εμείναμεν μ' ολίγα πανία, περιφερόμενοι υπό το ακρωτ. Ματαπά. Γαλήνη.

20 Δευτέρα. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν, όπου δια την επικρατούσαν νηνεμίαν εμείναμεν αυτού όλην την ημέραν και την νύκτα.

21 Τρίτη. Το πρωί είδομεν ερχόμενον προς ημάς τον στόλον μας, με τον οποίον ηνώθημεν μετά μίαν ώραν. Αμέσως υπήγα εις το Ναυαρχικόν πλοίον, ανέφερα τα του Ρομπότση και του Μουλά. Κατά την αυτή δε στιγμήν εφάνη ο εχθρός προς την Μοθώνην και Κορώνην, και ημείς αμέσως διευθύνθημεν κατ' εαυτού. Την 2 ώραν μ.μ. επλησιάσαμεν εις αυτόν και ηρχίσαμεν αμφότεροι να κανονβολώμεθα, ώστε εκράτησεν ο πόλεμος, με πείσμα και των δύο μερών, έως εις το εσπέρας, χωρίς όμως κανέν' αποτέλεσμα. Εξαιτίας του γαληνιαίου ανέμου και των ρευμάτων μετ' ολίγον δε ήρχισε να φυσή ολίγος άνεμος και είμεθα υπ' άνεμον του εχθρού (σοτοβέντο) δια σημ. δε του Ναυάρχου διευθύνθημεν ολίγον προς Γαρμπήν και μετά ταύτα εγυρίσαμεν την βόλταν κατ' αυτού, αλλ' εξ' αιτίας της γαλήνης δεν εδυνήθημεν να τον φθάσωμεν. Ο εχθρός συνίστατο από 25⁴ πολεμικά πλοία, τουτέστι από δύο ράζα δίκροτα, από 12 φεργάδας, 9 κορβέττας και από μίαν ταχύπλοον γολέτταν.

4 Και όχι 95, όπως αναφέρει το κείμενο. Πρόκειται για λάθος του αντιγραφέα.

Απριλίου
 21. Ο δε ελληνικός στόλος συνίστατο από 11 σιταροβρίκια πολεμικά, και από δύο αργοναύτα του πυρπολικού.
 Όλα Υδραϊκά.
 22. Τετάρτη. Εξημερώθημεν πλησίον της Μοθώνης, ο δε εχθρός ήτο υπ' άνεμον ημών (sofo vento). Την 11
 ώραν π.μ. ήρχετο αύθις κατ' επάνω μας, ηρώς δε εσοτεκό-
 μεθα αλακάπα και τον επεριμέναμεν. Αλλ' επειδή έπαυσε μετ' ολίγον ο άνε-
 μος, δεν μας επλησίασε. Μετά [μεσημβρίαν] ήρχισε να φυσά ολίγος δυτικός
 άνεμος, όστις βαθμηδόν εσφοδρύνθη, και τότε ημείς ωρμήσαμεν κατά του
 εχθρού, όστις απεμακρύνετο από ημάς. Επειδή δε ενύκτωσεν, ένεκα του σκό-
 τους, ματαίως όλην την νύκτα εζητήσαμεν την συναπάντησίν του.
 23. Πέμπτη. Εξημερώθημεν περί την ν. Πρώτην, ο εχθρός ήτο προς το πέλαγος, επειδή δε ο
 χθεσινός άνεμος εφύσα μετριώτερος, επάσχιζε να μας πάρη τα υπερδέξια (σο-
 βράνο). Την δε 8 ώραν π.μ. επήγαν και εκαονοβόλουν, το Παλαιόκαστρον και
 την Σφακτηρίαν, όλα τα μικρά του εχθρού πλοία, τα δε μεγάλα έπλεαν ανοικτά
 εις το πέλαγος. Τότε και ημείς εκινήθημεν κατ' αυτών, και την 11 ώραν επειδή ο
 άνεμος εσφοδρύνθη και τα μεγάλα πλοία επόδησαν, ημείς ετρέχαμεν κατόπιν
 αυτών. Την δε 3 ώραν μ.μ. ηνώθησαν όλα τα εχθρικά, και ήρχισαν να έρχωνται
 όσο το δυνατόν όρτσα και ημείς επεριμέναμεν την νύκτα με σκοπόν να τα κτυ-
 ρήσωμεν εις το σκότος, αλλ' αίφνης ο καιρός εχάλασε, και επειδή επρομήγυσε
 τρικυμίαν εμποδίσθημεν. Την 11 ώραν μ.μ. εκόπασε μεν ο άνεμος, αλλ' όλην
 την νύκτα είχαμεν μεγάλην θάλασσαν. (καραντί)⁵
 24. Παρασκευή. το πρωί είμεθα πλησίον του Παλαιόκαστρον, ο καιρός ήτο σκοτεινός με μεγά-
 λην καταχνιάν εις γαλήνην. Την 11 ώραν π.μ. εκαθάρισεν ο ουρανός και τότε
 είδομεν ερχόμενα κατ' επάνω μας τα μεγάλα εχθρικά πλοία, αλλ' επειδή επα-
 ρατήρησαν ότι μερικά πλοία μας έλαβαν τα υπερδέξια αυτών, επόδησαν, δια να
 ενωθούν όλα. Την 5 ώραν μ.μ. εξαασκοτίνασεν ο ουρανός και την 7 ώραν πά-
 λιν εκαθάρισε. Την δε 9 ώραν προσεκλήθημεν δια σημ[είου] του Ναυάρχου να
 ενωθώμεν όλα τα πλοία, και την 11 ώραν αφού ηνώθημεν, διευθύνθημεν προς
 Ο.Γ. ο άνεμος εφύσα πο. γαληνιαίος και όλην δε την νύκτα εμείναμεν μ' ολίγα
 πανία.
 25. Σάββατον. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν, η ημέρα ήτο σκοτεινή. Την μεσημ-
 βριαν υπήγεν ο Γεώργιος Νέγκας εις το πλοίον του Ναυάρχου, υπήγα δε και
 εγώ. Ούτος είρχετο με την βάρκαν του από το Νεόκαστρον, μας είπεν ότι οι
 Τούρκοι σκοπεύουν να κυριεύσουν εξ' εφόδου δια θαλάσσης την ν. Σφακτηρί-
 αν, και ότι χθες επολεμούσαν το Παλαιόκαστρον δια ξηράς, μετά ταύτα ανε-
 χώρησε δια σημ. του Ναυάρχου προσεκλήθημεν εις το πλοίον του όλοι οι πλοί-
 αρχοι, όπου μας παρήγγειλεν, όταν ιδωμεν τον εχθρόν να κινήση κατά της ν.
 Σφακτηρίας, με πρώτον του σημείον να ορμήσωμεν και ημείς κατ' αυτού.

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 5

- 21 Τρίτη. Συνέχεια — Ο δε ελληνικός στόλος συνίστατο από 11 σιταροβρίκια πολεμικά, και από δύο αργοναύτα πυρπολικά. Όλα Υδραϊκά.
- 22 Τετάρτη. εξημερώθημεν πλησίον της Μοθώνης ο δε εχθρός ήτο υπ' άνεμον ημών (sofo vento). Την 11 ώραν π.μ. ήρχετο αυτός κατ' επάνω μας, ημείς δε εσοτεκό-μεθα αλακάπα και τον επεριμέναμεν. Αλλ' επειδή έπαυσε μετ' ολίγον ο άνε-μος, δεν μας επλησίασε. Μετά [μεσημβρίαν] ήρχισε να φυσά ολίγος δυτικός άνεμος, όστις βαθμηδόν εσφοδρύνθη, και τότε ημείς ωρμήσαμεν κατά του εχθρού, όστις απεμακρύνετο από ημάς. Επειδή δε ενύκτωσεν, ένεκα του σκό-τους, ματαίως όλην την νύκτα εζητήσαμεν την συναπάντησίν του.
- 23 Πέμπτη. Εξημερώθημεν περί την ν. Πρώτην, ο εχθρός ήτο προς το πέλαγος, επειδή δε ο χθεσινός άνεμος εφύσα μετριώτερος, επάσχιζε να μας πάρη τα υπερδέξια (σο-βράνο). Την δε 8 ώραν π.μ. επήγαν και εκαονοβόλουν, το Παλαιόκαστρον και την Σφακτηρίαν, όλα τα μικρά του εχθρού πλοία, τα δε μεγάλα έπλεαν ανοικτά εις το πέλαγος. Τότε και ημείς εκινήθημεν κατ' αυτών, και την 11 ώραν επειδή ο άνεμος εσφοδρύνθη και τα μεγάλα πλοία επόδησαν, ημείς ετρέχαμεν κατόπιν αυτών. Την δε 3 ώραν μ.μ. ηνώθησαν όλα τα εχθρικά, και ήρχισαν να έρχωνται όσο το δυνατόν όρτσα και ημείς επεριμέναμεν την νύκτα με σκοπόν να τα κτυ-πήσωμεν εις το σκότος, αλλ' αίφνης ο καιρός εχάλασε, και επειδή επρομήγυσε τρικυμίαν εμποδίσθημεν. Την 11 ώραν μ.μ. εκόπασε μεν ο άνεμος, αλλ' όλην την νύκτα είχαμεν μεγάλην θάλασσαν. (καραντί)⁵
- 24 Παρασκευή. το πρωί είμεθα πλησίον του Παλαιόκαστρον, ο καιρός ήτο σκοτεινός με μεγά-λην καταχνιάν εις γαλήνην. Την 11 ώραν π.μ. εκαθάρισεν ο ουρανός και τότε είδομεν ερχόμενα κατ' επάνω μας τα μεγάλα εχθρικά πλοία, αλλ' επειδή επα-ρατήρησαν ότι μερικά πλοία μας έλαβαν τα υπερδέξια αυτών, επόδησαν, δια να ενωθούν όλα. Την 5 ώραν μ.μ. εξαασκοτίνασεν ο ουρανός και την 7 ώραν πά-λιν εκαθάρισε. Την δε 9 ώραν προσεκλήθημεν δια σημ[είου] του Ναυάρχου να ενωθώμεν όλα τα πλοία, και την 11 ώραν αφού ηνώθημεν, διευθύνθημεν προς Ο.Γ. ο άνεμος εφύσα πο. γαληνιαίος και όλην δε την νύκτα εμείναμεν μ' ολίγα πανία.
- 25 Σάββατον. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν, η ημέρα ήτο σκοτεινή. Την μεσημ-βριαν υπήγεν ο Γεώργιος Νέγκας εις το πλοίον του Ναυάρχου, υπήγα δε και εγώ. Ούτος είρχετο με την βάρκαν του από το Νεόκαστρον, μας είπεν ότι οι Τούρκοι σκοπεύουν να κυριεύσουν εξ' εφόδου δια θαλάσσης την ν. Σφακτηρί-αν, και ότι χθες επολεμούσαν το Παλαιόκαστρον δια ξηράς, μετά ταύτα ανε-χώρησε δια σημ. του Ναυάρχου προσεκλήθημεν εις το πλοίον του όλοι οι πλοί-αρχοι, όπου μας παρήγγειλεν, όταν ιδωμεν τον εχθρόν να κινήση κατά της ν. Σφακτηρίας, με πρώτον του σημείον να ορμήσωμεν και ημείς κατ' αυτού.

Απριλίου
 26. Κυριακή. Το πρωί είμεθα περί την ν. Πρώτην. ο αήρ ήτο σκοτεινός. Τη δε 7 ώρα π.μ. ήρχισε να φυσά ο άνεμος Μ. την 9, τα μικρά του εχθρού πλοία επλησίασαν και εκανονοβόλουν την Σφακτηρίαν, συγχρόνως δε και τα μεγάλα έως 18 ήρχοντο κατ' επάνω ημών. Ο Ναύαρχος ύψωσε το σημείον να υπάγωμεν και ημείς εναντίον αυτών, αλλ' εξ' αιτίας του γαληνιαίου ανέμου ετράβηξε ομού με τ' άλλα πλοία ολίγον μακράν του εχθρού. Ημείς δε με τον «Μιλτιάδη» μου επλησίασαμεν τόσον εις αυτά, ώστε ηρχίσασμεν τον κανονοβολισμόν, όστις διήρκεσε περίπου 2 ώρας. Τα εχθρικά όντα υπό άνεμον ημών, εζήτουν με επιμονήν να μας περικυκλώσουν, και επειδή είμεθα εν μόνον πλοίον, να μας αφανίσουν και ενώ ελοξοδρόμουν επί τούτω τω σκοπώ, κατά τύχην εκόπασεν ο άνεμος, τότε δε βλέπων ο Ναύαρχός μας τον κίνδυνόν μας, δια σημ. προσεκάλεσεν όλα τα πλοία να στείλουν προς ημάς τας βάρκας των δια να έλθουν να μας σύρουν. Μετ' ολίγον δ' εφύσησεν άνεμος βοηθητικός εις ημάς και διευθύνθημεν να ενωθώμεν με τα άλλα πλοία μας, ήλθον δε και αι βάρκαι τας οποίας εδέσαμεν όπισθέν μας και μετά 2 ώρας ηνώθημεν με τα ιδικά μας. Τα δε εχθρικά επειδή εβράδιασεν απεμακρύνθησαν από ημάς. Όλην την νύκτα εμείναμεν εις γαλήνην.

27. Δευτέρα. Το πρωί είμεθα ομού με τον Ναύαρχον, πλησίον της ν. Πρώτης. Τα δε άλλα πλοία μας μακράν από ημάς έως μίλια 15 προς Π. Την 8 ώρα π.μ. επλησίασαν προς ημάς καίκια, τα οποία έφερνον νερόν δια το Παλαιόκαστρον, και μας είπον, ότι επειδή εις εν μέρος της Σφακτηρίας οι Τούρκοι δεν ηύραν αντίστασιν, την εκυρίευσαν, και ότι εις εν άλλο μέρος αντεστάθησαν, αλλ' εις μάτην. Τα δε εις τον λιμένα ευρισκόμενα πλοία μας, αφού είδον την κυρίευσιν της Σφακτηρίας, εβγήκαν, πολεμούντα, εις τα πανία και επέρασαν μεταξύ πολλών εχθρικών πλοίων, εκ των οποίων εν εκάη. Ημείς δε μαθόντες αυτό το συμβάν ελυπήθημεν πολύ. Και ομού με τον Ναύαρχον ετραβήχθημεν περί την Πρώτην, όπου ενωθέντες με τ' άλλα πλοία μας επεπιφερόμεθα όλην την νύκτα μ' ολίγα πανία.

28. Τρίτη. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν. Σήμερον ήλθε πλησίον μας ο αρχηγός των Σπετζών Νικόλαος Καλήζα (Σύρμας) με άλλα 3 πλοία. Επί του πλοίου μου επίσης ως και επί των άλλων αι τροφαί εν τω τελειούσθαι είμεθα δε σχεδόν και χωρίς νερόν. Όθεν εστείλαμεν τινά πλοία μας τας βαρκαις μας εις Γαργαλιάνον, όπου ηγόρασαν κρέας και κρασί. Από τους εκεί κατοίκους επληροφορήθημεν θετικώς την κυρίευσιν της ν. Σφακτηρίας και του Παλαιόκαστρον, και ότι πολλά ολίγοι εκ των ιδικών μας εσώθησαν.

29. Τετάρτη. Το πρωί είμεθα σχεδόν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν. Ο δε εχθρός προς το Νεό-
 ό-[καστρον]

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 5

- 26 Κυριακή. Το πρωί είμεθα περί την ν. Πρώτην, ο αήρ ήτο σκοτεινός, την δε 7 ώρα π.μ. ήρχισε να φυσά ο άνεμος Μ. την 9, τα μικρά του εχθρού πλοία επλησίασαν και εκανονοβόλουν την Σφακτηρίαν, συγχρόνως δε και τα μεγάλα έως 18 ήρχοντο κατ' επάνω ημών. Ο Ναύαρχος ύψωσε το σημείον να υπάγωμεν και ημείς εναντίον αυτών, αλλ' εξ' αιτίας του γαληνιαίου ανέμου ετράβηξε ομού με τ' άλλα πλοία ολίγον μακράν του εχθρού. Ημείς δε με τον «Μιλτιάδη» μου επλησίασαμεν τόσον εις αυτά, ώστε ηρχίσασμεν τον κανονοβολισμόν, όστις διήρκεσε περίπου 2 ώρας. Τα εχθρικά όντα υπό άνεμον ημών, εζήτουν με επιμονήν να μας περικυκλώσουν, και επειδή είμεθα εν μόνον πλοίον, να μας αφανίσουν και ενώ ελοξοδρόμουν επί τούτω τω σκοπώ, κατά τύχην εκόπασεν ο άνεμος, τότε δε βλέπων ο Ναύαρχός μας τον κίνδυνόν μας, δια σημ. προσεκάλεσεν όλα τα πλοία να στείλουν προς ημάς τας βάρκας των δια να έλθουν να μας σύρουν. Μετ' ολίγον δ' εφύσησεν άνεμος βοηθητικός εις ημάς και διευθύνθημεν να ενωθώμεν με τα άλλα πλοία μας, ήλθον δε και αι βάρκαι τας οποίας εδέσαμεν όπισθέν μας και μετά 2 ώρας ηνώθημεν με τα ιδικά μας. Τα δε εχθρικά επειδή εβράδιασεν απεμακρύνθησαν από ημάς. Όλην την νύκτα εμείναμεν εις γαλήνην.
- 27 Δευτέρα. Το πρωί είμεθα ομού με τον Ναύαρχον, πλησίον της ν. Πρώτης. Τα δε άλλα πλοία μας μακράν από ημάς έως μίλια 15 προς Π. Την 8 ώρα π.μ. επλησίασαν προς ημάς δύο καίκια, τα οποία έφερνον νερόν δια το Παλαιόκαστρον, και μας είπον, ότι επειδή εις εν μέρος της Σφακτηρίας οι Τούρκοι δεν ηύραν αντίστασιν, την εκυρίευσαν, και ότι εις εν άλλο μέρος αντεστάθησαν, αλλ' εις μάτην. Τα δε εις τον λιμένα ευρισκόμενα πλοία μας, αφού είδον την κυρίευσιν της Σφακτηρίας, εβγήκαν, πολεμούντα, εις τα πανία και επέρασαν μεταξύ πολλών εχθρικών πλοίων, εκ των οποίων εν εκάη. Ημείς δε μαθόντες αυτό το συμβάν ελυπήθημεν πολύ. Και ομού με τον Ναύαρχον ετραβήχθημεν περί την Πρώτην, όπου ενωθέντες με τ' άλλα πλοία μας επεπιφερόμεθα όλην την νύκτα μ' ολίγα πανία.
- 28 Τρίτη. Εξημερώθημεν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν. Σήμερον ήλθε πλησίον μας ο αρχηγός των Σπετζών Νικόλαος Καλήζα (Σύρμας) με άλλα 3 πλοία. Επί του πλοίου μου επίσης ως και επί των άλλων αι τροφαί εν τω τελειούσθαι είμεθα δε σχεδόν και χωρίς νερόν. Όθεν εστείλαμεν τινά πλοία μας τας βαρκαις μας εις Γαργαλιάνον, όπου ηγόρασαν κρέας και κρασί. Από τους εκεί κατοίκους επληροφορήθημεν θετικώς την κυρίευσιν της ν. Σφακτηρίας και του Παλαιόκαστρον, και ότι πολλά ολίγοι εκ των ιδικών μας εσώθησαν.
- 29 Τετάρτη. Το πρωί είμεθα σχεδόν εις την ιδίαν χθεσινήν θέσιν. Ο δε εχθρός προς το Νεό-
 ό-[καστρον]

29. Ἡμερῶν ἡμερῶν ἡμερῶν γαλιναίος. Τὴν δὲ 11 ὥραν π.μ. εἴμεθα ἀντίκρου τοῦ λιμένος, οὗτοι αἱ φε-
ργάδες τοῦ εχθροῦ οὐσαι ἐπὶ αὐτῶ ἐκαστονοβόλον τὸ φρούριον. τὸ εὐαίον ἀντεκαυνοβό-
λοι αὐτοῦ. Μετὰ μεσημβρίαν δὲ ὅλοι οἱ πλοῖα ἐπὶ τὸ πλοῖον τοῦ Ναυ-
άρχου, καὶ εἰσαρμωσάμεν, ἐπειδὴ αὐτὸ ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου τοῦ πλοῖου μου. Ὅθεν ἀντεκαυ-
νοβόλον τὸ φρούριον, καὶ εἰσαρμωσάμεν εἰς Μαραθωνήσιον δια να προβλέψωμεν τροφίμα,
μάστιχα καὶ κάρμιν νερόν, ἵσως δὲ εὐδύωμεν εὐρεῖ καὶ τὰ περιμενόμενα ἐξ Ἰθρα,
καρμυσι καὶ καρμυσι ποῖα. Ὅθεν μετὰ ταῦτα κατέβη ἐξ ἡμεῶν ἐπὶ τὸ πλοῖον τοῦ
Ναυάρχου, καὶ εἴμεθα εἰς γαλήνην. Περὶ δὲ τὸν δύνον τοῦ ἡλίου εἴμεθα σχεδὸν ἐπὶ τὴν ἰδίαν θέσιν,
καὶ εἰσαρμωσάμεν ἐπὶ τοῦ λιμένος τοῦ ἀνατολικῶν καυνοβόλον τὸ πλοῖον φρουρίου καὶ
ἐκαστο, δὲ εἰς τὴν γαλήνην ἐπὶ τὸ πλοῖον τοῦ φρουρίου. Ὁ ἡλῖος ἦτον ἐπὶ τὴν δύσιν τοῦ, καὶ τότε
ὁ ἡλῖος ἀναστῆς νότιος ἄνεμος, δὲ εἰς ἐφυσούσεν, ἐκόπασε. Ἐπειδὴ δὲ με το
πλοῖον μου, εἴμεθα πολλὰ πλησίον εἰς το τοῦ Ναυάρχου, ὑπήγα με τὴν βάρκαν
μου εἰς αὐτὸν ἐπιτήδες δια να τον ομιλήσω καὶ ἀφού συνωμιλήσαμεν διάφο-
ρα μετὰ τοῦ Ναυάρχου, τον εἶπον, τέλος πάντων, καὶ τὴν γνώμην μου οὕτω,
δηλ: πρὶν κυριευθεῖ το φρούριον τοῦ Νεοκάστρου να μην απομακρυνθῶμεν
ἀπὸ αὐτο το μέρος καὶ να καιροφυλακτῶμεν ὥστε να εὐρωμεν ἀρμόδιον
καιρόν, καὶ τότε με τα δε αὐτοῦ πυρπολικά να ἐμβωμεν εἰς τον λιμένα, καὶ
εἶμαι παραβέβαιος ὅτι θα καύσωμεν τα εντός εχθρικά πλοία, καὶ δια τούτον
θέλωμεν σώσει το φρούριον, ἀλλῶς θέλωμεν το χάσει. Ὁ Ναύαρχος δε μολο-
νότι κατ' ἀρχὰς ἐδέχθη τὴν γνώμην, μετὰ ταῦτα ὅμως τὴν ἀπέβαλε ἀναφέρων
μοι: περὶ τῆς ἀπαυδήσεώς μας καὶ τῆς ολιγότητος τῶν πλοίων μας, καὶ τέλος
αὐτό το σχέδιον, να μεν εἶναι καλόν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι κινδυνώδες εἰς τους
ἀνθρώπους καὶ εἰς τα πλοία, δια τούτο νομίζει ὅτι κανένας δεν θέλει το εκτε-
λέσει τότε του ἑκάμα τὴν παρατήρησιν ὅτι, ως εκ του στενοῦ τῆς εισόδου του
λιμένος, ἀρκούν μόνο δύο πολεμικά να συνοδεύσουν τα δύο πυρπολικά, τα
δε ἄλλα να μείνουν ἐξω, [δυσανάνγνωστο]ιστα, διότι εἰς τι τυχόν ἀπευκταίον
τῶν πλοίων καὶ ναυτῶν μας, δύνανται οὗτοι με τας βάρκας τῶν να καταφύ-
γουν εἰς το φρούριον, καὶ προς περισσοτέραν πεποίθησιν, τον εἶπον ὅτι ἐγὼ
πηγαίνω με το πλοῖον μου να συνοδεύσω, ἀλλ' ἐπειδὴ εστάθη ἀδύνατον να
τον πείσω, ἰδὼν το ἀκατάπειστον αὐτοῦ, ἀνεχώρησα ἐπιστρέφων παραγμένος
εἰς τον «Μιλτιάδην» μου βλασφημῶν καὶ καταρώμενος τὴν τύχην μας. Ὅλην
τὴν νύκτα εμεῖναμεν εἰς γαλήνην.

Ἀ π ρ ῖ λ ι ο ς 1 8 2 5

29 Τετάρτη.
Συνέχεια —

Ο άνεμος ήτο γαλιναίος. Την δε 11 ώραν π.μ. είμεθα αντίκρου του λιμένος, όπου αι φεργάδες του εχθροῦ οὔσαι εντός αὐτοῦ εκαστονοβόλου το φρούριον, το οποίον αντεκαυνοβόλοι εἰς αὐτάς. Μετά μεσημβρίαν δε ὅλοι οἱ πλοῖα ἐπὶ τοῦ πλοίου του Ναυάρχου, καὶ ἀπεφασίσαμεν, ἐπειδὴ ὡς εκ τῆς ολιγότητος τῶν πλοίων μας ἦτον ἀδύνατον να βοηθήσωμεν το φρούριον, να υπάγωμεν εἰς Μαραθωνήσιον δια να προβλέψωμεν τροφίμα, μάστιχα καὶ κάρμιν νερόν, ἵσως δε θηέλωμεν εὐρεῖ καὶ τα περιμενόμενα ἐξ Ἰθρας πολεμικά καὶ πυρπολικά πλοία. Ὅθεν μετὰ ταῦτα καθείς ἐξ ἡμῶν ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοῦ πλοίου του καὶ εἴμεθα εἰς γαλήνην. Περὶ δε τὴν δύσιν του ἡλίου εἴμεθα σχεδόν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, καὶ εβλέπαμεν εντός του λιμένος τον ἀκατάπαυστον κανονοβολισμόν εκ τῶν φεργαδῶν καὶ ἐκεῖνον, ὅστις εκ τῆς ξηράς ἐγένετο κατὰ του φρουρίου. Ὁ ἡλιος ἦτον εἰς τὴν δύσιν του, καὶ τότε ο ολίγος Νότιος ἄνεμος ὅστις ἐφυσούσεν, ἐκόπασε. Ἐπειδὴ δε με το πλοῖον μου, εἴμεθα πολλὰ πλησίον εἰς το τοῦ Ναυάρχου, ὑπήγα με τὴν βάρκαν μου εἰς αὐτὸν ἐπιτήδες δια να τον ομιλήσω καὶ ἀφού συνωμιλήσαμεν διάφορα μετὰ τοῦ Ναυάρχου, τον εἶπον, τέλος πάντων, καὶ τὴν γνώμην μου οὕτω, δηλ: πρὶν κυριευθεῖ το φρούριον τοῦ Νεοκάστρου να μην απομακρυνθῶμεν ἀπὸ αὐτό το μέρος καὶ να καιροφυλακτῶμεν ὥστε να εὐρωμεν ἀρμόδιον καιρόν, καὶ τότε με τα δε αὐτοῦ πυρπολικά να ἐμβωμεν εἰς τον λιμένα, καὶ εἶμαι παραβέβαιος ὅτι θα καύσωμεν τα εντός εχθρικά πλοία, καὶ δια τούτον θέλωμεν σώσει το φρούριον, ἀλλῶς θέλωμεν το χάσει. Ὁ Ναύαρχος δε μολονότι κατ' ἀρχὰς ἐδέχθη τὴν γνώμην, μετὰ ταῦτα ὅμως τὴν ἀπέβαλε ἀναφέρων μοι: περὶ τῆς ἀπαυδήσεώς μας καὶ τῆς ολιγότητος τῶν πλοίων μας, καὶ τέλος αὐτό το σχέδιον, να μεν εἶναι καλόν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι κινδυνώδες εἰς τους ἀνθρώπους καὶ εἰς τα πλοία, δια τούτο νομίζει ὅτι κανένας δεν θέλει το εκτελέσει τότε του ἑκάμα τὴν παρατήρησιν ὅτι, ως εκ του στενοῦ τῆς εισόδου του λιμένος, ἀρκούν μόνο δύο πολεμικά να συνοδεύσουν τα δύο πυρπολικά, τα δε ἄλλα να μείνουν ἐξω, [δυσανάνγνωστο]ιστα, διότι εἰς τι τυχόν ἀπευκταίον τῶν πλοίων καὶ ναυτῶν μας, δύνανται οὗτοι με τας βάρκας τῶν να καταφύγουν εἰς το φρούριον, καὶ προς περισσοτέραν πεποίθησιν, τον εἶπον ὅτι ἐγὼ πηγαίνω με το πλοῖον μου να συνοδεύσω, ἀλλ' ἐπειδὴ εστάθη ἀδύνατον να τον πείσω, ἰδὼν το ἀκατάπειστον αὐτοῦ, ἀνεχώρησα ἐπιστρέφων παραγμένος εἰς τον «Μιλτιάδην» μου βλασφημῶν καὶ καταρώμενος τὴν τύχην μας. Ὅλην τὴν νύκτα εμεῖναμεν εἰς γαλήνην.

30 Πέμπτη.

Ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς τας νήσους Σαπέντζας. Ἦτο δε τόσοσ σκότος καὶ μεγάλη καταχνία, ὥστε ἡμεῖς με το πλοῖον μου καὶ με ἐκεῖνο του Ναυάρχου, ολίγον ἔλειψε να πέσωμεν ἐπὶ του νησιδίου, μετὰ ταῦτα δε ἐκαθάρισεν ο ουρανός, καὶ τότε ο Ναύαρχος ἐπροσκάλεσεν εἰς το πλοῖον του δια σημ.

30. Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν πλησίον εἰς τὰς νήσους Σαπέντζας. Ἦτο δὲ τόσοσ σκότος καὶ μεγάλη κατα-
χνία, ὥστε ἡμεῖς με τὸ πλοῖον μου καὶ με ἐκεῖνο τοῦ Ναυάρχου, ολίγον ἔλειψε να πέσωμεν ἐπὶ τοῦ νη-
σιδίου, μετὰ ταῦτα δε ἐκαθάρισεν ὁ οὐρανός, καὶ τότε ὁ Ναύαρχος ἐπροσκάλεσεν εἰς τὸ πλοῖόν τοῦ δια σημ.

Απριλίου

30. Πίστεις και πατρίδος επί της ν. Σφακτηρίας, επίσης και ο φίλος μου Αναστάσιος Τζαμαδός.

Μάϊος

Τα εμπροσθία κήρυκα πλοία ήσαν 28, εξών τα μεν 12 ήσαν φορητά, τα δε 16 πολεμικά.

1. Παρασκευή. Εξημερώθημεν υπό τας νήσους Σαπιέντζας, ο ίδιος χθεσινός σφοδρός άνεμος και όλην σχεδόν την ημέραν ήτο καταχνιά. Την νύκτα δε ένεκα του πολλού σκότους, εξεχωρίσθημεν από τον Ναύαρχον και επεριφερόμεθα μ' όλίγα πανία.

2. Σάββατον το πρωί έπειδή δεν εφαινοντο κανέν' εκ των πλοίων μας, διευθύνθημεν προς τον Όθρυον της Μάνης, όπου την 9 ώραν π.μ. εφθάσαμε και ευρόντες αραγμένον τον Ναύαρχον με τα άλλα πλοία, αράξαμεν και ημείς. Υπήγα δε εις του Ναυάρχου, και παρ' αυτου έπηροσθηθήναι εις το έλληνικόν στρατόπεδον σφραγισμένον σφραγ. διαγράμμιον έξαιτίας της ασυμφωνίας των αρχηγών, αντιζήλων του προέδρου του Εκτελεστικού Γ. Κουντουριώτου, όστις μη δυνηθείς να υποφέρει τας ραδιουργίας αυτών, επεβιβάσθη εις εν ευρεθέν αυτού Σπετζιώτικον πλοίον, και διευθύνθη εις Ναύπλιον. Την 10 ώραν ανεχώρησε δια Ύδραν με το πλοίο του ο Στ. Φώκας φέρων επί αυτου όρη της νύκτας των εις Μοθώνην μαζών πυρπολικών. Μετά μεσημβριάν μοι είπεν ο Ναύαρχος να υπάγω εις την Καλαμάταν, δια να ομιλήσω και προτρέψω τους αυτού ευρισκομένους αρχηγούς των Μανιατών να επιστρέψουν με τους στρατιώτας των εις το στρατόπεδον. Όθεν μετά ημίσειαν ώραν, υπήγα προς αυτούς, τους ωμίλησα τα δέοντα, και αφού ούτοι μοι υπεσχέσθησαν ότι θα επιστρέψουν εις το στρατόπεδον, ανεχώρησα από αυτούς, και το εσπέρας επιστρέψας εις τον Ναύαρχον, τον είπα τας υποσχέσεις των Μανιατών κ.τ.λ. έπειτα δε υπήγα εις τον ύδα της ύποχρησής των Μανιατών κ.τ.λ. Έπειτα δε υπήγα εις τον Μελιαιόνην κ.τ.λ.

3. Κυριακή. Ουδέν νέον.

4. Δευτέρα. Το πρωί, αφού ο Ναύαρχος ύψωσε το σημάτιον της εκπλεύσεως, απαραίτως μετ' αυτού ηνήθημεν εις το πέλαγος. Τα δε λοιπά πλοία έμειναν εκεί προσορμισμένα. Περί την μεσημβριάν ο εύρος (συρόκος) εσφόδρυνεν, ώστε ηναγκάσθημεν να οπισθοδρομίσωμεν και προσορμισθώμεν εις το ίδιον μέρος, όπου εύρομεν και μίαν ιονικήν ημιολιάν(βρατσέραν) διευθυνομένην εις Σμύρνην. Ο διευθυντής αυτής έφερεν προς τον Ναύαρχόν μας γράμμα του αρχηγού των Αλγερινών προς τινα φίλον του εν Σμύρνην αφερών την ένωσίν του μετά του Αιγυπτιακού στόλου και άλλα. Εκ τούτου συμπεράναμεν ότι τα πλείοτερα των εις Μοθώνην πυρπολυθέντων εχθρικών πλοίων είναι Αλγερινικά. Την επούσαν νύκτα ο άνεμος ήτο άστατος.

5. Τρίτη. Έρχισεν επί των πλοίων μας η ακαταστασία των ναυτών.

6. Τετάρτη. Το πρωί δια σηματίου του Ναυάρχου απάραντες μεθ' όλων των άλλων πλοίων εξεπλεύσαμεν εκείθεν, και την 8 ώραν π.μ. ήμεθα παρά την Κορώνην. Ο άνεμος Σκίρων

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 5

30 Πέμπτη
Συνέχεια — Πίστεις και πατρίδος επί της ν. Σφακτηρίας, επίσης και ο φίλος μου Αναστάσιος Τζαμαδός. Τα εμπρησθέντα εχθρικά πλοία ήσαν 28, εξ'ων τα μεν 12 ήσαν φορητά, τα δε 16 πολεμικά.

Μ ά ι ο ς 1 8 2 5

1 Παρασκευή. Εξημερώθημεν υπό τας νήσους Σαπιέντζας, ο ίδιος χθεσινός σφοδρός άνεμος και όλην σχεδόν την ημέραν ήτο καταχνιά. Την νύκτα δε ένεκα του πολλού σκότους, εξεχωρίσθημεν από τον Ναύαρχον και επεριφερόμεθα μ' όλίγα πανία.

2 Σάββατον. το πρωί επειδή δεν εφαινοντο κανέν' εκ των πλοίων μας, διευθύνθημεν προς τον Αλμυρόν της Μάνης, όπου την 9 ώραν π.μ. εφθάσαμε και ευρόντες αραγμένον τον Ναύαρχον με τα άλλα πλοία, αράξαμεν και ημείς. Υπήγα δε εις του Ναυάρχου, και παρ' αυτού επληροφορήθην ότι το ελληνικόν στρατόπεδον σχεδόν διελύθη εξαιτίας της ασυμφωνίας των αρχηγών, αντιζήλων του προέδρου του Εκτελεστικού Γ. Κουντουριώτου, όστις μη δυνηθείς να υποφέρει τας ραδιουργίας αυτών, επεβιβάσθη εις εν ευρεθέν αυτού Σπετζιώτικον πλοίον, και διευθύνθη εις Ναύπλιον. Την 10 ώραν ανεχώρησε δια Ύδραν με το πλοίο του ο Σ. τ. Φώκας φέρων επ' αυτού όλους τους ναύτας των εις Μοθώνην καέντων πυρπολικών. Μετά μεσημβριάν μοι είπεν ο Ναύαρχος να υπάγω εις την Καλαμάταν, δια να ομιλήσω και προτρέψω τους αυτού ευρισκομένους αρχηγούς των Μανιατών να επιστρέψουν με τους στρατιώτας των εις το στρατόπεδον. Όθεν μετά ημίσειαν ώραν, υπήγα προς αυτούς, τους ωμίλησα τα δέοντα, και αφού ούτοι μοι υπεσχέσθησαν ότι θα επιστρέψουν εις το στρατόπεδον, ανεχώρησα από αυτούς, και το εσπέρας επιστρέψας εις τον Ναύαρχον, τον είπα τας υποσχέσεις των Μανιατών κ.τ.λ. έπειτα δε υπήγα εις τον «Μιλτιάδη» μου.

3 Κυριακή. Ουδέν νέον.

4 Δευτέρα. το πρωί, αφού ο Ναύαρχος ύψωσε το σημάτιον της εκπλεύσεως, απαραίτως μετ' αυτού ηνήθημεν εις το πέλαγος. Τα δε λοιπά πλοία έμειναν εκεί προσορμισμένα. Περί την μεσημβριάν ο εύρος (συρόκος) εσφόδρυνεν, ώστε ηναγκάσθημεν να οπισθοδρομίσωμεν και προσορμισθώμεν εις το ίδιον μέρος, όπου εύρομεν και μίαν ιονικήν ημιολιάν(βρατσέραν) διευθυνομένην εις Σμύρνην. Ο διευθυντής αυτής έφερεν προς τον Ναύαρχόν μας γράμμα του αρχηγού των Αλγερινών προς τινα φίλον του εν Σμύρνην αφερών την ένωσίν του μετά του Αιγυπτιακού στόλου και άλλα. Εκ τούτου συμπεράναμεν ότι τα πλείοτερα των εις Μοθώνην πυρπολυθέντων εχθρικών πλοίων είναι Αλγερινικά. Την επούσαν νύκτα ο άνεμος ήτο άστατος.

5 Τρίτη. ήρχισεν επί των πλοίων μας η ακαταστασία των ναυτών.

6 Τετάρτη. Το πρωί δια σηματίου του Ναυάρχου απάραντες μεθ' όλων των άλλων πλοίων εξεπλεύσαμεν εκείθεν, και την 8 ώραν π.μ. ήμεθα παρά την Κορώνην. Ο άνεμος Σκίρων

ροισφύρος (Μουσειογραφία) ἐν σφοδρῷ. περί τῆ εσπέρας ἤμεθα παρά τας Οινούσας (Σα-
πιέντζας), ὅπου παρετηρήσαμεν εχθρικά τινά πλοία μακράν ἡμῶν πλέοντα. τὴν νύκτα διε-
δρομήσαμεν (βολτεζάρομεν).

Μαΐου

7. Πέμπτη. πρωΐθιν ἐξεμεσώθη πύλον ἀπὸ τῆς ἀνεμίας μετριώτερης. ἤμεθα πλησίον τῶν
Οινουσῶν. τὴν 10 ὥραν π.μ. ἴδομεν πρὸς Μ. τοῦ Νεοκάστρου τὸν εχθρόν. ὁ ἀνεμος ἐσφόδρ-
νη, καὶ πρὸς τὸ εσπέρας, προμηνυούσης τῆς καταστάσεως τρικυμίας, διασηματίου τοῦ Ναυάρχου
διευθύνθημεν εἰς τὸ Βενέτικον, ὅπου ἀνακωχέυσασμεν δι' ὅλης τῆς νυκτός, καθ' ἣν ἐπιπτε ραγδαία βροχὴ συνοδευ-
ομένη με συνεχεῖς ἀστραπὰς καὶ βροντὰς.

8. Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν ἐπὶ τῆς φρούριου τῆς Κορώνης. ὅπουθεν ἐρρίφθησαν ἐπτά κα-
νονοβολαί, ἕνεκα ἴσως τῆς εορτῆς τῶν Οθωμανῶν, ἤτοι τοῦ Κορμπανπαίρα-
μίου: περί τὴν μεσημβρίαν σφοδρύναντος τοῦ ἀνέμου, καὶ γενομένου σήμα-
τος ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος διευθυνθέντες προσωρμήθημεν εἰς τὰς Καλάμας. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐξηκολούθησε βροχὴ καὶ ἀνεμος ἀστατος.

9. Σάββατον. Οὐδὲν αξιοσημείωτον.

10. Κυριακὴ. Πρωΐθιν διασηματίου τοῦ Ναυάρχου ἀνήχθημεν ἀπαντα τὰ πλοία, ἐκτός των
Αντωνίου Κριεζή καὶ τοῦ Αντ. Ραφαήλ, τὰ ὁποῖα κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυ-
άρχου ἔμεινον ἐκεῖ δι' ὑπηρεσίαν τινά. ὁ ἀνεμος ἦτο Σκιρωνοζέφυρος γαλη-
νιαῖος, ὅστις μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐσφόδρυνε. Μεθ' ἡμῶν συνέπλεον καὶ τινὰ
Σπετζιώτικα πλοία. Κατὰ τὴν ἐπελθούσαν νύκτα ἤμεθα εἰς γαλήνην διευθυ-
νόμενοι πρὸς Απηλιώτην (Λεβάντε). Αὐθημερόν ἤλθεν εἰς ἡμᾶς καὶ τὸ πλοῖον
τοῦ Ἰωάννου Ζάκα κομίζον τροφὰς εἰς τὸν στόλον.

11. Δευτέρα. Σημήναντος τοῦ Ναυάρχου προσωρμίσθημεν εἰς Τρίνιτσαν τὰ Υδρωτικά, τὰ
δε Σπετζιωτικά εἰς Μαραθωνήσι τῆς Λακωνίας. Αὐθημερόν ἀνεχώρησεν εἰς
Ἰθάκην ἡμιολία (γολέτα) τοῦ Κυριακοῦ Παξηνοῦ.

12. Τρίτη. Ἀπὸ πρωΐας μέχρι μεσημβρίας κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἔλαβον ἕκαστον
πλοῖον τροφίμα, ἤτοι ψωμί, τυρὶ, κρέας, σάρδας καὶ νερόν. Περί τὴν δύσιν τοῦ
ἡλίου ἀφήχθησαν εἰς Ἰθάκην μετὰ τῶν πυρπολικῶν πλοίων των ἀδελφῶν Θεοδω-
ράκη καὶ Αντωνίου Θ. Βώκου καὶ τοῦ Μιχαήλ Μπουντούρη, ἐκ Καλαμῶν δε
ἐκεῖνα τοῦ Κριεζή καὶ Ραφαήλ, οἱ ὁποῖοι, ὡς εἶπον, ὄν ἐπράξαν τίποτα, καὶ
ὅτι, καθ' ὅς εἶχον εἰδήσεις εἰς Καλάμας τὸ Νεόκαστρον παρεδόθη εἰς τὸν
εχθρόν, καὶ ὁ στόλος τοῦ ἐλλιμενίσθη εἰς αὐτό, ἀφήσας ἐκτός τοῦ λιμένος
παραπλέοντα ὡς [δυσανάγνωστο] πλοία τινά.

13. Τετάρτη. Πρωΐθιν, γενομένου ναυαρχικοῦ σηματίου ἠνήχθημεν ὅλα τὰ πλοία, καθὼς
καὶ τὰ ἐν Μαραθωνήσι, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπελθούσαν νύκτα εἰ-
χομεν τὸν ἀνεμον Σκίρωναν

Μάιος 1825

- 6 Τετάρτη. **Συνέχεια** — ρωνοζέφυρος ἦτο σφοδρός. Περί το εσπέρας ἤμεθα παρά τας Οινούσας (Σαπιέντζας), ὅπου παρετηρήσαμεν εχθρικά τινά πλοία μακράν ἡμῶν πλέοντα. Τὴν νύκτα διεδρομήσαμεν (βολτεζάρομεν)
- 7 Πέμπτη. πρωΐθιν ἐξηκολούθει πνέων ὁ αὐτὸς ἀνεμος μετριώτερος. ἤμεθα πλησίον τῶν Οινουσῶν. Τὴν 10 ὥραν π.μ. ἴδομεν πρὸς Μ. τοῦ Νεοκάστρου τὸν εχθρόν. Ὁ ἀνεμος ἐσφόδρυνε, καὶ πρὸς τὸ εσπέρας, προμηνυούσης τῆς καταστάσεως τρικυμίας, διασηματίου τοῦ Ναυάρχου διευθύνθημεν εἰς τὸ Βενέτικον, ὅπου ἀνακωχέυσασμεν δι' ὅλης τῆς νυκτός, καθ' ἣν ἐπιπτε ραγδαία βροχὴ συνοδευομένη με συνεχεῖς ἀστραπὰς καὶ βροντὰς.
- 8 Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν ἐπὶ τὸ φρούριον τῆς Κορώνης. ὅπουθεν ἐρρίφθησαν ἐπτά κανονοβολαί, ἕνεκα ἴσως τῆς εορτῆς τῶν Οθωμανῶν, ἤτοι τοῦ Κορμπανπαίραμίου: περί τὴν μεσημβρίαν σφοδρύναντος τοῦ ἀνέμου, καὶ γενομένου σήματος ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος διευθυνθέντες προσωρμήθημεν εἰς τὰς Καλάμας. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐξηκολούθησε βροχὴ καὶ ἀνεμος ἀστατος.
- 9 Σάββατον. Οὐδὲν αξιοσημείωτον.
- 10 Κυριακὴ. Πρωΐθιν διασηματίου τοῦ Ναυάρχου ἀνήχθημεν ἀπαντα τὰ πλοία, ἐκτός των τοῦ Αντωνίου Κριεζή καὶ τοῦ Αντ. Ραφαήλ, τὰ ὁποῖα κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἔμεινον ἐκεῖ δι' ὑπηρεσίαν τινά. Ὁ ἀνεμος ἦτο Σκιρωνοζέφυρος γαληνιαῖος, ὅστις μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐσφόδρυνε. Μεθ' ἡμῶν συνέπλεον καὶ τινὰ Σπετζιώτικα πλοία. Κατὰ τὴν ἐπελθούσαν νύκτα ἤμεθα εἰς γαλήνην διευθυνόμενοι πρὸς Απηλιώτην (Λεβάντε). Αὐθημερόν ἤλθεν εἰς ἡμᾶς καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Ἰωάννου Ζάκα κομίζον τροφὰς εἰς τὸν στόλον.
- 11 Δευτέρα. Σημήναντος τοῦ Ναυάρχου προσωρμίσθημεν εἰς Τρίνιτσαν τὰ Υδρωτικά, τὰ δε Σπετζιωτικά εἰς Μαραθωνήσι τῆς Λακωνίας. Αὐθημερόν ἀνεχώρησεν εἰς Ἰθάκην ἡμιολία (γολέτα) τοῦ Κυριακοῦ Παξηνοῦ.
- 12 Τρίτη. Ἀπὸ πρωΐας μέχρι μεσημβρίας κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἔλαβον ἕκαστον πλοῖον τροφίμα, ἤτοι ψωμί, τυρὶ, κρέας, σάρδας καὶ νερόν. Περί τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἀφήχθησαν εἰς Ἰθάκην μετὰ τῶν πυρπολικῶν πλοίων των ἀδελφῶν Θεοδωράκη καὶ Αντωνίου Θ. Βώκου καὶ τοῦ Μιχαήλ Μπουντούρη, ἐκ Καλαμῶν δε ἐκεῖνα τοῦ Κριεζή καὶ Ραφαήλ, οἱ ὁποῖοι, ὡς εἶπον, ὄν ἐπράξαν τίποτα, καὶ ὅτι, καθ' ὅς εἶχον εἰδήσεις εἰς Καλάμας τὸ Νεόκαστρον παρεδόθη εἰς τὸν εχθρόν, καὶ ὁ στόλος τοῦ ἐλλιμενίσθη εἰς αὐτό, ἀφήσας ἐκτός τοῦ λιμένος παραπλέοντα ὡς [δυσανάγνωστο] πλοία τινά.
- 13 Τετάρτη. Πρωΐθιν, γενομένου ναυαρχικοῦ σηματίου ἠνήχθημεν ὅλα τὰ πλοία, καθὼς καὶ τὰ ἐν Μαραθωνήσι, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπελθούσαν νύκτα εἰχομεν τὸν ἀνεμον Σκίρωναν

Μάιος 1825

14. Πέμπτη. Εξέμετα πρὸς τὸ ἐχθρὸν στόλον προσήνεμα ἡμῶν παρὰ τὸ νησίδιον Βενετικόν. Περὶ τὸ ἑσπέρας πλησιάσαντες εἰς αὐτὸν ἐκανονοβολήσαμεν αὐτὸν καὶ αὐτὸν ἐκανονοβολήθημεν ἐπ' αὐτὸν ἀμοιβαίως. Ἐπειδὴ δὲ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τοῦ ἡλίου ὁ ἄνεμος ἐσφόδρυνεν, ἀμφότεροι οἱ στόλοι ἀπεμακρύνθημεν ἀπ' ἀλλήλων, μ' ὄλον τούτο ετοιμάσθημεν εἰς νυκτερινὴν ναυμαχίαν, στο εφέρων ἐπὶ τοῦ ημετέρου πλοίου τα ἐπιπλά του ο πυρπολιστής Θεοδωρ. Θ. Βώκου, προϊούσης ὁμως της νυκτός, και του ανέμου (Σκίρωνος) ἐτι σφοδροτέρου γενομένου ἀπεμακρύνθημεν ἀμφότεροι οἱ στόλοι.

15. Παρασκευή. Ὁ ἄνεμος ἦτο μέτριος (Σκίρων). Ὁ ἐχθρὸς ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἔμετα κατὰ τὴν μεσημβρίαν διευθύνθημεν ἐναντίον του, ἀλλὰ μόλις περὶ τὴν ἡλίου δύσιν τον ἐπλησιάσαμεν και τον ἐκανονοβολήσαμεν μετρίως και ἀντεκανονοβολήθημεν ὑπ' αὐτοῦ, διότι η ἐπελθούσα και καθ' ὄλην την νύκτα διαρκέσσα γαλήνην μας ἐμπόδισε.

16. Σάββατον. Εἴμεθα ἐν γαλήνῃ. Ὁ ἐχθρὸς ἐφείνετο εἰς τὸ ὑπὴνεμον και ἔως 50 μίλια μακρὰν ἡμῶν προς το ακρωτήριο Ταίναρον (Ματαπάν). Τὴν 3 ὥραν μ.μ. ἤρχισε να πνήθῃ ολίγον ο Σκίρων, περὶ τὴν δύσιν του ἡλίου ἐπλησιάσαμεν αὐτόν, και μ' ὄλον ὅτι ἤμεθα εἰς τὸ ὑπὴνεμον αὐτοῦ ἤρχισαμεν τὴν μάχην, και ἐπειδὴ μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, ἐκκλίναμεν, ἐπιφυλαττόμενοι να τον προσβάλλομεν ἄμα τύχωμεν ἐπιτηδείου καιροῦ. Τὴν νύκτα ἐμείναμεν ἐν γαλήνῃ.

17. Κυριακή. Ὁ ἄνεμος Εὔρος (οστριασιρόκος) μέτριος. Ὁ ἐχθρὸς προσήνεμος. Τὴν 6 π.μ. ἀναστρέψαμεν (ἐπήραμεν τὴν βόλταν) προς λίβα (Γαρμπὴν). Τὴν 8 ὥρα μ.μ. ὁ ἄνεμος ἐσφόδρυνεν, ὅτε εἴμεθα ὑπὸ τὴν νήσον Αὐγὸ των Κυθῆρων. Καθ' ὄλην τὴν νύκτα διεδρομέομεν (εβολτατσάρομεν) ὑπὸ τας νήσους... (Λίους).

18. Δευτέρα. Εξημερώθημεν ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν θέσει τῇ χθεσινῇ. Ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφαίνετο. Μετὰ μεσημβρίαν τον εἶδομεν προς λίβαν ἡμῶν, και ἀμέσως διευθύνθημεν προς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Τὴν 7 ὥραν ἐπλησιάσαμεν εἰς αὐτόν και ἤρχισαμεν να κανονοβολοῦμεθα ἀμοιβαίως. Μετὰ μίας ὥρας παρέλευσιν, σφοδρύναντος του ανέμου, ἀπεμακρύνθημεν ἀπὸ αὐτοῦ. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐμείναμεν εἰς γαλήνην. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀνεχώρησε εἰς Ὑδραν ἡ ημιολία του Δημ. Θ. Βώκου.

19. Τρίτη. Γαλήνη. Ὁ ἐχθρὸς εἰς τὸ προσήνεμον ἡμῶν. Πλησιάσαντες τον Ναύαρχον ἐμάθαμεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι, ως εἰδοποιήθη, εἰς Κρήτην ἦσαν φορτηγὰ τινὰ πλοία με ἀλβανικὸν στρατόν, και ὅτι ὁ ἐχθρὸς στόλος διευθύνετο ἐκεῖ δια να τα παραλάβη και μεταφέρῃ εἰς Πελοπόννησον. Αὐθημερόν ἀφίχθη εἰς ἡμᾶς ἐξ' Ὑδρας, φέ-

13 Τετάρτη. Συνέχεια — γαληνιαίον.

14 Πέμπτη. Εἶδομεν το πρῶι τον ἐχθρὸν στόλον προσήνεμον ἡμῶν παρὰ το νησίδιον Βενετικόν. Περὶ το ἐσπέρας πλησιάσαντες εἰς αὐτόν ἐκανονοβολήσαμεν αὐτόν και ἀντικανονοβολήθημεν ὑπ' αὐτοῦ ἀμοιβαίως. Ἐπειδὴ δε περὶ τὴν δύσιν του ἡλίου ο ἄνεμος ἐσφόδρυνεν, ἀμφότεροι οἱ στόλοι ἀπεμακρύνθημεν ἀπ' ἀλλήλων, μ' ὄλον τούτο ετοιμάσθημεν εἰς νυκτερινὴν ναυμαχίαν, στο εφέρων ἐπὶ τοῦ ημετέρου πλοίου τα ἐπιπλά του ο πυρπολιστής Θεοδωρ. Θ. Βώκου, προϊούσης ὁμως της νυκτός, και του ανέμου (Σκίρωνος) ἐτι σφοδροτέρου γενομένου ἀπεμακρύνθημεν ἀμφότεροι οἱ στόλοι.

15 Παρασκευή. Ὁ ἄνεμος ἦτο μέτριος (Σκίρων). Ὁ ἐχθρὸς υπερέπλεε ἡμῶν, κατὰ τὴν μεσημβρίαν διευθύνθημεν ἐναντίον του, ἀλλὰ μόλις περὶ τὴν ἡλίου δύσιν τον ἐπλησιάσαμεν και τον ἐκανονοβολήσαμεν μετρίως και ἀντεκανονοβολήθημεν ὑπ' αὐτοῦ, διότι η ἐπελθούσα και καθ' ὄλην την νύκτα διαρκέσσα γαλήνην μας ἐμπόδισε.

16 Σάββατον. Εἴμεθα ἐν γαλήνῃ. Ὁ ἐχθρὸς ἐφαίνετο εἰς τὸ ὑπὴνεμον και ἔως 50 μίλια μακρὰν ἡμῶν προς το ακρωτήριο Ταίναρον(Ματαπάν). Τὴν 3 ὥραν μ.μ. ἤρχισε να πνήθῃ ολίγον ο Σκίρων, περὶ τὴν δύσιν του ἡλίου ἐπλησιάσαμεν αὐτόν, και μ' ὄλον ὅτι ἤμεθα εἰς τὸ ὑπὴνεμον αὐτοῦ ἤρχισαμεν τὴν μάχην, και ἐπειδὴ μετὰ παρέλευσιν ἡμισείας ὥρας ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, ἐκκλίναμεν, ἐπιφυλαττόμενοι να τον προσβάλλομεν ἄμα τύχωμεν ἐπιτηδείου καιροῦ. Τὴν νύκτα ἐμείναμεν ἐν γαλήνῃ.

17 Κυριακή. Ὁ ἄνεμος Εὔρος (οστριασιρόκος) μέτριος. Ὁ ἐχθρὸς προσήνεμος. Τὴν 6 π.μ. ἀναστρέψαμεν (ἐπήραμεν τὴν βόλταν) προς λίβα (Γαρμπὴν). Τὴν 8 ὥρα μ.μ. ὁ ἄνεμος ἐσφόδρυνεν, ὅτε εἴμεθα ὑπὸ τὴν νήσον Αὐγὸ των Κυθῆρων. Καθ' ὄλην τὴν νύκτα διεδρομέομεν (εβολτατσάρομεν) ὑπὸ τας νήσους... (Λίους)

18 Δευτέρα. Εξημερώθημεν ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν θέσει τῇ χθεσινῇ. Ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφαίνετο. Μετὰ μεσημβρίαν τον εἶδομεν προς λίβαν ἡμῶν, και ἀμέσως διευθύνθημεν προς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Τὴν 7 ὥραν ἐπλησιάσαμεν εἰς αὐτόν και ἤρχισαμεν να κανονοβολοῦμεθα ἀμοιβαίως. Μετὰ μίας ὥρας παρέλευσιν, σφοδρύναντος του ανέμου, ἀπεμακρύνθημεν ἀπὸ αὐτοῦ. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐμείναμεν εἰς γαλήνην. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀνεχώρησε εἰς Ὑδραν ἡ ημιολία του Δημ. Θ. Βώκου.

19 Τρίτη. Γαλήνη. Ὁ ἐχθρὸς εἰς τὸ προσήνεμον ἡμῶν. Πλησιάσαντες τον Ναύαρχον ἐμάθαμεν παρ' αὐτοῦ, ὅτι, ως εἰδοποιήθη, εἰς Κρήτην ἦσαν φορτηγὰ τινὰ πλοία με ἀλβανικὸν στρατόν, και ὅτι ὁ ἐχθρὸς στόλος διευθύνετο ἐκεῖ δια να τα παραλάβη και μεταφέρῃ εἰς Πελοπόννησον. Αὐθημερόν ἀφίχθη εἰς ἡμᾶς ἐξ' Ὑδρας, φέ-

Μάιος 1825

ρουσα τροφάς και μισθούς ενός μηνός εις τον στόλον μας, η ημιολία του Γ. Νέγκα.

20. Τετάρτη. Ουσάτως και σήμερα εξημερώθημεν εις γαλήνην, έχοντας εις το προσήνεμον τον εχθρόν. Ήμεθα δε μεταξύ Λίους και Κρήτης. Δια σηματίου ναυαρχικού προσκληθέντες μετέβημεν άπαντες οι πλοίαρχοι εις την ναυαρχίδα, και έλαβεν έκαστος ημών ανά εν μηνιαίον μισθόν δια τα πληρώματα τρια πολεμικά πλοία εις Μεσολόγγιον. Καθ' όλην την νύκτα εξηκολούθη η γαλήνη.

21. Πέμπτη. Ημείς μεν ευρέθημεν το πρωί υπό τους Λίους, ο δε εχθρός υπό την Κρήτην διευθυνόμενος εις Σούδαν. Ο Ζέφυρος (πονέντης) ήτο σφοδρός. Αφήσαντες εις το μέρος τούτο ως προφυλακίδας δύο ναυς, διοικουμένας υπό του Γ. Ζάκα και Π. Μπελεμπίνη, διευθύνθημεν προς βορράν. Το εσπέρας ήμεθα πλησίον των Κυθήρων, ότι ο καιρός εφείνετο άστατος. Την νύκτα εμείναμεν εν γαλήνη. Αυθυμερόν έδωκα εις το πλήρωμα του πλοίου μου τον μηνιαίον μισθόν του.

22. Παρασκευή. Εξημερώθημεν μεταξύ Κυθήρων και του ακρωτηρίου Μαλέα εν γαλήνη. Μετά μεσημβρίαν πνεύσαντος μετρίως νοτίου ανέμου, προσωρμίσθημεν κατά την 2 ώραν μ.μ. εις Βοιάς (Βάτικα). Περί την δύσιν του Ηλίου αφιχθέν ταχύπλουν επίτηδες εξ' Ύδρας, εκόμισε επιστολήν των προκρίτων, δι' ης τω ανηγγέλλετο ότι ο βυζαντινός στόλος παρέπλεε τον Καφηρέα επί σκοπώ του να προσβάλλη την Ύδραν, και παραχρήμα υψώθη επί της ναυαρχίδος να απάρη άπας ο στόλος. Επειδή δε πολλοί των ναυτών ήσαν κατ' εκείνην την ώραν εις την ξηράν προσεκληθήσαν εις τα πλοία δι' ιδιαιτέρων σηματίων αυτών, εξ' ων τινές προφθάσαντες εισήλθον εις αυτά, τινές δε ουχί. Μ' όλον τούτον αυθωρεί άπαντα τα πλοία εξεπλεύσαμεν διευθυνόμενα προς την Ύδραν με σφοδρόν άνεμον Σκίρωνα, όστις μετά το μεσονύκτιον εκόπασεν. Η δε σπουδή ημών να προφθάσωμεν την Ύδραν και η κατά του εχθρού αγανάκτησις ήτο λίαν περιεργος.

23. Σάββατον. Ευρέθημεν το πρωί πλησίον της Ύδρας προς νότον, όπου επληροφορήθημεν από τον πλοίαρχον Α. Ραφαήλ ότι κατά τη 21^{ην} του παρόντος μηνός εναυμάχησεν η β' μοίρα του στόλου μας περι το ακρωτήριον Καφηρέα και κατά την ναυμαχίαν επυρπόλησε πλησίστιον εν μονόκροτον (φεργάδα) ο Μανόλης Μπούτης, ο δε Ιω. Μαδρόζης ένα δρόμωνα (κορβέταν): Ότι συνέλαβον οι ημέτεροι πέντε φορτηγά Ευρωπαϊκά του εχθρικού στόλου, φέροντα τροφάς και πολεμοφόδια, και ότι μέρος του εχθρικού στόλου διευθύνθη προς την Εύβοιαν, και μέρος βοηθούμενον υπό του πνέοντος τότε ανέμου προς την Κρήτην. Μετά μεσημβρίαν σημήναντος του ναυάρχου εστράφημεν προς νότον διευθυνόμενοι εις Μήλον.

19 Τρίτη. Συνέχεια — ρουσα τροφάς και μισθούς ενός μηνός εις τον στόλον μας, η ημιολία του Γ. Νέγκα.

20 Τετάρτη. Ουσάτως και σήμερα εξημερώθημεν εις γαλήνην, έχοντας εις το προσήνεμον τον εχθρόν. Ήμεθα δε μεταξύ Λίους και Κρήτης. Δια σηματίου ναυαρχικού προσκληθέντες μετέβημεν άπαντες οι πλοίαρχοι εις την ναυαρχίδα, και έλαβεν έκαστος ημών ανά εν μηνιαίον μισθόν δια τα πληρώματα τρια πολεμικά πλοία εις Μεσολόγγιον. Καθ' όλην την νύκτα εξηκολούθη η γαλήνη.

21 Πέμπτη. Ημείς μεν ευρέθημεν το πρωί υπό τους Λίους, ο δε εχθρός υπό την Κρήτην διευθυνόμενος εις Σούδαν. Ο Ζέφυρος (πονέντης) ήτο σφοδρός. Αφήσαντες εις το μέρος τούτο ως προφυλακίδας δύο ναυς, διοικουμένας υπό του Γ. Ζάκα και Π. Μπελεμπίνη, διευθύνθημεν προς βορράν. Το εσπέρας ήμεθα πλησίον των Κυθήρων, ότι ο καιρός εφείνετο άστατος. Την νύκτα εμείναμεν εν γαλήνη. Αυθυμερόν έδωκα εις το πλήρωμα του πλοίου μου τον μηνιαίον μισθόν του.

22 Παρασκευή. Εξημερώθημεν μεταξύ Κυθήρων και του ακρωτηρίου Μαλέα εν γαλήνη. Μετά μεσημβρίαν πνεύσαντος μετρίως νοτίου ανέμου, προσωρμίσθημεν κατά την 2 ώραν μ.μ. εις Βοιάς (Βάτικα). Περί την δύσιν του Ηλίου αφιχθέν ταχύπλουν επίτηδες εξ' Ύδρας, εκόμισε επιστολήν των προκρίτων, δι' ης τω ανηγγέλλετο ότι ο βυζαντινός στόλος παρέπλεε τον Καφηρέα επί σκοπώ του να προσβάλλη την Ύδραν, και παραχρήμα υψώθη επί της ναυαρχίδος να απάρη άπας ο στόλος. Επειδή δε πολλοί των ναυτών ήσαν κατ' εκείνην την ώραν εις την ξηράν προσεκληθήσαν εις τα πλοία δι' ιδιαιτέρων σηματίων αυτών, εξ' ων τινές προφθάσαντες εισήλθον εις αυτά, τινές δε ουχί. Μ' όλον τούτον αυθωρεί άπαντα τα πλοία εξεπλεύσαμεν διευθυνόμενα προς την Ύδραν με σφοδρόν άνεμον Σκίρωνα, όστις μετά το μεσονύκτιον εκόπασεν. Η δε σπουδή ημών να προφθάσωμεν την Ύδραν και η κατά του εχθρού αγανάκτησις ήτο λίαν περιεργος.

23 Σάββατον. Ευρέθημεν το πρωί πλησίον της Ύδρας προς νότον, όπου επληροφορήθημεν από τον πλοίαρχον Α. Ραφαήλ ότι κατά τη 21^{ην} του παρόντος μηνός εναυμάχησεν η β' μοίρα του στόλου μας περι το ακρωτήριον Καφηρέα και κατά την ναυμαχίαν επυρπόλησε πλησίστιον εν μονόκροτον (φεργάδα) ο Μανόλης Μπούτης, ο δε Ιω. Μαδρόζης ένα δρόμωνα (κορβέταν): Ότι συνέλαβον οι ημέτεροι πέντε φορτηγά Ευρωπαϊκά του εχθρικού στόλου, φέροντα τροφάς και πολεμοφόδια, και ότι μέρος του εχθρικού στόλου διευθύνθη προς την Εύβοιαν, και μέρος βοηθούμενον υπό του πνέοντος τότε ανέμου προς την Κρήτην. Μετά μεσημβρίαν σημήναντος του ναυάρχου εστράφημεν προς νότον διευθυνόμενοι εις Μήλον.

Μάιος 1825

- 23 Σάββατον.
 Συνέχεια — Μετά δύο ώρας έπειτα συναντήθημεν με την Β^{αν} μοίραν του στόλου μας. Περί την δύσιν του ηλίου έφθασαν εις ημάς τα αφεθέντα εις Κρήτην ως πρόσκοποι και προφυλακίδες δύο νήες η του Ι. Ζάκα και Μπελεμίνη, εξ' ων εμάθομεν ότι ο εχθρικός στόλος ελλιμενίσθη εις Σούδαν. Ταυτοχρόνως κατά σήμα του Ναυάρχου προσωρμίσθημεν εις τον λιμένα της Μήλου.
- 24 Κυριακ. ουδέν αξιοσημείωτον.
- 25 Δευτέρα. ουδέν αξιοσημείωτον.
- 26 Τρίτη. Επαλαμίσαμεν τινά πλοία μας. Μας επλησίασεν ερχόμενος από την Κρήτην [κενό του χειρογράφου], και μας ανήγγειλεν ότι ο Βυζαντινός στόλος εισέπλευσεν εις Σούδαν.
- 27 Τετάρτη. Έθλην επί του πλοίου μου εις επίσκεψίν μου Αμερικανός Άλεν (Halin) τισονομαζόμενος. Μετά μεσημβρίαν ανεχώρησε διευθυνόμενος εις Ύδραν το μονάρμενον (σκούνα) του Παξινοπού.
- 28 Πέμπτη. το πρωί σημάναντος του Ναυάρχου, ανήχθημεν τα Υδραϊκά πλοία. Τα δε των Σπετζιωτών ως παλαμιζόμενα έμειναν αυτούς.
- 29 Παρασκευή. εξημερώθημεν πλησίον της Μήλου, όπου καθ' όλην αυτήν την ημέραν και την επελθούσα νύκτα εμείναμεν ένεκα διαρκούς γαλήνης.
- 30 Σάββατον. Ωσαύτως.
- 31 Κυριακή. Πάλιν εις την αυτήν θέσιν ευρέθημεν το πρωί. Την 7 π.μ. ήρξατο πνέων μέτριος ο Μέσης (Γραίγος), και διευθυνόμεθα προς την Σούδαν. Την 8 ώραν εμετρίασε έτι μάλλον, και την 5 μ.μ. εφθάσαμεν πλησίον του λιμένος της Σούδας, όπου ιστιοδρόμουν (ήσαν εις τα πανία) έως 15 εχθρικά πλοία. Πλησιάσαντες εις αυτά τα εσφαιροβολήσαμεν ολίγον. Μετά ταύτα κατά σήματος του Ναυάρχου εστάθημεν εν ανακωχή (αλακάπα). Περί την δύσιν του ηλίου, επειδή η κατάσταση της ατμοσφαιρας προεμήγνε σφοδρόν άνεμον, απεμακρύνθημεν από την ξηράν. Οι δε δύο εχθρικοί στόλοι ήσαν προσωρμισμένοι εις την είσοδον του λιμένος της Σούδας υπό το φρούριον. Ο άνεμος Ευρατηλιώτης (σοροκολεβάντες) εσφόδρυνε, συνοδευόμενος με βροχή και αστραπάς. Την νύκτα ηλαττώσαμεν ιστία.

Ιούνιος 1825

- 1 Δευτέρα. Ευρέθημεν την πρωίαν έως 15 μίλια μακράν της Κρήτης. Ο άνεμος Απηλιώτης (λεβάντες) ομιχλώδης. Κατά σήμα του Ναυάρχου διευθυνόμεθα προς την Σούδαν όλα τα πλοία ομού. Καθ' όλην την ημέραν ο καιρός ήτο άστατος και βροχερός.

Μετά δύο ώρας έπειτα συναντήθημεν με την Β^{αν} μοίραν του στόλου μας. Περί την δύσιν του ηλίου έφθασαν εις ημάς τα αφεθέντα εις Κρήτην ως πρόσκοποι και προφυλακίδες δύο νήες η του Ι. Ζάκα και Μπελεμίνη, εξ' ων εμάθομεν ότι ο εχθρικός στόλος ελλιμενίσθη εις Σούδαν. Ταυτοχρόνως κατά σήμα του Ναυάρχου προσωρμίσθημεν εις τον λιμένα της Μήλου.

24 Κυριακή. ουδέν αξιοσημείωτον.

25 Δευτέρα. ουδέν αξιοσημείωτον.

26 Τρίτη. Επαλαμίσαμεν τινά πλοία μας. Μας επλησίασεν ερχόμενος από την Κρήτην [κενό του χειρογράφου], και μας ανήγγειλεν ότι ο Βυζαντινός στόλος εισέπλευσεν εις Σούδαν.

27 Τετάρτη. Έθλην επί του πλοίου μου εις επίσκεψίν μου Αμερικανός Άλεν (Halin) τισονομαζόμενος. Μετά μεσημβρίαν ανεχώρησε διευθυνόμενος εις Ύδραν το μονάρμενον (σκούνα) του Παξινοπού.

28 Πέμπτη. το πρωί σημάναντος του Ναυάρχου, ανήχθημεν τα Υδραϊκά πλοία. Τα δε των Σπετζιωτών ως παλαμιζόμενα έμειναν αυτούς.

29 Παρασκευή. εξημερώθημεν πλησίον της Μήλου, όπου καθ' όλην αυτήν την ημέραν και την επελθούσα νύκτα εμείναμεν ένεκα διαρκούς γαλήνης.

30 Σάββατον. Ωσαύτως.

31 Κυριακή. Πάλιν εις την αυτήν θέσιν ευρέθημεν το πρωί. Την 7 π.μ. ήρξατο πνέων μέτριος ο Μέσης (Γραίγος), και διευθυνόμεθα προς την Σούδαν. Την 8 ώραν εμετρίασε έτι μάλλον, και την 5 μ.μ. εφθάσαμεν πλησίον του λιμένος της Σούδας, όπου ιστιοδρόμουν (ήσαν εις τα πανία) έως 15 εχθρικά πλοία. Πλησιάσαντες εις αυτά τα εσφαιροβολήσαμεν ολίγον. Μετά ταύτα κατά σήματος του Ναυάρχου εστάθημεν εν ανακωχή (αλακάπα). Περί την δύσιν του ηλίου, επειδή η κατάσταση της ατμοσφαιρας προεμήγνε σφοδρόν άνεμον, απεμακρύνθημεν από την ξηράν. Οι δε δύο εχθρικοί στόλοι ήσαν προσωρμισμένοι εις την είσοδον του λιμένος της Σούδας υπό το φρούριον. Ο άνεμος Ευρατηλιώτης (σοροκολεβάντες) εσφόδρυνε, συνοδευόμενος με βροχή και αστραπάς. Την νύκτα ηλαττώσαμεν ιστία.

Ιουλιού

1 Δευτέρα. Ευρέθημεν την πρωίαν έως 15 μίλια μακράν της Κρήτης. Ο άνεμος Απηλιώτης (λεβάντες) ομιχλώδης. Κατά σήμα του Ναυάρχου διευθυνόμεθα προς την Σούδαν όλα τα πλοία ομού. Καθ' όλην την ημέραν ο καιρός ήτο άστατος και βροχερός.

1. Τετάρτη. Περὶ τὴν ἑσπέραν τὸν ἄνεμος ἐπὶ τὴν ἑσπέραν ὄντας, ἐπιστρέψαμεν πρὸς τὸ πέλαγος. Τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος Μεσσασηλιώτης (Γ.Λ.) ἐσφόδρυνε, ὡς μετὰ δύο ὥρας ἔπαυσε, ὥστε καθ' ὅλην τὴν υπόλοιπην νύκτα εμείναμεν εἰς γαλήνην.

2. Τρίτη. Εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐξημερώθημεν. Τὴν 7^{ην} ὥραν π.μ. ἐπνευσε γαληνιαῖος ὁ Σκίρων (Μ), ὅτε καὶ ὁ ἐχθρικός στόλος ἐξέπλεε τοῦ λιμένος τῆς Σούδας. Ἄμα τὸν εἶδομεν ἐκπλέοντα ἐστράφημεν κατ' αὐτοῦ, καὶ σημάναντος τοῦ Ναυάρχου, ητοιμάσθημεν τα τε πολεμικά καὶ πυρπολικά πλοία εἰς μάχην. Τὴν 11 π.μ. ὠρμήσαμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐνὸς ἐσφεροβολούμεθα ἀμοιβαίως, διευθύνθη κατὰ τινος ἐχθρικοῦ δρόμωνος (κορβέτας) μετὰ τοῦ πυρπολικόν του ο Ι. Στύππας, τὸ οποίον ατυχῶς ἐκάη εἰς μάτην. Μετ' ὀλίγον ὠρμησε μετὰ τοῦ πυρπολικόν του κατὰ τοῦ αὐτοῦ δρόμωνος ὁ Αντώνιος Θ. Βώκου, καὶ τὸ ἦψεν ἀφού το προσέκλῃσε εἰς τὸ ἐχθρικόν ἐκεῖνο πλοῖον. Ἐνὸς δε ἐκαίετο τούτο ἐπέρριψε καὶ ὁ Δημαμάς ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἰδικόν του πυρπολικόν, καὶ παραχρήμα ἀπετεφρώθη τὸ ἐχθρικόν. Μετὰ ταῦτα ὠρμησε μετὰ τοῦ πυρπολικόν του ὁ Γ. Πολίτης ἐναντίον ἄλλου ἐχθρικοῦ δόλωνος καὶ ἀπέτυχε, ὡς ὄντας πολὺ πλησίον τοῦ φρουρίου. Ἐντοσοῦτω ἡ ναυμαχία ἐξηκολούθη, ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς διευθύνετο ἐντοσοῦτω φεύγων ἀπὸ ἡμᾶς, πρὸς τὸν λιμένα. Ἡμεῖς μετὰ τὸ πλοῖον ἐνὸς ἐμαχόμεθα συνοδεύαμεν καὶ τὸ πυρπολικόν του Πολίτου, ὅστις μετὰ τὸν ἐμπρησμόν αὐτοῦ ἐμβᾶς εἰς τὴν λέβον του δια να ἐλθῆ εἰς τὸ πλοῖον μας περιεκυκλώθη ἀπὸ διαφόρους ἐχθρικός λέμβους, καὶ ἐμάχετο κατ' αὐτῶν, παρατηρήσαντες τὸν κίνδυνόν του ἐδράμομεν πρὸς αὐτοῦ, καὶ δια τοῦ συνεχούς σφαιροβολισμοῦ ἡμῶν ἠναγκάσαμεν τὰς ἐχθρικός λέμβους ν' ἀπομακρυνθῶσι, καὶ ἐσώσαμεν τοὺς πυρπολίτας, ἀλλ' ἐνταυτῷ ἐκινδυνεύσαμεν ἡμεῖς εὐρεθέντες ἐν γαλήνῃ πλησίον τοῦ φρουρίου, καὶ πυροβολούμενοι παρ' αὐτοῦ καὶ διαφόρων ἐχθρικών πλοίων, καθ' ὧν ἀντεπυροβολούμεν καὶ ἡμεῖς ἐκατέρωθεν κατ' αὐτοῦ. Τέλος πάντων ἰδὼν τὴν ἐπικίνδυνον θέσιν ἡμῶν ὁ Ναύαρχος διέταξε δια σηματίου να πέμψωσι τὰς λέμβους των τα ἄλλα πλοία, δια να μας ρυμουλκήσωσι, καὶ οὕτως ἀπομακρυνθῶμεν τοῦ φρουρίου, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Το πλοῖον μας ἐβλάβη πολὺ κατὰ τὴν ναυμαχίαν αὐτὴν, ἐξ' ἧς ἠναγκάσθη ὁ ἐχθρὸς να καταφύγῃ αὐθις εἰς Σούδαν. Ἡμεῖς δε ἅπαντα τα πλοία ἀπεσύρθημεν ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριο Μαλέχα ὅπου καθ' ὅλην τὴν ἐπελεύουσαν νύκτα εμείναμε μετὰ ὀλίγα ἰστία.

3. Τετάρτη. Τὸ πρῶν ἡμέθρα ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριο Μαλέχα. Πλησίον τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος παραέπλευσαν ἐχθρικά τινὰ πλοία, τα οποία πλησιάσαντα τινὰ των ἡμετέρων ἐσφαιροβόλησαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθησαν να εἰσέλθωσιν εἰς τὸν λιμένα. Ἐν δε τούτων

ΙΟΥΝΙΟΣ 1825

- 1 Δευτέρα. Συνέχεια — Περὶ τὴν δύνιν τοῦ ἡλίου, ὡς πολὺ πλησίον τῆς ξηρᾶς ὄντες, ἐπιστρέψαμεν πρὸς τὸ πέλαγος. Τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος Μεσσασηλιώτης (Γ.Λ.) ἐσφόδρυνε, ὡς μετὰ δύο ὥρας ἔπαυσε, ὥστε καθ' ὅλην τὴν υπόλοιπην νύκτα εμείναμεν εἰς γαλήνην.
- 2 Τρίτη. Εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἐξημερώθημεν. Τὴν 7 ὥραν π.μ. ἐπνευσε γαληνιαῖος ὁ Σκίρων (Μ), ὅτε καὶ ὁ ἐχθρικός στόλος ἐξέπλεε τοῦ λιμένος τῆς Σούδας. Ἄμα τὸν εἶδομεν ἐκπλέοντα ἐστράφημεν κατ' αὐτοῦ, καὶ σημάναντος τοῦ Ναυάρχου, ητοιμάσθημεν τα τε πολεμικά καὶ πυρπολικά πλοία εἰς μάχην. Τὴν 11 π.μ. ὠρμήσαμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐνὸς ἐσφεροβολούμεθα ἀμοιβαίως, διευθύνθη κατὰ τινος ἐχθρικοῦ δρόμωνος (κορβέτας) μετὰ τοῦ πυρπολικόν του ο Ι. Στύππας, τὸ οποίον ατυχῶς ἐκάη εἰς μάτην. Μετ' ὀλίγον ὠρμησε μετὰ τοῦ πυρπολικόν του κατὰ τοῦ αὐτοῦ δρόμωνος ὁ Αντώνιος Θ. Βώκου, καὶ τὸ ἦψεν ἀφού το προσέκλῃσε εἰς τὸ ἐχθρικόν ἐκεῖνο πλοῖον. Ἐνὸς δε ἐκαίετο τούτο ἐπέρριψε καὶ ὁ Δημαμάς ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἰδικόν του πυρπολικόν, καὶ παραχρήμα ἀπετεφρώθη τὸ ἐχθρικόν. Μετὰ ταῦτα ὠρμησε μετὰ τοῦ πυρπολικόν του ὁ Γ. Πολίτης ἐναντίον ἄλλου ἐχθρικοῦ δόλωνος καὶ ἀπέτυχε, ὡς ὄντας πολὺ πλησίον τοῦ φρουρίου. Ἐντοσοῦτω ἡ ναυμαχία ἐξηκολούθη, ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς διευθύνετο ἐντοσοῦτω φεύγων ἀπὸ ἡμᾶς, πρὸς τὸν λιμένα. Ἡμεῖς μετὰ τὸ πλοῖον ἐνὸς ἐμαχόμεθα συνοδεύαμεν καὶ τὸ πυρπολικόν του Πολίτου, ὅστις μετὰ τὸν ἐμπρησμόν αὐτοῦ ἐμβᾶς εἰς τὴν λέβον του δια να ἐλθῆ εἰς τὸ πλοῖον μας περιεκυκλώθη ἀπὸ διαφόρους ἐχθρικός λέμβους, καὶ ἐμάχετο κατ' αὐτῶν, παρατηρήσαντες τὸν κίνδυνόν του ἐδράμομεν πρὸς αὐτοῦ, καὶ δια τοῦ συνεχούς σφαιροβολισμοῦ ἡμῶν ἠναγκάσαμεν τὰς ἐχθρικός λέμβους ν' ἀπομακρυνθῶσι, καὶ ἐσώσαμεν τοὺς πυρπολίτας, ἀλλ' ἐνταυτῷ ἐκινδυνεύσαμεν ἡμεῖς εὐρεθέντες ἐν γαλήνῃ πλησίον τοῦ φρουρίου, καὶ πυροβολούμενοι παρ' αὐτοῦ καὶ διαφόρων ἐχθρικών πλοίων, καθ' ὧν ἀντεπυροβολούμεν καὶ ἡμεῖς ἐκατέρωθεν κατ' αὐτοῦ. Τέλος πάντων ἰδὼν τὴν ἐπικίνδυνον θέσιν ἡμῶν ὁ Ναύαρχος διέταξε δια σηματίου να πέμψωσι τὰς λέμβους των τα ἄλλα πλοία, δια να μας ρυμουλκήσωσι, καὶ οὕτως ἀπομακρυνθῶμεν τοῦ φρουρίου, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Το πλοῖον μας ἐβλάβη πολὺ κατὰ τὴν ναυμαχίαν αὐτὴν, ἐξ' ἧς ἠναγκάσθη ὁ ἐχθρὸς να καταφύγῃ αὐθις εἰς Σούδαν. Ἡμεῖς δε ἅπαντα τα πλοία ἀπεσύρθημεν ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριο Μαλέχα ὅπου καθ' ὅλην τὴν ἐπελεύουσαν νύκτα εμείναμε μετὰ ὀλίγα ἰστία.
- 3. Τετάρτη. Τὸ πρῶν ἡμέθρα ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριο Μαλέχα. Πλησίον τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος παραέπλευσαν ἐχθρικά τινὰ πλοία, τα οποία πλησιάσαντα τινὰ των ἡμετέρων ἐσφαιροβόλησαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἠναγκάσθησαν να εἰσέλθωσιν εἰς τὸν λιμένα. Ἐν δε τούτων

3^η Τον κατωδιακόμειν εξώκειλεν εις την ξηράν. Ημείς δε εμείναμεν έξω του λι-
μένου. Την 4 μ.μ. ο άνεμος (Σκίρων) εσφόδρυνε. Όθεν καθ' όλην την νύ-
κτα διεδρομένομεν (βολτατσάραμεν) υπό το ακρωτήριον Μαλέχα.

4^η Πέμπτη. Ο χθεσινός άνεμος εξηκολούθη. Μετά μεσημβρίαν συνητήθημεν με το
πλοίον του Ιω. Μίκου προερχόμενον εξ' Ύδρας. Επί του ημετέρου πλοίου
ήτο ο πυρπολιστής Δημαμάς με τους ναύτας του μέλλων να απέλθη δια
της λέμβου του εις Ύδραν. Μη δυνηθέντες να πλησιάσωμεν τον Ναύαρχόν
μας, διευθύνθημεν προς Σκυρωνοβορράν (μαϊστροτραμοντάνα), δια
να πλησιάσωμεν εις την Μήλον, και τότε να αφήσωμεν αυτούς εκεί. Μετά
το μεσονύκτιον ο άνεμος ήτο άστατος και βροχερός.

5^η Παρασκευή. Το πρωί έβρεχεν. ήμεθα αντίκρυ της Μήλου. Την 11
π.μ. συνυπήλθον με το πυρπολικόν του Ιωάννου Μανδρόζου, προερχόμενον
εξ' Ύδρας. Ο άνεμος π.μ. ήτο σφοδρός. Την 1 μετά το μεσονύκτιον
εγένετο σφοδρότερος, ώστε ηναγκάσθημεν να μείνομεν με δύο μόνο ιστία, αλλά
μετά δύο ώρας εμετρίασε.

6^η Σάββατον. Εξημερώθημεν προς Ζέφυρον της Μήλου και μακράν αυτής έως 20
μίλια, προτεραιάς άνέμου μετρίως. Την 6 π.μ. ήμεθα
μεταξύ Μονεμβασίας. Κατ' αυτήν την ώραν ανεχώρησεν η λέμβος του Δη-
μαμά. Μετά 2 ώρας ήρχισε να πνέη ο Λίψ και διευθυνόμεθα προς απάντη-
σιν του στόλου. Καθ' όλην την νύκτα ο άνεμος ήτο σφοδρός.

7^η Κυριακή. Την πρωίαν ευρέθημεν αντίκρυ της νήσου Αγίου Θεοδώρου (Θεοδωρού)
όπου επεσκεύθημεν εν Αυστριακόν πλοίον και εν Κυθήριον τροχαντήριον,
εκπλεύσαντα αμφότερα εκ Κυδωνίας (Χανίων) και το μεν διευθύνετο εις
[κενό του χειρογράφου] το δε εις Σύρον. Εξ' αυτών επληροφορήθημεν ότι
ο εχθρικός στόλος ευρίσκετο εισέτι εις Σούδα εν επιβιβάζων στρατεύματα.
Την 9 π.μ. συνυπήλθον με το πλοίον του Ιω. Ζάκα, όπερ ήτο διατεταγ-
μένον να περιφέρηται περί την Κρήτην, δια να κατασκοπεύη τα κινήματα
του εχθρού. Παρ' αυτού εμάθομεν ότι ο ημέτερος στόλος διευθύνθη ίνα
ελλιμενισθή εις Βοιάς (Βάτικα). Την νύκτα εμείναμεν εις γαλήνην.

8^η Δευτέρα. ήμεθα υπό το ακρωτήριον Σπάθας, ο άνεμος (Ζέφυρος) ήτο γαληνιαίος.
Την 8 π.μ. πνεύσαντος τούτου ζωηρότερου διευθυνόμεθα προς τας Βοιάς.
Την 2 μ.μ. ήμεθα μεταξύ Κυθήρων και Μαλέα. Την 4 μ.μ. εγαληνίασε, και
ένεκα ταύτας εμείναμεν καθ' όλην την νύκτα εις την αυτήν θέσιν.

Ι ο ύ ν ι ο ς 1 8 2 5

- 3 Τετάρτη. Συνέχεια — καταδικωκόμενον εξώκειλεν εις την ξηράν. Ημείς δε εμείναμεν έξω του λι-
μένος. Την 4 μ.μ. ο άνεμος (Σκίρων) εσφόδρυνε. Όθεν καθ' όλην την νύ-
κτα διεδρομένομεν (βολτατσάραμεν) υπό το ακρωτήριον Μαλέχα.
- 4 Πέμπτη. Ο χθεσινός άνεμος εξηκολούθη. Μετά μεσημβρίαν συνητήθημεν με το
πλοίον του Ιω. Μίκου προερχόμενον εξ' Ύδρας. Επί του ημετέρου πλοίου
ήτο ο πυρπολιστής Δημαμάς με τους ναύτας του μέλλων να απέλθη δια
της λέμβου του εις Ύδραν. Μη δυνηθέντες να πλησιάσωμεν τον Ναύαρχόν
μας, διευθύνθημεν προς Σκυρωνοβορράν (μαϊστροτραμοντάνα), δια
να πλησιάσωμεν εις την Μήλον, και τότε να αφήσωμεν αυτούς εκεί. Μετά
το μεσονύκτιον ο άνεμος ήτο άστατος και βροχερός.
- 5 Παρασκευή. το πρωί έβρεχεν, ήμεθα αντίκρυ της Μήλου. Την 11 π.μ. συνυπήλθον με
το πυρπολικόν του Ιωάννου Μανδρόζου, προερχόμενον εξ' Ύδρας. Ο άνε-
μος π.μ. ήτο σφοδρός. Την 1 μετά το μεσονύκτιον εγένετο σφοδρότερος,
ώστε ηναγκάσθημεν να μείνομεν με δύο μόνο ιστία, αλλά μετά δύο ώρας
εμετρίασε.
- 6 Σάββατον. Εξημερώθημεν προς Ζέφυρον της Μήλου και μακράν αυτής έως 20 μίλια,
πνέοντος του αυτού της προτεραιάς άνέμου μετρίως. Την 6 π.μ. ήμεθα
μεταξύ Μονεμβασίας. Κατ' αυτήν την ώραν ανεχώρησεν η λέμβος του Δη-
μαμά. Μετά 2 ώρας ήρχισε να πνέη ο Λίψ και διευθυνόμεθα προς απάντη-
σιν του στόλου. Καθ' όλην την νύκτα ο άνεμος ήτο σφοδρός.
- 7 Κυριακή. Την πρωίαν ευρέθημεν αντίκρυ της νήσου Αγίου Θεοδώρου (Θεοδωρού)
όπου επεσκεύθημεν εν Αυστριακόν πλοίον και εν Κυθήριον τροχαντήριον,
εκπλεύσαντα αμφότερα εκ Κυδωνίας (Χανίων) και το μεν διευθύνετο εις
[κενό του χειρογράφου] το δε εις Σύρον. Εξ' αυτών επληροφορήθημεν ότι
ο εχθρικός στόλος ευρίσκετο εισέτι εις Σούδα εν επιβιβάζων στρατεύματα.
Την 9 π.μ. συνυπήλθον με το πλοίον του Ιω. Ζάκα, όπερ ήτο διατεταγ-
μένον να περιφέρηται περί την Κρήτην, δια να κατασκοπεύη τα κινήματα
του εχθρού. Παρ' αυτού εμάθομεν ότι ο ημέτερος στόλος διευθύνθη ίνα
ελλιμενισθή εις Βοιάς (Βάτικα). Την νύκτα εμείναμεν εις γαλήνην.
- 8 Δευτέρα. ήμεθα υπό το ακρωτήριον Σπάθας, ο άνεμος (Ζέφυρος) ήτο γαληνιαίος.
Την 8 π.μ. πνεύσαντος τούτου ζωηρότερου διευθυνόμεθα προς τας Βοιάς.
Την 2 μ.μ. ήμεθα μεταξύ Κυθήρων και Μαλέα. Την 4 μ.μ. εγαληνίασε, και
ένεκα ταύτας εμείναμεν καθ' όλην την νύκτα εις την αυτήν θέσιν.

Ιουλίου 9. Τρίτη. Πλησίον τῶν βοιῶν οὕτως το πρῶν ἴδομεν ἐκεῖ ἐλλιμενισμένα τὸν ναυάρχον μετὰ τιναν ἄλλων πλοίων. Τὴν 7 π.μ. ἐλλιμενίσθημεν καὶ ἡμεῖς αὐτόθι, ὅπου δι' ἰσορροπίας μεσημβρίας ἀνεπιπέδουσαν καὶ ἄλλα πλοῖα ἡμέτερα.

10. Τετάρτη. Τὸ πρῶν ἔφθασε πλησίον μας ἐρχόμενον ἐξ Ἰδρας τὸ μονάρμενον (σκούνα) τοῦ Κ. Παξινοῦ φέρον τροφάς εἰς τὸν στόλον. Μετ' αὐτοῦ ἀφίχθησαν καὶ ἐπτά πλοῖα φέροντα οἶνον. Κατὰ διαταγὴν τοῦ ναυάρχου ἕκαστον πλοῖον τοῦ στόλου ἔλαβε τὸ ἀνάλογο μέρος ἄρτου καὶ οἴνου. Ἡ ἀταξία τῶν ναυτῶν ἤρχισε πάλιν εἰς τὸν στόλον, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διαφόρων πλοίων ἀνεχώρησαν εἰς Ἰδραν.

11. Πέμπτη. Ἀπὸ πρωῒας ἔλαβεν ἕκαστος πλοίαρχος τὸ τέταρτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ καὶ ἀμέσως τὸ διένειμε εἰς τοὺς ναύτας του.

12. Παρασκευή. Πρωῒας ἐτι οὔσης μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐκ πειραιῶν τοῦ ναυάρχου Ἀναργύρου Λεμπέση. Ἐνῶ δε ἐπέστρεφον εἰς τὸ πλοῖον μου εἶδον αἰφνης πυρποληθῆν καὶ βυθισθῆν τὸν ἐπὶ διεύθυνσιν τοῦ Αθανασίου Δ. Κριεζῆ υδραϊκὸν πλοῖον τοῦ στόλου. Πῶς τοῦτο συνέβη εἶναι ἀγνωστον. Διεδόθη ὅμως ἀπὸ τινος τῶν ναυτῶν τοῦ πλοίου τούτου, οἵτινες κατ' ἀγαθὴν τὴν τύχην ἔτυχον κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς τὴν ξηρὰν ξυλευόμενοι, ὅτι ἔθεσε πυρ εἰς τὴν πυριτοθήκην τοῦ πλοίου ἀιχμάλωτος Ὀθωμανός βασιανίζόμενος ὑπὸ τῶν ναυτῶν. Ὁ πλοίαρχος καὶ 33 ναῦται, ἀπώλοιο, 23 δὲ ἐσώθησαν. Μετὰ μεσημβρίαν διέβη ἐγκείμεν ἡμῶν ἡ ημιολία τοῦ Μιχάλη Γ. Μιχάλη ἐρχομένη ἐκ Μάλτας καὶ μεταφέρουσα εἰς Ἰδραν σχοινία, ἰστία καὶ σφαίρας τῶν τηλεβόλων.

13. Σάββατον. Κατὰ σήματος τοῦ ναυάρχου ἀπάραντες ἐξήλθομεν τοῦ λιμένος ἅπαντα τὰ πλοῖα. Τὴν 7 ὥραν μ.μ. ἐπληροφόρηθημεν ἀπὸ τι πλοῖαριον ἦτο παρά τὴν νῆσον [κενὸ τοῦ χειρογράφου] (Λιούς). Πλαγιοδρομοῦντες με ἀνεμον Ζέφυρον παρήλθομεν τὰ Κύθηρα. Τὴν ἐπελθούσαν νύκτα ὁ ἀνεμος ἦτο γαληνιαῖος.

14. Κυριακή. εὐρέθημεν πρὸς Λίβα τοῦ ταινάρου ἀκρωτηρίου. Τὴν πρωῒαν καὶ περὶ τὴν 7 π.μ. εἶδομεν τὸν ἐχθρὸν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ κατὰ σήματιον τοῦ ναυάρχου ἐτοιμασθεῖς ὁ στόλος εἰς μάχην προσήγγισε τὸν ἐχθρὸν κατὰ τὴν 9 ὥραν, καὶ ἠρχίσασμεν ἀμφοτέρα τὰ μέρη τὸν πυροβολισμόν, ὅστις κατέστη πεισματαδέστατος ἐκατέρωθεν. Οὗτος δὲ τοῦ ἐχθροῦ παραταγμένους εἰς γραμμὴν, ὠρμήσαμεν εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ ἀνεστράφη κατὰ πρύμναν (ἐπόδιον) μικρόν, καὶ πάλιν ἠψώθη. Τότε ἐφορμήσαντες αὐτὸς

Ιουλίος 1825

- 9 Τρίτη. Πλησίον των Βοιών ούτως το πρῶν ἴδομεν ἐκεῖ ἐλλιμενισμένα τον Ναυάρχον μετὰ τιναν ἄλλων πλοίων. Την 7 π.μ. ἐλλιμενίσθημεν καὶ ἡμεῖς αὐτόθι, ὅπου μετὰ μεσημβρίαν καθωρμίσθησαν καὶ ἄλλα πλοῖα ἡμέτερα.
- 10 Τετάρτη. το πρῶν ἔφθασε πλησίον μας ἐρχόμενον ἐξ Ἰδρας τὸ μονάρμενον (σκούνα) τοῦ Κ. Παξινοῦ φέρον τροφάς εἰς τὸν στόλον. Μετ' αὐτοῦ ἀφίχθησαν καὶ ἐπτά πλοῖα φέροντα οἶνον. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἕκαστον πλοῖον τοῦ στόλου ἔλαβε τὸ ἀνάλογο μέρος ἄρτου καὶ οἴνου. Ἡ ἀταξία των ναυτῶν ἤρχισε πάλιν εἰς τὸν στόλον, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐξεληθόντες των διαφόρων πλοίων ἀνεχώρησαν εἰς Ἰδραν.
- 11 Πέμπτη. Ἀπὸ πρωῒας ἔλαβεν ἕκαστος πλοίαρχος τὸ τέταρτον τοῦ μηνιαίου μισθοῦ καὶ ἀμέσως τὸ διένειμε εἰς τους ναύτας του.
- 12 Παρασκευή. Πρωῒας ἐτι οὔσης μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐκ Σπετζῶν πλοίαρχου Ἀναργύρου Λεμπέση. Ἐνῶ δε ἐπέστρεφον εἰς τὸ πλοῖον μου εἶδον αἰφνης πυρποληθῆν καὶ βυθισθῆν τὸν ἐπὶ διεύθυνσιν τοῦ Αθανασίου Δ. Κριεζῆ υδραϊκὸν πλοῖον τοῦ στόλου. Πῶς τοῦτο συνέβη εἶναι ἀγνωστον. Διεδόθη ὅμως ἀπὸ τινος των ναυτῶν τοῦ πλοίου τούτου, οἵτινες κατ' ἀγαθὴν των τύχην ἔτυχον κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς τὴν ξηρὰν ξυλευόμενοι, ὅτι ἔθεσε πυρ εἰς τὴν πυριτοθήκην τοῦ πλοίου ἀιχμάλωτος Ὀθωμανός βασιανίζόμενος ὑπὸ των ναυτῶν. Ὁ πλοίαρχος καὶ 33 ναῦται, ἀπώλοιο, 23 δε ἐσώθησαν. Μετὰ μεσημβρίαν διέβη ἐγκείμεν ἡμῶν ἡ ημιολία τοῦ Μιχάλη Γ. Μιχάλη ἐρχομένη ἐκ Μάλτας καὶ μεταφέρουσα εἰς Ἰδραν σχοινία, ἰστία καὶ σφαίρας των τηλεβόλων.
- 13 Σάββατον. Κατὰ σήματος τοῦ ναυάρχου ἀπάραντες ἐξήλθομεν τοῦ λιμένος ἅπαντα τὰ πλοῖα. Την 7 ὥραν μ.μ. ἐπληροφόρηθημεν ἀπὸ τι πλοῖαριον ἦτο παρά τὴν νῆσον [κενὸ τοῦ χειρογράφου] (Λιούς). Πλαγιοδρομοῦντες με ἀνεμον Ζέφυρον παρήλθομεν τὰ Κύθηρα. Την ἐπελθούσαν νύκτα ὁ ἀνεμος ἦτο γαληνιαῖος.
- 14 Κυριακή. εὐρέθημεν πρὸς Λίβα τοῦ ταινάρου ἀκρωτηρίου. Την πρωῒαν καὶ περὶ τὴν 7 π.μ. εἶδομεν τὸν ἐχθρὸν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ κατὰ σήματιον τοῦ ναυάρχου ἐτοιμασθεῖς ὁ στόλος εἰς μάχην προσήγγισε τὸν ἐχθρὸν κατὰ τὴν 9 ὥραν, καὶ ἠρχίσασμεν ἀμφοτέρα τὰ μέρη τὸν πυροβολισμόν, ὅστις κατέστη πεισματαδέστατος ἐκατέρωθεν. Οὗτος δε τοῦ ἐχθροῦ παραταγμένους εἰς γραμμὴν, ὠρμήσαμεν εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ ἀνεστράφη κατὰ πρύμναν (ἐπόδιον) μικρόν, καὶ πάλιν ἠψώθη. Τότε ἐφορμήσαντες αὐτὸς

—σελ. 39—

ΙΟΥΝΙΟΣ 1825

14 Κυριακή.
Συνέχεια —

κατ' αυτού, και ενώ εμαχόμεθα διευθύνθη με το πυρπολικόν του ο Μιχ. Μπουτούρης κατά τινος εχθρικού δρόμωνος (κορβέττας), και πριν το προσκολληθήση εξ' αυτού ήναψεν αίφνης η πυριταποθήκη της λέμβου του, και εξ' αυτής το πυρπολικόν, το οποίον εκάη ματαίως. Την στιγμήν εκείνην τρία εκ των ημετέρων πολεμικά πλοία, έχοντα μεθ' εαυτών και το πυρπολικόν του Ιω. Μανδρόζου, ώρμησαν εις το κέντρον του εχθρού. Ενώ δε το πυρπολικόν τούτο ήτο εγγύς ενός εχθρικού πάρονος (βρίκι) και οι πυρπολισταί, οίτινες ήσαν επί της πρύμνης κατήλθον εις την λέμβον των δια να θέσουσι το πυρ εις αυτό, αιφνιδίως σφαίρα μολυβδοβόλου (τουφεκίου) πλήξασα εις το μέτωπον τον ειρημένον διευθυντήν του πυρπολικού παρατηρούντα το εχθρικόν εκείνο πλοίον από την θέσιν του δια να θέση το πυρ, εφόνευσεν αυτόν παραρήμα. Ενώ δε έπίπτε νεκρός εις την λέμβον με το πυρ, το οποίον έφερον εις την χείρα, ήναψεν [δυσανάγνωστο] η εν αυτή πυρίτις, και εν ακαρεί διεδόθη το πυρ και εις το πυρπολικόν, όπερ εκάη και αυτό εις μάτην. Το δε εχθρικόν πλοίον απεμακρύνθη αβλαβές. Ούτως ετελείωσεν η ναυμαχία αύτη, ήτις ονομάσθη ναυμαχία του Ταινάρου. Άπαντες δε εις τον στόλον ελυπήθημεν δια την απώλειαν του Μανδρόζου, όστις ήτο εις εκ των τολμηροτέρων πυρπολιστών της Ύδρας. Περί το εσπέρας ήμεθα υπό τα Κύθηρα, όπου περιφερόμεθα και τας δύο ακολούθους ημέρας.

17 Τετάρτη.

Προσκληθείς το πρωί επί της ναυαρχίδος παρέλαβον κατά διαταγήν του Ναυάρχου άπαντας τους πληγθέντας και εμπρησθέντας ναύτας πυρπολιστάς του Μπουτούρη και τας λέμβους των επί του πλοίου μου δια να τους μεταφέρω εις Ύδραν μετά του νεκρού του Μανδρόζου προς ενταφιασμόν του. Η μεταφορά τούτην δια του πλοίου μου διετάχθη δια τούτο μάλλον, διότι και αυτό ήτο πολύ βεβλαμμένον εκ της προλαβούσης ναυμαχίας του Ταινάρου ιδίως κατά τον μέγαν ιστόν εφ' ού δεν ηδυνάμεθα ν' αναπετάσωμεν τον δόλωνα (γάμβριαν) παντάπασι. Δια ταύτα ανεχώρησα με λύπην μου από του στόλου αυθημερόν. Το εσπέρας ήμεθα υπό τα Κύθηρα. Την νύκτα ευρισκόμεθα εις γαλήνην.

18 Πέμπτη.

Εξημερώθημεν υπό τα νησιδια Δραγονέρας. Ο άνεμος Σκιρωνοβορράς (Μ.Τ.) γαληνιαίος. Την επεληθούσαν νύκτα ήμεθα εις γαλήνην.

19 Παρασκευή.

Το πρωί ευρέθημεν μεταξύ του νησιδίου Ερημοπούλας και του ακρωτηρίου Μαλέα. Την 3 μ.μ. εξαπέστειλα την λέμβον μου εις το νησιδιον Παραπόλτα, δι' εθαψαν επί αυτής οι ναύται μου τον ήρωα Ιωάννην Μανδρόζην. Ο «Μιλτιάδης» (το πλοίον) μου είχε πένθιμον την σημαίαν (μεσίστιον) και εκανονοβόλησε εις τιμήν του πυρπολιστού Ύδραίου.

14. κατ' αυτού, και ενώ εμαχόμεθα διευθύνθη με το πυρπολικόν του ο Μιχ. Μπουτούρης κατά τινος εχθρικού δρόμωνος (κορβέττας), και πριν το προσκολληθήση εξ' αυτού ήναψεν αίφνης η πυριταποθήκη της λέμβου του, και εξ' αυτής το πυρπολικόν, το οποίον εκάη ματαίως. Την στιγμήν εκείνην τρία εκ των ημετέρων πολεμικά πλοία, έχοντα μεθ' εαυτών και το πυρπολικόν του Ιω. Μανδρόζου, ώρμησαν εις το κέντρον του εχθρού. Ενώ δε το πυρπολικόν τούτο ήτο εγγύς ενός εχθρικού πάρονος (βρίκι) και οι πυρπολισταί, οίτινες ήσαν επί της πρύμνης κατήλθον εις την λέμβον των δια να θέσουσι το πυρ εις αυτό, αιφνιδίως σφαίρα μολυβδοβόλου (τουφεκίου) πλήξασα εις το μέτωπον τον ειρημένον διευθυντήν του πυρπολικού παρατηρούντα το εχθρικόν εκείνο πλοίον από την θέσιν του δια να θέση το πυρ, εφόνευσεν αυτόν παραρήμα. Ενώ δε έπίπτε νεκρός εις την λέμβον με το πυρ, το οποίον έφερον εις την χείρα, ήναψεν [δυσανάγνωστο] η εν αυτή πυρίτις, και εν ακαρεί διεδόθη το πυρ και εις το πυρπολικόν, όπερ εκάη και αυτό εις μάτην. Το δε εχθρικόν πλοίον απεμακρύνθη αβλαβές. Ούτως ετελείωσεν η ναυμαχία αύτη, ήτις ονομάσθη ναυμαχία του Ταινάρου. Άπαντες δε εις τον στόλον ελυπήθημεν δια την απώλειαν του Μανδρόζου, όστις ήτο εις εκ των τολμηροτέρων πυρπολιστών της Ύδρας. Περί το εσπέρας ήμεθα υπό τα Κύθηρα, όπου περιφερόμεθα και τας δύο ακολούθους ημέρας.

17. Τετάρτη. Προσκληθείς το πρωί επί της ναυαρχίδος παρέλαβον κατά διαταγήν του Ναυάρχου άπαντας τους πληγθέντας και εμπρησθέντας ναύτας πυρπολιστάς του Μπουτούρη και τας λέμβους των επί του πλοίου μου δια να τους μεταφέρω εις Ύδραν μετά του νεκρού του Μανδρόζου προς ενταφιασμόν του. Η μεταφορά τούτην δια του πλοίου μου διετάχθη δια τούτο μάλλον, διότι και αυτό ήτο πολύ βεβλαμμένον εκ της προλαβούσης ναυμαχίας του Ταινάρου ιδίως κατά τον μέγαν ιστόν εφ' ού δεν ηδυνάμεθα ν' αναπετάσωμεν τον δόλωνα (γάμβριαν) παντάπασι. Δια ταύτα ανεχώρησα με λύπην μου από του στόλου αυθημερόν. Το εσπέρας ήμεθα υπό τα Κύθηρα. Την νύκτα ευρισκόμεθα εις γαλήνην.

18. Πέμπτη. Εξημερώθημεν υπό τα νησιδια Δραγονέρας. Ο άνεμος Σκιρωνοβορράς (Μ.Τ.) γαληνιαίος. Την επεληθούσαν νύκτα ήμεθα εις γαλήνην.

19. Παρασκευή. Το πρωί ευρέθημεν μεταξύ του νησιδίου Ερημοπούλας και του ακρωτηρίου Μαλέα. Την 3 μ.μ. εξαπέστειλα την λέμβον μου εις το νησιδιον Παραπόλτα, δι' εθαψαν επί αυτής οι ναύται μου τον ήρωα Ιωάννην Μανδρόζην. Ο «Μιλτιάδης» (το πλοίον) μου είχε πένθιμον την σημαίαν (μεσίστιον) και εκανονοβόλησε εις τιμήν του πυρπολιστού Ύδραίου.

20 Σάββατον. Εξημερώθημεν πλησίον του Ποντικονησίου και μετά μεσημβριαν φθάσαντες ελλιμενίσθημεν εις Ύδραν.

Ο Πλοίαρχος
Γ. Σαχίνης.

Οι διαπρέψαντες πλοίαρχοι και πυρπολισταί εις τας ναυμαχίας τας ενδεδρα-
ταίας ταύτας εἰσὶν οἱ ακόλουθοι.

- Αντώνιος Κριεζής - Λάζαρος Παναγιώτας - Αντώνιος Ραφαήλ - Ιωάννης Ζάπας - Αλέξανδρος Ραφαήλ - Γεώργιος Σαχίνης	} πλοίαρχοι πολεμικῶν πλοίων	- Ιωάννης Μανδρόζος ο ενδόξως πεσών - Αντώνιος Θ. Βώκου εις Σούδαν - Ανδρέας Πιπίνος εις Μεθώνην - Μαρίνης Σπαχής εις Μεθώνην - Αναγνώστης Δημαμάς εις Μεθώνην - Αντώνιος Μπίκος εις Μεθώνην - Δημήτριος Τσάπαλης εις Μεθώνην - Γεώργιος Πολίτης εις Μεθώνην

Εἰς τὴν λαμπρὴν ἐκστρατεῖαν ἦσαν καὶ τοῦ Μεγαλόδουμου οἱ ακόλουθοι ναῦται μισθοδοτούμενοι ὡς ἀκολουθῶντες

Γεώργιος Σαχίνης πλοίαρχος	οὐδὲν	Γεωργίου Σαχίνης πλοίαρχος	80
Ανδρέας Ζερβός ἀξιωματικός	150	Αθανάσιος Κάλος ἀποθηκάρχος	80
Κωνσταντῖνος Σαχίνης	150	Δημήτριος Τσιγκρής ναύτης	120
Δημήτριος Χρόνης ναύτη	150	Αθανάσιος Παπαδημητρίου	100
Φίλιππος Τρέχας πυρπολιστάς	100	Γεώργιος Καραῖς	100
Νικόλαος Σαχίνης	80	Νικόλαος Τσιχιάς	100
Βασίλειος Κοκορέλης	80	Αντώνιος Μπαρδάς	100
Νικόλαος Φρατζέσκου ναύτης	90	Αθανάσιος Μεσολογίτης ναύτης	80
Ντέντες Κοκαρέλης ναύτης	90	Κωνσταντῖνος Μπούρης	75
Δημήτριος Τσιγκρής ναύτης	90	Βασίλειος Κάλος	70
Νικόλαος Σαχίνης	90	Παναγιώτης Μπάπος	60
Θεοδωρὸς Κ. Θεοχάρης ναύτης	90	Μανώλης Μήκαρος	60
Ανδρέας Καραμίτσας ναύτης	85	Νικόλαος Λουλός	60
Δημήτριος Ντέγκας ναύτης	85	Κωνσταντῖνος Κόκκινος	50
Αλεξανδρὸς Παπανδρέα ναύτης	85	Δημήτριος Γκλήμητης ναύτης	50
Γεώργιος Μουγκός ναύτης	80	Αθανάσιος Παπαδημητρίου ναύτης	100
Γκίκας Μ. Ιωάννου ναύτης	80	Γεώργιος Καραῖς ναύτης	100
Νικόλαος Καλαμίτσας ναύτης	80	Αντώνιος Μπάρλος ναύτης	100
Φρατζέσκος Κουρούπης ναύτης	80	Αθανάσιος Μεσολογίτης ναύτης	80
Ιωάννης Κάλος ναύτης	80	Κωνσταντῖνος Μπούρης ναύτης	75
Θεοδωρὸς Σαχτούρης ναύτης	80	Βασίλειος Κάλος ναύτης	70
Φρατζέσκος Ποριώτης ναύτης	80	Παναγιώτης Μπάπος ναύτης	60
Νικόλαος Καλαμίτσας ναύτης	80	Μανώλης Μήκαρος ναύτης	60
		Νικόλαος Λουλός ναύτης	60
		Κωνσταντῖνος Κόκκινος ναύτης	50
		Δήμος Λ. Λαλεχού ναύτης	50
		Γεώργιος Σκιαθίτης ναύτης	60
		Αντώνιος Μεθενίτης ναύτης	70
		Ιωάννης Νήτης ναύτης	60
		Γεώργιος Σκιαθίτης ναύτης	60
		Μανώλης Κατραμάδος ναύτης	70
		Σταμάτης Καλαμίτσας ναύτης	60
		Ανδρέας Μπαρμπέρης ναύτης	70
		Σπύρος Τσιτσάς ναύτης	65

Ιούλιος 1825

20 Σάββατον. Εξημερώθημεν πλησίον του Ποντικονησίου και μετά μεσημβριαν φθάσαντες ελλιμενίσθημεν εις Ύδραν.

Ο Πλοίαρχος Γ. Σαχίνης

Οι διαπρέψαντες πλοίαρχοι και πυρπολισταί εις τας ναυμαχίας της εκστρατείας εισίν οι ακόλουθοι:

- Πλοίαρχοι πολεμικῶν πλοίων - Αντώνιος Κριεζής - Λάζαρος Παναγιώτας - Αντώνιος Ραφαήλ - Ιωάννης Ζάπας - Αλέξανδρος Ραφαήλ - Γεώργιος Σαχίνης	- Πλοίαρχοι πυρπολισταί - Ιωάννης Μανδρόζος ο ενδόξως πεσών εν Ταινάρω - Αντώνιος Θ. Βώκου εις Σούδαν - Ανδρέας Πιπίνος εις Μεθώνην - Μαρίνης Σπαχής εις Μεθώνην - Αναγνώστης Δημαμάς εις Μεθώνην - Αντώνιος Μπίκος εις Μεθώνην - Δημήτριος Τσάπαλης εις Μεθώνην - Γεώργιος Πολίτης εις Μεθώνην

Εν τη διαληφθεισῇ εκστρατείᾳ ἦσαν «ἐπὶ τοῦ Μιλιτιάδου μου» οἱ ακόλουθοι ναῦται μισθοδοτούμενοι ὡς ἀκολουθῶντες

Γεώργιος Σαχίνης, πλοίαρχος	ουδέν
Ανδρέας Ζερβός, αξιωματικός	γρόσια 150
Κανελάκης Σαχίνης, αξιωματικός	γρόσια 150
Δημήτρως Χρόνης, ναύκληρος	γρόσια 150
Φίλιππος Τρέχας, πηδαλιούχος	γρόσια 100
Νικόλαος Σαχίνης, πηδαλιούχος	γρόσια 80
Βασίλης Κοκορέλης, πηδαλιούχος	γρόσια 80
Νικόλαος Φρατζέσκου, ναύτης	γρόσια 90
Ντέντες Κοκαρέλης, ναύτης	γρόσια 90
Δημήτριος Τσιγκρής, ναύτης	γρόσια 90
Νικόλαος Σαχίνης, ναύτης	γρόσια 90
Θεοδωρὸς Κ. Θεοχάρης, ναύτης	γρόσια 90
Ανδρέας Καραμίτσας, ναύτης	γρόσια 85
Δημήτριος Ντέγκας, ναύτης	γρόσια 85
Αλεξανδρὸς Παπανδρέα, ναύτης	γρόσια 85
Γεώργιος Μουγκός, ναύτης	γρόσια 80
Γκίκας Μ. Ιωάννου, ναύτης	γρόσια 80
Νικόλαος Καλαμίτσας, ναύτης	γρόσια 80
Φρατζέσκος Κουρούπης, ναύτης	γρόσια 80
Ιωάννης Κάλος, ναύτης	γρόσια 80
Θεοδωρὸς Σαχτούρης, ναύτης	γρόσια 80
Φρατζέσκος Ποριώτης, ναύτης	γρόσια 80
Νικόλαος Καραμανώλης, ναύτης	γρόσια 80
Γεώργιος Παπαδόπουλος, πηδαλιούχος	γρόσια 80
Αθανάσιος Κάλος, αποθηκάρχος	γρόσια 80
Δημήτριος Γκλήμητης, ναύτης	γρόσια 120
Αθανάσιος Παπαδημητρίου, ναύτης	γρόσια 100
Γεώργιος Καραῖς, ναύτης	γρόσια 100
Νικόλαος Τσιχιάς, ναύτης	γρόσια 100
Αντώνιος Μπάρλος, ναύτης	γρόσια 100
Αθανάσιος Μεσολογίτης, ναύτης	γρόσια 80
Κωνσταντῖνος Μπούρης, ναύτης	γρόσια 75
Βασίλειος Κάλος, ναύτης	γρόσια 70
Παναγιώτης Μπάπος, ναύτης	γρόσια 60
Μανώλης Μήκαρος, ναύτης	γρόσια 60
Νικόλαος Λουλός, ναύτης	γρόσια 60
Κωνσταντῖνος Κόκκινος, ναύτης	γρόσια 50
Δήμος Λ. Λαλεχού, ναύτης	γρόσια 50
Γεώργιος Σκιαθίτης, ναύτης	γρόσια 60
Αντώνιος Μεθενίτης, ναύτης	γρόσια 70
Ιωάννης Νήτης, ναύτης	γρόσια 60
Γεώργιος Σκιαθίτης, ναύτης	γρόσια 60
Μανώλης Κατραμάδος, ναύτης	γρόσια 70
Σταμάτης Καλαμίτσας, ναύτης	γρόσια 60
Ανδρέας Μπαρμπέρης, ναύτης	γρόσια 70
Σπύρος Τσιτσάς, ναύτης	γρόσια 65

Γεώργιος Κρητικός	αύτης	65	Ιωάννης Κότσος	αύτης	70
Μιχαήλ Κρητικός	"	60	Νικόλαος Ιω. Ιγγλέζου	"	70
Δημήτριος Γεωργιάδης	"	75	Αθανάσιος Αϊβαλιώτης	"	70
Νικόλαος Μαυριπλής	"	75	Αλέξανδρος Μπουζαζής	"	75
Μπενιζέλος	"	55	Παναγιώτης Κουρούπης	"	50
Μιχαήλ Κοτσάς	"	75	Δημήτριος Σωτήρης	"	95
Χρόνης Χ. Πούλου	"	75	Πέτρος Σύρμας	Σπηρέτης μου	60
Ιωάννης Παύγοζα	"	75	Αθανάσιος Γκιρσάρας	παίς	30
Παντελής Καλκούνης	"	65	Ιωάννης Ν. Σαχίνης	"	30
Γεώργιος Τράκας	"	30	Γεώργιος Καλκούνης	"	25
Γεώργιος Τράκας	"	50	Αναστάσιος Σύρμας	"	30
			Δημήτριος Βάμβας	χωρίς μισθόν	

—σελ. 41—

Ιού ν ι ο ς 1825

Συνέχεια

Γεώργιος Κρητικός, Ναύτης,	γρόσια	65
Μιχαήλ Κρητικός, Ναύτης,	γρόσια	60
Δημήτριος Γεωργιάδης, Ναύτης,	γρόσια	75
Νικόλαος Μαυριπλής, Ναύτης,	γρόσια	75
Μπενιζέλος, Ναύτης,	γρόσια	55
Μιχαήλ Κοτσάς, Ναύτης,	γρόσια	75
Χρόνης Χ. Πούλου, Ναύτης,	γρόσια	75
Ιωάννης Παύγοζα, Ναύτης,	γρόσια	75
Παντελής Καλκούνης, Ναύτης,	γρόσια	65
Γεώργιος Γκλήμης, Ναύτης,	γρόσια	70
Γεώργιος Τράκας, Ναύτης,	γρόσια	50
Ιωάννης Κότσος, Ναύτης,	γρόσια	70
Νικόλαος Ιω. Ιγγλέζου, Ναύτης,	γρόσια	70
Αθανάσιος Αϊβαλιώτης, Ναύτης,	γρόσια	70
Αντώνιος Μπουζαζής, Ναύτης,	γρόσια	75
Παναγιώτης Κουρούπης, Ναύτης,	γρόσια	50
Δημήτριος Σωτήρης, Ναύτης,	γρόσια	95
Πέτρος Σύρμας, Υπηρέτης μου,	γρόσια	60
Αθανάσιος Γκιρσάρας, παίς,	γρόσια	30
Ιωάννης Ν. Σαχίνης, παίς,	γρόσια	30
Γεώργιος Καλκούνης, παίς,	γρόσια	25
Αναστάσιος Σύρμας, παίς,	γρόσια	30
Δημήτριος Βάμβας	Χωρίς Μισθόν.	

Εκστρατεία του 1825.

23. Πέμπτη. Σήμερα μετά μεσημβρίαν ανεχωρήσαμε εξ Ύδρας, Μυκονόρου, προς αναζήτησιν του προ ημών εκπλεύσαντος στόλου.
24. Παρασκευή. Ήμεθα εφ' ημάς υπό τὸ ακρωτήριον Μαλέα.
25. Σάββατον. Μετά μεσημβρίαν ἤμεθα ὑπὸ τὰ Κύθηρα, ὅπου συνητήθημεν με 4 Αμερικανικά πολεμικά πλοία, ἐν δίκροτον, ἐν μονόκροτον (φεργάδα) καὶ δύο δρόμωνας (κορβέττας). Ὄντος ἐπὶ τοῦ πλοίου μου τότε τοῦ φίλου μου Σπυρίδωνος Τρικουπῆ μετέβην μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ δίκροτον, ὅπου ἦτο ὁ Μοίραρχος τῆς αμερικανικῆς ταύτης μοίρας, πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ. Οὗτος μας εἰσέβη φιλοφρόνως. Μας ῥώτησε περὶ τοῦ ἱεροῦ αγώνος μας περὶ τῆς καταστάσεως μας, καὶ πού εὐρίσκετο ὁ εχθρικός στόλος. Μου εζήτησεν ἐπομένως καὶ τὰ ἐδῶκα ἓνα πλοηγόν (πιλότον) ἐκ τοῦ πληρώματός μου, τὸν ναύτην Γεώργιον Γκλήμην. Μετὰ ταῦτα ἀποχαιρετηθέντες ἐπιστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖόν μου.
26. Κυριακή. Μη ἔχοντες ἰκανόν ὕδωρ ἐπὶ τοῦ πλοίου διευθυνόμεθα εἰς Τρίνησα δια νὰ ὑδρεύσωμεν. Τὴν νύκτα εἶχομεν γαληνιαῖον τὸν ἄνεμον.
27. Δευτέρα. Προσορμισθέντες εἰς Τρίνησαν ὑδρεύσαμεν ἀρκούντως.
28. Τρίτη. Πρωῖθεν ἀπῆραμεν. Μετὰ μεσημβρίαν ἤμεθα ὑπὸ τὸ Τάιναρρον, ὅπου συνητήθημεν με τινὰ τῶν ημετέρων πλοίων, ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ Μεσολογγίου, παρ' αὐτῶν ἐμάθομεν ὅτι ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἐμείνε ἐκεῖσε, ὅτι ἡ ἀπὸ θαλάσσης πολιορκία διελύθη ἅμα ἐφθασαν ἐκεῖ τὰ ημέτερα πλοία. Ὅτι αὐτὰ ἐκυρίευσαν πέντε εχθρικός κανονοφόρους καὶ ἐπυρπόλυσαν δύο πάρωνας (βρίκια), καὶ ὅτι ὁ βυζαντινὸς στόλος διευθύνθη, ὡς ἔλεγον, εἰς Κρήτην ἢ Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ ἄνεμος ἦτο γαληνιαῖος.
29. Τετάρτη. Τὴν πρωίαν συναντήθημεν με τὸ πλοῖο τοῦ Δημ. Μιαούλη, τὸ ὁποῖον διευθύνετο με ἐπιστολάς τῆς Κυβερνήσεώς μας εἰς Λονδίον. Ἦμεθα ἤδη πλησίον τῶν Οἰνουσῶν (Σαπίντσαις), ὅπουθεν εἶδομεν διάφορα τῶν ημετέρων πλοίων διαβένοντα ἐκεῖθεν καὶ διευθυνόμενα πρὸς Ἀπηνιώτην (Λεβάντε).
30. Πέμπτη. Ἦμεθα κατὰ τὴν πρωίαν ἀντίκρου τοῦ λιμένος Νεοκάστρου καὶ Μεθώνης. Ἰδομεν ἓνα εχθρικός πᾶρωνα σπεύδοντα νὰ πλησιάσῃ εἰς ἡμᾶς, ὅστις ἅμα παρετήρησεν ὅτι ἐστρέψαμεν πῶραν τὸ ημέτερον κατ' αὐτοῦ ἐστράτη εἰς φυγὴν, καὶ εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα Νεοκάστρου κατεσπευσμένως, ὥστε μόλις προεφθάσαμεν νὰ διευθύνωμεν τρεῖς κανονοβόλας κατ' αὐτοῦ.
31. Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ Κατακόλου, ὅπου ἴδομεν προσωρμισμένην με τινὰ τῶν ημετέρων πλοίων τὴν ναυαρχίδα μας. ἐκεῖ διευθυνθέντες καὶ ἡμεῖς προσωρμίσθημεν. Μετ' ὀλίγον ἐπιβάς ἐπὶ τοῦ πᾶρωνος τοῦ Δημητρίου Μικούλη ο κ. Σπ. Τρικούπης ἀνεχώρησεν εἰς Ζάκυνθον. Τὴν 3 μ.μ. ἀνοιχθέντες ἐκεῖθεν ὅλα τὰ πλοία κατὰ σημάτιον τοῦ Ναυάρχου διευθυνόμεθα πρὸς τὰ Βενέτικα με ἄνεμον μέτριον Σκιρωνοζέφυρον (Μπονεντομαίστρον). Τὸ εσπέρας ἤμεθα ἀπέναντι τῆς ν. Πρώτης.

Εκστρατεία του 1825

Ιούλιος 1825

- 23 Πέμπτη. Σήμερα μετά μεσημβρίαν ανεχωρήσαμε εξ Ύδρας, διευθυνόμενοι προς αναζήτησιν του προ ημών εκπλεύσαντος στόλου.
- 24 Παρασκευή. ἡμεθα εις γαλήνην υπό το ακρωτήριον Μαλέα.
- 25 Σάββατον. Μετά μεσημβρίαν ἡμεθα υπό τα Κύθηρα, ὅπου συνητήθημεν με 4 Αμερικανικά πολεμικά πλοία, ἐν δίκροτον, ἐν μονόκροτον (φεργάδα) καὶ δύο δρόμωνας (κορβέττας). Ὄντος ἐπὶ τοῦ πλοίου μου τότε τοῦ φίλου μου Σπυρίδωνος Τρικουπῆ μετέβην μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ δίκροτον, ὅπου ἦτο ὁ Μοίραρχος τῆς αμερικανικῆς ταύτης μοίρας, πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ. Οὗτος μας εἰσέβη φιλοφρόνως. Μας ῥώτησε περὶ τοῦ ἱεροῦ αγώνος μας περὶ τῆς καταστάσεως μας, καὶ πού εὐρίσκετο ὁ εχθρικός στόλος. Μου εζήτησεν ἐπομένως καὶ τὰ ἐδῶκα ἓνα πλοηγόν (πιλότον) ἐκ τοῦ πληρώματός μου, τὸν ναύτην Γεώργιον Γκλήμην. Μετὰ ταῦτα ἀποχαιρετηθέντες ἐπιστρέψαμεν εἰς τὸ πλοῖόν μου.
- 26 Κυριακή. μη ἔχοντες ἰκανόν ὕδωρ ἐπὶ τοῦ πλοίου διευθυνόμεθα εἰς Τρίνησα δια νὰ ὑδρεύσωμεν. Τὴν νύκτα εἶχομεν γαληνιαῖον τὸν ἄνεμον.
- 27 Δευτέρα. προσορμισθέντες εἰς Τρίνησαν ὑδρεύσαμεν ἀρκούντως.
- 28 Τρίτη. Πρωῖθεν ἀπῆραμεν. Μετά μεσημβρίαν ἡμεθα υπό τὸ Τάιναρρον, ὅπου συνητήθημεν με τινὰ τῶν ημετέρων πλοίων, ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ Μεσολογγίου, παρ' αὐτῶν ἐμάθομεν ὅτι ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἐμείνε ἐκεῖσε, ὅτι ἡ ἀπὸ θαλάσσης πολιορκία διελύθη ἅμα ἐφθασαν ἐκεῖ τὰ ημέτερα πλοία. Ὅτι αὐτὰ ἐκυρίευσαν πέντε εχθρικός κανονοφόρους καὶ ἐπυρπόλυσαν δύο πάρωνας (βρίκια), καὶ ὅτι ὁ βυζαντινὸς στόλος διευθύνθη, ὡς ἔλεγον, εἰς Κρήτην ἢ Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ ἄνεμος ἦτο γαληνιαῖος.
- 29 Τετάρτη. Τὴν πρωίαν συναντήθημεν με τὸ πλοῖο τοῦ Δημ. Μιαούλη, τὸ ὁποῖον διευθύνετο με ἐπιστολάς τῆς Κυβερνήσεώς μας εἰς Λονδίον. Ἦμεθα ἤδη πλησίον τῶν Οἰνουσῶν (Σαπίντσαις), ὅπουθεν εἶδομεν διάφορα τῶν ημετέρων πλοίων διαβένοντα ἐκεῖθεν καὶ διευθυνόμενα πρὸς Ἀπηνιώτην (Λεβάντε).
- 30 Πέμπτη. Ἦμεθα κατὰ τὴν πρωίαν ἀντίκρου τοῦ λιμένος Νεοκάστρου καὶ Μεθώνης. Ἰδομεν ἓνα εχθρικός πᾶρωνα σπεύδοντα νὰ πλησιάσῃ εἰς ἡμᾶς, ὅστις ἅμα παρετήρησεν ὅτι ἐστρέψαμεν πῶραν τὸ ημέτερον κατ' αὐτοῦ ἐστράτη εἰς φυγὴν, καὶ εἰσέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα Νεοκάστρου κατεσπευσμένως, ὥστε μόλις προεφθάσαμεν νὰ διευθύνωμεν τρεῖς κανονοβόλας κατ' αὐτοῦ.
- 31 Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ Κατακόλου, ὅπου ἴδομεν προσωρμισμένην με τινὰ τῶν ημετέρων πλοίων τὴν ναυαρχίδα μας. ἐκεῖ διευθυνθέντες καὶ ἡμεῖς προσωρμίσθημεν. Μετ' ὀλίγον ἐπιβάς ἐπὶ τοῦ πᾶρωνος τοῦ Δημητρίου Μικούλη ο κ. Σπ. Τρικούπης ἀνεχώρησεν εἰς Ζάκυνθον. Τὴν 3 μ.μ. ἀνοιχθέντες ἐκεῖθεν ὅλα τὰ πλοία κατὰ σημάτιον τοῦ Ναυάρχου διευθυνόμεθα πρὸς τὰ Βενέτικα με ἄνεμον μέτριον Σκιρωνοζέφυρον (Μπονεντομαίστρον). Τὸ εσπέρας ἤμεθα ἀπέναντι τῆς ν. Πρώτης.

Αύγουστος 1825

- 1 Σάββατον. Τὸ πρωὶ ἡμεθα πλησίον τοῦ Ταινάρου, καὶ περὶ τὴν μεσημβρίαν ὑπὸ τὰς νήσους Δραγονέρας, ὅπουθεν ἴδομεν τινὰ τῶν πλοίων μας προσωρμισμένα εἰς τὰς Βοιάς (Βάτικα). Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐμείναμεν εἰς γαλήνην.

Αύγουστος 1825

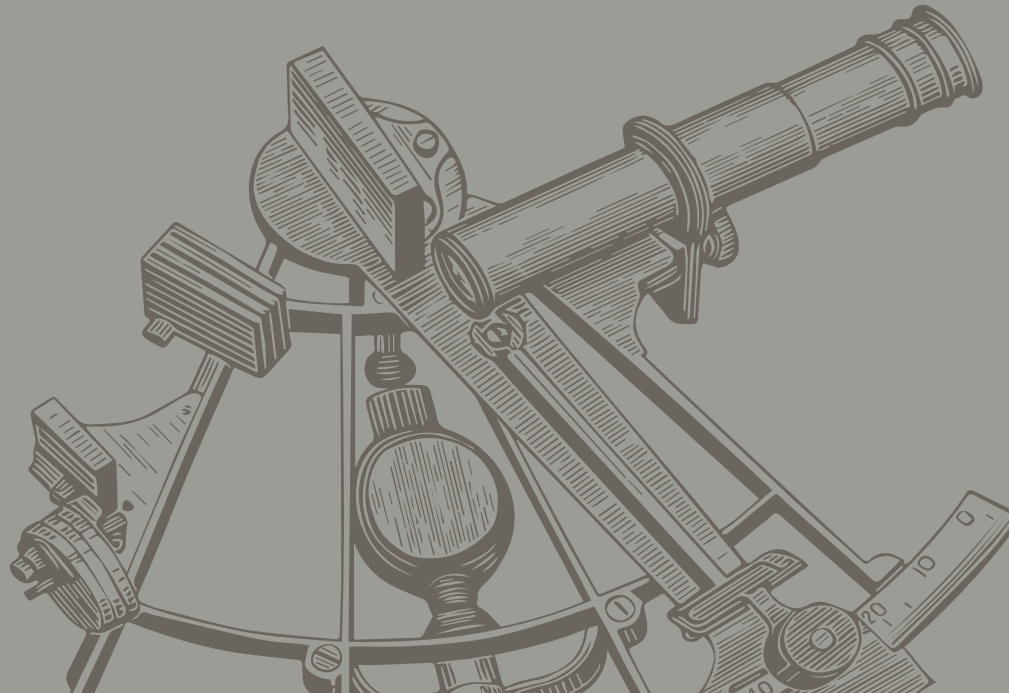
2 Κυριακή. Εξημερώθημε απέναντι του ακρωτηρίου, Μαλέας, δια σηματίου του Ναυάρχου όλα τα πλοία διεθύνθησαν ένα προσορμισθώσιν εις Βοιάς. Ημείς δε με το πλοίον μας διετάχθημεν να διευθυνθώμεν προς την Σούδα της Κρήτης εις κατασκόπευσιν του εχθρού. Ενώ δε διευθυνόμεθα εκείσε, απηγήσαμεν υπό τα Κύθηρα πλοιάριον το οποίον, διέβη πλησίον μας, μας ανήγγειλεν, ότι την προτεριάν διέβησαν εκείθεν έως τριάκοντα εχθρικά πλοία διευθυνόμενα προς Εύρον (Σιρόκον). Είχομεν τον Ζέφυρον (Πονέντε) σφοδρόν, και την 6 1/2 μ.μ. εφθάσαμεν έξω του λιμένος της Σούδας, και αφού παρετήρησαμεν ότι εντός αυτού δεν υπήρχεν ούτε πλοιάριον εστρέψαμεν διευθυνόμενοι προς τας Βοιάς, έχοντες σφοδρόν τον αυτόν άνεμον.

3 Δευτέρα. Μετά μεσημβριάν επισκέφθημεν ένα Γενοβικόν πάρωνα προερχόμενον από Κυθωνίαν (Χανιά) της Κρήτης. Οι εν αυτώ ερωτηθέντες περί του εχθρικού στόλου δεν εγίνωσκον τίποτε, ως μας είπον.

4 Τρίτη. Την 5^{ην} ώραν μ.μ. προσωρμισθημεν εις τας Βοιάς, όπου εύρομεν μόνην την Υδραϊκήν μοίραν ελλιμενισμένην, διότι η μεν των Σπετσών μετέβη εις Σπέτσας, η δε των Ψαρρών εις Σύραν, δια να προμηθευθώσιν τροφάς. Την 8^{ην} ώραν μ.μ. επληροφόρηθημεν υπό Μονεμβασιάς, ότι οι Κρήτες εκυρίευσαν την Γραμπούσαν, και κατά διαταγήν του Ναυάρχου ανοίχθημεν διευθυνόμενοι εκείσε, δια να βεβαιωθώμεν περί τούτου. Όλα τα λοιπά πλοία έμειναν εις τα ίδια.

5 Τετάρτη. Εξημερώθημεν πλησίον εις τα νησίδια Λιούς. Γιγνώσκων ότι εις αυτόθι κατόκου Κρήτες, διευθύνθημεν με την λέμβον μου εις τινά ορμίσκον του νησιού, και αμέσως προσελθόντες οι εκείσε Κρήτες μ' εβεβαίωσαν ότι όχι μόνον το της Γραμπούσης, αλλά και το της Κισσάμου φρούριον εκυρίευσαν τα ελληνικά στρατεύματα, προχωρήσαντα έως εις τα Κάδανα. Αναχωρήσαντες αυτόθεν επλησιάσαμε κατά την 8^{ην} ώραν π.μ. εις την Γραμπούσαν, και είδομεν μακρόθεν αναπεπταμένην επί του φρουρίου την ελληνικήν σημαίαν, την οποία εχαιρετήσαμεν δια κανονοβολισμών εκ του πλοίου μου. Μετά ταύτα εξήλθον εις την ξηράν με την λέμβον μου «Ελληνικήν», και αναβάς εις το φρούριον εύρων τον Δημήτριον Καλέργην και το Παπαμαξιμιλιανόν σπλαρχηγούς, και άλλους διαφόρους στρατιωτικούς Κρήτας, μετά των οποίων συνομιλήσας ικανώς και πληροφορηθείς ότι στερούνται άρτου, εξήγαγον εκ του πλοίου μου και τοις έδωκα ποσόν παξιμαδίου δέκα κανταριών. Μετά ταύτα αποχαιρετήσας αυτούς επέστρεψα εις το πλοίον μου, και την 3^{ην} ώραν μ.μ. εστρέψαμεν διευθυνόμενοι προς τα Βάτικα. Την νύκτα εξηκολούθη ο άνεμος Ζέφυρος.

6 Πέμπτη. την 8^{ην} ώραν π.μ. προσωρμήθημεν εις Βοιάς, όπου εύρομεν τον Ναύαρχόν μας με τινά άλλα πλοία. Μετά μίαν ώραν κατά σημάτιον του Ναυάρχου εκανονοβολήσα-

1825.

7. **Αύγουστος** 7. **Παρασκευή.** Σήμερον έφθασε καὶ ἀγκυροβόλησε πλησίον ἡμῶν ἡ ημιολία (γολέττα) τοῦ Γεωργίου Σάββα φέρουσα τροφάς ἐξ Ὑδρας.

8. **Σάββατον.** Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἔλαβεν ἕκαστον πλοῖον τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἀρτοῦ, ἐλαίας καὶ οὐζυζίου.

9. **Κυριακή.** Τὴν 10^{ην} ὥραν π.μ. ἐφάνη ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριον, Μαλέας ἢ τῶν Σπετσῶν ἀνωτέρω μοῖρα, τῶν ὁποίων ὁ Ναύαρχος ἀνήγγειλεν ὡς πρὸς ἑνὸς ἡμέτερον, ὅτι διευθύνοντο εἰς τὴν νήσον Αστυπάλαιαν, δια να προμηθευθῶσι τροφάς.

10. **Δευτέρα.** Σήμερον έφθασε ἐκ Σύρας εἰς Βοιάς καὶ ἡ τῶν Ψαρρῶν ναυτικὴ μοῖρα.

11. **Τρίτη.** Σήμερον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου έφθασε πλησίον μας ἐκ Μεσολογγίου ἡ ημιολία «Τερψιχόρη» καὶ μας ἀνήγγειλεν ὅτι, ὡς ἐκεῖ ἐλέγετο, ὁ Βυζαντινὸς στόλος μετέβη εἰς Σκόνδραν, δια να παραλάβῃ στρατόν, καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ ξηρᾶς πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου εξακολουθεῖ εἰσέτι.

12. **Τετάρτη.** Σήμερον έφθασαν πλησίον μας ἐξ Ὑδρας τινὰ τῶν πλοίων μας, φέροντα καὶ τροφάς δια τὸν στόλον.

13. **Πέμπτη.** Ελάβομεν παρά τοῦ Ναυάρχου ὅλα τα πλοία ἀνά ἕνα μηνιαίον μισθόν, τὸν ὁποῖον ἀμέσως διενείμαμεν εἰς τα πληρώματα.

14. **Παρασκευή.** Σημάναντος πρῶθεν τοῦ Ναυάρχου ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ Βοιών ὅλα τα πλοία ἐν ἄνεμον Μέσην (Γραιγον) μέτριον. Μετὰ μεσημβρίαν ἤμεθα ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ταίναρον. Ὁ ἄνεμος Σκιρωνοβορρᾶς Μ.Τρ. καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐπελθούσα νύκτα διετρέχονεν (εβολτασάρομεν), διευθυνόμενοι πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου.

15. **Σάββατον.** Το πρῶν εἴμεθα ἀπέναντι τῶν ν. Οἰνουσῶν (Σαπιέντσας). Εξηκολούθη δε ὁ αὐτὸς χθεσινὸς ἄνεμος.

16. **Κυριακή.** Εξημερῶθημεν πλησίον τῆς ν. Πρώτης, ἔχοντες τὸν ἴδιον ἄνεμον.

17. **Δευτέρα.** Εὐρέθημεν το πρῶν πλησίον τοῦ Κατακόλου τῆς Ηλείας με τὸν αὐτὸν ἄνεμον. Περί το ἐσπέρας συνηντήθημεν με τὸ πλοῖον τοῦ Σταμάτη Φώκα Ὑδραίου, ἐρχόμενον ἀπὸ τὸ Μεσολογγίον. Παρ' αὐτοῦ ἐμάθαμεν, ὅτι ἦτο ἀμφίβολον ἀν ὁ Βυζαντινὸς στόλος ὑπήγεν εἰς Σκόνδραν. Ὅτι εἰσέτι ἀπὸ ξηρᾶς εξακολουθεῖ ἡ πολιορκία τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκυρίευσαν τὸ Δραγαμέστιον καὶ μέρος τῶν τουρκικῶν τροφῶν.

18. **Τρίτη.** Εξημερῶθημεν ἀντίκρου τῆς ν. Ζακύνθου, εἰς ἣν ἐπέμφθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἡ ημιολία, «Τερψιχόρη», δια να πληροφορηθῇ περὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου. Μετὰ μεσημβρίαν ἐπιστρέψασα αὕτη μας ἔφερε τὴν εἰδήσιν ὅτις οὗτος εὐρίσκετο καθωρμισμένος εἰς τὸν Αὐλώνα. Ὁ ἄνεμος Σκίρων (Μαίστρος) ἦτο μέτριος. Λαβὼν τὴν ἀδειαν ἀπὸ τὸν ναύαρχον διευθύνθημεν εἰς τὰς Στροφάδας (σκρόφας) δια να (ἐπιχρίσω) παλαμίσω με ἀλειμμα το πλοῖον μου, ἔχον χρεῖαν τούτου.

19. **Τετάρτη.** Τὴν 4^{ην} ὥραν π.μ. ἠγκυροβολήσαμεν εἰς τὰς Στροφάδας. Τὴν 8^{ην} ὥραν ἐτελείωσα ἐπίχρισμα.

—σελ. 44—

Αύγουστος 1825

6 Πέμπτη. Συνέχεια — μεν ἅπαντα τα πλοία για την κυρίευσιν της Γραμπούσης.

7 Παρασκευή. Σήμερον έφθασε και ἀγκυροβόλησε πλησίον ἡμῶν ἡ ημιολία (γολέττα) του Γεωργίου Σάββα φέρουσα τροφάς ἐξ Ὑδρας.

8 Σάββατον. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἔλαβεν ἕκαστον πλοῖον τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἀπό ἀρτοῦ, ἐλαίας καὶ οὐζυζίου.

9 Κυριακή. Τὴν 10^{ην} ὥραν π.μ. ἐφάνη ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριον, Μαλέας ἢ τῶν Σπετσῶν ναυτικὴ μοῖρα, τῆς ὁποίας ὁ Ναύαρχος ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ἡμέτερον ὅτι διευθύνοντο εἰς τὴν νήσον Αστυπάλαιαν, δια να προμηθευθῶσι τροφάς.

10 Δευτέρα. Σήμερον έφθασε ἐκ Σύρας εἰς Βοιάς καὶ ἡ τῶν Ψαρρῶν ναυτικὴ μοῖρα.

11 Τρίτη. Σήμερον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου έφθασε πλησίον μας ἐκ Μεσολογγίου ἡ ημιολία «Τερψιχόρη» καὶ μας ἀνήγγειλεν ὅτι, ὡς ἐκεῖ ἐλέγετο, ὁ Βυζαντινὸς στόλος μετέβη εἰς Σκόνδραν, δια να παραλάβῃ στρατόν, καὶ ὅτι ἡ ἀπὸ ξηρᾶς πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου εξακολουθεῖ εἰσέτι.

12 Τετάρτη. Σήμερον έφθασαν πλησίον μας ἐξ Ὑδρας τινὰ τῶν πλοίων μας, φέροντα καὶ τροφάς δια τὸν στόλον.

13 Πέμπτη. Ελάβομεν παρά τοῦ Ναυάρχου ὅλα τα πλοία ἀνά ἕνα μηνιαίον μισθόν, τὸν ὁποῖον ἀμέσως διενείμαμεν εἰς τα πληρώματα.

14 Παρασκευή. Σημάναντος πρῶθεν τοῦ Ναυάρχου ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ Βοιών ὅλα τα πλοία ἐν ἄνεμον Μέσην (Γραιγον) μέτριον. Μετὰ μεσημβρίαν ἤμεθα ὑπὸ τὸ ἀκρωτήριον Ταίναρον. Ὁ ἄνεμος Σκιρωνοβορρᾶς Μ.Τρ. καὶ καθ' ὅλην τὴν ἐπελθούσα νύκτα διετρέχονεν (εβολτασάρομεν), διευθυνόμενοι πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου.

15 Σάββατον. Το πρῶν εἴμεθα ἀπέναντι τῶν ν. Οἰνουσῶν (Σαπιέντσας). Εξηκολούθη δε ὁ αὐτὸς χθεσινὸς ἄνεμος

16 Κυριακή. Εξημερῶθημεν πλησίον τῆς ν. Πρώτης, ἔχοντες τὸν ἴδιον ἄνεμον.

17 Δευτέρα. Εὐρέθημεν το πρῶν πλησίον τοῦ Κατακόλου τῆς Ηλείας με τὸν αὐτὸν ἄνεμον. Περί το ἐσπέρας συνηντήθημεν με τὸ πλοῖον τοῦ Σταμάτη Φώκα Ὑδραίου, ἐρχόμενον ἀπὸ τὸ Μεσολογγίον. Παρ' αὐτοῦ ἐμάθαμεν, ὅτι ἦτο ἀμφίβολον ἀν ὁ Βυζαντινὸς στόλος ὑπήγεν εἰς Σκόνδραν. Ὅτι εἰσέτι ἀπὸ ξηρᾶς εξακολουθεῖ ἡ πολιορκία τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκυρίευσαν τὸ Δραγαμέστιον καὶ μέρος τῶν τουρκικῶν τροφῶν.

18 Τρίτη. Εξημερῶθημεν ἀντίκρου τῆς ν. Ζακύνθου, εἰς ἣν ἐπέμφθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου ἡ ημιολία, «Τερψιχόρη», δια να πληροφορηθῇ περὶ τῆς διευθύνσεως τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου. Μετὰ μεσημβρίαν ἐπιστρέψασα αὕτη μας ἔφερε τὴν εἰδήσιν ὅτις οὗτος εὐρίσκετο καθωρμισμένος εἰς τὸν Αὐλώνα. Ὁ ἄνεμος Σκίρων (Μαίστρος) ἦτο μέτριος. Λαβὼν τὴν ἀδειαν ἀπὸ τὸν ναύαρχον διευθύνθημεν εἰς τὰς Στροφάδας (σκρόφας) δια να (ἐπιχρίσω) παλαμίσω με ἀλειμμα το πλοῖον μου, ἔχον χρεῖαν τούτου.

19 Τετάρτη. Τὴν 4^{ην} ὥραν π.μ. ἠγκυροβολήσαμεν εἰς τὰς Στροφάδας. Τὴν 8^{ην} ὥραν ἐτελείωσα ἐπίχρισμα.

Αύγουστος 1825

- 20 Πέμπτη. Το πρωί ήμεθα υπό το νότιον ακρωτήριο της Κεφαληίας. Η ατμόσφαιρα συννεφής. Την μεσημβρίαν ο άνεμος Σκίρων (M) συνδευμένος με βροχήν ήτο σφοδρός. Το εσπέρας ήμεθα αντίκρυ του λιμένος της ν. Ιθάκης, την νύκτα ο άνεμος εκόπασε.
- 21 Παρασκευή. Εξημερώθημεν απέναντι του ακρωτηρίου της ν. Λευκάδος, όπουθεν είδομεν προς Σκίρωνα τον στόλον μας και την 8^{ην} ώραν μ.μ. ηνώθημεν μετ' αυτού. Την 9^{ην} ώραν π.μ. ο Ναύαρχός μας επεσκέφθη εν αγγλικόν πολεμικόν πάρωνα (βρίκιον), εξ' ου επληροφόρηθη, ότι δεν θα ήτο εις τον Αυλώνα, ως εις Ζάκυνθον μας είπον, ο Βυζαντινός στόλος. εντοσούτω εξηκολουθούμεν τον αυτόν δρόμον. Την 9^{ην} ώραν μ.μ. ο καιρός προεμήνυε τρικυμίαν. Ο δε άνεμος ήτο σφοδρός και άστατος, συνδευμένος μ' αστραπάς και βροντάς. Την 10^{ην} ώραν μ.μ. είμεθα υπό τους Φανούς.
- 22 Σάββατον. Το πρωί εξηκολούθη ο αυτός χθεσινός άνεμος. Την 8^{ην} ώραν π.μ. εμπεδώθη ο άνεμος Ευραπηλιώτης (Σ. Λ). την 2^{ην} μ.μ. ήμεθα υπό το ακρωτήριο Σάμιον, και κατά σημάτιον του Ναυάρχου ανεκωχεύσαμεν (εοστάθημεν αλακάππα). Την 8^{ην} ώραν μας κατέλαβε ραγδαία βροχή, και εν τω άμα ετράπη ο άνεμος εις Σκιρωνοβορράν (M.T.). Διευθυνόμεθα δε προς Ευρόνοτον (Οστρασιρόκον). Την 10^{ην} ώραν ήμεθα υπό του ακρωτηρίου της ν. Φανός. Καθ' όλην την νύκτα έπνεε ο αυτός άνεμος περί του Βυζαντινού στόλου εισέτι ότι εμάθομεν τίποτε.
- 23 Κυριακή. Την πρωίαν ευρέθημεν προς Ζέφυρον (Π.) πλησίον της Λευκάδος υπό το ακρωτήριο, Σέσουλα. Την 5^{ην} ώραν π.μ. διέβημεν μεταξύ αυτού και της Ιθάκης. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου δια σηματίου εχορήγησεν έκαστον πλοίον εις το του Σταμάτη Φώκα πλοίον ανά εν βαρέλιον ψιλήν πυρίτιδα, δια να την μεταφέρη εις Μεσολόγγιον, μετά την παραλαβήν της οποίας ανεχώρησεν αυτό διευθυνόμενον εκείσε. Αυθημερόν εμάθομεν, ότι οι εν Μεσολογίω έλληνες ανεκτήσαντο το κανονοστάσιον, τρομερός (terible), το οποίον είχαν κυριεύσει προηγουμένως οι Τούρκοι, και ότι ικανοί εξ' αυτών εφονεύθησαν. Διευθυνόμεθα προς Νότον. Την 9^{ην} π.μ. ήμεθα αντίκρυ της Ζακύνθου με άνεμον Σκιρωνοζέφυρον. Την νύκτα επλέομεν με ολίγα ιστία.
- 24 Δευτέρα. Εξημερώθημεν αντίκρυ του του Νεοκάστρου, εξακολουθούντος μετρίου του χθεσινού ανέμου. Την 10^{ην} ώραν π.μ. καθωρμίσθημεν εις Βοιάς.
- 25 Τρίτη. Το πρωί υδρεύσαμεν. Την 10^{ην} π.μ. έφθασε πλησίον μας η ημιολία του Γ. Σάββα μεταφέρουσα εξ' Ύδρας τροφάς εις τον στόλον.
- 26 Τετάρτη. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου έλαβεν έκαστον πλοίον τον αναλογούντα αυτώ άρτον.
- 27 Πέμπτη. Σήμερον ανεχώρησεν η ημιολία του Γ. Σάββα, επιστρέφουσα εις Ύδραν.
- 28 Παρασκευή. Από πρωίας κατά σημάτιον του Ναυάρχου απήρομεν άπαντα τα πλοία. Ο άνεμος Μεσοβορράς (Γρ. Τρ.) έπνεε σφοδρώς. Την νύκτα εγαληνίασε.

20 Πέμπτη. Το πρωί ήμεθα υπό το νότιον ακρωτήριο της Κεφαληίας. Η ατμόσφαιρα συννεφής. Την μεσημβρίαν ο άνεμος Σκίρων (M) συνδευμένος με βροχήν ήτο σφοδρός. Το εσπέρας ήμεθα αντίκρυ του λιμένος της ν. Ιθάκης, την νύκτα ο άνεμος εκόπασε.

21 Παρασκευή. Εξημερώθημεν απέναντι του ακρωτηρίου της ν. Λευκάδος, όπουθεν είδομεν προς Σκίρωνα τον στόλον μας και την 8^{ην} ώραν μ.μ. ηνώθημεν μετ' αυτού. Την 9^{ην} ώραν π.μ. ο Ναύαρχός μας επεσκέφθη εν αγγλικόν πολεμικόν πάρωνα (βρίκιον), εξ' ου επληροφόρηθη, ότι δεν θα ήτο εις τον Αυλώνα, ως εις Ζάκυνθον μας είπον, ο Βυζαντινός στόλος. εντοσούτω εξηκολουθούμεν τον αυτόν δρόμον. Την 9^{ην} ώραν μ.μ. ο καιρός προεμήνυε τρικυμίαν. Ο δε άνεμος ήτο σφοδρός και άστατος, συνδευμένος μ' αστραπάς και βροντάς. Την 10^{ην} ώραν μ.μ. είμεθα υπό τους Φανούς.

22 Σάββατον. Το πρωί εξηκολούθη ο αυτός χθεσινός άνεμος. Την 8^{ην} ώραν π.μ. εμπεδώθη ο άνεμος Ευραπηλιώτης (Σ. Λ). την 2^{ην} μ.μ. ήμεθα υπό το ακρωτήριο Σάμιον, και κατά σημάτιον του Ναυάρχου ανεκωχεύσαμεν (εοστάθημεν αλακάππα). Την 8^{ην} ώραν μας κατέλαβε ραγδαία βροχή, και εν τω άμα ετράπη ο άνεμος εις Σκιρωνοβορράν (M.T.). Διευθυνόμεθα δε προς Ευρόνοτον (Οστρασιρόκον). Την 10^{ην} ώραν ήμεθα υπό του ακρωτηρίου της ν. Φανός. Καθ' όλην την νύκτα έπνεε ο αυτός άνεμος περί του Βυζαντινού στόλου εισέτι ότι εμάθομεν τίποτε.

23 Κυριακή. Την πρωίαν ευρέθημεν προς Ζέφυρον (Π.) πλησίον της Λευκάδος υπό το ακρωτήριο, Σέσουλα. Την 5^{ην} ώραν π.μ. διέβημεν μεταξύ αυτού και της Ιθάκης. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου δια σηματίου εχορήγησεν έκαστον πλοίον εις το του Σταμάτη Φώκα πλοίον ανά εν βαρέλιον ψιλήν πυρίτιδα, δια να την μεταφέρη εις Μεσολόγγιον, μετά την παραλαβήν της οποίας ανεχώρησεν αυτό διευθυνόμενον εκείσε. Αυθημερόν εμάθομεν, ότι οι εν Μεσολογίω έλληνες ανεκτήσαντο το κανονοστάσιον, τρομερός (terible), το οποίον είχαν κυριεύσει προηγουμένως οι Τούρκοι, και ότι ικανοί εξ' αυτών εφονεύθησαν. Διευθυνόμεθα προς Νότον. Την 9^{ην} π.μ. ήμεθα αντίκρυ της Ζακύνθου με άνεμον Σκιρωνοζέφυρον. Την νύκτα επλέομεν με ολίγα ιστία.

24 Δευτέρα. Εξημερώθημεν αντίκρυ του του Νεοκάστρου, εξακολουθούντος μετρίου του χθεσινού ανέμου. Την 10^{ην} ώραν π.μ. καθωρμίσθημεν εις Βοιάς.

25 Τρίτη. Το πρωί υδρεύσαμεν. Την 10^{ην} π.μ. έφθασε πλησίον μας η ημιολία του Γ. Σάββα μεταφέρουσα εξ' Ύδρας τροφάς εις τον στόλον.

26 Τετάρτη. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου έλαβεν έκαστον πλοίον τον αναλογούντα αυτώ άρτον.

27 Πέμπτη. Σήμερον ανεχώρησεν η ημιολία του Γ. Σάββα, επιστρέφουσα εις Ύδραν.

28 Παρασκευή. Από πρωίας κατά σημάτιον του Ναυάρχου απήρομεν άπαντα τα πλοία. Ο άνεμος Μεσοβορράς (Γρ. Τρ.) έπνεε σφοδρώς. Την νύκτα εγαληνίασε.

1825

Αύγουστος 28. Παρασκευή. Σήμερον έβη πλησίον μας η ημιολία του Δημητρίου Μαστραντώνη, φορτωμένη υπό άλευρον και διευθυνομένη εις Μεσολόγγιον. Μέρος του φορτίου της ήτο προορισμένον δια τον στρατόν, και μέρος δια τα σταυθμεύοντα εκείσε πλοία.

29. Σάββατον. Εξημερώθημεν υπό την νήσον Μήλον προς Νότον (οστρ.) αυτής, και εις απόστασιν 30 μιλίων σχεδόν. Την 4^{ην} μ.μ. επήλθον αστραπαί και βρονταί και ολίγη βροχή. Ο άνεμος Σκιρωνοβορράς (μ.Τρ.). Καθ' όλην την επελθούσαν νύκτα επλέομεν μ' ολίγα ιστία.

30. Κυριακή. Το πρωί ήμεθα υπό την νήσον Θήραν και εις την 10^{ην} π.μ. υπό την Ανάφην. Όπου ανακωχέυσαμεν (εστάθημεν αλακάπα) δια να πλησιάσωσιν εις ημάς και τα όπισθεν μείναντα πλοία. Την 2 μ.μ. αφού τινά εξ' αυτών επλησίασαν, γενομένου σηματίου εκ της ναυαρχίδος, διευθύνθημεν εις Αστυπαλαίαν, όπου και προσωρμίσθημεν την 10 μ.μ. Ο δε Γ. Σακτούρης κατά διαταγήν του Ναυάρχου διευθύνθη με το πλοίον του προς την Σύμην και Ρόδον, δια να πληροφορηθή περί του εχθρικού στόλου.

31. Δευτέρα. Σήμερον περί την δύσιν του Ηλίου έφθασε πλησίον μας με το πλοίον του ο Ιω. Μπουκουβάλας, φέρων παρά του Ναυάρχου Σπετσών, επιστολήν προς τον ημέτερον Ναύαρχον, δι' ου τω ανήγγειλεν εκ Σπετσών, ότι την 1 του λέγοντος ήδη μινός ο Τοπάλ πασάς κατέπλευσε με τον στόλον εις Αλεξάνδρειαν, όπουθεν θέλουσιν επιβιασθή εις τε τον Βυζαντινόν τούτον και Αιγυπτιακόν στόλον στρατός έως 12 χιλ. ανδρών και αποπλεύση εκείθεν εις το τέλος του ίδιου μηνός.

Σεπτέμβριος 1. Τρίτη. Σήμερον προσωρμίσθησαν αφιχθέντα ενταύθα και τινά άλλα πλοία ημέτερα.

2. Τετάρτη. Το πρωί προσεκληθήμεν επί της Ναυαρχίδος όλοι οι πλοίαρχοι, και αφού συσκεύθημεν απεφασίσθη ν' αναχωρήσωμεν μετά δύο ημέρας εις Ρόδον προς απάντησιν του εχθρικού στόλου. Αυθημερόν αφίχθησαν εκεί και τα δύο πυρπολικά πλοία, και ανεχώρησεν εις Σύρον το πλοίον του Πινότση, δια να προμηθευθή αναγκαία τινά αυτά.

3. Πέμπτη. Ούτα έτοιμα όλα τα πλοία απήραμεν, διευθυνόμενοι με ολίγα ιστία καθ' όλην την ημέρα και την επελθούσαν νύκτα, ούσης γαλήνης. Αυθημερόν έφθασε πλησίον μας το πλοίον του αιμνήστου Αναστ. Τσαμαδού διευθυνόμενον υπό του Γκίκα Κ. Μανιάτη.

4. Παρασκευή. Το πρωί ήμεθα πλησίον της Αστυπαλαίας, όπου επανελθών ο Γ. Σακτούρης, μας ανήγγειλεν, ότι, ως επληροφορήθη από πλοίον τι, όπερ επεσκέφθη αναχωρήσαν προ 16 ημερών εξ' Αλεξανδρείας, έμελλον αμφότεροι οι εχθρικοί στόλοι να εκπλεύσωσιν εκείθεν όντας έτοιμοι μετ' ολίγας ημέρας. Μετά την είδησιν αυτήν, σημάναντος αμέσως του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Λιβοζέφυρον (Μ.Γ.), με ευρόνοντον (οστρ.) σφοδρόν. Περί την δύσιν του Ηλίου κατά σημάτιον του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Ζέφυρον (πονεντ.) με ολίγα ιστία. Μετά το μεσονύκτιον εγαληνίασε.

5. Σάββατον. Εξημερώθημεν υπό την Θήραν, ένθα και προσωρμίσθημεν την 10 π.μ.

6. Κυριακή. Ουδέν αξιοσημείωτον.

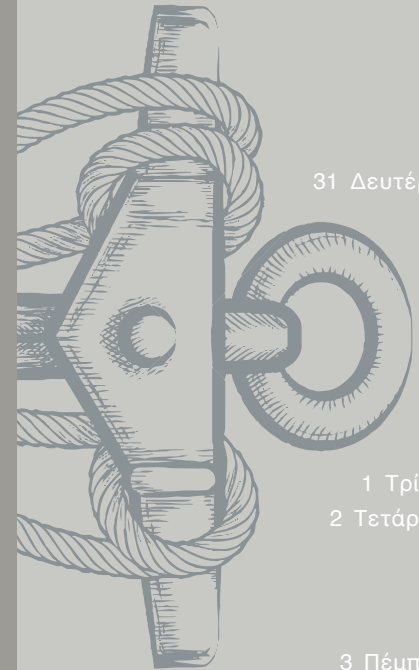
7. Δευτέρα. Ουδέν αξιοσημείωτον.

8. Τρίτη. Πρωί έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας η ημιολία του Γ. Σάββα, φέρουσα τροφάς, και αμέσως έκαστον πλοίον έλαβε κατά διαταγήν του Ναυάρχου τον αναλογούντα αυτό άρτον.

—σελ. 46—

Αύγουστος 1825

- 28 Παρασκευή. Συνέχεια — Σήμερον διέβη πλησίον μας η ημιολία του Δημητρίου Μαστραντώνη, φορτωμένη υπό άλευρον και διευθυνομένη εις Μεσολόγγιον. Μέρος του φορτίου της ήτο προορισμένον δια τον στρατόν, και μέρος δια τα σταυθμεύοντα εκείσε πλοία.
- 29 Σάββατον. Εξημερώθημεν υπό την νήσον Μήλον προς Νότον (οστρ.) αυτής, και εις απόστασιν 30 μιλίων σχεδόν. Την 4^{ην} μ.μ. επήλθον αστραπαί και βρονταί και ολίγη βροχή. Ο άνεμος Σκιρωνοβορράς (μ.Τρ.). Καθ' όλην την επελθούσαν νύκτα επλέομεν μ' ολίγα ιστία.
- 30 Κυριακή. Το πρωί ήμεθα υπό την νήσον Θήραν και εις την 10^{ην} π.μ. υπό την Ανάφην. Όπου ανακωχέυσαμεν (εστάθημεν αλακάπα) δια να πλησιάσωσιν εις ημάς και τα όπισθεν μείναντα πλοία. Την 2 μ.μ. αφού τινά εξ' αυτών επλησίασαν, γενομένου σηματίου εκ της ναυαρχίδος, διευθύνθημεν εις Αστυπαλαίαν, όπου και προσωρμίσθημεν την 10 μ.μ. Ο δε Γ. Σακτούρης κατά διαταγήν του Ναυάρχου διευθύνθη με το πλοίον του προς την Σύμην και Ρόδον, δια να πληροφορηθή περί του εχθρικού στόλου.
- 31 Δευτέρα. Σήμερον περί την δύσιν του Ηλίου έφθασε πλησίον μας με το πλοίον του ο Ιω. Μπουκουβάλας, φέρων παρά του Ναυάρχου Σπετσών, επιστολήν προς τον ημέτερον Ναύαρχον, δι' ου τω ανήγγειλεν εκ Σπετσών, ότι την 1 του λέγοντος ήδη μινός ο Τοπάλ πασάς κατέπλευσε με τον στόλον εις Αλεξάνδρειαν, όπουθεν θέλουσιν επιβιασθή εις τε τον Βυζαντινόν τούτον και Αιγυπτιακόν στόλον στρατός έως 12 χιλ. ανδρών και αποπλεύση εκείθεν εις το τέλος του ίδιου μηνός.

Σεπτέμβριος 1825

- 1 Τρίτη. Σήμερον προσωρμίσθησαν αφιχθέντα ενταύθα και τινά άλλα πλοία ημέτερα.
- 2 Τετάρτη. Το πρωί προσεκληθήμεν επί της Ναυαρχίδος όλοι οι πλοίαρχοι, και αφού συσκεύθημεν απεφασίσθη ν' αναχωρήσωμεν μετά δύο ημέρας εις Ρόδον προς απάντησιν του εχθρικού στόλου. Αυθημερόν αφίχθησαν εκεί και τα δύο πυρπολικά πλοία, και ανεχώρησεν εις Σύρον το πλοίον του Πινότση, δια να προμηθευθή αναγκαία τινά αυτά.
- 3 Πέμπτη. Ούτα έτοιμα όλα τα πλοία απήραμεν, διευθυνόμενοι με ολίγα ιστία καθ' όλην την ημέρα και την επελθούσαν νύκτα, ούσης γαλήνης. Αυθημερόν έφθασε πλησίον μας το πλοίον του αιμνήστου Αναστ. Τσαμαδού διευθυνόμενον υπό του Γκίκα Κ. Μανιάτη.
- 4 Παρασκευή. Το πρωί ήμεθα πλησίον της Αστυπαλαίας, όπου επανελθών ο Γ. Σακτούρης, μας ανήγγειλεν, ότι, ως επληροφορήθη από πλοίον τι, όπερ επεσκέφθη αναχωρήσαν προ 16 ημερών εξ' Αλεξανδρείας, έμελλον αμφότεροι οι εχθρικοί στόλοι να εκπλεύσωσιν εκείθεν όντας έτοιμοι μετ' ολίγας ημέρας. Μετά την είδησιν αυτήν, σημάναντος αμέσως του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Λιβοζέφυρον (Μ.Γ.), με ευρόνοντον (οστρ.) σφοδρόν. Περί την δύσιν του Ηλίου κατά σημάτιον του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Ζέφυρον (πονεντ.) με ολίγα ιστία. Μετά το μεσονύκτιον εγαληνίασε.
- 5 Σάββατον. Εξημερώθημεν υπό την Θήραν, ένθα και προσωρμίσθημεν την 10 π.μ.
- 6 Κυριακή. Ουδέν αξιοσημείωτον.
- 7 Δευτέρα. Ουδέν αξιοσημείωτον.
- 8 Τρίτη. Πρωί έφθασε πλησίον μας εξ' Ύδρας η ημιολία του Γ. Σάββα, φέρουσα τροφάς, και αμέσως έκαστον πλοίον έλαβε κατά διαταγήν του Ναυάρχου τον αναλογούντα αυτό άρτον.

Σεπτέμβριος 9. Τετάρτη. ουδέν αξιοσημείωτον.

10. Πέμπτη. Σήμερον ανεχώρησαν επιστρέφουσα εις Ύδραν η ημιολία του Γ. Σάββα.

11. Παρασκευή. περί την μεσημβρίαν αφίχθη εξ Ύδρας η ημιολία του Γ. Νέγκα κομίζουσα εις τον στόλον άρτον και τυρόν και κατά διαταγήν του Ναυάρχου έλαβεν έκα στον πλοίον την ανάλογον μερίδα εκ τούτων.

12. Σάββατον. Το πρωί επέστρεψεν εκ Σύρου το πλοίον του Πινότση, και κατά σημάτιον του Ναυάρχου απήρομεν όλα τα πλοία, ο άνεμος ήτο Λιβοζέφυρος (Π.Γ.), μετ' ολίγον επιστρέψαντες προσωρμίσθημεν εις την ιδίαν νήσον προς Ατηλιώτην (Λ.) αυτής. Το μεσονύκτιον κατά σήματος του Ναυάρχου απήραμεν αύθις έχοντες τον άνεμον Μεσοβορράν (Γ.Τ.).

13. Κυριακή. Την πρωίαν αφίχθησαν τα πλοία του Αντ. Γ. Κριεζή και του Κ. Μεθενίτη μετά του πυρπολικού του Δημ. Τσαπέλη. Κατά σημάτιον του Ναυάρχου καθωρμίσθημεν πάλιν εις την αυτήν νήσον. Ο άνεμος βορράς (τρ.) έπνεε σφοδρώς.

14. Δευτέρα. Την 10^{ην} μ.μ. απέπλευσε κατά διαταγήν του Ναυάρχου η ημιολία του Αλεξανδρή Ραφαήλ και εκείνη του Γ. Νέγκα, διευθυνόμενοι αμφοτεροι προς την Ρόδον και Κάσον, δια να λάβωσιν ειδήσεις περί του εχθρικού στόλου.

15. Τρίτη. περί την μεσημβρίαν αφίχθη το πυρπολικόν του Κωνσταντίνου Νικοδήμου και το πλοίον του Στ. Δοκού. Την δε 8 μ.μ. κατά διαταγήν του Ναυάρχου απήρομεν άπαντα τα πλοία.

16. Τετάρτη. Καθ' όλην την ημέραν ταύτην είχομεν τον άνεμον Σκιρονοζέφυρον (Π.Μ.), μετά δε το μεσονύκτιον ετράπη εις Εύρον (Σ) γαληνιαίον. Αυθημερόν αφίχθη εξ Ύδρας το πλοίον του Αντωνίου Ραφαήλ, παρά του οποίου εμάθομεν ότι ο Λόρδος Κόχραν φθάνει όσον ούπω εις την Ελλάδα εξ Αγγλίας μετ' επικουρικής τινός ναυτικής δυνάμεως.

17. Πέμπτη. το πρωί ήμεθα μεταξύ [κενο χειρογραφου](Μεγάλου Κάστρου) και Ρεθύμνου. Καθ' όλην την ημέραν είχομεν άστατον τον άνεμον, όστις την νύκτα εσφόδρυνεν γενόμενος Σκιρωνοζέφυρος (Π.Μ.), και μας ηνάγκασε να διαδρομεύσωμεν (βολτατσάρομεν) ολονυκτίς υπό το ακρωτήριον Μαλάχα.

18. Παρασκευή. Το πρωί είχομεν τον άνεμον Λιβοζέφυρον (Π.Γ.) και την ατμόσφαιραν σκοτεινήν και βροχερήν. Κατά σημάτιον του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Σκίρωνά ¼ βορράν (τρ.) την μεσημβρίαν η βροχή ήτο ραγδαία. Την 3 μ.μ. αιθρίασε περί την δύσιν του Ηλίου ήμεθα προς Νότον (οστρ.) της Μήλου, έως 10 μίλια μακράν αυτής. Γενομένης γαλήνης περιεπλόμεν με ολίγα ιστία καθ' όλην την νύκτα. Ο άνεμος ήτο άστατος.

19. Σάββατον. είχομεν από πρωίας πότε αίθριον και πότε μαιταινίον ζε βορραίων την

Σεπτέμβριος 1825

9 Τετάρτη. Ουδέν αξιοσημείωτον

10 Πέμπτη. Σήμερον ανεχώρησεν επιστρέφουσα εις Ύδραν η ημιολία του Γ. Σάββα.

11 Παρασκευή. Περί την μεσημβρίαν αφίχθη εξ Ύδρας η ημιολία του Γ. Νέγκα κομίζουσα εις τον στόλον άρτον και τυρόν και κατά διαταγήν του Ναυάρχου έλαβεν έκα στον πλοίον την ανάλογον μερίδα εκ τούτων.

12 Σάββατον. Το πρωί επέστρεψεν εκ Σύρου το πλοίον του Πινότση, και κατά σημάτιον του Ναυάρχου απήρομεν όλα τα πλοία, ο άνεμος ήτο Λιβοζέφυρος (Π.Γ.), μετ' ολίγον επιστρέψαντες προσωρμίσθημεν εις την ιδίαν νήσον προς Ατηλιώτην (Λ.) αυτής. Το μεσονύκτιον κατά σήματος του Ναυάρχου απήραμεν αύθις έχοντες τον άνεμον Μεσοβορράν (Γ.Τ.).

13 Κυριακή. Την πρωίαν αφίχθησαν τα πλοία του Αντ. Γ. Κριεζή και του Κ. Μεθενίτη μετά του πυρπολικού του Δημ. Τσαπέλη. Κατά σημάτιον του Ναυάρχου καθωρμίσθημεν πάλιν εις την αυτήν νήσον. Ο άνεμος βορράς (τρ.) έπνεε σφοδρώς.

14 Δευτέρα. Την 10^{ην} μ.μ. απέπλευσε κατά διαταγήν του Ναυάρχου η ημιολία του Αλεξανδρή Ραφαήλ και εκείνη του Γ. Νέγκα, διευθυνόμενοι αμφοτεροι προς την Ρόδον και Κάσον, δια να λάβωσιν ειδήσεις περί του εχθρικού στόλου.

15 Τρίτη. περί την μεσημβρίαν αφίχθη το πυρπολικόν του Κωνσταντίνου Νικοδήμου και το πλοίον του Στ. Δοκού. Την δε 8 μ.μ. κατά διαταγήν του Ναυάρχου απήρομεν άπαντα τα πλοία.

16 Τετάρτη. Καθ' όλην την ημέραν ταύτην είχομεν τον άνεμον Σκιρονοζέφυρον (Π.Μ.), μετά δε το μεσονύκτιον ετράπη εις Εύρον (Σ) γαληνιαίον. Αυθημερόν αφίχθη εξ Ύδρας το πλοίον του Αντωνίου Ραφαήλ, παρά του οποίου εμάθομεν ότι ο Λόρδος Κόχραν φθάνει όσον ούπω εις την Ελλάδα εξ Αγγλίας μετ' επικουρικής τινός ναυτικής δυνάμεως.

17 Πέμπτη. το πρωί ήμεθα μεταξύ [κενο χειρογραφου](Μεγάλου Κάστρου) και Ρεθύμνου. Καθ' όλην την ημέραν είχομεν άστατον τον άνεμον, όστις την νύκτα εσφόδρυνεν γενόμενος Σκιρωνοζέφυρος (Π.Μ.), και μας ηνάγκασε να διαδρομεύσωμεν (βολτατσάρομεν) ολονυκτίς υπό το ακρωτήριον Μαλάχα.

18 Παρασκευή. Το πρωί είχομεν τον άνεμον Λιβοζέφυρον (Π.Γ.) και την ατμόσφαιραν σκοτεινήν και βροχερήν. Κατά σημάτιον του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς Σκίρωνά ¼ βορράν (τρ.) την μεσημβρίαν η βροχή ήτο ραγδαία. Την 3 μ.μ. αιθρίασε περί την δύσιν του Ηλίου ήμεθα προς Νότον (οστρ.) της Μήλου, έως 10 μίλια μακράν αυτής. Γενομένης γαλήνης περιεπλόμεν με ολίγα ιστία καθ' όλην την νύκτα. Ο άνεμος ήτο άστατος.

19 Σάββατον. είχομεν από πρωίας πότε αίθριον και πότε σκοτεινήν και βροχεράν την ατμό-

- Σεπτέμβριος 19. Ατμοσφαίρα, και τα κίμων άστατος, όστις την νύκτα Σκιρωνοβορράς ων εσφόδρυνε, και δια τούτο διεδρομεύσαμεν προσπαθούντες να προσωρμισθώμεν εις την Κίμων.
- 20. Κυριακή. Ήδραν τώ πρωί προσωρμισθέντα και τ' άλλα πλοία του στόλου εις την Κίμων, όπου μετ' ολίγον φθάσαντες καθορμίσθημεν και ημείς. Αυθημερόν τα πλοία των Σπετσών, λαβόντα των περί του θανάτου του Ιωάννου Κυριακού (Μπόττας) ειδήσιν υψώσαν πένθιμον σημαίαν και εκανονοβόλησαν τρις, όπερ ακολούθως έπραξαν και τα υδραϊκά. Την νύκτα ανεχώρησεν εις Ύδραν με το πλοίον του ο Γ. Σακτούρης.
- 21. Δευτέρα. Ο άνεμος εξηκολούθη να πνήε άστατος. Αυθημερόν έφθασεν εκεί εξ' Ύδρας το πλοίον (πάρων) του Θ. Γκιώνη φέρον ένα μηνιαίον μισθόν εις τα πληρώματα των πλοίων και τροφάς. Την 7 ώραν μ.μ. ένεκα της αταξίας των ναυτών απεφασίσθη η αναχώρησις και επιστροφή των πλοίων εις Ύδραν, εφ' ω και απήραμεν.
- 22. Τρίτη. Εξημερώθημεν μεταξύ Κιμώλου και Σίφνου ένθα συνητήθημεν με το πλοίον του Αντωνίου Ραφαήλ ερχόμενον από Σούδαν. Η ατμόσφαιρα ήτο νεφελώδης, και επομένως έπνευσε σφοδρός Βορράς, και με διαδρομάς (βόλτας) φθάσαντες ελλιμενίσθημεν εις Ύδραν μετά την δύσιν του Ηλίου.
- 23. Τετάρτη. Κατ' αυτήν την ημέραν απεπληρώσαμεν τον μισθόν των ναυτών τριών έτι ημερών οφειλόμενον.

Ο πλοίαρχος
Γ. Σαχίνης.

Σεπτέμβριος 1825

- 19 Σάββατον. Συνέχεια — σφαιραν, και τον άνεμον άστατον, όστις την νύκτα Σκιρωνοβορράς ων εσφόδρυνε, και δια τούτο διεδρομεύσαμεν προσπαθούντες να προσωρμισθώμεν εις την Κίμων.
- 20 Κυριακή. Ίδομεν το πρωί προσωρμισθέντα και τ' άλλα πλοία του στόλου εις την Κίμων, όπου μετ' ολίγον φθάσαντες καθορμίσθημεν και ημείς. Αυθημερόν τα πλοία των Σπετσών, λαβόντα των περί του θανάτου του Ιωάννου Κυριακού (Μπόττας) ειδήσιν υψώσαν πένθιμον σημαίαν και εκανονοβόλησαν τρις, όπερ ακολούθως έπραξαν και τα υδραϊκά. Την νύκτα ανεχώρησεν εις Ύδραν με το πλοίον του ο Γ. Σακτούρης.
- 21 Δευτέρα. Ο άνεμος εξηκολούθη να πνήε άστατος. Αυθημερόν έφθασεν εκεί εξ' Ύδρας το πλοίον (πάρων) του Θ. Γκιώνη φέρον ένα μηνιαίον μισθόν εις τα πληρώματα των πλοίων και τροφάς. Την 7 ώραν μ.μ. ένεκα της αταξίας των ναυτών απεφασίσθη η αναχώρησις και επιστροφή των πλοίων εις Ύδραν, εφ' ω και απήραμεν.
- 22 Τρίτη. Εξημερώθημεν μεταξύ Κιμώλου και Σίφνου ένθα συνητήθημεν με το πλοίον του Αντωνίου Ραφαήλ ερχόμενον από Σούδαν. Η ατμόσφαιρα ήτο νεφελώδης, και επομένως έπνευσε σφοδρός Βορράς, και με διαδρομάς (βόλτας) φθάσαντες ελλιμενίσθημεν εις Ύδραν μετά την δύσιν του Ηλίου.
- 23 Τετάρτη. Κατ' αυτήν την ημέραν απεπληρώσαμεν τον μισθόν των ναυτών τριών έτι ημερών οφειλόμενον.

Ο πλοίαρχος
Γ. Σαχίνης.

Οκτώβριος 1825

- 19 Δευτέρα. Μετά μεσημβρίαν την ημέραν ταύτην ανεχωρήσαμεν εξ' Ύδρας.
- 20 Τρίτη. Επειδή η ναυτική μοίρα της Ύδρας έμελλε να συναθροισθή εις τον αντίκρου της νήσου ταύτης λιμένα, τον παρά το ακρωτήριον Σκύλλαιον κείμενον και Δάρδιζα κοινώς ονομαζόμενον, προσωρμήθημεν εις αυτόν αυθημερόν.
- 21 Τετάρτη. Κατ' αυτές συναθροισθέντα άπαντα τα υπό την οδηγίαν του Ναυάρχου Μιαούλη πλοία ηνώθημεν.
- 22 Πέμπτη.
- 23 Παρασκευή.
- 24 Σάββατον.
- 25 Κυριακή. Κατά διαταγήν του Ναυάρχου δια σηματίου απήρομεν όλα τα πλοία. Η ατμόσφαιρα ήτο συννεφής και η θάλασσα ένεκα νηνεμίας γαληνιαία. Την 8^{ην} π.μ. εμάθομεν από τον πλοίαρχον Λ. Πινότση, ότι την 26^{ην} του παρόντος μηνός διέβησαν από την Γραμπούσαν έως 64 πλοία μεγάλα και μικρά διευθυνόμενα με Λιβόνστον (Ο.Γ) προς Σκίρωνα (Μ). Την 4 μ.μ. έφθασε πλοίον μας με το πλοίον του ο Γ. Σαχτούρης επιστρέφων από το μέρος της Ρόδου, όπου είχε διευθυνθή επί σκοπώ λείας, και μας ανήγγειλεν ότι, ως έμαθεν από καταδρομικόν πλοίον σπετσώτικον επιστρέφων από το μέρος των Κυθήρων, ο εχθρικός στόλος περιέπλεε υπό το Ταινάρων ακρωτήριον ένεκα σφοδρού και εναντίου ανέμου. Την νύκτα είχομεν γαλήνην.
- 26 Δευτέρα. Ήμεθα το πρωί παρά το ερημονησίδιον Παραπόλαν. Μετά μεσημβρίαν

- Οκτώβριος 19. Δευτέρα. Μετά μεσημβρίαν τώ πρωί τώ πρωί ανεχωρήσαμεν εξ' Ύδρας.
- 20. Τρίτη. Επειδή η ναυτική μοίρα της Ύδρας έμελλε να συναθροισθή εις τον αντίκρου της νήσου ταύτης λιμένα, τον παρά το ακρωτήριον Σκύλλαιον κείμενον και Δάρδιζα κοινώς ονομαζόμενον, προσωρμήθημεν εις αυτόν αυθημερόν.
- 21. } Κατ' αυτές συναθροισθέντα άπαντα τα υπό την οδηγίαν του Ναυάρχου Μιαούλη πλοία ηνώθημεν.
- 22. }
- 23. }
- 24. }
- 25. Κυριακή κατά διαταγήν του Ναυάρχου δια σηματίου απήρομεν όλα τα πλοία. Η ατμόσφαιρα ήτο συννεφής και η θάλασσα ένεκα νηνεμίας γαληνιαία. Την 8^{ην} π.μ. εμάθομεν από τον πλοίαρχον Λ. Πινότση, ότι την 26^{ην} του παρόντος μηνός διέβησαν από την Γραμπούσαν έως 64 πλοία μεγάλα και μικρά διευθυνόμενα με Λιβόνστον (Ο.Γ) προς Σκίρωνα (Μ). Την 4 μ.μ. έφθασε πλοίον μας με το πλοίον του ο Γ. Σαχτούρης επιστρέφων από το μέρος της Ρόδου, όπου είχε διευθυνθή επί σκοπώ λείας, και μας ανήγγειλεν ότι, ως έμαθεν από καταδρομικόν πλοίον σπετσώτικον επιστρέφων από το μέρος των Κυθήρων, ο εχθρικός στόλος περιέπλεε υπό το Ταινάρων ακρωτήριον ένεκα σφοδρού και εναντίου ανέμου. Την νύκτα είχομεν γαλήνην.
- 26. Δευτέρα. Ήμεθα το πρωί παρά το ερημονησίδιον Παραπόλαν. Μετά μεσημβρίαν

Οκτώβριος 1825

- 26 Δευτέρα. Συνέχεια — Είδομεν διευθυνομένην προς ημάς και την των Σπετσών ναυτικήν μοίραν. Η ατμόσφαιρα ήτο συνεφής και ο πνέων άνεμος Λιβοζέφυρος (Π.Γ.) σφοδρός. Περί την δύσιν του ηλίου ηνώθημεν με την σπετσώτικην μοίραν.
- 27 Τρίτη. Το πρωί ήμεθα απέναντι της Μονεμβασίας. Εξηκολούθη ο αυτός της προτε-
ραίας άνεμος. Μετά το μεσονύκτιον επήλθε και ολίγη βροχή, και ο άνεμος κατέστη σφοδρότερος.
- 28 Τετάρτη. Αναστρέψαντος (γυρίσαντες την βόλταν) προς την Ξηράν το πρωί, περιεπλέ-
ομεν καθ' όλην την ημέραν, και την επελθούσαν νύκτα μέχρι μέσης αυτής με
ολίγα ιστία. Μετά ταύτα κατά σημάτιον του Ναυάρχου διευθύνθημεν προς το
ακρωτήριο Μάλεας πνέοντος του ιδίου ανέμου.
- 29 Πέμπτη. Ήμεθα το πρωί εις την αυτήν θέσιν, έχοντες τον αυτόν άνεμον δι' ο και ετε-
ροδρομέομεν (εβολτατσάραμεν) από της Μάλεας μέχρι Κυθήρων καθ' όλην
την ημέραν σχεδόν. Την 4^{ην} μ.μ. κατά σημάτιον του Ναυάρχου ετράπημεν δι-
ευθυνόμενοι προς τα Βοιάς, όπου και επροσορμίσθημεν την 6^{ην} ώραν.
- 30 Παρασκευή. την 10^{ην} π.μ., γενομένου σηματίου επί της Ναυαρχίδος, αφήρομεν. Η δε μοίρα
των Σπετσών έμεινεν εις τα ίδια, δια να εκπλεύση την επιούσαν. Την νύκτα
εμείναμεν με ολίγα ιστία.
- 31 Σάββατον. το πρωί, ενώ περιμέναμεν την Σπετσιώτικην μοίραν, διέβαινε πλησίον ημών
εις Γαλλικός πολεμικός μουδρόμων (γαβάρα) κατά την 10^{ην} π.μ. την οποίαν
διαταχθείς δια σηματίου του Ναυάρχου επεσκέφθη μεταβάς εις αυτήν με
την λέμβον μου, πλησιάσας εις αυτήν παρετήρησα ότι δεν επαρουσιάσθη
ουδείς ούτε να μας ίδη, ούτε να μας δώσει σχοινίον κατά την τάξιν, δια να
δέσωμεν την λέμβον, και επομένως να αναβώ επί του πλοίου εκείνου. Όθεν
αφού ηκολουθήσαμεν αυτό ερέσσοντες και ουδένα άνθρωπον ίδωμεν επ'
αυτού, επέστρεψα εις την Ναυαρχίδα, και ανήγγειλα ταύτα με απορίαν μου
εις τον Ναύαρχον. Ο μουδρόμων εκείνος διευθύνετο προς Σκιρωνοζέφυ-
ρον (Π.Μ.). Αυθημερόν μας ανήγγειλεν ο Εμμανουήλ Τομπάζης, όστις ήτο
επί του δρόμωνός του, διοικουμένου υπό του Αντωνίου Ραφαήλ, ότι επισκε-
φθείς πλοιαρίον τι ερχόμενοι εκ Κυτρίων της Λακωνίας έμαθε παρ' αυτού, ότι
την παρελθούσαν Παρασκευήν ο εχθρικός στόλος έφθασε εις Νεόκαστρον,
όπου έμελλε ο Ιμπραήμ πασάς να επιβιασθή επ' αυτού και διευθυνθή προς
καταστροφήν των δύο ναυτικών νήσων. Μετά την ειδήσιν ταύτην διέταξεν ο
Ναύαρχος του πλοίου του Μεθενίτου να διευθυνθή εις Βοιάς, και δώση την
αγγελίαν ταύτην εις τα εκεί ελλιμενισμένα πλοία των Σπετσών. Η δε ημιολία
του Γ. Νέγκα διετάχθη να διευθυνθή εις Μονεμβασίαν, και εγχειρίση εις τον
εκεί Έπαρχον επιστολήν του Ναυάρχου, δια να την πέμψη αυτός εν τω άμα δι'
επίτηδες πλοιαρίου προς το κοινόν της Ύδρας.

Νοέμβριος 1825

- 1 Κυριακή. Εξημερώθημεν απέναντι του Μεσσηνιακού κόλπου. Το δε εσπέρας περί το
νησίδιον Βενέτικον εν γαλήνη. Αυθημερόν ανεχώρησεν η ημιολία «Τερψιχό-
ρη», εις Ζάκυνθον κατά

1825.

Οκτώβριος 26. ~~Εξήμερα~~ Μονεμβασίας προς Ξηράν και τὴν τῶν Σπετσῶν ναυτικὴν μοίραν. Ἡ ατμόσφαιρα ἦτο συνεφής καὶ ὁ πνέων ἄνεμος Λιβοζέφυρος (Π.Γ.) σφοδρός. Περί τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἐνώθημεν μετὰ τὴν σπετσῶτικὴν μοίραν.

27. Τρίτη. Τὸ πρωὶ ἤμεθα ἀπέναντι τῆς Μονεμβασίας. Εξηκολούθη ὁ αὐτὸς τῆς προτε-
ραίας ἄνεμος. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπήλθε καὶ ολίγη βροχή, καὶ ὁ ἄνεμος κατέστη σφοδρότερος.

28. Τετάρτη. Αναστρέψαντος (γυρίσαντες τὴν βόλταν) πρὸς τὴν Ξηράν τὸ πρωὶ, περιεπλέ-
ομεν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν επελθούσαν νύκτα μέχρι μέσης αὐτῆς με
ολίγα ιστία. Μετὰ ταῦτα κατὰ σημάτιον τοῦ Ναυάρχου διευθύνθημεν πρὸς τὸ
ακρωτήριο Μάλεας πνέοντος τοῦ ἰδίου ανέμου.

29. Πέμπτη. Ἦμεθα τὸ πρωὶ ἐν τῇ αὐτῇ θέσιν, έχοντες τὸν αὐτὸν ἄνεμον δι' ὃ καὶ ετε-
ροδρομέομεν (εβολτατσάραμεν) ἀπὸ τῆς Μάλεας μέχρι Κυθήρων καθ' ὅλην
τὴν ἡμέραν σχεδόν. Τὴν 4^{ην} μ.μ. κατὰ σημάτιον τοῦ Ναυάρχου ετράπημεν δι-
ευθυνόμενοι πρὸς τὰ Βοιάς, ὅπου καὶ επροσορμίσθημεν τὴν 6^{ην} ὥραν.

30. Παρασκευή. Τὴν 10^{ην} π.μ., γενομένου σηματίου ἐπὶ τῆς Ναυαρχίδος, ἀφήρομεν. Ἡ δε μοίρα
τῶν Σπετσῶν ἔμεινεν εἰς τὰ ἴδια, δια νὰ ἐκπλεύσῃ τὴν ἐπιούσαν. Τὴν νύκτα
εμείναμεν με ολίγα ιστία.

31. Σάββατον. τὸ πρωὶ, ἐνῶ περιμέναμεν τὴν Σπετσιώτικην μοίραν, διέβαινε πλησίον ἡμῶν
εἰς Γαλλικὸς πολεμικὸς μουδρόμων (γαβάρα) κατὰ τὴν 10^{ην} π.μ. τὴν ὁποίαν
διαταχθείς δια σηματίου τοῦ Ναυάρχου επεσκέφθη μεταβάς εἰς αὐτὴν με
τὴν λέμβον μου, πλησιάσας εἰς αὐτὴν παρετήρησα ὅτι δὲν επαρουσιάσθη
ουδείς οὔτε νὰ μας ἴδῃ, οὔτε νὰ μας δώσῃ σχοινίον κατὰ τὴν τάξιν, δια νὰ
δέσωμεν τὴν λέμβον, καὶ επομένως νὰ αναβῶ ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐκείνου. Ὅθεν
αφὸς ἠκολουθήσαμεν αὐτὸ ερέσσοντες καὶ οὐδένα ἄνθρωπον ἰδωμεν ἐπ'
αὐτοῦ, ἐπέστρεψα εἰς τὴν Ναυαρχίδα, καὶ ἀνήγγειλα ταῦτα με ἀπορίαν μου
εἰς τὸν Ναύαρχον. Ὁ μουδρόμων ἐκεῖνος διευθύνετο πρὸς Σκιρωνοζέφυ-
ρον (Π.Μ.). Αυθημερόν μας ἀνήγγειλεν ὁ Εμμανουήλ Τομπάζης, ὅστις ἦτο
ἐπὶ τοῦ δρόμωνός του, διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Αντωνίου Ραφαήλ, ὅτι ἐπισκε-
φθείς πλοιαρίον τι ἐρχόμενοι ἐκ Κυτρίων τῆς Λακωνίας ἔμαθε παρ' αὐτοῦ, ὅτι
τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν ὁ ἐχθρικός στόλος ἐφθασε εἰς Νεόκαστρον,
ὅπου ἔμελλε ὁ Ιμπραήμ πασάς νὰ ἐπιβιασθῇ ἐπ' αὐτοῦ καὶ διευθυνθῇ πρὸς
καταστροφὴν τῶν δύο ναυτικῶν νήσων. Μετὰ τὴν εἰδήσιν ταύτην διέταξεν ὁ
Ναύαρχος τοῦ πλοίου τοῦ Μεθενίτου νὰ διευθυνθῇ εἰς Βοιάς, καὶ δώσῃ τὴν
αγγελίαν ταύτην εἰς τὰ ἐκεῖ ἐλλιμενισμένα πλοία τῶν Σπετσῶν. Ἡ δε ημιολία
τοῦ Γ. Νέγκα διετάχθη νὰ διευθυνθῇ εἰς Μονεμβασίαν, καὶ εγχειρίσῃ εἰς τὸν
ἐκεῖ Ἐπαρχον ἐπιστολὴν τοῦ Ναυάρχου, δια νὰ τὴν πέμψῃ αὐτὸς ἐν τῷ ἄμα δι'
ἐπίτηδες πλοιαρίου πρὸς τὸ κοινόν τῆς Ὑδρας.

Νοέμβριος 1. Κυριακή. Εξημερώθημεν ἀπέναντι τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου. Τὸ δε εσπέρας περὶ τὸ
νησίδιον Βενέτικον ἐν γαλήνῃ. Αὐθημερόν ἀνεχώρησεν ἡ ἡμιολία «Τερψιχό-
ρη», εἰς Ζάκυνθον κατὰ

Νοέμβριος 1825

1825
Νοέμβριος

1. Πρώτη. Πρώτη παρατήρηση του Ναυάρχου.

2. Δευτέρα. Τη 5^η ώρα π.μ. διατάχθη παρά του Ναυάρχου διευθύνθη με το πλοίο μου εις Νεόκαστρον δια να κατοπτρεύσω τον εχθρόν. Φθάσας δ' εκεί επλησίασα τοσοῦτον εις τον λιμένα, ώστε μ' εκανονοβόλησαν εκ τε του φρουρίου και της νήσου Σφακτηρίας. Εντοσοῦτω παρετήρησα καθωρμισμένα εντός του λιμένος 7 εχθρικά πλοία, μεγάλα και μικρά πλοία, και συν αυτοίς τον βάρβαρον (χωριάτικον) εκείνον γαλλικόν μουσδρόμονα, τον οποίον διετάχθη κατά την 31^{ην} του Οκτωβρίου παρά του Ναυάρχου να επισκεφθῶ και μιαν ημιολίαν. Ὅλην την προσεχὴ νύκτα περιπλέομεν με ολίγα ιστία υπό την Μεθώνην.

3. Τρίτη. Το πρωί ήμεθα υπό τας Οινούσας νήσους, όπου έφθασαν πλησίον μας και τα πλοία των Σπετσών. Μετά μεσημβρίαν είδομεν τον εχθρικόν στόλον διευθυνόμενον προς Ζέφυρον (Π) και αμέσως τον ηκολουθήσαμεν. Περί την δύσιν του ηλίου τον επλησίασαμεν και εκανονοβολήθημεν αμφοτεροι ολίγον, διότι επί πλείον εμποδιζόμεθα από τον σφοδρῶς πνέοντα Λιβονότον (Ο.Γ). Μετά ταῦτα ημείς διευθύνθημεν προς Εύρον (Σ) και την νύκτα όλην επλέομεν με ολίγα ιστία.

4. Τετάρτη. Την πρωίαν ευρέθημεν απέναντι του Ταινάρου. Ο αυτός άνεμος εξηκολούθη. Αναστρέψαμεν προς Ζέφυρον, του εχθρού μη φαινομένου. Καθ' όλην αυτήν την ημέραν είχομεν ανεμοζάλην, μέγαν κυματισμόν και ενίοτε βροχήν. Περί την δύσιν του ηλίου ο άνεμος Λιψ (Γ) εσφόδρυνε, δι' ο και εμείναμεν με ολίγα ιστία καθ' όλην την νύκτα. Ένεκα δε της σφοδρότητος του ανέμου μόνα 20 εκ των πλοίων του στόλου εμείναμεν ομού τα δε λοιπά χωρισθέντα εξ' ημών έλαβον άγνωστον εις ημάς διεύθυνσιν. Κατά την ημέραν εκείνην ο Ναύαρχός μας ύψωσε την ναυαρχικήν του σημαίαν επί του δρόμωνος των Τουμπαζών επιβάς εις αυτόν, διότι συγκρουσθέν το ιδικόν του πλοίου με το του Λεμπέση και βλαφθέν επέμφθη εις Ὑδραν προς επισκευήν.

5. Πέμπτη. είχομεν βροχή, κατά το σήμα του Ναυάρχου εισεπλεύσαμεν εις τας Βοιάς.

6. Παρασκευή. καθ' όλην την ημέραν εξηκολούθη ο αυτός της προτεραιάς άνεμος.

7. Σάββατον. Από πρωίας έφθασε πλησίον μας επιστρέψασα εκ Ζακύνθου η ημιολία «Τερψιχόρη» και μας είπεν ότι είδεν από το Κατάκλων τον εχθρικόν στόλον συνιστάμενον από 125 μικρά και μεγάλα πλοία και διευθυνόμενα προς Βορράν.

8. Κυριακή. Ὅλα τα πλοία ετοιμαζόμεθα.

9. Δευτέρα. Ουδέν αξιοσημείωτον.

10. Τρίτη. το πρωί σημάνατος του Ναυάρχου αφήρομεν άπαντα τα πλοία. Ο άνεμος ήτο Ευρόνοτος (Ο.Σ.), όστις εξηκολούθη πνέων και κατά την επελθούσαν νύκτα, περί το μέσον της οποίας εσφόδρυνε και επέφερε βροχή. Διευθυνόμεθα δε προς Ζέφυρον.

11. Τετάρτη. ευρέθημεν υπό το ακρωτήριο της Κυλλήνης (Γλαρέντσας), όπου εμείναμεν όλην την νύκτα πότε με ολίγα ιστία και πότε εν' ανακωχή (αλακάπα)

12. Πέμπτη. Εξημερώθημεν εις την αυτήν θέσιν. Ο άνεμος (Σκιρωνοβορράς) γαληνιαίος. Κατά την ημέραν ταύτην είδομεν προς το Μεσολόγγιον 35 εχθρικά πλοία. Δι' όλης της νυκτός επλέομεν με ολίγα ιστία.

- 1 Κυριακή. Συνέχεια —
- 2 Δευτέρα.
- 3 Τρίτη.
- 4 Τετάρτη.
- 5 Πέμπτη.
- 6 Παρασκευή.
- 7 Σάββατον.
- 8 Κυριακή.
- 9 Δευτέρα.
- 10 Τρίτη.
- 11 Τετάρτη.
- 12 Πέμπτη.

διαταγήν του Ναυάρχου.

την 5^{ην} ώρα π.μ. διατάχθεις παρά του Ναυάρχου διευθύνθη με το πλοίο μου εις Νεόκαστρον δια να κατοπτρεύσω τον εχθρόν. Φθάσας δ' εκεί επλησίασα τοσοῦτον εις τον λιμένα, ώστε μ' εκανονοβόλησαν εκ τε του φρουρίου και της νήσου Σφακτηρίας. Εντοσοῦτω παρετήρησα καθωρμισμένα εντός του λιμένος 7 εχθρικά πλοία, μεγάλα και μικρά πλοία, και συν αυτοίς τον βάρβαρον (χωριάτικον) εκείνον γαλλικόν μουσδρόμονα, τον οποίον διετάχθη κατά την 31^{ην} του Οκτωβρίου παρά του Ναυάρχου να επισκεφθῶ και μιαν ημιολίαν. Ὅλην την προσεχὴ νύκτα περιπλέομεν με ολίγα ιστία υπό την Μεθώνην.

Το πρωί ήμεθα υπό τας Οινούσας νήσους, όπου έφθασαν πλησίον μας και τα πλοία των Σπετσών. Μετά μεσημβρίαν είδομεν τον εχθρικόν στόλον διευθυνόμενον προς Ζέφυρον (Π) και αμέσως τον ηκολουθήσαμεν. Περί την δύσιν του ηλίου τον επλησίασαμεν και εκανονοβολήθημεν αμφοτεροι ολίγον, διότι επί πλείον εμποδιζόμεθα από τον σφοδρῶς πνέοντα Λιβονότον (Ο.Γ). Μετά ταῦτα ημείς διευθύνθημεν προς Εύρον (Σ) και την νύκτα όλην επλέομεν με ολίγα ιστία.

Την πρωίαν ευρέθημεν απέναντι του Ταινάρου. Ο αυτός άνεμος εξηκολούθη. Αναστρέψαμεν προς Ζέφυρον, του εχθρού μη φαινομένου. Καθ' όλην αυτήν την ημέραν είχομεν ανεμοζάλην, μέγαν κυματισμόν και ενίοτε βροχήν. Περί την δύσιν του ηλίου ο άνεμος Λιψ (Γ) εσφόδρυνε, δι' ο και εμείναμεν με ολίγα ιστία καθ' όλην την νύκτα. Ένεκα δε της σφοδρότητος του ανέμου μόνα 20 εκ των πλοίων του στόλου εμείναμεν ομού τα δε λοιπά χωρισθέντα εξ' ημών έλαβον άγνωστον εις ημάς διεύθυνσιν. Κατά την ημέραν εκείνην ο Ναύαρχός μας ύψωσε την ναυαρχικήν του σημαίαν επί του δρόμωνος των Τουμπαζών επιβάς εις αυτόν, διότι συγκρουσθέν το ιδικόν του πλοίου με το του Λεμπέση και βλαφθέν επέμφθη εις Ὑδραν προς επισκευήν.

είχομεν βροχή, κατά το σήμα του Ναυάρχου εισεπλεύσαμεν εις τας Βοιάς.

καθ' όλην την ημέραν εξηκολούθη ο αυτός της προτεραιάς άνεμος.

Από πρωίας έφθασε πλησίον μας επιστρέψασα εκ Ζακύνθου η ημιολία «Τερψιχόρη» και μας είπεν ότι είδεν από το Κατάκλων τον εχθρικόν στόλον συνιστάμενον από 125 μικρά και μεγάλα πλοία και διευθυνόμενα προς Βορράν.

Ὅλα τα πλοία ετοιμαζόμεθα.

Ουδέν αξιοσημείωτον.

το πρωί σημάνατος του Ναυάρχου αφήρομεν άπαντα τα πλοία. Ο άνεμος ήτο Ευρόνοτος (Ο.Σ.), όστις εξηκολούθη πνέων και κατά την επελθούσαν νύκτα, περί το μέσον της οποίας εσφόδρυνε και επέφερε βροχή. Διευθυνόμεθα δε προς Ζέφυρον.

ευρέθημεν υπό το ακρωτήριο της Κυλλήνης (Γλαρέντσας), όπου εμείναμεν όλην την νύκτα πότε με ολίγα ιστία και πότε εν' ανακωχή (αλακάπα)

Εξημερώθημεν εις την αυτήν θέσιν. Ο άνεμος (Σκιρωνοβορράς) γαληνιαίος. Κατά την ημέραν ταύτην είδομεν προς το Μεσολόγγιον 35 εχθρικά πλοία. Δι' όλης της νυκτός επλέομεν με ολίγα ιστία.

Νοέμβριος 1825

13. Νοεμβρίου 13. Παρασκευή. Ίδμεν τὸ πρῶν ὑπὸ τὸ ακρωτήριον Ἄραξον (πάπα) ταχθῆσιν ἐχθρὰ καὶ πλοία καὶ ἐπιβληθῆσιν ἐπὶ τὰ πλοία τῶν ἡμῶν. ὁ ἄνεμος ἦτο ἐκ τοῦ κόλπου γαλιναίου. Τὴν 6^{ην} ὥραν π.μ. συναντήθημεν με αὐτὰ ὄντα εἰς τὸ προσήνεμον ἡμῶν καὶ ἠρχίσμεν ἀμοιβαίον κανονοβολισμόν, τὸν ὁποῖον ἐπαύσαμεν μετ' ὀλίγον ἔνεκα τῆς γαλήνης, καὶ τὸν ἐπανάλαβμεν τὴν 8^{ην} μ.μ. ἀλλὰ καὶ πάλιν ἠναγκάσθημεν ἀπὸ τὴν αὐτὴν αἰτίαν νὰ τὸν παύσωμεν.

14. Σάββατον. Ἐξημερώθημεν παρά τας Ἐχινάδας νήσους, ἔχοντες τὸν ἐχθρὸν προσήνεμον τὸν Ἄραξον. Ἐβρεχε. Ἡμεῖς δὲ διαδρομέοντες ἐπλησιάσαμεν αὐτοὺς τὴν 3^{ην} μ.μ. ἠρχίσμεν τὸν κανονοβολισμόν ἀμφότερα τὰ μέρη. Ἐν τούτοις ἡμεῖς ἐσπεύδομεν νὰ λάβωμεν τὸ προσήνεμον. Μετὰ δὲ ὄντων μάχην ἐφώρμησε ὁ Μανώλης Μπούτης με τὸ πυρπολικόν του κατὰ τινος ἐχθρικοῦ δρόμονος, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐχθρικοὶ σφαῖραι τοῦ ἐρρίψαν καὶ τοὺς δύο δόλονας (γάμπιας) ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ του, διασώσας ὅμως τὸ πυρπολικόν καὶ ἀπεσύρθη πρὸς τὸ μέρος ἡμῶν, ἀφοῦ εἶδε πρότερον τὸν ἐχθρικὸν δρόμονα νὰ ἐξέλθῃ τῆς θέσεως τοῦ πολέμου. Μετὰ ταῦτα ὤρμησε με τὸ πυρπολικόν του ὁ Αντώνιος Θ. Βώκου καθ' ἑνὸς μονοκρότου (φεργάδος) ἐχθρικοῦ, ἀλλ' ἀπέτυχε καὶ οὗτος, ἐμπρησθέντος τοῦ πυρπολικοῦ ἐκ τῶν καυστικῶν σφαιρῶν καὶ ἄλλων ὑλῶν, ὡς τὸ μονόκροτον ἐρρίψε κατ' αὐτοῦ ραγδαίως. Τέλος πάντων περὶ τὴν δὲσιν τοῦ ἡλίου, ἰδὼν ὁ ἐχθρὸς ὅτι ἡμεῖς ἐλάβομεν τὸ προσήνεμον αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐνύκτωνε ἐτράπη εἰς φυγὴν. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ ἐχθρὸς εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἀτμόπλοιον καὶ τινὰ πυρπολικά πλοία. Καθ' ὅλην τὴν ἐπιελεύσαν νύκτα περιεπλέομεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος με ὀλίγα ιστία. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην καθίσαν πρὸς μικρὸν τὸ πλοῖον τοῦ Ζάκα εἰς ρηχὰ ὕδατα, ἐξεκαθίσθη ἔπειτα.

15. Κυριακή. Ἡμεθα τὸ πρῶν ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου. Τὸ πλοῖον τοῦ Θ. Γκιώνη ἀνεχώρησεν εἰς Ὑδραν, διότι ἠσθένησεν ὁ ἴδιος πλοίαρχος. Γενομένης παρατηρήσεως κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὅτι ἐπίτινος νησιδίου πλησίον τῆς ξηρᾶς παρά τὸ ακρωτήριον Ὑρμινα (Γλαρέντσαν) ἦσαν καταφυγούσαι ἀπὸ φόβου τοῦ ἐχθροῦ οἰκογένειαι τινές, διέταξεν ὁ Ναύαρχος τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Μπελεμπίνη νὰ παραλάβῃ καὶ μεταφέρῃ αὐτὸς εἰς Κάλαμον. Αὐθημερὸν ἐπληροφορήθημεν μετὰ λύπης ὅτι οἱ πολιορκούμενοι ἐν Μεσολογγίῳ στεροῦνται ἄρτου, καὶ ὅτι ὁ Κιουταχὴς εἶχε πλησιάσει ὑπὸ τὰ τείχη. Πρὸς δε τούτοις ὅτι ὁ ἱμνησθεὶς πασὰς μετὰ τοῦ ναυαρχοῦτος Τοπάλ πασὰ ἦσαν εἰς Πάτρας. Ὁ ἐχθρικός στόλος ἐφαίνετο πρὸς τὸ ακρωτήριον Ἄραξον καὶ τοῦ προσήνεμον ἡμῶν. Ὁ καιρὸς ἦτο ἄστατος καὶ βροχερός. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα περιεφερόμεθα με ὀλίγα ιστία.

16. Δευτέρα. Ὁ ἐχθρὸς πρῶθεν ἐφαίνετο εἰς τὴν χθρῆσιν θέσιν του, ἡμῶν ὄντων παρά τας Ἐχινάδας. Ὁ Ναύαρχος καὶ οἱ πλοίαρχοι ἡμῶν γινώσκοντες ὅτι ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Στ. Ράπτου ὑπῆρχεν ἄλευρος ἀπεφάσιον καὶ τὸ ἠγόρασαν συνεγκόντες ἕκαστος ἀνά γραμμάρια 100 ἐπὶ σκοπῷ νὰ τὸ εἰσάξωσιν εἰς τὸ Μεσολόγγιον ἅμα ἠθέλε ἐπιλεχθῆ κατάλληλον πρὸς τούτο μέσον. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα περιεπλέομεν μ' ὀλίγα ιστία.

13
14
15
16

Νοεμβρίου 17. Τρίτη. Το πρωί ευρέθημεν όλα τα ελληνικά πλοία ένθεν κακειθεν εσκορπισμένα παρά τας Εχινάδας. Τούτο παρατηρήσας ο εχθρός, και ωφελούμενος από βοηθητικόν άνεμον επήρχετο καθ' ημών. Αφού επλησίασεν εις ημάς ήρξατο εκατέρωθεν ο κανονοβολισμός, και διήρκεσεν επί 4ας ώρας. Περί την δύσιν του ηλίου, πνεύσαντος του Βορρά, και ευρεθέντες εις το υπερήνεμον του εχθρού ωρμήσαμεν κατ' αυτού, και τότε ηναγκάσθη να τραπή εις φυγήν. ημείς δε διευθυνόμεθα κατόπιν του. Μετά το μεσονύκτιον εμείναμεν εις γαλήνην. Όθεν εις μάτην απεκδεχόμεθα ολίγον άνεμον, δια να ριφθώμεν κατ' αυτού.

18. Τετάρτη. Εξημερώθημεν παρά τα ερημόνησα, και μετά μεσημβρίαν ήμεθα υπό τας Στροφάδας (Σκρόφας), ο δε εχθρικός ήτο εις το προσήνεμον ημών, δι' ο και ήλθεν εναντίον ημών κατά την 5^{ην} ώραν μ.μ. προσεγγίσαντες δε τούτου, ήρξατο αμφοτέρωθεν αμοιβαίος κανονοβολισμός, όστις έπαυσε κατά την δύσιν του ηλίου, ότε ο εχθρός ετράπη εις φυγήν. Την 10^{ην} μ.μ. είδομεν πυρπολούμενον το του Δημαμά πυρπολικόν, το οποίον, ως εμάθομεν την πρωίαν της επιούσης, εκάη εξ' ανοησίας των πυρπολιστών. Την νύκτα έβρεχε, και εμείναμεν με ολίγα ιστία.

19. Πέμπτη. Μας κατέλαβεν η ημέρα παρά την Ιθάκην. Ήτο γαλήνη και η ατμόσφαιρα συννεφής. Μετά μεσημβρίαν επνευσε σφοδρός Λιβόνοτος (Ο.Γ) και μετά ταύτα επήλθε βροχή. Περί τη δύσιν του ηλίου ήμεθα πλησίον της Κεφαλληνίας. Καθ' όλην την νύκτα εμείναμεν με ολίγα ιστία εν ανακωχή (αλά κάπα)

20. Παρασκευή. Το πρωί σημάναντος του Ναυάρχου, διευθύνθημεν προς τας Στροφάδας, όπου εκάστου πλοίου η λέμβος έλαβεν άλευρον εκ του αγορασθέντος από τον Ράπτην, δια να το μεταφέρει εις Μεσολόγγιον. Όθεν και ανεχώρησαν αύται. Ο καιρός ήτο βροχερός και ο εχθρικός στόλος εις το προσήνεμον ημών περί την δύσιν του ηλίου ήμεθα υπό τας Στροφάδας. Την 9^{ην} ώραν περιεπλόεμεν με ολίγα ιστία, ότε επέπεσεν εις το πλοίον μου το του Ν. Βώκου έθραυσε το δοράτιον του αρτέμονός μου (το μαστούνι του φλόκου). Καθ' όλην την νύκτα εμείναμεν με ολίγα ιστία. Την 4^{ην} ώραν της πρωίας επέστρεψαν αι λέμβοι ημών από το Μεσολόγγιον.

21. Σάββατον. Την πρωίαν ήμεθα υπό τα νησιδια του Δραγαμέστου. Την 3^{ην} π.μ. ο εχθρός έχων ούριον άνεμον επήρχετο καθ' ημών, προπλεόντων των πυρπολικών του. Επειδή δε τα ημέτερα πλοία δεν ήσαν ηνωμένα όλα, ενόμισε ότι φοβούμενοι ημείς τα πυρπολικά του ηθέλαμεν απομακρυνθή από εκείνα τα μέρη ή ότι ήθελε μας βλάψει. Εις την προσέγγισίν του ήρξατο αμοιβαίος πυροβολισμός αμφοτέρωθεν. Δια το στενόχωρον της θέσεως εν η εναυμαχούμεν τινά των ημετέρων πλοίων διέβησαν ανάμεσον των νησιδίων, δια ν' αντιπαταχθώσι ευστοχώτερον κατά του εχθρού. Ούτος εις την περίστασιν ταύτην διευθύνετο εν των πυρπολικών του κατά του τριστήλου (τρικατάρτου) πλοίου του Λαζάρου Λαλεχού, όστις επιτηδείως το απέφυγε. Πάραυτα αι λέμβοι των πλοίων μας ώρμησαν κατά του

Νοεμβριος 1825

17 Τρίτη. Το πρωί ευρέθημεν όλα τα ελληνικά πλοία ένθεν κακειθεν εσκορπισμένα παρά τας Εχινάδας. Τούτο παρατηρήσας ο εχθρός, και ωφελούμενος από βοηθητικόν άνεμον επήρχετο καθ' ημών. Αφού επλησίασεν εις ημάς ήρξατο εκατέρωθεν ο κανονοβολισμός, και διήρκεσεν επί 4ας ώρας. Περί την δύσιν του ηλίου, πνεύσαντος του Βορρά, και ευρεθέντες εις το υπερήνεμον του εχθρού ωρμήσαμεν κατ' αυτού, και τότε ηναγκάσθη να τραπή εις φυγήν. ημείς δε διευθυνόμεθα κατόπιν του. Μετά το μεσονύκτιον εμείναμεν εις γαλήνην. Όθεν εις μάτην απεκδεχόμεθα ολίγον άνεμον, δια να ριφθώμεν κατ' αυτού.

18 Τετάρτη. Εξημερώθημεν παρά τα ερημόνησα, και μετά μεσημβρίαν ήμεθα υπό τας Στροφάδας (Σκρόφας), ο δε εχθρικός ήτο εις το προσήνεμον ημών, δι' ο και ήλθεν εναντίον ημών κατά την 5^{ην} ώραν μ.μ. προσεγγίσαντες δε τούτου, ήρξατο αμφοτέρωθεν αμοιβαίος κανονοβολισμός, όστις έπαυσε κατά την δύσιν του ηλίου, ότε ο εχθρός ετράπη εις φυγήν. Την 10^{ην} μ.μ. είδομεν πυρπολούμενον το του Δημαμά πυρπολικόν, το οποίον, ως εμάθομεν την πρωίαν της επιούσης, εκάη εξ' ανοησίας των πυρπολιστών. Την νύκτα έβρεχε, και εμείναμεν με ολίγα ιστία.

19 Πέμπτη. Μας κατέλαβεν η ημέρα παρά την Ιθάκην. Ήτο γαλήνη και η ατμόσφαιρα συννεφής. Μετά μεσημβρίαν επνευσε σφοδρός Λιβόνοτος (Ο.Γ) και μετά ταύτα επήλθε βροχή. Περί τη δύσιν του ηλίου ήμεθα πλησίον της Κεφαλληνίας. Καθ' όλην την νύκτα εμείναμεν με ολίγα ιστία εν ανακωχή (αλά κάπα)

20 Παρασκευή. Το πρωί σημάναντος του Ναυάρχου, διευθύνθημεν προς τας Στροφάδας, όπου εκάστου πλοίου η λέμβος έλαβεν άλευρον εκ του αγορασθέντος από τον Ράπτην, δια να το μεταφέρει εις Μεσολόγγιον. Όθεν και ανεχώρησαν αύται. Ο καιρός ήτο βροχερός και ο εχθρικός στόλος εις το προσήνεμον ημών περί την δύσιν του ηλίου ήμεθα υπό τας Στροφάδας. Την 9^{ην} ώραν περιεπλόεμεν με ολίγα ιστία, ότε επέπεσεν εις το πλοίον μου το του Ν. Βώκου έθραυσε το δοράτιον του αρτέμονός μου (το μαστούνι του φλόκου). Καθ' όλην την νύκτα εμείναμεν με ολίγα ιστία. Την 4^{ην} ώραν της πρωίας επέστρεψαν αι λέμβοι ημών από το Μεσολόγγιον.

21 Σάββατον. Την πρωίαν ήμεθα υπό τα νησιδια του Δραγαμέστου. Την 3^{ην} π.μ. ο εχθρός έχων ούριον άνεμον επήρχετο καθ' ημών, προπλεόντων των πυρπολικών του. Επειδή δε τα ημέτερα πλοία δεν ήσαν ηνωμένα όλα, ενόμισε ότι φοβούμενοι ημείς τα πυρπολικά του ηθέλαμεν απομακρυνθή από εκείνα τα μέρη ή ότι ήθελε μας βλάψει. Εις την προσέγγισίν του ήρξατο αμοιβαίος πυροβολισμός αμφοτέρωθεν. Δια το στενόχωρον της θέσεως εν η εναυμαχούμεν τινά των ημετέρων πλοίων διέβησαν ανάμεσον των νησιδίων, δια ν' αντιπαταχθώσι ευστοχώτερον κατά του εχθρού. Ούτος εις την περίστασιν ταύτην διευθύνετο εν των πυρπολικών του κατά του τριστήλου (τρικατάρτου) πλοίου του Λαζάρου Λαλεχού, όστις επιτηδείως το απέφυγε. Πάραυτα αι λέμβοι των πλοίων μας ώρμησαν κατά του

1825.

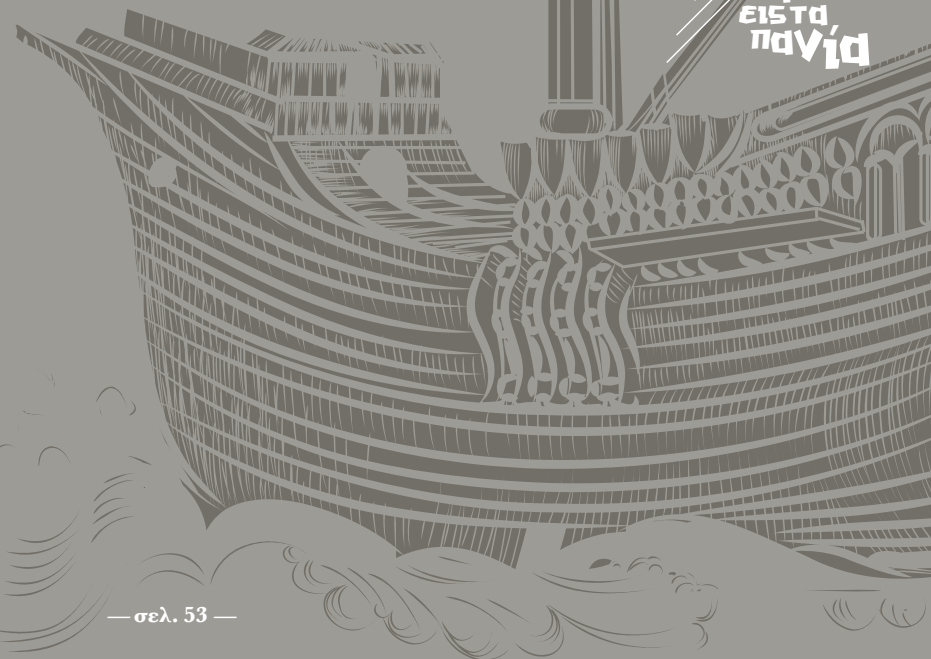
Νοέμβρι 21. και ταύτας ιδόντες οι επ' αυτώ πυρπολισταί κατήλθον εις την λέμβον των και έφυγον έντρομοι. Οι δε ημέτεροι ναύται βαλόντες πυρ έκαψαν το πυρπολικόν εκπεσόν επί του ακρωτηρίου νησιδίου τινός. Την 5^{ην} μ.μ. ο εχθρός ιδών την αποτυχίαν του ετράπη εις φυγήν, και ημείς τον ηκολουθήσαμεν κανονοβολούντες έως εις τας Στροφάδας, όπου η κατηραμένη γαλήνη μας εμπόδισε να τον καταδιώξωμεν περαιτέρω. Την νύκτα περιεπλόμεν μ' ολίγα ιστία.

22. Κυριακή. Μετά μεσημβρίαν έκαστος πλοίων απέστειλε κατά διαταγήν του Ναυάρχου την λέμβον του εις Πεταλά, δια να παραλάβη και φέρη εις τας Στροφάδας σίτον και δίπυρον (παξημάδι), όπουθεν ήθελον τους μεταφέρει εις Μεσολόγγιον δια μονόμυλων τινές εκ του της φρουράς αυτού. Επεκράτη γαλήνη. Τα πλοία μας ήσαν προ ημερών στερημένα τροφίμων. αλλ' από της ημέρας ταύτης ήρξαντο να στερώνται και άρτου. Όλην την νύκτα περιεπλόμεν μ' ολίγα ιστία. Την αυτήν ημέραν ανεχώρησεν εις Ύδρας το πλοίον του Λαζάρου Πινότση μεταφέρον τους κατά την χθεσινήν ναυμαχίαν πληγωθέντας ναύτας και εαυτών πληγωθέντα εις τον μηρόν. Κατά δυστυχίαν ποτέ δεν ευρέθη εις τον στόλον μας Ιατροχειρούργος. Οι πληγωμένοι έως να μετενεχθώσιν εις Ύδραν υπέφερον πολύ ή απέθνησκον.

23. Δευτέρα. Το πρωί ημείς μεν ήμεθα υπό τα νησιδια, ο δε εχθρός επέπλεεν εις το προσήνεμον ημών. Εις το αυτό μέρος εμείναμεν με ολίγα ιστία καθ' όλην την ημέρα αυτήν και επελθούσαν νύκτα. Αυθημερόν ενεχώρησεν εις Ύδραν με το πλοίον του ο Λάζαρος Λαλεχός ένεκα της ελλείψεως άρτου, την οποίαν είχαν σχεδόν όλα τα πλοία ημών.

24. Τρίτη. Ήμεθα πάλιν εις την χθεσινήν θέσιν. Ελπίζοντας να φανή κανέν πλοίον στελλόμενον εξ' Ύδρας με τροφάς, διευθύνθημεν κατά σημάτιον του Ναυάρχου προς Νότον εις απάντησίν του, αλλ' εις μάτην.

25. Τετάρτη. Εξημερώθημεν υπό το Ακρωτήριον της Κυλλήνης (Γλαρέντσας). Προσκληθείς δια σηματίου του Ναυάρχου μετέβην εις το πλοίον του, και αφού συνδιελέχθημεν αμφοτέροι περί της καταστάσεως του Μεσολογγίου και του στόλου μας, με είπε να μεταβύ εις Ζάκυνθον, δια να παραστήσω εις τους εκεί ομογενείς την δεινήν του τε Μεσολογγίου και του στόλου θέσιν, και να τους προτρέψω να εισαγάγωσιν εις το φρούριον εκείνο δι' οποιονδήποτε δυναθώσι τρόπον τροφάς δι' ολίγας ημέρας, ώσπου να επιστρέψωμεν ημείς εξ' Ύδρας, όπου ημείς αναγκαζόμεθα εκ της ελλείψεως τροφών να διευθυνθώμεν ακουσίως. Επί της ναυαρχίδος παρευρεθέντες τότε και οι πλοίαρχοι Μανώλης Τομπάζης και Αντ. Κριεζής ηθέλησαν να με συνοδεύσωσιν εις Ζάκυνθον δια να ανταμώ[ση] τον εκείσε διατρίβοντα συγγενή των και συμπολίτην ημών κ. Σταμάτην Βουδούρην όθεν επέβησαν επί του πλοίου μου. Φθάσαντες λοιπόν υπό την Κυλλήνην εμβήκαμεν εις την λέμβον μου, και μετά τριών ωρών πλούν εφθάσαμεν εις το Υγειονομείον της

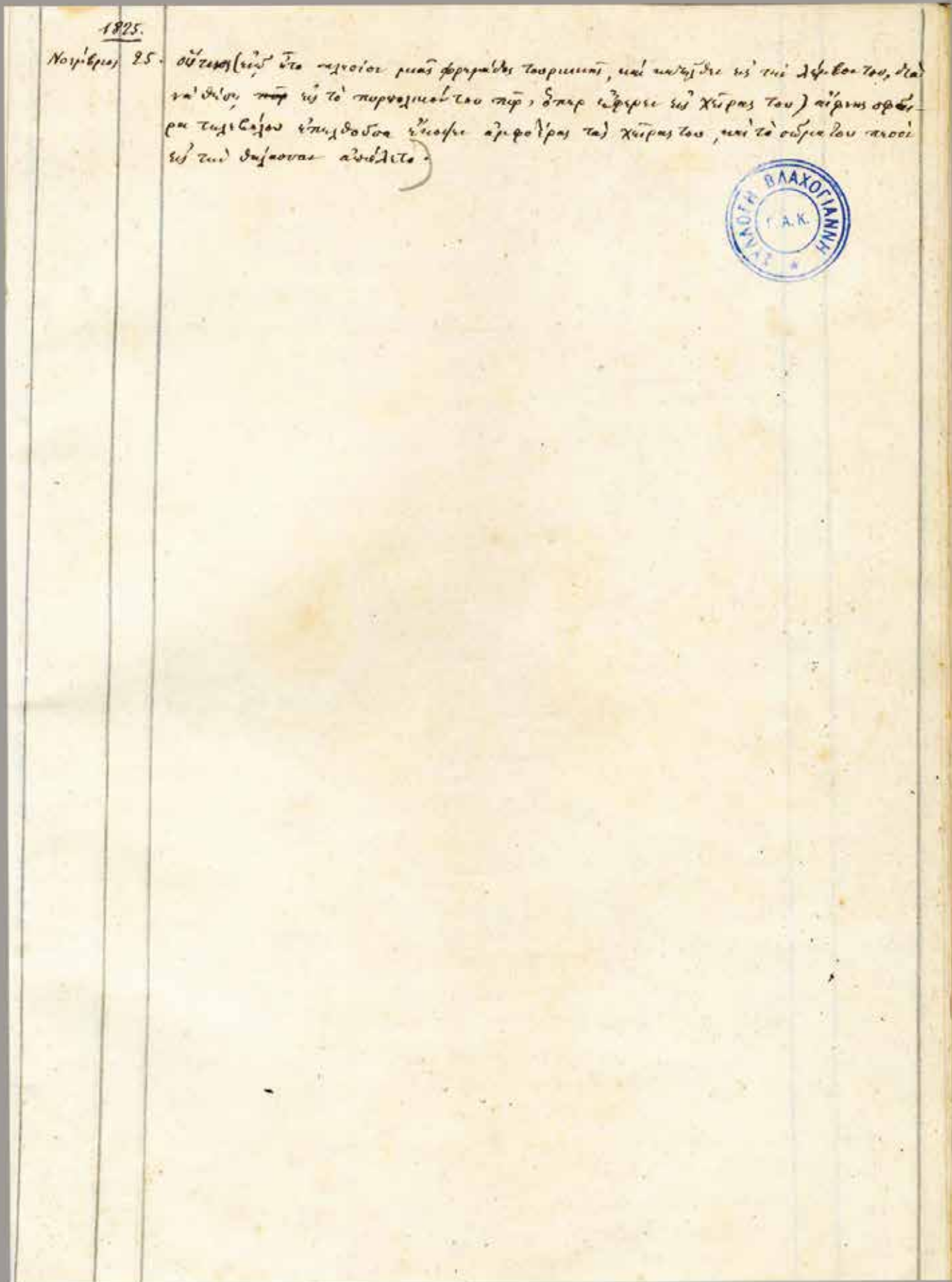

σελ. 53

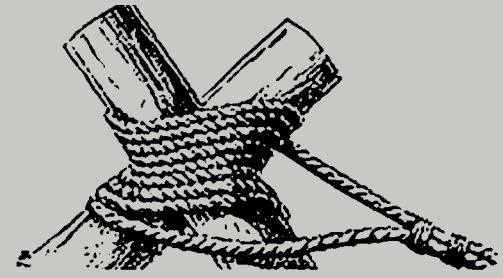
Νοέμβριος 1825

- 21 Σάββατον. **Συνέχεια** — και ταύτας ιδόντες οι επ' αυτώ πυρπολισταί κατήλθον εις την λέμβον των και έφυγον έντρομοι. Οι δε ημέτεροι ναύται βαλόντες πυρ έκαψαν το πυρπολικόν εκπεσόν επί του ακρωτηρίου νησιδίου τινός. Την 5^{ην} μ.μ. ο εχθρός ιδών την αποτυχίαν του ετράπη εις φυγήν, και ημείς τον ηκολουθήσαμεν κανονοβολούντες έως εις τας Στροφάδας, όπου η κατηραμένη γαλήνη μας εμπόδισε να τον καταδιώξωμεν περαιτέρω. Την νύκτα περιεπλόμεν μ' ολίγα ιστία.
- 22 Κυριακή. μετά μεσημβρίαν έκαστος πλοίων απέστειλε κατά διαταγήν του Ναυάρχου την λέμβον του εις Πεταλά, δια να παραλάβη και φέρη εις τας Στροφάδας σίτον και δίπυρον (παξημάδι), όπουθεν ήθελον τους μεταφέρει εις Μεσολόγγιον δια μονόμυλων τινές εκ του της φρουράς αυτού. Επεκράτη γαλήνη. Τα πλοία μας ήσαν προ ημερών στερημένα τροφίμων. αλλ' από της ημέρας ταύτης ήρξαντο να στερώνται και άρτου. Όλην την νύκτα περιεπλόμεν μ' ολίγα ιστία. Την αυτήν ημέραν ανεχώρησεν εις Ύδρας το πλοίον του Λαζάρου Πινότση μεταφέρον τους κατά την χθεσινήν ναυμαχίαν πληγωθέντας ναύτας και εαυτών πληγωθέντα εις τον μηρόν. Κατά δυστυχίαν ποτέ δεν ευρέθη εις τον στόλον μας Ιατροχειρούργος. Οι πληγωμένοι έως να μετενεχθώσιν εις Ύδραν υπέφερον πολύ ή απέθνησκον.
- 23 Δευτέρα. Το πρωί ημείς μεν ήμεθα υπό τα νησιδια, ο δε εχθρός επέπλεεν εις το προσήνεμον ημών. Εις το αυτό μέρος εμείναμεν με ολίγα ιστία καθ' όλην την ημέρα αυτήν και επελθούσαν νύκτα. Αυθημερόν ενεχώρησεν εις Ύδραν με το πλοίον του ο Λάζαρος Λαλεχός ένεκα της ελλείψεως άρτου, την οποίαν είχαν σχεδόν όλα τα πλοία ημών.
- 24 Τρίτη. Ήμεθα πάλιν εις την χθεσινήν θέσιν. Ελπίζοντας να φανή κανέν πλοίον στελλόμενον εξ' Ύδρας με τροφάς, διευθύνθημεν κατά σημάτιον του Ναυάρχου προς Νότον εις απάντησίν του, αλλ' εις μάτην.
- 25 Τετάρτη. Εξημερώθημεν υπό το Ακρωτήριον της Κυλλήνης (Γλαρέντσας). Προσκληθείς δια σηματίου του Ναυάρχου μετέβην εις το πλοίον του, και αφού συνδιελέχθημεν αμφοτέροι περί της καταστάσεως του Μεσολογγίου και του στόλου μας, με είπε να μεταβύ εις Ζάκυνθον, δια να παραστήσω εις τους εκεί ομογενείς την δεινήν του τε Μεσολογγίου και του στόλου θέσιν, και να τους προτρέψω να εισαγάγωσιν εις το φρούριον εκείνο δι' οποιονδήποτε δυναθώσι τρόπον τροφάς δι' ολίγας ημέρας, ώσπου να επιστρέψωμεν ημείς εξ' Ύδρας, όπου ημείς αναγκαζόμεθα εκ της ελλείψεως τροφών να διευθυνθώμεν ακουσίως. Επί της ναυαρχίδος παρευρεθέντες τότε και οι πλοίαρχοι Μανώλης Τομπάζης και Αντ. Κριεζής ηθέλησαν να με συνοδεύσωσιν εις Ζάκυνθον δια να ανταμώ[ση] τον εκείσε διατρίβοντα συγγενή των και συμπολίτην ημών κ. Σταμάτην Βουδούρην όθεν επέβησαν επί του πλοίου μου. Φθάσαντες λοιπόν υπό την Κυλλήνην εμβήκαμεν εις την λέμβον μου, και μετά τριών ωρών πλούν εφθάσαμεν εις το Υγειονομείον της

1825.
Νοέμβριος 25. ούτινος (ενώ ήτο πλησίον μιάς φρεγάδος τουρκικής, και κατήλθεν εις την λέμβον του, δια να θέση εις το πυρπολικόν του πυρ, όπερ έφερε εις χείρας του) αίφνης σφαίρα τηλεβόλου επελθούσα έκοψεν αμφοτέρας τα χείρας του, και το σώμα του πεσόν εις την θάλασσαν απώλετο.)

—σελ. 56—

Νοέμβριος 1825

25 Τετάρτη.

Συνέχεια — ούτινος (ενώ ήτο πλησίον μιάς φρεγάδος τουρκικής, και κατήλθεν εις την λέμβον του, δια να θέση εις το πυρπολικόν του πυρ, όπερ έφερε εις χείρας του) αίφνης σφαίρα τηλεβόλου επελθούσα έκοψεν αμφοτέρας τα χείρας του, και το σώμα του πεσόν εις την θάλασσαν απώλετο.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΣΑΧΙΝΗ - ΑΝΑΦΟΡΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΝΤΙΝΑ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Προϊσταμένη Γ.Α.Κ.
Αρχείο-Μουσείο Ύδρας

Το ημερολόγιο του 1827 που αφορά τη δράση του πολεμικού πλοίου «Μιλτιάδης» του Υδραίου ναυμάχου Γεωργίου Σαχίνη, σώζεται στην πρωτότυπη μορφή του και είναι καταχωρισμένο στον ατομικό φάκελο Α38, στο Αρχείο της Κοινότητας Ύδρας.

Το περιεχόμενό του συμπληρώνει και ολοκληρώνει το κύριο σώμα του ημερολογίου του πλοίου «Μιλτιάδης» του οποίου το μεν τμήμα περιγραφής για τα πρώτα έτη της Επανάστασης 1821-1823, σύμφωνα με μαρτυρία του Γ. Σαχίνη, έχει οριστικώς απολεσθεί, το δε τμήμα περιγραφής των υπολοίπων ετών, σύμφωνα πάντοτε με μαρτυρία του ιδίου, κατατέθηκε στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σύμφωνα με τον Αντώνιο Λιγνό αντίγραφο επίσης του ημερολογίου του «Μιλτιάδη» ανευρέθηκε τυχαία στην εν Ύδρα Ι. Μονή της Αγίας Ευπραξίας. Αργότερα ο Μιχαήλ Γούδας (συγγενής της οικογενείας Σαχίνη) κατέθεσε μέρος του αρχείου Σαχίνη στο Αρχείο-Μουσείο της Ύδρας μεταξύ των τεκμηρίων του οποίου υπήρχε και το παρόν (συμπληρωματικό) ημερολόγιο των εκστρατειών 1827 γραμμένο ιδιοχειρώς από τον Γ. Σαχίνη. Ο ίδιος ο ναυμάχος μάλιστα αναφέρει χαρακτηριστικά ότι «τα εκτεθέντα γεγονότα γράφτηκαν εσπευσμένως και περιληπτικώς παρ'εμού εις τας στιγμάς των ναυμαχιών και των λοιπών συμβάντων, τα οποία αφορώσι δι'απλήν μόνον ενθύμησιν και όχι επί σκοπώ να χρησιμεύσωσι ως ιστορικών τι δοκίμιον, το οποίον και ευκαιρίαν και ικανότητα απήτει, οποία εγώ δεν είχον...»

Το ημερολόγιο των εκστρατειών 1827 αποτελείται από δύο τετράδια, που έχουν διαστάσεις 31x22 εκατοστά. Και στα δύο υπάρχουν και διάφορες άλλες σημειώσεις.

Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο τετράδιο περιέχει τα γεγονότα από τον Απρίλιο (από 15 έως 30 Απριλίου) έως τον Μάιο (από 1 έως 5 Μαΐου) του 1827 και καλύπτει πέντε φύλλα. Στους δύο αυτούς μήνες το πλοίο «Μιλτιάδης» συμμετέχει, υπό τις οδηγίες του Στολάρχου λόρδου Κόχραν (*Thomas Cochrane*), στον αποκλεισμό του Ερετριακού και Μαλιακού κόλπου μαζί με άλλα ελληνικά πολεμικά πλοία, όπως το βρίκι «Άρης» του Κ.Α. Κριεζή, την κορβέτα «Θεμιστοκλής» του Κ.Α.Ραφαλία και την γολέττα «Η Παναγία της Ύδρας» του Λάζαρου Νέγκα. Χαρακτηριστική είναι και η αναφορά του ημερολογίου στα γεγονότα της 23ης Απριλίου 1827 και την περιγραφή του θανάτου του Γεωργίου Καρραϊσκάκη στη μάχη του Φαλήρου, αλλά και την μετέπειτα ήττα των Ελλήνων από τον εχθρό και το θάνατο σπουδαίων στρατηγών, όπως του Λάμπρου Βέικου, του Καλέργη, του Νοταρόπουλου.

Το δεύτερο τετράδιο περιγράφει τις εκστρατείες του Αυγούστου, Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου 1827 και καλύπτει 11 φύλλα. Στο μήνα Αύγουστο (από 25 έως 31 Αυγούστου), περιγράφεται, μεταξύ άλλων γεγονότων, το ατύχημα και ο θάνατος του ανιψιού του Βοναπάρτη στη φρεγάτα «Ελλάς» και η μεταφορά της σορού σε μοναστήρι των Σπετσών, ενώ στην τελετή παραβρέθηκε και ο ναύαρχος Ανδρέας Μιαούλης, ο οποίος μάλιστα ανέλαβε, κατόπιν αυτού, τη διεύθυνση του ελληνικού στόλου, ύστερα από εντολή του Στολάρχου Κόχραν. Ο μήνας Σεπτέμβριος (από 1 έως 27 Σεπτεμβρίου) καλύπτει πολεμικές επιχειρήσεις, με κυριότερη αυτή του Βασιλαδίου και του Νεοκάστρου με τη συνδρομή των τριών συμμαχικών δυνάμεων, ενώ γίνεται αναφορά και στο πρόσωπο του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος αναμενόταν να φτάσει με τον ρωσικό στόλο προς ενίσχυση του αγώνα.

Ο μήνας Οκτώβριος (από 3- 27 Οκτωβρίου) περιλαμβάνει τα γεγονότα που σχετίζονται με την οργάνωση και προετοιμασία της κατά της Κρήτης εκστρατείας. Μέσα από τις σελίδες του ημερολογίου πληροφορούμαστε ότι τα ελληνικά πλοία, υπό τις οδηγίες των ναυάρχων Μιαούλη, Κριεζή και Παναγιώτα, ήταν διορισμένα να μεταβούν στη Νάξο, όπου θα συγκεντρώνονταν οι Κρήτες από όλα τα νησιά των Κυκλάδων, προκειμένου να ετοιμασθούν για την εκστρατεία της Κρήτης. Το πλοίο «Μιλτιάδης» έφτασε μέχρι τη χερσόνησο της Γραμβούσας, όπου θα ανέμενε να συγκεντρωθούν εκεί οι Κρήτες από το Ναύπλιο και τα νησιά του Αιγαίου πελάγους, αλλά λόγω της αργοπορίας τους και της έλλειψης τροφών, ο Μιαούλης διατάζει το πλοίο να μεταβεί στον Πόρο.

Είναι το σημείο όπου και τελειώνει η αφήγηση του ημερολογίου.

Σημαντική είναι, επίσης, και η αναφορά στην ευχαριστήριο τελετή που έγινε στη Σύρο για την πυρπόληση του τουρκικού στόλου στο Νεόκαστρο από τους στόλους των ευρωπαϊκών δυνάμεων. Τέλος, αξιοσημείωτη είναι και η αναφορά στην εκστρατεία της Χίου με την ενεργό συμμετοχή του λόρδου Κόχραν, ο οποίος αναχώρησε από τη Σύρο με την φρεγάτα «Ελλάς» στις 18 Οκτωβρίου.

Η ΜΕ ΡΟ ΛΟ ΓΙ Ο

των κατά θάλασσαν εκστρατειών
του εκ της νήσου Ύδρας
πλοιάρχου Γεωργίου Σαχίνη
επί του βρικίου "Μιλτιάδης"
1827

Τα ημερολόγια του πλοίου «Μιλτιάδης» ανακαλύφθηκαν στη γυναικεία μονή της Αγίας Ευπραξίας στη Ύδρα, και αποτελούν τόμο εσταχωμένο μήκους 49 εκατοστόμετρων και πλάτους 38 (Λιγνός, 1949). Οι μοναχές, οι οποίες ήταν κόρες σημαντικών υδραϊκών οικογενειών της επανάστασης, τα συγκέντρωσαν εκεί μαζί με άλλα έγγραφα και χρησιμοποιούνταν ως papier de toilette(!). Παρ' όλα αυτά, τα ημερολόγια δεν είχαν πληγεί. Δεν φέρουν το γραφικό χαρακτήρα του Σαχίνη και θεωρήθηκε ότι είχαν γραφεί από το γραμματέα του πλοίου, ως είθιστο.

Ο Μιχαήλ Γούδας, συγγενής από την πλευρά της συζύγου του με την οικογένεια Σαχίνη, μία βδομάδα πριν το θάνατό του, αποστέλλει δέσμη εγγράφων, σε ένα από τα οποία ο Σαχίνης ιδιοχειρώς δηλώνει ότι τα ημερολόγια των ετών 1821-1823 χάθηκαν και εκείνα των επόμενων ετών τα κατέθεσε στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου.

Σε αυτή τη δέσμη των εγγράφων υπήρχαν και τα ημερολόγια του έτους 1827, τα οποία αποτελούν τμήμα του ημερολογίου του πλοίου «Μιλτιάδης» του Γεωργίου Σαχίνη και είναι γραμμένα ιδιοχειρώς από τον ίδιο (Λιγνός, 1949) σε δύο τετράδια διαστάσεων 31x22 εκ. και βρίσκονται καταχωρισμένα στον ατομικό φάκελο του Γεωργίου Σαχίνη (Α38), στο Αρχείο της Κοινότητας Ύδρας.

Το πρώτο τετράδιο περιγράφει την εκστρατεία του Απριλίου 1827 και καλύπτει 5 φύλλα. Το δεύτερο τετράδιο περιγράφει τις εκστρατείες του Αυγούστου, Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου 1827 και καλύπτει 11 φύλλα. Και στα δύο τετράδια υπάρχουν και διάφορες άλλες σημειώσεις. Σύμφωνα με το Λιγνό τα δύο αυτά τετράδια είναι πρωτότυπα, ενώ ο τόμος που βρέθηκε στη μονή της Αγίας Ευπραξίας είναι αντίγραφο.

Ημερολόγιον 1^ο ετησίον του 1827 Μιλτιάδης - Διοικητής Πύργου 1^ο 11
1^ο Σαπφίον - 13^ο Απριλίου 1827

101

15^η Αρχισε ο μισθός και ναυτών
17^η Εμισθώσαμε από Πόρον, διευθυνόμενοι προς τόν Στολάρχον λόρδ. Κόχραν, εύρισκόμενοι εις Πειραιά. Όλην την νύκτα Γαλήνην.
18^η Προς τὸ μεσημέρι ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Φαληρέα, ὅπου ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Στολάρχου διαταγὴν ἐμπεριέχουσαν τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Ἀρκτώου Πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου καὶ Βόλου καὶ εἰς τὰς 8 ὥρας ἐβάλλημεν εἰς τὰ πανία ὁ ἄνεμος δυνατὸς καὶ ἐναντίος. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἔγινε σφοδρότερος ὥστε ἐδέσαμεν ἓνα χέρι τριτζαρόλια καὶ λοξοδρομοῦντες διὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου ἐξημερώθημεν μεταξὺ Κέας καὶ Μάκρης.
19^η Περὶ τὰς 8 ὥρας ἀπεράσαντες σοβράνο(;) τῆς Τζέας εἰς τὰς 10 μία κορβέττα Γαλλικὴ συνακολουθοῦσα ὀπισθὲν μας, ὕψωσε τὴν σημαίαν της, τὸ ὅποιον ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς ἀμέσως ὄλην τὴν νύκτα γαλήνην.
20^η Τὸ πρωὶ μετὸ τὸ νὰ εὐρέθημεν πλησίον τῆς Σύρας καὶ μετὸ τὸ νὰ εἶχομεν ἀνάγκην ἀπὸ μερικὰ σχοινία καὶ ἐνταυτῶ νὰ πληροφορηθῶμεν καμμίαν εἰδησιν, ἐβγήκα ἔξω μετὴν βάρκα, ὅπου διέτριψα περίπου τὴν μίαν ὥραν καταγινόμενος εἰς τὴν πρόβλεψιν τῶν σχοινίων καὶ ἀμέσως διευθύνθημεν διὰ τὸ διορισθὲν μέρος· προτοῦ δὲ ἀναχωρήσωμεν ἐγράψαμε ἐκ Σύρας τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὸν Στολάρχην: «(...) ἐναντίος ἄνεμος μετ' ἐβίασε καὶ πλησιάζω τὴν Νήσον Σύραν διὰ τὸ μάθω τί νεώτερον οὐσιώδες. Ἐξῆλθον αὐτοῦ δὲ ὀλίγας (...) ἔμαθον δὲ ὅτι ὁ Βυζαντινὸς Στόλος συνήχθη ὅλος εἰς τὰ (...). Τοῦτο (...) νὰ ἀναγγέλλω διὰ τοῦ παρόντος, περιμένων καὶ τὴν ἐπιτάχυσιν τῶν ἀκολουθησάντων εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτο καὶ τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας· μένω δὲ μετ' ὅλον τὸ ἀνήκον σέβας· τῆ 20ῃ Ἀπριλίου 1827 ἔξω τῆς Σύρας ἐκ τοῦ πλοίου Μιλτιάδης»³. Ὅλην τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεκράτησεν αὔρα λεπτή, καὶ τὸ ἔσπερας ἐφθάσαμεν μεταξὺ Ἄνδρου καὶ Τήνου, ὅπου ἄρχισε νὰ πνήθῃ ὁ ἄνεμος Συρόκος-μέτριος· μετὰ μίαν ὥραν ἔπαυσε καὶ ἡ νύξ διέβη μετ' ἡσυχίαν.
21^η Εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἡμέρας⁴ ἔπνευσεν ὁ ἄνεμος Μ.Τ., ὁ ὅποιος ἐπειδὴ ἦτον ἐναντίος ἐλοξοδρομήσαμεν ὑπὲρ τὰς τρεῖς ὥρας. Εἰς τὰς 4 ἐβιάσθημεν διὰ τοῦ σφοδροῦ τοῦ ἀνέμου καὶ ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανία καὶ εἰς τὰς 6 ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν δρόμον ἀπαντήσαμεν κορβέτταν Ἀγγλικήν, ἡ ὁποία ὑψώσασα τὴν σημαίαν της, ὑψώσαμε πάραυτα καὶ ἡμεῖς ὁμοίως· περὶ τὴν 7ην ὁ καιρὸς ἐπρομήνυε τρικυμίαν, ὅθεν ὀπισθοδρομήσαμεν διὰ τὸ σφοδρότερον τοῦ ἀνέμου καὶ περὶ τὰς 11 ἐλιμενίσθημεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἄνδρου-Γαβρίου· ὄλην τὴν νύκτα ἐξηκολουθοῦσεν ὁ ἴδιος σφοδρὸς ἄνεμος.

—σελ. 1—

Ἡμερολόγιον Γεωργίου Σαχίνη¹
Ἡμερολόγιον τοῦ ἑλληνικοῦ πλοίου Μιλτιάδης.
Διοικουμένον παρὰ τοῦ Γ. Σαχίνη. 15 Ἀπριλίου 1827.
1ο Τετραδίο² (α/α: 101)

Ἀ π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 7

- Παρασκευή 15. Αρχισε ὁ μισθὸς τῶν Ναυτῶν.
- Κυριακὴ 17. Ἐμισεύσαμεν ἀπὸ Πόρον, διευθυνόμενοι πρὸς τὸν Στολάρχον λόρδ. Κόχραν, εύρισκόμενοι εἰς Πειραιά. Ὅλην τὴν νύκτα Γαλήνην.
- Δευτέρα 18. Πρὸς τὸ μεσημέρι ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Φαληρέα, ὅπου ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Στολάρχου διαταγὴν ἐμπεριέχουσαν τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Ἀρκτώου Πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου καὶ Βόλου καὶ εἰς τὰς 8 ὥρας ἐβάλλημεν εἰς τὰ πανία ὁ ἄνεμος δυνατὸς καὶ ἐναντίος. Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἔγινε σφοδρότερος ὥστε ἐδέσαμεν ἓνα χέρι τριτζαρόλια καὶ λοξοδρομοῦντες διὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου ἐξημερώθημεν μεταξὺ Κέας καὶ Μάκρης.
- Τρίτη 19. Περὶ τὰς 8 ὥρας ἀπεράσαντες σοβράνο(;) τῆς Τζέας· εἰς τὰς 10 μία κορβέττα Γαλλικὴ συνακολουθοῦσα ὀπισθὲν μας, ὕψωσε τὴν σημαίαν της, τὸ ὅποιον ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς ἀμέσως ὄλην τὴν νύκτα γαλήνην.
- Τετάρτη 20. Τὸ πρωὶ μετὸ τὸ νὰ εὐρέθημεν πλησίον τῆς Σύρας καὶ μετὸ τὸ νὰ εἶχομεν ἀνάγκην ἀπὸ μερικὰ σχοινία καὶ ἐνταυτῶ νὰ πληροφορηθῶμεν καμμίαν εἰδησιν, ἐβγήκα ἔξω μετὴν βάρκα, ὅπου διέτριψα περίπου τὴν μίαν ὥραν καταγινόμενος εἰς τὴν πρόβλεψιν τῶν σχοινίων καὶ ἀμέσως διευθύνθημεν διὰ τὸ διορισθὲν μέρος· προτοῦ δὲ ἀναχωρήσωμεν ἐγράψαμε ἐκ Σύρας τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὸν Στολάρχην: «(...) ἐναντίος ἄνεμος μετ' ἐβίασε καὶ πλησιάζω τὴν Νήσον Σύραν διὰ τὸ μάθω τί νεώτερον οὐσιώδες. Ἐξῆλθον αὐτοῦ δὲ ὀλίγας (...) ἔμαθον δὲ ὅτι ὁ Βυζαντινὸς Στόλος συνήχθη ὅλος εἰς τὰ (...). Τοῦτο (...) νὰ ἀναγγέλλω διὰ τοῦ παρόντος, περιμένων καὶ τὴν ἐπιτάχυσιν τῶν ἀκολουθησάντων εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτο καὶ τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας· μένω δὲ μετ' ὅλον τὸ ἀνήκον σέβας· τῆ 20ῃ Ἀπριλίου 1827 ἔξω τῆς Σύρας ἐκ τοῦ πλοίου Μιλτιάδης»³. Ὅλην τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεκράτησεν αὔρα λεπτή, καὶ τὸ ἔσπερας ἐφθάσαμεν μεταξὺ Ἄνδρου καὶ Τήνου, ὅπου ἄρχισε νὰ πνήθῃ ὁ ἄνεμος Συρόκος-μέτριος· μετὰ μίαν ὥραν ἔπαυσε καὶ ἡ νύξ διέβη μετ' ἡσυχίαν.
- Πέμπτη 21. Εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἡμέρας⁴ ἔπνευσεν ὁ ἄνεμος Μ.Τ., ὁ ὅποιος ἐπειδὴ ἦτον ἐναντίος ἐλοξοδρομήσαμεν ὑπὲρ τὰς τρεῖς ὥρας. Εἰς τὰς 4 ἐβιάσθημεν διὰ τοῦ σφοδροῦ τοῦ ἀνέμου καὶ ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανία καὶ εἰς τὰς 6 ἀκολουθοῦντες τὸν αὐτὸν δρόμον ἀπαντήσαμεν κορβέτταν Ἀγγλικήν, ἡ ὁποία ὑψώσασα τὴν σημαίαν της, ὑψώσαμε πάραυτα καὶ ἡμεῖς ὁμοίως· περὶ τὴν 7ην ὁ καιρὸς ἐπρομήνυε τρικυμίαν, ὅθεν ὀπισθοδρομήσαμεν διὰ τὸ σφοδρότερον τοῦ ἀνέμου καὶ περὶ τὰς 11 ἐλιμενίσθημεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἄνδρου-Γαβρίου· ὄλην τὴν νύκτα ἐξηκολουθοῦσεν ὁ ἴδιος σφοδρὸς ἄνεμος.

1 Η παρούσα μεταγραφή βασίστηκε αφενός στα δύο πρωτότυπα κατάστιχα του ημερολογίου, αλλά και στην πρώτη μεταγραφή του Α. Λιγνού: Λιγνός, Α. (1949). Ημερολόγια του πολεμικού πλοίου «Μιλτιάδης». Του ΕΞ Ὑδρας Πλοιάρχου Γεωργίου Σαχίνη 1824-1827. Ιστορική Υπηρεσία Β.Ν.
2 Σύμφωνα με τον Α. Λιγνό, περιέχει τις εκστρατείες από τον Απρίλιο του 1827 έως το Μάιο του 1827.
3 Στον Λιγνό δεν περιλαμβάνεται το απόσπασμα.
4 Σύμφωνα με το Λιγνό (1949: 93), ο Σαχίνης εδῶ εννοεί την 7 π.μ.

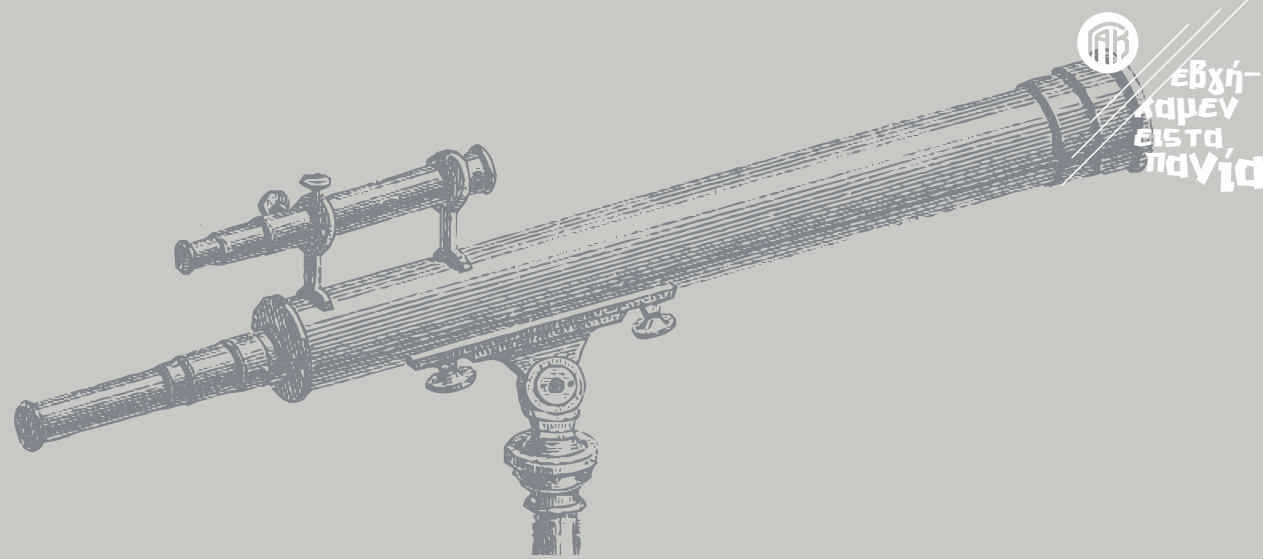
Παρασκευή 22. Περὶ τῆς 7 ὥρας ἔφθασε εἰς τὸν ἴδιον λιμένα Γαλλικὴ Κορβέττα ὀνομαζομένη La [...], καὶ διοικουμένη παρὰ τοῦ Hamelin· περὶ δὲ τὴν 8 ἔστειλε τὴν βάρκαν του μετὰ ἓνα ὀφικιάλιον πρὸς ἐπίσκεψιν ὁ διοικητὴς τοῦ πλοίου Μιλτιάδ. Γ. Σαχίνης. Ἔως ἑσπέρας ὁ ἄνεμος ἐπεκράτη σφοδρὸς καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπαραλλάκτως.

Σάββατο 23. Κατὰ τὴν <...> ὥραν τῆς ἡμέρας ἀφοῦ ὁ ἄνεμος ἐμετρίασεν ὀλίγον ἐπάραντες τὴν ἄγκυραν, ἀνοίξαμεν τὰ πανιά καὶ ἐξακολουθήσαμεν τοῦ πλοίου μας μετὰ λοξοδρομίας διὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου· περὶ τὴν 6 ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Cavo d' Oro ὅπου ἀπαντήσαμεν εἰς τὸ ὑπάνεμον πλοῖον ῥωσικὸν ἐμπορικὸν ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας καὶ ἀμέσως ὑψωσε καὶ αὐτὸ ὁμοίως· μέχρις ἑσπέρας ἐξακολουθοῦσαμεν τὰς αὐτὰς λοξοδρομίας, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος ἐγένετο γαληνιαῖος· παρομοίως διήρκεσε καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 24. Περὶ τὴν πρώτῃν ὥραν ἐφθάσαμεν λοξοδρομοῦντες πρὸς τὴν δυτικονότιον πλευρὰν τῆς νήσου Σκύρου καθ' ἣν ἔγινε νηνεμία ἄκρα· περὶ τὴν 3 ἤρχισε πάλιν νὰ πνέῃ ὁ ἴδιος ἄνεμος μετρίως καὶ περὶ τὴν 4 ἐπεσκέφθημεν δύο γολέττας, τὴν μὲν ὑπάνεμοι τὴν δὲ ὑπεράνεμοι ὑπὸ Ἑλληνικὴν ἐμπορικὴν σημαίαν, ἐρχόμενας ἀπὸ Σκύρον μετὰ φορτίον ξυλικὴ καὶ διευθυνομένης διὰ Τήνων· περὶ τὴν 5 ἔγινε πάλιν γαλήνη· περὶ δὲ τὴν 9 ἐπνευσεν ὁ ἄνεμος Γ.Τ. γαληνιαῖος, καὶ τὸ ἑσπέρας ἐφθάσαμεν ἀντίκρου τῆς Κύμης, ὅπου κατασκοπεύσαντες καὶ μὴ εὐρόντες μηδὲν ἐπροχωρήσαμεν· μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ ἄνεμος ἔπαυσε καὶ ἡ νύξ ὅλην ἀπέρασε μετὰ Γαλήνην.

Δευτέρα 25. Μέχρι 7 ἐπεκράτησε νηνεμία ἄκρα· περὶ τὴν 8 ἐπνευσε ὁ ἄνεμος Γ. καὶ διευθύνθημεν πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Βόλου· περὶ δὲ τὴν 11 ἀπαντήσαμεν μίαν γολέτταν ἑλληνικὴν ἐμπορικὴν ἢ ὅποια ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς, ἀφοῦ ὑψώσαμε ἡμεῖς πρότερον· καὶ τὸ ἑσπέρας ἐφθάσαμεν ἀπέναντι τῆς Σκοπέλου καὶ Σκιάθου· μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἀπαντήσαμεν ὑπάνεμον τὰ ἐπὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ Ἑρετριακοῦ καὶ Μαλιακοῦ κόλπου πολεμικὰ ἑλληνικὰ πλοῖα - τὸ βρίκιον Ἄρην διοικουμένην παρὰ τοῦ Κ.Α. Κριεζῆ, τὴν Θεμιστοκλῆν διοικουμένην παρὰ τοῦ Κ.Α. Ραφαλῆ καὶ τὴν γολέτταν Παναγιά τῆς Ὑδρας παρὰ τοῦ Κ.Α. Νέγκα· ὅλην δὲ τὴν νύκτα διὰ τὸ Γαληνιαῖον τοῦ ἀνέμου ἐστάθημεν ἐπὶ τοῦ ἀνέμου (alla cara).

Τρίτη 26. Ἄμα μετὰ τὴν Ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἔγινε νηνεμία (...)· περὶ τὴν 6 ἐπνευσε γαληνιαῖος ὁ ἄνεμος Μ. καὶ ἔως ἑσπέρας περιεπλεύσαμεν μετὰ τῶν λοιπῶν τριῶν πολεμικῶν πλοίων περὶ τὴν Σκόπελον καὶ Σκιάθον. Περὶ τὴν 1 ὥραν τῆς νυκτὸς τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν, ἡμεῖς δὲ ἐξακολουθήσαμεν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς νὰ περιπλέωμεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

—σελ. 2—

Ἀ π ρ ί λ ι ο ς 1827

- Παρασκευή 22. Περὶ τὴν 7 ὥρας ἔφθασε εἰς τὸν ἴδιον λιμένα Γαλλικὴ Κορβέττα ὀνομαζομένη La [...], καὶ διοικουμένη παρὰ τοῦ Hamelin· περὶ δὲ τὴν 8 ἔστειλε τὴν βάρκαν του μετὰ ἓνα ὀφικιάλιον πρὸς ἐπίσκεψιν ὁ διοικητὴς τοῦ πλοίου Μιλτιάδ. Γ. Σαχίνης. Ἔως ἑσπέρας ὁ ἄνεμος ἐπεκράτη σφοδρὸς καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπαραλλάκτως.
- Σάββατο 23. Κατὰ τὴν <...> ὥραν τῆς ἡμέρας ἀφοῦ ὁ ἄνεμος ἐμετρίασεν ὀλίγον ἐπάραντες τὴν ἄγκυραν, ἀνοίξαμεν τὰ πανιά καὶ ἐξακολουθήσαμεν τοῦ πλοίου μας μετὰ λοξοδρομίας διὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου· περὶ τὴν 6 ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Cavo d' Oro ὅπου ἀπαντήσαμεν εἰς τὸ ὑπάνεμον πλοῖον ῥωσικὸν ἐμπορικὸν ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας καὶ ἀμέσως ὑψωσε καὶ αὐτὸ ὁμοίως· μέχρις ἑσπέρας ἐξακολουθοῦσαμεν τὰς αὐτὰς λοξοδρομίας, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος ἐγένετο γαληνιαῖος· παρομοίως διήρκεσε καὶ ὅλην τὴν νύκτα.
- Κυριακὴ 24. Περὶ τὴν πρώτῃν ὥραν ἐφθάσαμεν λοξοδρομοῦντες πρὸς τὴν δυτικονότιον πλευρὰν τῆς νήσου Σκύρου καθ' ἣν ἔγινε νηνεμία ἄκρα· περὶ τὴν 3 ἤρχισε πάλιν νὰ πνέῃ ὁ ἴδιος ἄνεμος μετρίως καὶ περὶ τὴν 4 ἐπεσκέφθημεν δύο γολέττας, τὴν μὲν ὑπάνεμοι τὴν δὲ ὑπεράνεμοι ὑπὸ Ἑλληνικὴν ἐμπορικὴν σημαίαν, ἐρχόμενας ἀπὸ Σκύρον μετὰ φορτίον ξυλικὴ καὶ διευθυνομένης διὰ Τήνων· περὶ τὴν 5 ἔγινε πάλιν γαλήνη· περὶ δὲ τὴν 9 ἐπνευσεν ὁ ἄνεμος Γ.Τ. γαληνιαῖος, καὶ τὸ ἑσπέρας ἐφθάσαμεν ἀντίκρου τῆς Κύμης, ὅπου κατασκοπεύσαντες καὶ μὴ εὐρόντες μηδὲν ἐπροχωρήσαμεν· μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ ἄνεμος ἔπαυσε καὶ ἡ νύξ ὅλην ἀπέρασε μετὰ Γαλήνην.
- Δευτέρα 25. Μέχρι 7 ἐπεκράτησε νηνεμία ἄκρα· περὶ τὴν 8 ἐπνευσε ὁ ἄνεμος Γ. καὶ διευθύνθημεν πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Βόλου· περὶ δὲ τὴν 11 ἀπαντήσαμεν μίαν γολέτταν ἑλληνικὴν ἐμπορικὴν ἢ ὅποια ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς, ἀφοῦ ὑψώσαμε ἡμεῖς πρότερον· καὶ τὸ ἑσπέρας ἐφθάσαμεν ἀπέναντι τῆς Σκοπέλου καὶ Σκιάθου· μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἀπαντήσαμεν ὑπάνεμον τὰ ἐπὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ Ἑρετριακοῦ καὶ Μαλιακοῦ κόλπου πολεμικὰ ἑλληνικὰ πλοῖα - τὸ βρίκιον Ἄρην διοικουμένην παρὰ τοῦ Κ.Α. Κριεζῆ, τὴν Θεμιστοκλῆν διοικουμένην παρὰ τοῦ Κ.Α. Ραφαλῆ καὶ τὴν γολέτταν Παναγιά τῆς Ὑδρας παρὰ τοῦ Κ.Α. Νέγκα· ὅλην δὲ τὴν νύκτα διὰ τὸ Γαληνιαῖον τοῦ ἀνέμου ἐστάθημεν ἐπὶ τοῦ ἀνέμου (alla cara).
- Τρίτη 26. Ἄμα μετὰ τὴν Ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἔγινε νηνεμία (...)· περὶ τὴν 6 ἐπνευσε γαληνιαῖος ὁ ἄνεμος Μ. καὶ ἔως ἑσπέρας περιεπλεύσαμεν μετὰ τῶν λοιπῶν τριῶν πολεμικῶν πλοίων περὶ τὴν Σκόπελον καὶ Σκιάθον. Περὶ τὴν 1 ὥραν τῆς νυκτὸς τὰ πολεμικὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν, ἡμεῖς δὲ ἐξακολουθήσαμεν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς νὰ περιπλέωμεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος.

Παρασκευή 27. Από πρωίας ο άνεμος Τ. ήρησεν ήσυχος και κατ' όλίγον [...] εις νημείαν μέ-
χρι της 8· περιεπλεύσαμεν κατά την Σκόπελον και Σκιάθον δια τα περι του
πλοίου αναγκαίας έλλείψεις· και περι την 9 έπροχωρήσαμεν με γαληνιαίον
άνεμον διευθυνόμενοι προς τον κόλπον του Βόλου· παρομοίως εξακολουθή-
σαμεν έως έσπέρας· όλην δε την νύκτα έπεκράτησε γαλήνη.

Πέμπτη 28. Περι την αύγην έπνευσε πάλιν ο άνεμος Μ.Τ. μετρίως, ότε περιεπλεύσαμεν
μέχρι την 6 λοξοδρομούντες εντός του κόλπου· κατά την 7 έφθάσαμεν πλη-
σίον των Τρικέρων δια να κατασκοπεύσωμεν τον λιμένα, όπου ίδομεν γολέ-
ταν πολεμικήν έχθρικην ίσταμένην πλαγίως υπό τα κανονοστάσια προς την
ξηράν· μετ' όλίγον άνεχωρήσαμεν πάλι με όλίγα πανιά περιπλέοντες έως
έσπέρας μέσα εις τον κόλπον δια τον σκοπόν μας· παρομοίως εξακολουθή-
σαμεν καθ' όλην την νύκτα.

Παρασκευή 29. Όλην την ήμέραν περιεπλεύσαμεν ενδον του κόλπου επί του άποκλεισμού
έως έσπέρας, ότε άπαντήσαντες υπεράνεμον δυο πλοίαρια με πολλούς επι-
βάτας· έκαλέσαμεν με δύο κανοβολισμούς, άλλ' έφυγον χωρίς να ύπακού-
σουν· Όλην την νύκτα έπλεύσαμεν όμοίως με γαληνιαίον άνεμον.

Σάββατο 30. Άμα μετά την αύγην διευθύνημεν δια την νήσον Σκόπελον με άνεμον γαλη-
νιαίον και περι την 6 εύρέθημεν άπέναντι της Σκιάθου· περι την 8 εύθύσησεν
ο άνεμος Μ.Τ. και την έσπεραν έφθάσαμεν έξω της Σκοπέλου, όπου έξήλθε
ο διοικητής του [...] δια να μάθη τί περι του έχθρικού στόλου και την αύτην
ώραν διηύθυνε μέσω των Σκοπελιτών έπιστολήν προς τον Στόλαρχον Κ. συ-
στημένην εις το ύγειονομειον της Σύρας. Μετά την δύσιν του ήλιου ο άνε-
μος έπαυσε όλοτελώς και ή γαλήνη διήρκεσε μέχρι την 5 της νυκτός· περι
την 6 έπαυσε πάλιν ο άνεμος Μ.Τ. και λοξοδρομούντες περιεπλεύσαμεν έως
της 9 επί το ίδιον μέρος.

Κυριακή 1. Από την αύγην έπλεύσαμεν παρά τη νήσω Σκιάθω λοξοδρομούντες δια το
έναντίον του άνέμου. Περι την πρώτην <...> ώραν της ήμέρας ο άνεμος έγινε
δυνατώτερος και προ την 2 έδέσαμεν δυο τάξεις τροντζαρόλια· κατά την
3 έφθάσαμεν προς την δυτικονότιον πλευράν της Σκοπέλου, όπου έχρο-
νοτρηθήσαμεν λοξοδρομούντες υπέρ τας 2 ώρας δια πρόβλεψιν νερού· την
6 ο άνεμος έγαληνίασεν και την 7 έγινε τελεία γαλήνη, ήτις διήρκεσε έως
έσπέρας. Περι την 1 της νυκτός άνεχωρήσαμεν εκ της νήσου Σκοπέλου ειδο-
ποιηθέντες έξ έπιστολής των Σκοπελιτών, ότι ο έχθρικός στόλος διέβη δια
του Cavo d' Oro ότι διευθύνημεν την αύτην ώραν υπό πριμηγιαίον άνεμον Μ.
[...] όλην την νύκτα έπεκράτησεν ο ίδιος άνεμος.

Δευτέρα 2. Προ της Ανατολής του ήλιου έφθάσαμεν έξω της Σκύρου υπό τον ίδιον επι-
κρατούνη άνεμον· περι την 5 διέβημεν το άκρωτήριο Cavo d' Oro όπου δι'
όλίγας στιγμάς ο άνεμος έγαληνίασε. Την 8 ώραν άπαντήσαμεν υπεράνεμον
μίαν κορβέταν Γαλλικήν· Έξ ής ειδοποιήθημεν τον κατά την Μεσημβρίαν διά-
πλου του έχθρικού στόλου. Δια να πληροφορηθώμεν καλύτερον, διευθύ-
νημεν προς την νήσον Σύραν όπου ήλπίζαμεν να εύρωμεν και νέας διαταγάς
έως έσπέρας έπροχωρήσαμεν με τον ίδιον γαληνιαίον άνεμον προς το δυτι-
κόν μέρος της νήσου Άνδρου· Όλην την νύκτα διήρκεσε γαλήνη.

Α π ρ ί λ ι ο ς 1 8 2 7

- Τετάρτη 27. Από πρωίας ο άνεμος Τ. ήρησεν ήσυχος και κατ' όλίγον [...] εις νημείαν μέ-
χρι της 8· περιεπλεύσαμεν κατά την Σκόπελον και Σκιάθον δια τα περι του
πλοίου αναγκαίας έλλείψεις· και περι την 9 έπροχωρήσαμεν με γαληνιαίον
άνεμον διευθυνόμενοι προς τον κόλπον του Βόλου· παρομοίως εξακολουθή-
σαμεν έως έσπέρας· όλην δε την νύκτα έπεκράτησε γαλήνη.
- Πέμπτη 28. Περι την αύγην έπνευσε πάλιν ο άνεμος Μ.Τ. μετρίως, ότε περιεπλεύσαμεν
μέχρι την 6 λοξοδρομούντες εντός του κόλπου· κατά την 7 έφθάσαμεν πλη-
σίον των Τρικέρων δια να κατασκοπεύσωμεν τον λιμένα, όπου ίδομεν γολέ-
ταν πολεμικήν έχθρικην ίσταμένην πλαγίως υπό τα κανονοστάσια προς την
ξηράν· μετ' όλίγον άνεχωρήσαμεν πάλι με όλίγα πανιά περιπλέοντες έως
έσπέρας μέσα εις τον κόλπον δια τον σκοπόν μας· παρομοίως εξακολουθή-
σαμεν καθ' όλην την νύκτα.
- Παρασκευή 29. Όλην την ήμέραν περιεπλεύσαμεν ενδον του κόλπου επί του άποκλεισμού
έως έσπέρας, ότε άπαντήσαντες υπεράνεμον δυο πλοίαρια με πολλούς επι-
βάτας· έκαλέσαμεν με δύο κανοβολισμούς, άλλ' έφυγον χωρίς να ύπακού-
σουν· Όλην την νύκτα έπλεύσαμεν όμοίως με γαληνιαίον άνεμον.
- Σάββατο 30. Άμα μετά την αύγην διευθύνημεν δια την νήσον Σκόπελον με άνεμον γαλη-
νιαίον και περι την 6 εύρέθημεν άπέναντι της Σκιάθου· περι την 8 εύθύσησεν
ο άνεμος Μ.Τ. και την έσπεραν έφθάσαμεν έξω της Σκοπέλου, όπου έξήλθε
ο διοικητής του [...] δια να μάθη τί περι του έχθρικού στόλου και την αύτην
ώραν διηύθυνε μέσω των Σκοπελιτών έπιστολήν προς τον Στόλαρχον Κ. συ-
στημένην εις το ύγειονομειον της Σύρας. Μετά την δύσιν του ήλιου ο άνε-
μος έπαυσε όλοτελώς και ή γαλήνη διήρκεσε μέχρι την 5 της νυκτός· περι
την 6 έπαυσε πάλιν ο άνεμος Μ.Τ. και λοξοδρομούντες περιεπλεύσαμεν έως
της 9 επί το ίδιον μέρος.

Μ α ί ο ς 1 8 2 7

- Κυριακή 1. Από την αύγην έπλεύσαμεν παρά τη νήσω Σκιάθω λοξοδρομούντες δια το
έναντίον του άνέμου. Περι την πρώτην <...> ώραν της ήμέρας ο άνεμος έγινε
δυνατώτερος και προ την 2 έδέσαμεν δυο τάξεις τροντζαρόλια· κατά την
3 έφθάσαμεν προς την δυτικονότιον πλευράν της Σκοπέλου, όπου έχρο-
νοτρηθήσαμεν λοξοδρομούντες υπέρ τας 2 ώρας δια πρόβλεψιν νερού· την
6 ο άνεμος έγαληνίασεν και την 7 έγινε τελεία γαλήνη, ήτις διήρκεσε έως
έσπέρας. Περι την 1 της νυκτός άνεχωρήσαμεν εκ της νήσου Σκοπέλου ειδο-
ποιηθέντες έξ έπιστολής των Σκοπελιτών, ότι ο έχθρικός στόλος διέβη δια
του Cavo d' Oro ότι διευθύνημεν την αύτην ώραν υπό πριμηγιαίον άνεμον Μ.
[...] όλην την νύκτα έπεκράτησεν ο ίδιος άνεμος.
- Δευτέρα 2. Προ της Ανατολής του ήλιου έφθάσαμεν έξω της Σκύρου υπό τον ίδιον επι-
κρατούνη άνεμον· περι την 5 διέβημεν το άκρωτήριο Cavo d' Oro όπου δι'
όλίγας στιγμάς ο άνεμος έγαληνίασε. Την 8 ώραν άπαντήσαμεν υπεράνεμον
μίαν κορβέταν Γαλλικήν· Έξ ής ειδοποιήθημεν τον κατά την Μεσημβρίαν διά-
πλου του έχθρικού στόλου. Δια να πληροφορηθώμεν καλύτερον, διευθύ-
νημεν προς την νήσον Σύραν όπου ήλπίζαμεν να εύρωμεν και νέας διαταγάς
έως έσπέρας έπροχωρήσαμεν με τον ίδιον γαληνιαίον άνεμον προς το δυτι-
κόν μέρος της νήσου Άνδρου· Όλην την νύκτα διήρκεσε γαλήνη.

1. Τρίτη 3. Με το υπόσκιον φέγγος της αύγης εφθάσαμεν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν της Νή-
σου Γυάρου (Γιούρα) ὅπου ἐμείναμεν μέχρι τῆς 9 - ἐκ τῆς τελείας νημείας·
περὶ τὴν 10 - προσπνέων ἄνεμος Γ. διαρκέσας ὑπὲρ τὴν ἡμίσειαν ὥραν μᾶς
ᾤθησε πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Νήσου Σύρας, ὅπου ἐστάθημεν ἕως ἑσπέρας
διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν πάλιν νημείαν· περὶ δὲ τὴν 2 τῆς νυκτός⁵ ἀνέπνευσεν
ὁ ἄνεμος Μ. ὁ ὁποῖος μετὰ στιγμάς ἔπαυσεν· ἄλλ' [...] διαδοχικὰς αὔρας μᾶς
ἔφερον κατὰ τὴν 5 τῆς νυκτὸς ἀπέναντι τοῦ λιμένος Σύρας ὅπου ἐστάθη-
μεν alla cara ὅλην τὴν νύκτα.
περὶ τὰς 7 τῆς νυκτὸς ἐξῆλθεν ὁ Διοικητὴς [...] διὰ νὰ πληροφορηθῆ περὶ
τῶν ἐν Ἀθήναις διατρεξάντων. Καὶ περὶ τὰς 8 ἐπέστρεψεν. Ἐμαθεν ὅτι κατὰ
τὴν εἰκοστὴν τρίτην ἐν σῶμα Κρητῶν κινήθη χωρὶς τινὸς διαταγῆς ἐναντί-
ον τῶν ἐχθρῶν καὶ διακινδυνεύοντος, ἔτρεξεν ὁ στρατηγὸς Καραϊσκάκης
εἰς βοήθειαν των καὶ μετὰ πεισματώδη μάχην ἐφονεύθη ὁ γενναῖος οὗτος
στρατηγὸς πληγωθεὶς ὑπὸ τῆς Γαστέρας· μετακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Γολέττα
τοῦ στολάρχου μετὰ 10 ὥρας ἐξέφυγεν. Ἀπεβίβασθησαν μετέπειτα ἐκ τῶν
ἡμετέρων 4 χιλιάδες ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν τοῦ στρ. Τζαβέλλα νὰ τοποθετη-
θοῦν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ νὰ ἐφορμήσουν
κατ' αὐτῶν ἅμα ἤθελεν δοθῆ τὸ σημεῖον τῆς μάχης· ἵπποκόμος δὲ τις τοῦ
στρατηγοῦ φυγῶν ἀμέσως εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ἐχθροῦ εἰδοποίησε τὸν
Ἀρχηγὸν ἐγκαίρως ὅστις καὶ παρασκευάσας τὸν στρατὸν του πέμψας καὶ
ἰκανὴν δύναμιν στρατιωτῶν πρὸς τὸ μέρος Τζαβέλλα οἵτινες καὶ προκατέ-
λαβον τινὰς θέσεις καὶ ἐντεῦθεν ἄρχησεν ἡ μάχη ἀφ' ὅλα τὰ μέρη· ὠρμή-
σαντες οἱ ἡμέτεροι ἐκυκλώθησαν τάγματα τινα ἀπὸ τὸ ἵππικὸν τοῦ ἐχθροῦ
καὶ ὀπισθοδρόμησαν παθόντες μεγίστην φθορὰν ἀπωλέσαντες καὶ τοὺς
καλλιτέρους στρατηγούς· ἐφονεύθη ὁ λάμπρος βέκκος⁶ ὁ Χ. καλέργης⁷ καὶ
ἐξωγήθη ὁ στρατηγὸς Νοταρόπουλος ἐπληγώθησαν οἱ στρ. Νικήτας καὶ
Μακρυγιάννης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὑπαξιωματικοί.

Μάϊος 1827

Τρίτη 3. Με το υπόσκιον φέγγος της αύγης εφθάσαμεν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν της Νή-
σου Γυάρου (Γιούρα) ὅπου ἐμείναμεν μέχρι τῆς 9 - ἐκ τῆς τελείας νημείας·
περὶ τὴν 10 - προσπνέων ἄνεμος Γ. διαρκέσας ὑπὲρ τὴν ἡμίσειαν ὥραν μᾶς
ᾤθησε πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Νήσου Σύρας, ὅπου ἐστάθημεν ἕως ἑσπέρας
διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν πάλιν νημείαν· περὶ δὲ τὴν 2 τῆς νυκτός⁵ ἀνέπνευσεν
ὁ ἄνεμος Μ. ὁ ὁποῖος μετὰ στιγμάς ἔπαυσεν· ἄλλ' [...] διαδοχικὰς αὔρας μᾶς
ἔφερον κατὰ τὴν 5 τῆς νυκτὸς ἀπέναντι τοῦ λιμένος Σύρας ὅπου ἐστάθη-
μεν alla cara ὅλην τὴν νύκτα.

περὶ τὰς 7 τῆς νυκτὸς ἐξῆλθεν ὁ Διοικητὴς [...] διὰ νὰ πληροφορηθῆ περὶ
τῶν ἐν Ἀθήναις διατρεξάντων. Καὶ περὶ τὰς 8 ἐπέστρεψεν. Ἐμαθεν ὅτι κατὰ
τὴν εἰκοστὴν τρίτην ἐν σῶμα Κρητῶν κινήθη χωρὶς τινὸς διαταγῆς ἐναντί-
ον τῶν ἐχθρῶν καὶ διακινδυνεύοντος, ἔτρεξεν ὁ στρατηγὸς Καραϊσκάκης
εἰς βοήθειαν των καὶ μετὰ πεισματώδη μάχην ἐφονεύθη ὁ γενναῖος οὗτος
στρατηγὸς πληγωθεὶς ὑπὸ τῆς Γαστέρας· μετακομισθεὶς δὲ εἰς τὴν Γολέττα
τοῦ στολάρχου μετὰ 10 ὥρας ἐξέφυγεν. Ἀπεβίβασθησαν μετέπειτα ἐκ τῶν
ἡμετέρων 4 χιλιάδες ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν τοῦ στρ. Τζαβέλλα νὰ τοποθετη-
θοῦν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ἀνατολὰς καὶ νὰ ἐφορμήσουν
κατ' αὐτῶν ἅμα ἤθελεν δοθῆ τὸ σημεῖον τῆς μάχης· ἵπποκόμος δὲ τις τοῦ
στρατηγοῦ φυγῶν ἀμέσως εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ἐχθροῦ εἰδοποίησε τὸν
Ἀρχηγὸν ἐγκαίρως ὅστις καὶ παρασκευάσας τὸν στρατὸν του πέμψας καὶ
ἰκανὴν δύναμιν στρατιωτῶν πρὸς τὸ μέρος Τζαβέλλα οἵτινες καὶ προκατέ-
λαβον τινὰς θέσεις καὶ ἐντεῦθεν ἄρχησεν ἡ μάχη ἀφ' ὅλα τὰ μέρη· ὠρμή-
σαντες οἱ ἡμέτεροι ἐκυκλώθησαν τάγματα τινα ἀπὸ τὸ ἵππικὸν τοῦ ἐχθροῦ
καὶ ὀπισθοδρόμησαν παθόντες μεγίστην φθορὰν ἀπωλέσαντες καὶ τοὺς
καλλιτέρους στρατηγούς· ἐφονεύθη ὁ λάμπρος βέκκος⁶ ὁ Χ. καλέργης⁷ καὶ
ἐξωγήθη ὁ στρατηγὸς Νοταρόπουλος ἐπληγώθησαν οἱ στρ. Νικήτας καὶ
Μακρυγιάννης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὑπαξιωματικοί.

Τετάρτη 4. Ἐξημερώθημεν ὑπὸ κάτω τῆς πόλεως Σύρας. ἤρωτησεν ὁ Πλοίαρχος τοῦ
Μ⁸. τοὺς ναύτας ἂν εἶχον σκοπὸν νὰ ἐξακολουθήσουν ἐπιστροφάντων περι-
μένοντες καὶ τ' ἄλλα πλοῖα ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Βόλου· κατ' οὐδένα τρόπο.
ὅς στέρξουν, ἀλλὰ σχεδὸν ὁμοθυμαδὸν ἐζήτησεν τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Πό-
ρον. Ἡ αἰτία δὲ καθὼς οἱ ἴδιοι ὡμολόγησαν ἦτο ὅτι ὑποπτεύοντο τὴν αὔξη-
σιν τοῦ μισθοῦ εἰς τὸ ἐξῆς· περὶ τὴν μίαν ὥραν ἀφοῦ ἔγινε ἡ ἀμετάπειστος
αὕτη ἀπόφασις τῶν ναυτῶν, διευθύνθημεν πρὸς τὰ κάτω μέρη νὰ εὕρωμεν
τὸν Στολάρχον μας· ὁ ἄνεμος οὖριος καὶ μέτριος.

5 Σύμφωνα με το Λιγνό, ο Σαχίνης εδῶ εννοεῖ την 11 μ.μ.
6 Σύμφωνα με το Λιγνό, το επώνυμο απαντᾶ ως Βάϊκος.
7 Σύμφωνα με το Λιγνό, το μικρὸ ὄνομα του Καλέργη ἦταν Δράκος.
8 Με το αρχικό Μ. εννοεῖται το πλοῖο «Μιλτιάδης».

Περὶ τῆς 12: ἔφυγον οἱ ἄνεμοι πρὸς Π: 1/4 Γ: ἐπέπεσε δὲ βορρῆ
ἀνεμώδης:
περὶ τῆς 12: ἐφυρίσθη τὰ πανιά με ταῖς μούραις δεξιά διευθυνόμενοι
πρὸς τὴν νῆσον Θέρμια: περὶ τῆς μεσημέριος ἀνεμώδης ὡς ἔφυγον
τὰ πανιά Διόρυθ: Ἀγροκόρυφοι καὶ οὗτοι:
Περὶ τῆς 12: ἔφυγον οἱ ἄνεμοι πρὸς Π: 1/4 Γ: ἐπέπεσε δὲ βορρῆ
ἀνεμώδης:

Πέμπτη 5: Ἐξημερώθημεν κατὰ μεσημβρίαν ὑπὲρ ἄνεμον τῆς Νήσου Τζέας: ὁ ἄνεμος ἤσυχος
καὶ περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἴδομεν πλοῖα ὑπὲρ ἄνεμον 29: τὸν ἀριθμὸν τὰ
ἀριθμοὶ καὶ ὅσα ἐφυρίσθη ἐχθρικά πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον
ἀγνοήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἦσαν φιλικὰ ἐμπορικά Γενοβέζικα συντροφειόμενα ἀπὸ μίαν φρεγάταν
τῆς ἰδίας σημαίας δύο Βρίκια μίαν κορβέτταν καὶ μίαν Γολέτταν: περὶ τὴν 1
ὥραν ὁ ἄνεμος Π: Μ: ἐπέπεσε σφοδρὸς: ἐδέσαμεν μίαν τάξιν τριτζαρολίων
ἀνοίξαντες εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν <...> καὶ <...>:
Ὁ ἄνεμος ἐπεκράτησεν ἕως ἀφ' ἑσπέρας ἐλιμενίσθημεν εἰς Πόρον.

—σελ. 5—

Μάϊος 1827

- Τετάρτη 4.
Συνέχεια — Περὶ τὰς τρεῖς ὥρας ὁ ἄνεμος ἐπῆγε Π: 1/4 Γ: ἐπλέομεν δε λοξοδρομοῦντες:
περὶ τὰς 12: ἐφυρίσαμεν τὰ πανιά με ταῖς μούραις δεξιά διευθυνόμενοι πρὸς
τὴν νῆσον Θέρμια. Ὁ ἄνεμος ἤσυχος καὶ ὁ αὐτός. Περὶ τὴν ἕκτην ὥραν πνεύ-
σας ὁ αὐτὸς ἄνεμος με σφοδρότητα ἐδέσαμεν μίαν τριτζαρόλια.
- Πέμπτη 5. Ἐξημερώθημεν κατὰ μεσημβρίαν ὑπὲρ ἄνεμον τῆς Νήσου Τζέας: ὁ ἄνεμος ἤσυ-
χος καὶ περὶ τὴν δεκάτην ὥραν ἴδομεν πλοῖα ὑπὲρ ἄνεμον 29: τὸν ἀριθμὸν τὰ
ὅποια ἐνομίσαμεν ἐχθρικά πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον πλησιάσαντες ἐγνωρίσα-
μεν ὅτι ἦσαν φιλικὰ ἐμπορικά Γενοβέζικα συντροφειόμενα ἀπὸ μίαν φρεγάταν
τῆς ἰδίας σημαίας δύο Βρίκια μίαν κορβέτταν καὶ μίαν Γολέτταν: Περὶ τὴν 1
ὥραν ὁ ἄνεμος Π: Μ: ἐπέπεσε σφοδρὸς: ἐδέσαμεν μίαν τάξιν τριτζαρολίων
ἀνοίξαντες εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν <...> καὶ <...>:
Ὁ ἄνεμος ἐπεκράτησεν ἕως ἀφ' ἑσπέρας ἐλιμενίσθημεν εἰς Πόρον.

Ὁ πλοίαρχος
Γ. Σαχίνης⁹

9 Η υπογραφή του Σαχίνη υπάρχει μόνο στη μεταγραφή του Λιγνού και όχι στο πρωτότυπο.

25. Πέμ. Εξελύσαμεν ἀπὸ ὕδραν, καὶ τὴν 7η ὥραν τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς Πέτσας¹², ὅπου εὕρομεν τὸν Στόλαρχον.

26. Παρ. Ἐπήγεν ὁ Πλοίαρχος μας πρὸς τὸν Στόλαρχον εἰς ἐπίσκεψίν του, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθεν, ὅτι τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν ὁ ἀνεπιὸς τοῦ Βοναπάρτου ὤν εἰς τὴν φρεγάταν Ἑλλάδα, ἐνῶ ἐτράβισε νὰ ξεκρεμάσῃ τὴν πιστόλαν του ἀπὸ τὸ ἐξάρτημά της ἀναπναιφθίως καὶ πληγείσ οὗτος περὶ τὴν κοιλίαν ἀπέθανεν αὐθωρόν. Ὁ Στόλαρχος διέταξεν ἔπειτα καὶ εὐγαλον τὰ ἐντόσθιά του καὶ καταθέσαντες αὐτὸν εἰς ἓν βουζιον μὲ ῥώμην, τὸ ἔβγαλαν εἰς τὸ ἐν Πέτσαις Μοναστήριον, διὰ νὰ μείνῃ αὐτοῦ ἕως δευτέρας του διαταγῆς. Εἰς τὴν εἰς τὸ Μοναστήριον ἀπόθεσίν του παρευρέθη ὁ Μισοῦλης μετὰ τῶν λοιπῶν Πλοιαρχῶν τοῦ Στόλου. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἀνεχώρησεν ὁ Στόλαρχος, ἀφήσας διαταγὴν εἰς τὸν Μισοῦλην, διὰ νὰ διευθύνῃ αὐτὸς τὸν Στόλον ἕως τῆς ἀνταμώσεώς του.

27. Σάβ. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ Πέτσας ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν τοῦ Μισοῦλη ὅλην τὴν νύκτα διεπλεύσαμεν μὲ ὀλίγα πανία, ἔχοντες γαληνιαῖον τὸν ἄνεμον.

28. Κυρ. Τὸ πρῶν εὐρέθημεν ὀπισθεν τῶν Πετσῶν εἰς γαλήνην· περὶ τὴν μίαν ὥραν ἐπαρητηρήσαμεν τὸν Μισοῦλην ἔχοντα δεμμένον ὀπισθεν τοῦ τὸ Ἄτμοκίνητον Καρτεριαν. Αὐτὸ περὶ τὴν 5η ὥραν ἐφάνη διευθυνόμενον πρὸς τὸ Ἄκρωτήριον Μαλέα διὰ τῆς μηχανῆς του. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπνευσεν ἰσχυρὸς Ζέφυρος, καὶ λοξοδρομοῦντες ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ μέρος τῶν Κυπαρίσσω¹³· ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου μας ἠνάγκασε νὰ κατεβάσωμεν τοὺς βαμπαφίγκους, καὶ ἐπομένως νὰ δέσωμεν μίαν τάξιν τριτζαρολίων. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐμετρίασεν ὁ ἄνεμος. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα διευθυνόμεθα πρὸς τὸν Μαλέα μὲ μέτριον ἄνεμον Μαίστρον.

29. Δευτ. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ Ἄκρωτηρίου Μ¹⁴, ὅπου ἴδομεν ἐμπροσθέν μας τὸν Στόλαρχόν μας λοξοδρομοῦντα πρὸς τὰ πρόσω μεταξὺ Κυθέρων καὶ Πελοποννήσου. Ανατήλαντος τοῦ Ἥλιου συναπαντήθημεν μὲ τὸ πλοῖον τοῦ Κ.Γ. Σαχτούρη, παρὰ τοῦ ὁποίου ἠδοποιήθημεν ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς Στόλος μετέβη εἰς Νεόκαστρον, ὡς παρὰ τινος Ἀγγλικοῦ πλοίου εἰδοποιήθη χθές, συναντηθεὶς μετ' αὐτοῦ. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ Στόλαρχος διέϋθυνε τὸν διάπλουον του πρὸς δυσμάς· ἡμεῖς δὲ διεταχθέντες ἀράξαμε

—σελ. 6—

2ο Τετράδιο¹⁰ (α/α: 102) 1827¹¹:

Αὐγούστος 1827

Μὴν Ἐποχή Ἡμέρα

- 25η Πέμ. Ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ Ὑδραν, καὶ τὴν 7η ὥραν τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς Πέτσας¹², ὅπου εὕρομεν τὸν Στόλαρχον.
- 26η Παρ. Ἐπήγεν ὁ Πλοίαρχος μας πρὸς τὸν Στόλαρχον εἰς ἐπίσκεψίν του, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθεν, ὅτι τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν ὁ ἀνεπιὸς τοῦ Βοναπάρτου ὤν εἰς τὴν φρεγάταν Ἑλλάδα, ἐνῶ ἐτράβισε νὰ ξεκρεμάσῃ τὴν πιστόλαν του ἀπὸ τὸ ἐξάρτημά της ἀναπναιφθίως καὶ πληγείσ οὗτος περὶ τὴν κοιλίαν ἀπέθανεν αὐθωρόν. Ὁ Στόλαρχος διέταξεν ἔπειτα καὶ εὐγαλον τὰ ἐντόσθιά του καὶ καταθέσαντες αὐτὸν εἰς ἓν βουζιον μὲ ῥώμην, τὸ ἔβγαλαν εἰς τὸ ἐν Πέτσαις Μοναστήριον, διὰ νὰ μείνῃ αὐτοῦ ἕως δευτέρας του διαταγῆς. Εἰς τὴν εἰς τὸ Μοναστήριον ἀπόθεσίν του παρευρέθη ὁ Μισοῦλης μετὰ τῶν λοιπῶν Πλοιαρχῶν τοῦ Στόλου. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἀνεχώρησεν ὁ Στόλαρχος, ἀφήσας διαταγὴν εἰς τὸν Μισοῦλην, διὰ νὰ διευθύνῃ αὐτὸς τὸν Στόλον ἕως τῆς ἀνταμώσεώς του.
- 27η Σάβ. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ Πέτσας ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν τοῦ Μισοῦλη ὅλην τὴν νύκτα διεπλεύσαμεν μὲ ὀλίγα πανία, ἔχοντες γαληνιαῖον τὸν ἄνεμον.
- 28η Κυρ. Τὸ πρῶν εὐρέθημεν ὀπισθεν τῶν Πετσῶν εἰς γαλήνην· περὶ τὴν μίαν ὥραν ἐπαρητηρήσαμεν τὸν Μισοῦλην ἔχοντα δεμμένον ὀπισθεν τοῦ τὸ Ἄτμοκίνητον Καρτεριαν. Αὐτὸ περὶ τὴν 5η ὥραν ἐφάνη διευθυνόμενον πρὸς τὸ Ἄκρωτήριον Μαλέα διὰ τῆς μηχανῆς του. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπνευσεν ἰσχυρὸς Ζέφυρος, καὶ λοξοδρομοῦντες ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ μέρος τῶν Κυπαρίσσω¹³· ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου μας ἠνάγκασε νὰ κατεβάσωμεν τοὺς βαμπαφίγκους, καὶ ἐπομένως νὰ δέσωμεν μίαν τάξιν τριτζαρολίων. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐμετρίασεν ὁ ἄνεμος. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα διευθυνόμεθα πρὸς τὸν Μαλέα μὲ μέτριον ἄνεμον Μαίστρον.
- 29η Δευτ. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ Ἄκρωτηρίου Μ¹⁴, ὅπου ἴδομεν ἐμπροσθέν μας τὸν Στόλαρχόν μας λοξοδρομοῦντα πρὸς τὰ πρόσω μεταξὺ Κυθέρων καὶ Πελοποννήσου. Ανατήλαντος τοῦ Ἥλιου συναπαντήθημεν μὲ τὸ πλοῖον τοῦ Κ.Γ. Σαχτούρη, παρὰ τοῦ ὁποίου ἠδοποιήθημεν ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς Στόλος μετέβη εἰς Νεόκαστρον, ὡς παρὰ τινος Ἀγγλικοῦ πλοίου εἰδοποιήθη χθές, συναντηθεὶς μετ' αὐτοῦ. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ Στόλαρχος διέϋθυνε τὸν διάπλουον του πρὸς δυσμάς· ἡμεῖς δὲ διεταχθέντες ἀράξαμε

10 Στο εισαγωγικό σημείωμα της μεταγραφῆς Λιγνοῦ, ἀναφέρεται ὅτι τὸ 2^ο Τετράδιο περιέχει τοὺς μῆνες Αὐγούστο, Σεπτέμβριο καὶ Οκτώβριο τοῦ 1827 (1949: 5).
 11 Στὴ μεταγραφῆ Λιγνοῦ ὁ τίτλος εἶναι: « Ἐκστρατεία τὸ 1827-Αὐγούστος ».
 12 Σύμφωνα με τὸν Λιγνό: «εἰς Σπέτζας». Γενικά, στο Σαχίνη οἱ Σπέτζες ἀπαντῶνται ὡς «Πέτσαι» σε ὅλες τῖς πτώσεις.
 13 Στὸ Λιγνό τὸ τοπωνύμιο ἀπαντᾷ ὡς «Κυπαρίσια».
 14 Σύμφωνα με τὸ Λιγνό, με τὸ ἀρχικό «Μ.» ὁ Σαχίνης ἐννοεῖ τὸ ἀκρωτήριο «Μαλέα».

Μην' ἰσοχ' ἔργα

29η Δευτ. εὐθὺς μετὰ τὸ ἀραγμὰ μας ἐπνευσεν βορέας σφοδρός, καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐξηκολούθει ν' αὐξάνῃ ἡ σφοδρότης του, ἥτις ἦτο χιονώδης.

30η Τρίτ. Ὁ ἄνεμος ἐπεκράτει χιονώδης καὶ αὐστηρότατος. Κατὰ τὴν μίαν ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐφάνη ἔξω τοῦ ὄρμου τούτου πρὸς Δυσμὰς ὑπὸ τὸ [...] ἔν πλοιάριον ἀκίνητον, τὸ ὁποῖον κατὰ συνέθειαν ὕψωνε καὶ κατεβίβαζε τὴν σημαίαν του, ἥτις ἦτο Ἑλληνικὴ. Ἡμεῖς, νομίσαντες ὅτι κινδυνεύει καὶ ζητεῖ βοήθειαν, ἐστείλαμεν πρὸς αὐτὸ ἰκανοὺς ναύτας μας μετὰ τὴν Σκαμπαβίαν μας, διὰ νὰ τῷ δώσουν τὴν ἀναγκαίαν βοήθειαν. Περί τὴν 4η ὥραν ἐπέστρεψεν ἡ Σκαμπαβία μας, καὶ οἱ ναῦται μᾶς ἀνήγγειλον, ὅτι τὸ πλοιάριον ἦτο Σπαρτιατικόν, ἀναχωρισμένον ἀπὸ χθὲς ἐκ Μαραθωνησίου καὶ ὅτι εἶχεν ἐπιβάτην τὸν υἱὸν τοῦ Κατζῆ Ἀνεψιὸν τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη μετὰ πενήντα Σπαρτιάτας στρατιώτας, διευθυνόμενον εἰς Μονεμβασίαν ὅπου ἦτο διορισμένος φρουράρχος· καὶ ὅτι ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου ἐμποδίζουσα τὴν εἰσοδὸν του γιὰ τὸ ὄρμητῆριον τούτου τὸ ἠνάγκασε νὰ κάμῃ σημεῖον, διὰ νὰ ὑπάγῃ (ἡ)¹⁵ Σκαμπαβία καὶ εὐγάλη τὸν [...] μετὰ τοὺς στρατιώτας του, τὸ ὁποῖον καὶ ἐξεχρέωσε ἡ ἰδική μας. Παρὰ τοῦ ῥηθέντος φρουράρχου εἰδοποιήθησαν οἱ ἡμέτεροι ναῦται, ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος, συγκείμενος ἀπὸ 82 πλοῖα ἦτον εἰς Μεθώνην, εἰς τὸν ὁποῖον πρὸ δύο ἡμερῶν ἐπεβίβασθη καὶ ὁ ἴδιος Ἰμπραίμης· κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν διέβη ἐντεῦθεν καὶ ὁ Ἀμιλτων, διευθυνόμενος πρὸς τὸν Μεσσηνιακὸν Κόλπον.

31η Τετρ. Περί τὴν 8η ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐφθασεν ἐνταῦθα ὁ Στόλαρχός μας, ὅπου καὶ ἄραξεν. Περί τὴν δύναι τοῦ ἡλίου ἔκαμε σημεῖον νὰ ὑπάγουν πρὸς αὐτὸν οἱ Γραμματεῖς τῶν πλοίων τοῦ Στόλου μετὰ τοὺς χάρτας τῶν Σημάτων· ἡμεῖς ἀμέσως γνωρίσαντες τὸ σημεῖον ὕψωσαμεν τὸ σημεῖον τοῦ ὅτι ἐνοήσαμεν τὴν αἴτησίν του, καὶ ἐν ταυτῷ ἀπεστείλαμεν τὸν Γραμματέα μας, ὁ ὁποῖος λαβὼν παρὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Στολάρχου ἐγγράφως τινὰς ὁδηγίας ἐπέστρεψεν. Κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν ἡμέραν ἐφθασαν ἐνταῦθα ἀπὸ τὸν Πόρον καὶ τὸ πλοῖον ὁ Σωτὴρ διὰ τοῦ ὁποῖου εἰδοποιήθημεν ὅτι ὁ Σουλτάνος ἀντέτηνεν εἰς τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ζητήματα τῶν τριῶν Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης.

—σελ. 7—

Αὐγούστος 1827

- 29η Δευτ. **Συνέχεια** — εἰς Βάτικα ὅλα τὰ πλοῖα. Εὐθὺς μετὰ τὸ ἀραγμὰ μας ἐπνευσεν βορέας σφοδρός, καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐξηκολούθει ν' αὐξάνῃ ἡ σφοδρότης του, ἥτις ἦτο χιονώδης.
- 30η Τρίτ. Ὁ ἄνεμος ἐπεκράτει χιονώδης καὶ αὐστηρότατος. Κατὰ τὴν μίαν ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐφάνη ἔξω τοῦ ὄρμου τούτου πρὸς Δυσμὰς ὑπὸ τὸ [...] ἔν πλοιάριον ἀκίνητον, τὸ ὁποῖον κατὰ συνέθειαν ὕψωνε καὶ κατεβίβαζε τὴν σημαίαν του, ἥτις ἦτο Ἑλληνικὴ. Ἡμεῖς, νομίσαντες ὅτι κινδυνεύει καὶ ζητεῖ βοήθειαν, ἐστείλαμεν πρὸς αὐτὸ ἰκανοὺς ναύτας μας μετὰ τὴν Σκαμπαβίαν μας, διὰ νὰ τῷ δώσουν τὴν ἀναγκαίαν βοήθειαν. Περί τὴν 4η ὥραν ἐπέστρεψεν ἡ Σκαμπαβία μας, καὶ οἱ ναῦται μᾶς ἀνήγγειλον, ὅτι τὸ πλοιάριον ἦτο Σπαρτιατικόν, ἀναχωρισμένον ἀπὸ χθὲς ἐκ Μαραθωνησίου καὶ ὅτι εἶχεν ἐπιβάτην τὸν υἱὸν τοῦ Κατζῆ Ἀνεψιὸν τοῦ Πέτρου Μαυρομιχάλη μετὰ πενήντα Σπαρτιάτας στρατιώτας, διευθυνόμενον εἰς Μονεμβασίαν ὅπου ἦτο διορισμένος φρουράρχος· καὶ ὅτι ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου ἐμποδίζουσα τὴν εἰσοδὸν του γιὰ τὸ ὄρμητῆριον τούτου τὸ ἠνάγκασε νὰ κάμῃ σημεῖον, διὰ νὰ ὑπάγῃ (ἡ)¹⁵ Σκαμπαβία καὶ εὐγάλη τὸν [...] μετὰ τοὺς στρατιώτας του, τὸ ὁποῖον καὶ ἐξεχρέωσε ἡ ἰδική μας. Παρὰ τοῦ ῥηθέντος φρουράρχου εἰδοποιήθησαν οἱ ἡμέτεροι ναῦται, ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος, συγκείμενος ἀπὸ 82 πλοῖα ἦτον εἰς Μεθώνην, εἰς τὸν ὁποῖον πρὸ δύο ἡμερῶν ἐπεβίβασθη καὶ ὁ ἴδιος Ἰμπραίμης· κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν διέβη ἐντεῦθεν καὶ ὁ Ἀμιλτων, διευθυνόμενος πρὸς τὸν Μεσσηνιακὸν Κόλπον.
- 31η Τετρ. Περί τὴν 8η ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐφθασεν ἐνταῦθα ὁ Στόλαρχός μας, ὅπου καὶ ἄραξεν. Περί τὴν δύναι τοῦ ἡλίου ἔκαμε σημεῖον νὰ ὑπάγουν πρὸς αὐτὸν οἱ Γραμματεῖς τῶν πλοίων τοῦ Στόλου μετὰ τοὺς χάρτας τῶν Σημάτων· ἡμεῖς ἀμέσως γνωρίσαντες τὸ σημεῖον ὕψωσαμεν τὸ σημεῖον τοῦ ὅτι ἐνοήσαμεν τὴν αἴτησίν του, καὶ ἐν ταυτῷ ἀπεστείλαμεν τὸν Γραμματέα μας, ὁ ὁποῖος λαβὼν παρὰ τοῦ Γραμματέως τοῦ Στολάρχου ἐγγράφως τινὰς ὁδηγίας ἐπέστρεψεν. Κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν ἡμέραν ἐφθασαν ἐνταῦθα ἀπὸ τὸν Πόρον καὶ τὸ πλοῖον ὁ Σωτὴρ διὰ τοῦ ὁποῖου εἰδοποιήθημεν ὅτι ὁ Σουλτάνος ἀντέτηνεν εἰς τὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ζητήματα τῶν τριῶν Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης.

15 Το ἄρθρο δεν υπάρχει στο πρωτότυπο, ἀλλὰ προστέθηκε, γιὰ νὰ διευκολύνει τὸ νόημα.

Μην. Εποχή Ημέρα.
 Σεπτέμβριος 1η Πέμπ.

Κατὰ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς ἡμέρας ὕψωσεν ὁ Μιαούλης τὸ σημεῖον τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ στόλου. ἐπήραμεν τὴν ἄγκυραν καὶ ἐξερχόμεθα ἀργοπλέοντες καὶ ἀκολουθοῦντες τὸν στόλαρχον. Ὁ ἄνεμος ἦτο γαληνιαῖος· ὀλίγα πανία εἶχομεν εἰς ἐνέργειαν, διότι ἔκαμε σημεῖον ὁ στόλαρχος ν' ἀκολουθῶμεν οὕτως, ἕως να σηκωθῶσι¹⁶ μερικά πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἰσέτι δεν εἶχον σηκωθῆ. Ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὰ Βάτικα ὕψωσεν ὁ στόλαρχος μας ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος Ἀγγλικὴν σημαίαν, νεύσας να ὑψώσουν ὅλα τὰ πλοῖα ἀνά μίαν εὐρωπαϊκὴν σημαίαν, διαφέρουσαν τὴν μίαν ἀπὸ τὴν ἄλλην· τοῦτο ἐκτελέσθη καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ πλοίου μας ὑψώσαμεν τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν¹⁷. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας κατεβιάσθησαν αἱ σημαῖαι, ἅμα κατεβιάσθη ἐκεῖνη τῆς ναυαρχίδος. Πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ Μεσσηνιακοῦ Κόλπου ἴδομεν τὴν Ἀγγλικὴν φρεγάταν Κάμβριαν, διευθυνομένην πρὸς Ἀνατολὰς· εἰς τὴν λοξοδρομίαν τῆς πλησιάσαμεν τὸν στόλον μας, ὕψωσεν ὁ στόλαρχος τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ αὐτὸ ὅλα τὰ πλοῖα, καὶ ταυτοχρόνως ὑψώθη καὶ ἐπὶ τῆς Καμβρίας ἡ Ἀγγλική. Πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἥλιου προσεβλήθημεν ἀπὸ νότιον ἄνεμον, προμηνύοντα τρικυμίαν. Τὴν νύκτα ἔπνεον διαδοχικῶς καὶ ἐκ διαλειμμάτων διάφοροι ἄνεμοι.

2η Παρα.

Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τοῦ ἀκρωτηρίου Ματαπᾶ. ἴδομεν προπορευόμενον τὸν στόλαρχον μας καὶ λοξοδρομοῦντα καὶ ἀκολουθήσαμεν τὸν δρόμον του· εἶχαμεν τὸν ἄνεμον νότιον καὶ ἀσθενῆ, ὥστε ἐβάλαμεν ὅλα τὰ πανία εἰς ἐνέργειαν. Πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἥλιου ἠνώθημεν ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ στόλου καὶ διευθυνόμεθα πρὸς 1/4 - Λίβα δυτικὸν (Γάρ: 1/4-Π.), ἔχοντες τὸν ἄνεμον Θρασικοζέφυρον (Μ.)· ὄλην τὴν νύκτα διεπλέομεν ὡσαύτως.

3η Σεπτ.

Τὸ σέλι μας ἐπάγει ὁ Μιαούλης διὰ σημεῖον, ἡμεῖς εὐθέως να ἐπισταθούμεθα καὶ τὰ ὅσα ἔργα ἔχουσι τὸν καὶ κεῖν. διὰ τὰ δέουσα καὶ ἀπορριμνομένης διὰ τὰς ἡμέρας, οὐκοῦν ὁ εἰς ἀνά μίαν. καὶ ἀπὸ τῆς ἀπορριμνομένης οὐκ εἶμεν κατὰ τὴν δευτέραν. Κατὰ τὴν 12ῃ ὥρας ἴδομεν εὐφραδίαν (σοφείον) διὰ φρεγάτας. Ἡμεῖς σέλι τὴν εὐφρανίδα μας, ἀπορριμνομένης ὅτι τὸν στόλαρχον ὕψωσεν τὴν σημαίαν τῆς Ἀγγλι-

σελ. 8

Σεπτέμβριος 1827

- 1η Πέμπ. Κατὰ τὴν δευτέραν ὥραν τῆς ἡμέρας ὕψωσεν ὁ Μιαούλης τὸ σημεῖον τῆς ἐκπλεύσεως τοῦ στόλου· ἐπήραμεν τὴν ἄγκυραν καὶ ἐξερχόμεθα ἀργοπλέοντες καὶ ἀκολουθοῦντες τὸν στόλαρχον. Ὁ ἄνεμος ἦτο γαληνιαῖος· ὀλίγα πανία εἶχομεν εἰς ἐνέργειαν, διότι ἔκαμε σημεῖον ὁ στόλαρχος ν' ἀκολουθῶμεν οὕτως, ἕως να σηκωθῶσι¹⁶ μερικά πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἰσέτι δεν εἶχον σηκωθῆ. Ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὰ Βάτικα ὕψωσεν ὁ στόλαρχος μας ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος Ἀγγλικὴν σημαίαν, νεύσας να ὑψώσουν ὅλα τὰ πλοῖα ἀνά μίαν εὐρωπαϊκὴν σημαίαν, διαφέρουσαν τὴν μίαν ἀπὸ τὴν ἄλλην· τοῦτο ἐκτελέσθη καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ πλοίου μας ὑψώσαμεν τὴν Ἀγγλικὴν σημαίαν¹⁷. Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας κατεβιάσθησαν αἱ σημαῖαι, ἅμα κατεβιάσθη ἐκεῖνη τῆς ναυαρχίδος. Πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ Μεσσηνιακοῦ Κόλπου ἴδομεν τὴν Ἀγγλικὴν φρεγάταν Κάμβριαν, διευθυνομένην πρὸς Ἀνατολὰς· εἰς τὴν λοξοδρομίαν τῆς πλησιάσαμεν τὸν στόλον μας, ὕψωσεν ὁ στόλαρχος τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ αὐτὸ ὅλα τὰ πλοῖα, καὶ ταυτοχρόνως ὑψώθη καὶ ἐπὶ τῆς Καμβρίας ἡ Ἀγγλική. Πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἥλιου προσεβλήθημεν ἀπὸ νότιον ἄνεμον, προμηνύοντα τρικυμίαν. Τὴν νύκτα ἔπνεον διαδοχικῶς καὶ ἐκ διαλειμμάτων διάφοροι ἄνεμοι.
- 2η Παρα. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τοῦ ἀκρωτηρίου Ματαπᾶ. ἴδομεν προπορευόμενον τὸν στόλαρχον μας καὶ λοξοδρομοῦντα καὶ ἀκολουθήσαμεν τὸν δρόμον του· εἶχαμεν τὸν ἄνεμον νότιον καὶ ἀσθενῆ, ὥστε ἐβάλαμεν ὅλα τὰ πανία εἰς ἐνέργειαν. Πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἥλιου ἠνώθημεν ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ στόλου καὶ διευθυνόμεθα πρὸς 1/4 - Λίβα δυτικὸν (Γάρ: 1/4-Π.), ἔχοντες τὸν ἄνεμον Θρασικοζέφυρον (Μ.)· ὄλην τὴν νύκτα διεπλέομεν ὡσαύτως.
- 3η Σάββ. Τὸ πρῶνί μᾶς ἐκάλεσεν ὁ Μιαούλης διὰ σημεῖον, καὶ μᾶς ἐδιώρισεν να ὀπισθοδρομήσωμεν τὰ δύο πλοῖα, ἡμᾶς καὶ τοῦ Κριεζῆ, διὰ να δέσωμεν τὰς ἀπορριμνομένης δύο Σαλούπας, σύροντες ὁ εἰς ἀνά μίαν· καὶ ἀμέσως ἀκολουθήσαμεν οὕτω ἐκτελοῦντες τὴν διαταγὴν. Κατὰ τὰς δύο ὥρας ἴδομεν ὑπὲρ ἄνεμον (σοβράνο) δύο φρεγάδας· ἡ μία περὶ τὴν ἔκτον ὥραν πλησιάσαμεν εἰς τὸν στόλον μας ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς Ἀγγλι-

16 Ὁ Λιγνός χρησιμοποιεῖ τὸ ρήμα «συνενωθῶμεν» καὶ σε ἀπληθυντικῶ.
 17 Ἡ ἡμερομηνία δεν περιλαμβάνεται στη μεταγραφή Λιγνοῦ.

Νέοι ενοχ-εργ

πυρ, ως συνεισπύουσα εχθρὸν μὲν τὸν εὐχάροχρον δαδίνου σοῦ
καταξεί. ἢ τὸ εὐχρὸν δαδίνου σοῦ τὸν δραμισφένου (M. T.)
τομίσφου ὅτ' εἶνα, ἐχθρὸν. Κατὰ τὸν ἐνδύον ἔρατ' ἴδομεν ἄλλα
ἔξ πολέμου πλοῖα ὑπὲρ αἴριον, δαδινώματα βορρῶν, ἐκ τῶν
δοσίου τὰ δεικνύου ὡς ἀνεμῶν, καὶ τὰ εἰσα μισροῦ μέρους. ἰσο-
καίτη δ' ὅτ' ἔρατ' ἄλλα. Τὰ εὐχρὸν κατὰ τὸν αἴριον τὸν
τόπον εἴμεν ἀποχρῶμεν τὸν εὐχάροχρον σοῦ ἄρα. Κατ' ἄρα
τὸν πῶτα δαδινώματα σοῦ τὸν ἴδιον δρόμον δραμισφένου.

Σελ. 4 κβ.

ἴδομεν τὸν εὐχάροχρον σοῦ θρασκίαν (M. T.) ἡμῶν
τὸν ἀποχρῶμεν μὲν πρυμνησίον αἴριον, ἐχθρὸν ὅρα τὰ πανία
τὸν αἴριον. ἴδομεν αὖτις τὸ πλοῖον, τὸ δοσίου χθὲς ἐφελάβομεν
ὡς ἐχθρὸν φεγγάρι. ἢ ἐκ τῶν εὐχρῶν σαλακίους μὲν τὸ
σαλακίον ὡς εὐχρῶν, ἠδ' αἰσῶν, καὶ τὸν αἴριον. πρὸς τὸν
Νέον τὸν ἄρα ἐφάρατ' ὡς αἰσῶν τὸν εὐχρῶν. ἴδομεν τὸν εὐχρῶν
αἰσῶν τὸν εὐχρῶν μὲν τὸν αἴριον ἐχθρὸν ὅρα τὸν αἴριον,
καὶ κατ' ἄρα μὲν ἐφάρατ' ὡς αἰσῶν. Κατὰ τὸν αἴριον τὸν
Νέον τὸν εὐχρῶν ἐφάρατ' ὅρα τὸν εὐχρῶν τὸν εὐχρῶν, καὶ τὸν
εὐχρῶν αἰσῶν, καὶ τὸν εὐχρῶν ὅτ' ἀνεμῶν ἐφάρατ' ὡς αἰσῶν
ἴμεν τὸν εὐχρῶν τὸν εὐχρῶν. ἴδομεν τὸν πῶτα εἶνα ὡς αἰσῶν.

5η Δε.

Ἐφάρατ' ὡς αἰσῶν τὸν Νέον τὸν αἰσῶν κεφαλληνίας καὶ
σπει τὸν αἰσῶν ἔρατ' ἴδομεν τὸν εὐχρῶν τὸν εὐχρῶν, δαδιν-
ωρῶν σοῦ ἀνεμῶν. ἴδομεν μισροῦ, ὅτ' αἰσῶν ἔρατ' ὡς αἰσῶν
μὲν τὸν εὐχρῶν μὲν τὸν αἰσῶν τὸν εὐχρῶν μὲν τὸν αἰσῶν, ὡς αἰσῶν
μὲν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν. ἴδομεν τὸν αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν
εὐχρῶν, ὡς αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν
μὲν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν, ὡς αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν
δαδινώματα σοῦ φοινικίαν (Σ). Τὸν 11η ἔρατ' ἐφάρατ'
ὁ εὐχρῶν τὸν αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν ὅτ' ὡς αἰσῶν. ὡς
τὸν 12η ἔρατ' ὡς αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν, δαδινώματα σοῦ
κεφαλληνίας. πλοῖα τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν
καὶ τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν, ὡς αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν
τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν, ὡς αἰσῶν τὸν εὐχρῶν τὸν αἰσῶν.

Σεπτέμβρ. 1827

3η Σάββ. Συνέχεια —

κὴν, καὶ συνεννοηθεῖσα ὀλίγον μετὰ τοῦ Στολάρχου μας διευθύνθη πρὸς Ἀνατολάς. Ἡ δὲ ἄλλη διευθύνετο πρὸς τὸν Θρασικοζέφυρον (M), ἥτις ἐνομίσαμεν ὅτι εἶναι ἐχθρική. Κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν ἴδομεν ἄλλα ἔξ πολέμικα πλοῖα ὑπὲρ ἄνεμον, διευθυνόμενα πρὸς βορρᾶν, ἐκ τῶν ὁποίων τρία διεκρίναμεν ὡς δίκροτα, καὶ τὰ λοιπὰ μικροτέρου μεγέθους· ἐσυμπεράναμεν δὲ ὅτι εἶναι Ἀγγλικά. Τὸ ἔσπερας κινούμενοι ἀπὸ τὸν ἴδιον νότιον ἄνεμον ἀκολουθήσαμεν τὸν Στολάρχον πρὸς Ἄρκτον· καθ' ὅλην τὴν νύκτα διευθυνόμεθα πρὸς τὸν ἴδιον δρόμον Θρασικοζέφυρον.

4η Κυρ.

ἴδομεν τὸν Στολάρχον προπλέοντα πρὸς Θρασκίαν (M.T.)· ἡμεῖς τὸν παρακολουθοῦσαμεν μὲ πρυμνησίον ἄνεμον, ἔχοντες ὅλα τὰ πανία εἰς ἐνέργειαν. ἴδομεν αὖθις τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον χθὲς ἐξελάβομεν ὡς ἐχθρικήν φεργάταν· ἢ ἐκ τοῦ πλησιεστέρου παρατήρησις μᾶς τὸ παρέστησεν ὡς εὐρωπαϊκόν, ἐμπορικόν καὶ τρικάρταρον. Πρὸς τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου εὐρέθημεν ὀπισθεν τῆς Ζακύνθου. Ἀπὸ τὴν 3ην ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας μέχρι τῆς νυκτὸς εἴχομεν σφοδρὸν τὸν ἄνεμον καὶ καθ' ὥρας μᾶς ἐπέπιπτον καταγίδες. Κατὰ τὸν διάπλου τούτης τῆς ἡμέρας ἐπεράσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ Στόλου, λαβόντες τὰ ὑπὲρ ἄνεμον, καὶ μ' ὅλον ὅτι συγχρόνως ἐσειρομεν ὀπισθὲν μᾶς ἰκανὸν βάρος τὴν Σαλοῦπαν· ὅλην τὴν νύκτα ἦτον ὁ ἴδιος ἄνεμος.

5η Δευτέρ.

Ἐξημερώθημεν ὀπισθεν τῶν Ἴονικῶν Νήσων Κεφαλληνίας κλπ. Περὶ τὴν τρίτην ὥραν ἴδομεν τὴν Γολέταν τοῦ Στολάρχου, διευθυνομένην πρὸς Κέρκυραν. Ἔως μεσημβρίας ὁ ἄνεμος ἦτον ὀλίγον σφοδρὸς· μετέπειτα διερχόμενοι μεταξὺ τῶν νήσων τὸν εἴχομεν μέτριον, ὥστε ἐκινούμεθα μ' ὅλα τὰ πανία. Εἰς τὴν μεταξὺ τῶν εἰρημένων νήσων διάπλευσίν μας, ὑψωσεν ὁ Στολάρχος ἐπὶ τοῦ δίκροτου τὴν Γαλλικὴν σημαίαν, νεύσας διὰ σημείου να ὑψώσουν ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ Στόλου ἀνά μίαν εὐρωπαϊκὴν σημαίαν· ἡμεῖς ὑψώσαμεν τὴν Ἀγγλικήν, διευθυνόμενοι πρὸς Φοινικίαν (Σ). Τὴν 11ην ὥραν ἔκαμεν ὁ Στολάρχος τὸ σημεῖον τοῦ να ἐτοιμασθῇ ὁλος ὁ Στόλος εἰς πόλεμον. Περὶ τὴν 12ην ἐφάνησαν πρὸς τὸν Πεταλᾶ, δύο γολέται μικραὶ, διευθυνόμεναι πρὸς Κεφαλληνίαν. Πλησιάσασα εἰς τὸν Στόλον μας ἔρριψαν ἀνά δύο κανονίας ἐκάστη, καὶ ἐκ τούτου ἐσυμπεράναμεν, ὅτι ἦτον Ἑλληνική. Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Στολάρχος

Εορ. 5η Δευτ. εχει ημεροι και εχρησικη σιμια, και αυτη εγγισασαι ες αυ
τοι εσομαθισαι ες διαξια ημερας ερας, ενταυ ερησ δα ε
μελες του νυκτος και οδωρα του ασημου του. Καθ' οσον
ε διαξια του νυκτος ο αμμος εστι ταχυτος. Πκει και
οδωρα του νυκτος οδωρα του εδωρατου αραξια και εστι ε
Μεσοαγγ. οσον αραξια και ερησ μελ του ερησ οδωρατου.
Του δε ε οδωρα του νυκτος ερησ ο εδωρατος μια φε
ρασαι, δα του οδωρας μεσ εδωρα και εδωρατου και ενα
μεταβια μας, και οδωρα αμμου και εδωρατου.

6η Τριτη. Αναξιοις του Ηλιου, παρατηρησεν τα ερησ σαλονια καθο
σαξιας οδωρα του ναυαρχιδος, και μετ' ολιγον κινουμενος δια
του κενου σεις ε βασιλαδον. Του ες υραν του ερησ
οδωρα του εδωρατου οδωρατου με μια φερασαι οδωρατου του
Βασιλαδου. οσον σιμια του ναυαρχιδου οδωρατου ε ριχα. ταυ
τοχου ε Αμμοιου εινου ε σεις ε βασιλαδον. αρα με δινου
κα σχεσιας μια φερασαι κενου. δα του ριχα του κενου, ορα
η σχεσιας του σαλονια. Μελ του μοιβεια εσομαθ
ρισαι αι σαλονια εινου κενου. αρχισαι να σιμια του
του σαλονια του βασιλαδου, ε οδωρα του αμμοιου οδωρατου
και σαλονια. ο κενου οδωρατου: ε αρχισαι του μεσ ες δια
ξια μιας ερας, και ερησ οδωρατου. Πκει του ερησ ο
δωρα του Αμμοιου οδωρατου οσον ε μια φερα του βασιλαδου
σεις ε δαδου. εραξια σαλονια. και μετ' ολιγον εινου
οδωρατου σεις του κενου. ε εσομαθισαι αμμου
ε οδωρατου, ε ερησ, και ε ε μεγιστοι, ε οδωρατου οδωρατου μια
μεταβιας οδωρατου ερησ εσομαθισαι οδωρατου, ε ερησ
δε ες ερησ σαλονια του. Του ερησ οδωρατου ε ερησ και
οδωρατου και ερησ οδωρατου ερησ ε σομαθισαι του ερησ ες ο
δωρατου, και ερησ οδωρατου αμμου ερησ ε δαδου. ερησ
οδωρατου ε κενου, ερησ, αρα ερησ αμμου, δα ερησ
οδωρατου ε ερησ του σομαθισαι ες ε βασιλαδου, δα του
ερησ οδωρατου αμμου. σιμια ε ερησ ερησ δα

Σεπτέμβρ. 1827

5η Δευτέρ. Συνέχεια — εΐχεν ύψώσει την ελληνικήν σημαίαν, και αύται εγγίσασαι εις αυτόν επεσκέφθησαν εις διάστημα ήμισείας ώρας, εωσότου ήμεις δια τὸ σκότος τῆς νυκτὸς δεν ἴδομεν τὴν ἀπόλυσιν τῶν. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ὁ ἄνεμος ἦτον Γαληνιαῖος. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν ἴδομεν τὸν Στόλαρχον ἀράξαντα κατέναντι τοῦ Μεσολογίου, ὅπου ἀράξαμεν και ήμεις μετὰ τῶν ἄλλων πλοίων. Τὴν 8η 1/2 ὥραν τῆς νυκτὸς ἔστειλεν ὁ Στόλαρχος μίαν φελούκαν, διὰ τῆς ὁποίας μας διέταξε να ετοιμάσωμεν τὴν Σκαμπαβίαν μας, τὴν ὁποίαν ἀμέσως και ήτοιμάσαμεν.

6η Τρίτη. Ανατέλλοντος τοῦ Ἡλίου, παρατηρήσαμεν τὰς τρεῖς Σαλούπας καθοπλισμένας ὀπισθεν τῆς Ναυαρχίδος, και μετ' ὀλίγον κινουμένας διὰ τῶν κουπίων πρὸς τὸ Βασιλάδιον. Τὴν 2ην ὥραν τῆς ἡμέρας ἴδομεν τὸν Στόλαρχον διευθυνθέντα με μίαν φελούκαν εις τὰ περίε τοῦ Βασιλαδίου, ὅπου περιήλθεν ικανὴν ὥραν παρατηρῶν τὰ ριχα ταυτοχρόνως τὸ Ἀτμοκίνητον ἐκινεῖτο πρὸς τὸ Βασιλάδιον· ἀλλὰ μὴ δυναθὲν να πλησιάσῃ μέχρι βολῆς κανονίου διὰ τὴν ριχότητα τῶν νέρων, ἄραξε πλησίον τῶν Σαλούπων. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπροχώρησαν αἱ Σαλούπαι ἕως βολῆν κανονίου· ἀρχισαι να πυροβολοῦν ἐκ διαλειμάτων τὸ Βασιλάδιον, τὸ ὁποῖον ἀντεκανοβόλησεν ὡσαύτως τὰς Σαλούπας· ὁ κανοβολισμὸς διήρκεσεν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἕως διάστημα μιᾶς ὥρας, κι ἔπειτα διεκόπη. Περὶ τὴν 10ην ὥραν ἴδομεν τὸ Ἀτμοκίνητον ἐρχόμενον ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Βασιλαδίου πρὸς τὸ δίκροτον· ἄραξε πλησίον του· και μετ' ὀλίγον ἐκίνησε διευθυνόμενον πρὸς τὴν Ναύπακτον. Τὸ ἠκολούθησεν ἀμέσως τὸ πλοῖον, ὁ Σωτήρ, και ἐν Μίστικον, τὸ ὁποῖον πρὸ τῆς μεσημβρίας ἐρχόμενον ἐνταῦθα ἐπεσκέφθη ἀπὸ τὸ δίκροτον, και ἐστάθη ἕως τότε πλησίον του. Τὴν 11ην διέταξε ὁ Στόλαρχος διὰ σημεῖον να ετοιμασθοῦν ὅλαι αἱ Σκαμπαβίαι τοῦ Στόλου εις πόλεμον, και να διευθυνθοῦν ἀμέσως ὑπὸ τὸ δίκροτον. Ἐτοιμασθεῖσα ἡ ἰδικὴ μας ἐστάλη, ἀλλ' ἐπεστράφη ἀμέσως, διότι ἀνέβαλεν ὁ Στόλαρχος τὴν προσβολὴν εις τὸ Βασιλάδι, διὰ τὴν ἐρχομένην αὐγὴν. Πρὸς τὸ ἔσπερας ἐλάβομεν διὰ

του εως 4ης

6η Τετ. του Μιαούλη μίαν έγγραφον διαταγήν του Στολάρχου, προτρέπουσαν τους Πλοιάρχους, αξιωματικούς, και Ναύτας του Στόλου εις την τελείαν κυρίευσιν του Βασιλαδίου, κατ' αυτόν τον καιρόν, ότι ο έχθρικός Στόλος ἔμεινεν ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν μεσολαβουσῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης, και οἱ Ἕλληνες δύνανται να ὠφεληθοῦν μεγάλως ἀνανεώνοντες τὴν καταπαύσασαν ἐπανάστασίν των¹⁸, και ἐκτείνοντες τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας των, και μάλιστα ἐνῶ αἱ μεσολαβούσαι δυνάμεις θέλουν γενῆ σύμμαχοι μας, ἐὰν ἡ Τουρκία δεν δεχθῆ τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πρόβλημά των. Ἐπὶ τέλους ἡ διαταγή ἐπρόσθεσεν ὅτι ἡ κυρίευσις ὅσον τάχος του Βασιλαδίου, ἦτο κατὰ πολλὰ συμβάλλουσα εις τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐνταῦθα ἐλεύσεως μας, ὅστις εἶναι ἡ καθ' ὅλην τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἀνανέωσις τῆς ἐπαναστάσεως, και ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ὁμοθρήσκων Ἀλβανῶν, οἱ ὁποῖοι εἰσέτι δεν ἐσηκώθησαν εις τὰ ὄπλα.

7η Τετ. Μετὰ τὴν ἀνατολὴν του Ἡλίου ἐκανοβόλησε τὸ Βασιλάδιον τὰς Σαλούπας ἕως 1/4 τῆς ὥρας. αὐταὶ δεν ἀνταποκρίθησαν. Συγχρόνως ἐπαρητηρήσαμεν ἀραγμένα εις τὸ μέσον του Στόλου μας τὸ πλοῖον Σωτήρα, και τὸ Μύστικιον, τὰ ὁποῖα χθὲς τὸ ἐσπέρας ἴδομεν διευθυνόμενα πρὸς τὴν Ναύπακτον ἐνταυτῶ ἐφθασε και τὸ Ἀτμοκίνητον και ἄραξε πρὸς τὸ Βασιλάδιον. Τὴν 2η ὥραν τῆς ἡμέρας αὐτῆς μᾶς ἔστειλεν ὁ Στόλαρχος ἐγγραφον διαταγήν να ἐτοιμάσωμεν τὴν μικρὰν βάρκαν μας ὠπλισμένην και ἐφοδιασμένην ἀπὸ τροφὰς διὰ δύο ἡμέρας, διὰ νὰ ὑπάγη μετὰ τῶν ἄλλων εις στενὸν ἀποκλεισμὸν του Βασιλαδίου. Τὴν ἐτοιμάσαμεν ἀμέσως και τὴν ἐστείλαμεν πρὸς τὸ διορισθὲν μέρος, ὅπου συντροφευμένη μετὰ τῶν λοιπῶν διέκοψαν τὴν μετὰ του Μεσολογγίου συγκοινωνίαν του Βασιλαδίου και τὴν εις αὐτὸ μετακόμισιν του νεροῦ και παντὸς ἄλλου ἀναγκαίου. Περὶ τὴν 3η ὥραν ἀρχισεν ἀπὸ τὰς Σαλούπας και τὸ Ἀτμοκίνητον ὁ κανοβολισμὸς ἐναντίον του Βασιλαδίου, τὸ ὁποῖον και αὐτὸ ἀνταποκρίνετο ἀντιπυροβόλει ἀμοιβαίως, χωρὶς ὅμως ἐπιτυχίαν. Ἰκαναὶ σφαιραὶ διευθυνόμεναι ἐπιτηδεύεις ἀπὸ τὸ Ἀτμοκίνητον ἐπροξένησαν μικρὰν τινὰ βλάβην εις τὸ κανοσοστάσιον.

Σεπτέμβρ. 1827

6η Τρίτη. Συνέχεια —

του Μιαούλη μίαν έγγραφον διαταγήν του Στολάρχου, προτρέπουσαν τους Πλοιάρχους, αξιωματικούς, και Ναύτας του Στόλου εις την τελείαν κυρίευσιν του Βασιλαδίου, κατ' αυτόν τον καιρόν, ότι ο έχθρικός Στόλος ἔμεινεν ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν μεσολαβουσῶν δυνάμεων τῆς Εὐρώπης, και οἱ Ἕλληνες δύνανται να ὠφεληθοῦν μεγάλως ἀνανεώνοντες τὴν καταπαύσασαν ἐπανάστασίν των¹⁸, και ἐκτείνοντες τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας των, και μάλιστα ἐνῶ αἱ μεσολαβούσαι δυνάμεις θέλουν γενῆ σύμμαχοι μας, ἐὰν ἡ Τουρκία δεν δεχθῆ τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πρόβλημά των. Ἐπὶ τέλους ἡ διαταγή ἐπρόσθεσεν ὅτι ἡ κυρίευσις ὅσον τάχος του Βασιλαδίου, ἦτο κατὰ πολλὰ συμβάλλουσα εις τὸν κύριον σκοπὸν τῆς ἐνταῦθα ἐλεύσεως μας, ὅστις εἶναι ἡ καθ' ὅλην τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἀνανέωσις τῆς ἐπαναστάσεως, και ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ὁμοθρήσκων Ἀλβανῶν, οἱ ὁποῖοι εἰσέτι δεν ἐσηκώθησαν εις τὰ ὄπλα.

7η Τετ.

Μετὰ τὴν ἀνατολὴν του Ἡλίου ἐκανοβόλησε τὸ Βασιλάδιον τὰς Σαλούπας ἕως 1/4 τῆς ὥρας· αὐταὶ δεν ἀνταποκρίθησαν. Συγχρόνως ἐπαρητηρήσαμεν ἀραγμένα εις τὸ μέσον του Στόλου μας τὸ πλοῖον Σωτήρα, και τὸ Μύστικιον, τὰ ὁποῖα χθὲς τὸ ἐσπέρας ἴδομεν διευθυνόμενα πρὸς τὴν Ναύπακτον ἐνταυτῶ ἐφθασε και τὸ Ἀτμοκίνητον και ἄραξε πρὸς τὸ Βασιλάδιον. Τὴν 2η ὥραν τῆς ἡμέρας αὐτῆς μᾶς ἔστειλεν ὁ Στόλαρχος ἐγγραφον διαταγήν να ἐτοιμάσωμεν τὴν μικρὰν βάρκαν μας ὠπλισμένην και ἐφοδιασμένην ἀπὸ τροφὰς διὰ δύο ἡμέρας, διὰ νὰ ὑπάγη μετὰ τῶν ἄλλων εις στενὸν ἀποκλεισμὸν του Βασιλαδίου. Τὴν ἐτοιμάσαμεν ἀμέσως και τὴν ἐστείλαμεν πρὸς τὸ διορισθὲν μέρος, ὅπου συντροφευμένη μετὰ τῶν λοιπῶν διέκοψαν τὴν μετὰ του Μεσολογγίου συγκοινωνίαν του Βασιλαδίου και τὴν εις αὐτὸ μετακόμισιν του νεροῦ και παντὸς ἄλλου ἀναγκαίου. Περὶ τὴν 3η ὥραν ἀρχισεν ἀπὸ τὰς Σαλούπας και τὸ Ἀτμοκίνητον ὁ κανοβολισμὸς ἐναντίον του Βασιλαδίου, τὸ ὁποῖον και αὐτὸ ἀνταποκρίνετο ἀντιπυροβόλει ἀμοιβαίως, χωρὶς ὅμως ἐπιτυχίαν. Ἰκαναὶ σφαιραὶ διευθυνόμεναι ἐπιτηδεύεις ἀπὸ τὸ Ἀτμοκίνητον ἐπροξένησαν μικρὰν τινὰ βλάβην εις τὸ κανοσοστάσιον.

18 Ο Λιγνός(1949: 99) μεταγράφει την φράση ως εξής: «ἀνανεώνοντες τὴν κατάστασιν τῆς ἐπαναστάσεώς των».

Μην. εὐοχί' ἔργα.

8η Πέμπτ. χθές γ' τοῖς ἀποστολῶσι τοῦ Βασιλεῦς, ἐπιβραβείως ἡ β' ἡμέρῃ
οὐκ ἔστιν ἐν' ἀποστολῶσι ἡ ἐπιβραβείω, ἀλλὰ διὰ
τὴν ἐπιβραβείω καὶ ἔργα. Δασυοὺς μὲν γαλακτοῦ ἀνέμοι
μυλῆσι τοῦ Ἐχινάδων πύου ἐπιδέσμεθα σπῆρι δυνίῳ ὕδα
καλῶσι τοῦ ἀραγαμέζου, ὅσοι παρατεταμένους δι' ἴδιον
δυνί τοχίον τοῦ ἐβραχίου μέγα καὶ αἴτιον ὄρατον. ὅ-
θεν ἀνεχθίσαντες τοῖς σείσασιν μέσον τοῦ δυνίον ἐπι-
νάδου, ὅσοι ἔχοντες ἄνεμοι γαλακτοῦ κατὰ τὴν ἐπιβραβείω,
καθ' ὅσον τὴν πύου ἐπιβραβείω σπῆρι καὶ ἔπιναδου μὲν
ὄρατα πύου καὶ τὸ δυνίον τοῦ ἀνέμου.

9η Παραδ. σπῆρι δυνί 2ῃ ὕρα ἐπαρατηρήσαντες ἡ τοῖς σπῆρι
ἀραγαμέζου ἔργα καὶ ἐβραχίου. Δαδύοντα διὰ γαλακτο-
μοῦ καὶ μὲν σπῆρι ἀνέμοι σπῆρι τὸ ἀραγαμέζου. Κατὰ τὴν
ἐπιβραβείω ὕρα, καὶ τὴν σπῆρι τοῦ ἀνέμου ἐπιβραβείω.
(Θ.Σ.) ἀράγαμεζο ἀνέμοι τοῦ ἀραγαμέζου ὕρα ἡ πύου.
Ταυτοχρόνως ἴδιον δυνί ἀνέμοι, ἡ ὅσοι ἐπιβραβείω
ἀποστολῶσι τοῦ Βασιλεῦς, ἔχοντες σπῆρι ἔργα ἀπὸ τοῦ
σπῆρι, ἡ βραβείω ἡ βραβείω, ὅδ' ὁ ἐβραχίου ἐπιβραβείω καὶ ἐπι-
βραβείω ὁ ἐβραχίου ἀπὸ τὸ Μεσολλόγιον ἀφίσας μερικὰ χιλιότοια
μὲν Μεσολλόγιον καὶ τὴν ἀποστολῶσι τοῦ Βασιλεῦς, αἰβ' ἡ
ἀνεχθίσαντες ἐπὶ τοῦ ἀνέμου σπῆρι ὄρατα.

10η Σάββατ. εἰς αἰβ' ἀραγαμέζου ἡ τὸ ἴδιον μέρος. κατ' αὐτὴν τὴν
ἡμέραν ἀποστολῶσι ὁ ἀποστολῶσι καὶ τὸν Μιαούλη, ἡ
ἐπιβραβείω σπῆρι, ὅδ' ὁ ἐβραχίου ἐπιβραβείω ἀνέμοι κατὰ αἰβ'
ἀπὸ τὸ ἀποστολῶσι ἐπιβραβείω ἀπὸ τὸ ἔργα παρατεταμένους ἀραγαμέζου
σπῆρι, καὶ ὅσοι τοῦ ἐπιβραβείω ἐπιβραβείω, σπῆρι καὶ
τὸ κατὰ μὲν ἀραγαμέζου, ὅσοι ἀνεχθίσαντες τὸ ἀποστολῶσι
ἡ τὸ ἀποστολῶσι. Τὴν ἡμέραν αἰβ' ἡ ἀποστολῶσι
ἀπὸ τοῦ ἐβραχίου, ἀνεχθίσαντες τὴν σπῆρι ἀπὸ τὸ Μεσολλόγιον

—σελ. 13—

Σεπτέμβρ. 1827

- 8η Πέμπτ. Συνέχεια — χθές εἰς τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Βασιλαδίου, μετεκαλέσθη εἰς τὸ πλοῖον μας διὰ σημείου ἐνῶ ἠτοιμαζόμεθα εἰς ἐκπλευσιν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐστοχάσθη καὶ ἔμεινεν. Διαπλέοντες μὲ γαληνιαῖον ἄνεμον μεταξὺ τῶν Ἐχινάδων Νήσων ἐφθάσαμεν περὶ τὴν 12ῃ ὥραν κατέναντι τοῦ Δραγαμέστου, ὅπου παρατηρήσαντες δὲν ἴδομεν τὴν Γολέτταν τοῦ Στολάρχου, μήτε κανὲν ἄλλο πλοῖον. Ὅθεν ἀκολουθήσαμεν τὸν περίπλου μέσον τῶν δυτικωτέρων Ἐχινάδων, ὅπου εἶχομεν σχεδὸν ἄκραν γαλήνην κατὰ τὸ ἑσπέρας. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐλοξοδρομούσαμεν περὶ τὰς Ἐχινάδας μὲ ὀλίγα πανία διὰ τὸ ἄστατον τοῦ ἀνέμου.
- 9η Παρα. Περὶ τὴν 2ῃν ὥραν ἐπαρατηρήσαμεν εἰς τὸν Πεταλᾶ ἀραγμένον ἐν μέρος τοῦ Στόλου μας· διευθυνόμεθα διὰ λοξοδρομιῶν καὶ μὲ σφοδρὸν ἄνεμον πρὸς τὸ Δραγαμέζι¹⁹ κατὰ τὴν ἐβδόμην ὥραν, διὰ τὴν σφοδρότητα τοῦ ἀνέμου Εὐρονότου (Ο.Σ.) ἀράξαμεν ἀντικρὺ τοῦ Δραγομεζίου ὑπὸ ἓν νησίδιον. Ταυτοχρόνως ἴδομεν τὴν φελούκαν μας, ἡ ὅποια ἦτον εἰς τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Βασιλαδίου, ἐρχομένην πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τὸν Πεταλᾶ, καὶ φθασάσης εἰδοποιήθημεν ὅτι ὁ Στολάρχος ἐδιόρισε νὰ τραβιχθῆ ὁ Στόλος ἀπὸ τὸ Μεσολλόγιον, ἀφίσας μερικὰ λανσόνια μὲ Μεσολλογγίτας διὰ τὸν ἀποκλεισμόν τοῦ Βασιλαδίου· αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν ἐπὶ τοῦ Δικρότου πρὸς ὀλίγον.
- 10η Σάββατ. Εὐρισκόμεθα ἀραγμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος· κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀπελθὼν ὁ Πλοίαρχός μας πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Μιαούλη, εἰδοποιήθη παρ' αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐξερχόμενος κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὸ Νεόκαστρον ἐκτυπήθη ἀπὸ τὰ ἐκεῖσε παραπλέοντα Ἀγγλικά πολεμικά, τὰ ὅποια τοῦ ἐβύθισαν ἐν ἴμβρικιον, συντρίψαντα καὶ τὰ κατάρτια μιᾶς φρεγάτας, ὥστε τὸν ἠνάγκασαν νὰ ὀπισθοδρομήσῃ εἰς τὸ Νεόκαστρον. Τὴν εἶδησιν ταύτην ἔλαβεν ὁ Μιαούλης ἀπὸ τὸν Στολάρχον, ἀναχωροῦντα τὴν προχθές ἀπὸ τὸ Μεσολλόγιον²⁰.

19 Στον Λιγνὸ (1949:101) τὸ τοπωνύμιον ἀπαντᾷ ὡς «Δραγαμέστον».
20 Πιθανὸν ἀπουσιάζει ἡ κατάληξις -ον, καθὼς δὲν ὑπάρχει οὔτε ἡ τελεία μετὰ τὴν λέξι «Μεσολλόγιον».

Μηνί εποχή ήμια

11η Κυριακή. Και κατ' αὐτὴν ἡμέραν ἔβραμεν ἀραγμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος, περιμένοντες τὴν παρουσίαν τοῦ Στολάρχου ἢ διαταγὴν του.

12η Δευτέρα. Πρὸς τὴν 1 1/2 ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἠκούσαμεν πλησίον μας κρότον ἑνὸς κανονίου, καὶ ἀμέσως ἴδομεν ὑψωμένον ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Μισούλη τὸ σύνηθες σημεῖον (...) ἔκπλουν τοῦ στόλου· ἐπήραμεν πάραυτα τὴν ἀγκυραν καὶ ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανία. Ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὰς Ἐχινάδας ἴδομεν λοξοδρομοῦντα τὸν Στολάρχον πρὸς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἀκολουθούμενον ἀπὸ τὴν Γολέταν του· ὁ ἄνεμος Θρασικοζέφυρος (M.) ἔπνεε μετρίως ἀπὸ τὴν 3η ὥραν, καὶ ἐκινούμεθα μ' ὅλα τὰ πανία, πρὸς τὸν δρόμον τοῦ Στολάρχου. Ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν μέχρι δύσεως ἡλίου ἐστέκετο ὁ Στολάρχος ἀκίνητος (ἀλλακάπα) πρὸς τὴν Ἰθάκην. Ἡμεῖς καθὼς καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ πλοῖα τοῦ στόλου, ἐκάμαμεν ὡσαύτως. Περὶ τὴν ἡλίου δύσιν ὑψωσεν τὸ σημεῖον τοῦ ναυαγίου διὰ τοῦ συνηθισμένου σημείου ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν ὁδηγίαν του. Ὅθεν ἀμέσως ἐκινήθημεν ἀκολουθοῦντες τον μ' ὅλα σχεδὸν τὰ πανία, ἔχοντες τὸν ἴδιον τῆς ἡμέρας ἄνεμον· ὁ δὲ Στολάρχος ἔμεινε λοξοδρομῶν κατὰ τὰς Ἐχινάδας ἕως τὸ μεσονύκτιον ὁ ἄνεμος ἦτο γαληνιαῖος ἔκτοτε ἐπεκράτει γαλήνη μέχρι τῆς αὐγῆς.

13η Τρίτη. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς δυτικῆς ἄκρας τῆς Ζακύνθου ἦτον ἄκρα γαλήνη. ἴδομεν περὶ τὴν 1 ὥραν τὸν Μισούλην προσκαλοῦντα διὰ σημείου εἰς τὸ πλοῖον του ὅλους τοὺς Πλοιάρχους τοῦ στόλου· ἀμέσως ὁ Πλοιάρχός μας ὑπῆγε πρὸς αὐτόν, καθὼς καὶ οἱ λοιποί. Ἡ πρόσκλησις αὕτη ἔγινε, διὰ να εἰδοποιηθῶσι οὗτοι, ὅτι ὁ Στολάρχος μετρήσας εἰς τὸν Μισούλην δύο χιλ. τάλληρα διὰ προμήθευσιν τροφῶν τοῦ στόλου, διέταξε να διευθυνθῶμεν εἰς Σῦραν ἢ εἰς Πάρον, ὅπου ἤθελεν ἔλθῃ κατόπιν καὶ ὁ ἴδιος, ἀφοῦ ὑπάγει πρῶτον εἰς πυρπολισμὸν τῆς Πρεβέζης· ὅτι ἐν νέον Ἀτμοκίνητόν μας ἔφθασεν εἰς Ζάκυνθον, καὶ τὸ ὅποιον ἔστειλεν ἐκεῖ τὴν Γολέταν του.

Σεπτέμβρ. 1827

- 11η Κυριακή. Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν εἴμεθα ἀραγμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος, περιμένοντες τὴν παρουσίαν τοῦ Στολάρχου ἢ διαταγὴν του.
- 12η Δευτέρα. Πρὸς τὴν 1 1/2 ὥραν αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἠκούσαμεν πλησίον μας κρότον ἑνὸς κανονίου, καὶ ἀμέσως ἴδομεν ὑψωμένον ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Μισούλη τὸ σύνηθες σημεῖον (...) ἔκπλουν τοῦ στόλου· ἐπήραμεν πάραυτα τὴν ἀγκυραν καὶ ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανία. Ἐξερχόμενοι ἀπὸ τὰς Ἐχινάδας ἴδομεν λοξοδρομοῦντα τὸν Στολάρχον πρὸς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἀκολουθούμενον ἀπὸ τὴν Γολέταν του· ὁ ἄνεμος Θρασικοζέφυρος (M.) ἔπνεε μετρίως ἀπὸ τὴν 3η ὥραν, καὶ ἐκινούμεθα μ' ὅλα τὰ πανία, πρὸς τὸν δρόμον τοῦ Στολάρχου. Ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν μέχρι δύσεως ἡλίου ἐστέκετο ὁ Στολάρχος ἀκίνητος (ἀλλακάπα) πρὸς τὴν Ἰθάκην. Ἡμεῖς καθὼς καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ πλοῖα τοῦ στόλου, ἐκάμαμεν ὡσαύτως. Περὶ τὴν ἡλίου δύσιν ὑψωσεν τὸ σημεῖον τοῦ ναυαγίου διὰ τοῦ συνηθισμένου σημείου ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν ὁδηγίαν του. Ὅθεν ἀμέσως ἐκινήθημεν ἀκολουθοῦντες τον μ' ὅλα σχεδὸν τὰ πανία, ἔχοντες τὸν ἴδιον τῆς ἡμέρας ἄνεμον· ὁ δὲ Στολάρχος ἔμεινε λοξοδρομῶν κατὰ τὰς Ἐχινάδας ἕως τὸ μεσονύκτιον ὁ ἄνεμος ἦτο γαληνιαῖος ἔκτοτε ἐπεκράτει γαλήνη μέχρι τῆς αὐγῆς.
- 13η Τρίτη. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς δυτικῆς ἄκρας τῆς Ζακύνθου ἦτον ἄκρα γαλήνη. ἴδομεν περὶ τὴν 1 ὥραν τὸν Μισούλην προσκαλοῦντα διὰ σημείου εἰς τὸ πλοῖον του ὅλους τοὺς Πλοιάρχους τοῦ στόλου· ἀμέσως ὁ Πλοιάρχός μας ὑπῆγε πρὸς αὐτόν, καθὼς καὶ οἱ λοιποί. Ἡ πρόσκλησις αὕτη ἔγινε, διὰ να εἰδοποιηθῶσι οὗτοι, ὅτι ὁ Στολάρχος μετρήσας εἰς τὸν Μισούλην δύο χιλ. τάλληρα διὰ προμήθευσιν τροφῶν τοῦ στόλου, διέταξε να διευθυνθῶμεν εἰς Σῦραν ἢ εἰς Πάρον, ὅπου ἤθελεν ἔλθῃ κατόπιν καὶ ὁ ἴδιος, ἀφοῦ ὑπάγει πρῶτον εἰς πυρπολισμὸν τῆς Πρεβέζης· ὅτι ἐν νέον Ἀτμοκίνητόν μας ἔφθασεν εἰς Ζάκυνθον, καὶ τὸ ὅποιον ἔστειλεν ἐκεῖ τὴν Γολέταν του.

Σεπτέμβρ. 1827

- 13η Τρίτη. *Συνέχεια* — διὰ να τὸ παραλάβῃ ὅτι ὁ Καποδίστριας θέλει φθάσει μὲ τὸν Ῥωσικὸν Στόλον εἰς διάστημα τὸ πολὺ δέκα ἡμερῶν, καὶ ὅτι ἐξήκοντα πλοῖα τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου ἐξέπλευσαν κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὸ νεόκαστρον πρὸς βορρᾶν παρακολουθούμενα ἀπὸ μερικὰ πολεμικὰ Ἀγγλικά. Καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἡμέραν διευθυνόμεθα μὲ γαληνιαῖον ἄνεμον πρὸς τὸν Εὐρόνοτον. Πρὸς τὸ ἑσπέρας εἴμεθα ἄντικρυ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς Ζακύνθου. Ἡ Νύξ ὅλη παρήλθε μὲ γαλήνη.
- 14η Τετράρῃ²¹. Διεπλόμεν ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ γαληνιαίους ἀνέμους, ἐκ διαλειμμάτων πνέοντας. Τὴν νύκτα ἄλλοτε ἐκινούμεθα ἀπὸ ἀδύνατον τινὰ καὶ ἄστατον ἄνεμον, καὶ ἄλλοτε εἴμεθα εἰς ἀκνησίαν εἰς τὸ μέσον γαλήνης.
- 15η Πέμπτη. Συγχρόνως μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου προσεβλήθημεν ἀπὸ σφοδρὸν ἄνεμον Φοινίκιον (Σ.)²², ὅστις βαθμηδὸν αὐξανε, ὥστε ἠναγκάσθημεν να κινώμεθα μὲ ὀλίγα πανία, ἔχοντες δεμένας δύο τάξεις τρισαρόλια. Ἡ διεύθυνσίς μας πρὸς τὰ πρόσω ἐγένετο μὲ δυσκολοτάτης λοξοδρομίας, διὰ τὴν σφοδρὰν ἐναντιότητα τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης. Πρὸς τὸ ἑσπέρας εἴχομεν πρὸς Ἀπηλιώτην (λ) τὸ ἀκρωτήριον Ματαπά· ὁ ἄνεμος ἐξηκολούθει καθ' ὅλην τὴν νύκτα μὲ τὴν ἴδιαν σφοδρότητα.
- 16η Παρ. Ἔως τὴν 8η ὥραν ἔπνεεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς ἄνεμος μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκλινεν ὀλίγον πρὸς τὸν Καϊκίαν (Γ.λ.), καὶ ἐμετρίασεν ἡ σφοδρότης του· ἐπομένως κατέπεσεν ὁ ἄνεμος βαθμηδόν, καὶ εὐρισκόμεθα πρὸς τὸ ἀκρωτήριον, Ματαπά, πλησιεστέως. Κατὰ τὴν 10η ὥραν ἴδομεν εἰς τὸν ὀρίζοντά μας ἐν Κομβόγιον συνιστάμενον ἀπὸ 10 σχεδὸν εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, καὶ διευθυνόμενον πρὸς Ζέφυρον (Μπον.). Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἴδομεν πλησίον μας ἐν ἑτερον Κομπόγιον συνιστάμενον ἀπὸ 20 περίπου πλοῖα ἐμπορικὰ, καὶ διευθυνόμενον πρὸς λίβαν (Γαρμπήν)· περὶ τὴν 1η ὥραν τῆς νυκτὸς.

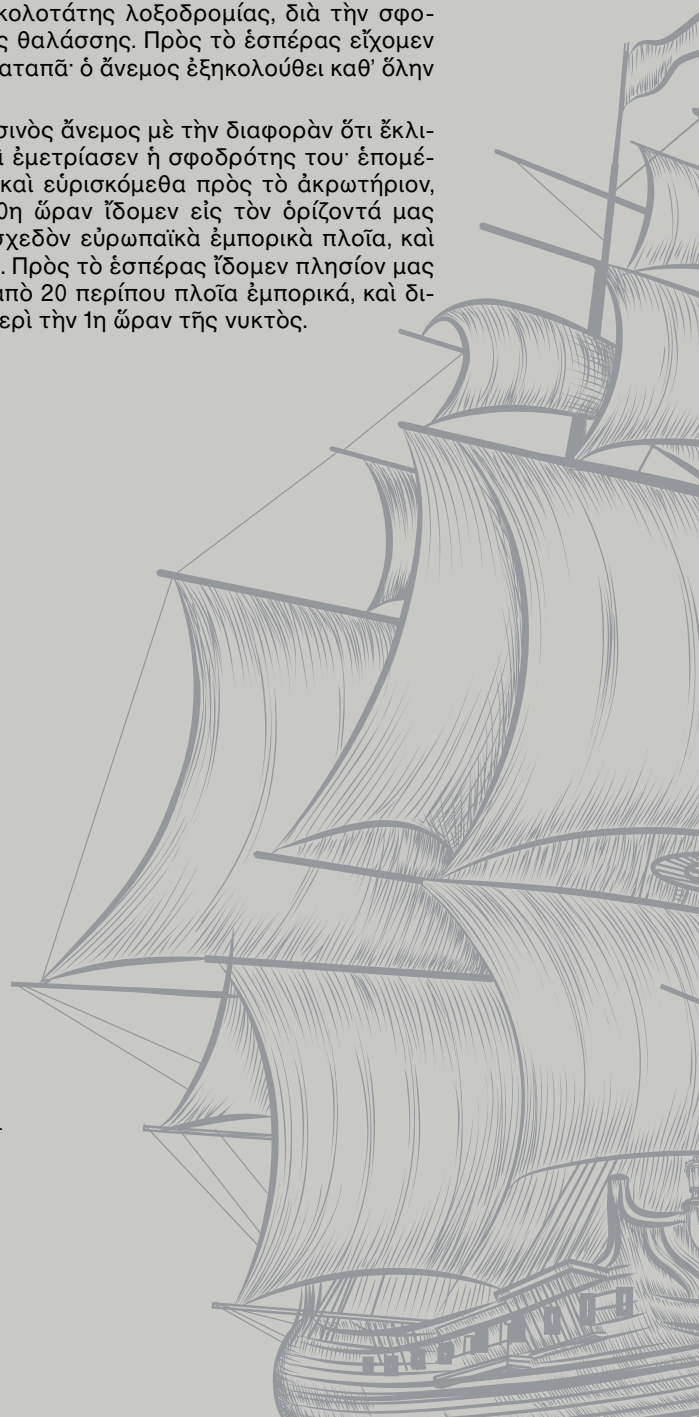
Μπὺ ἐσοχὲ πύργου
 Ἐσπέρ 13. Τετάρ. διὰ να τὸ παραλάβῃ, ὅτι ὁ Καποδίστριας θέλει φθάσει μὲ τὸν Ῥωσικὸν Στόλον εἰς διάστημα τὸ πολὺ δέκα ἡμερῶν. καὶ ὅτι ἐξήκοντα πλοῖα τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου ἐξέπλευσαν κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὸ νεόκαστρον πρὸς βορρᾶν παρακολουθούμενα ἀπὸ μερικὰ πολεμικὰ Ἀγγλικά. Καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἡμέραν διευθυνόμεθα μὲ γαληνιαῖον ἄνεμον πρὸς τὸν Εὐρόνοτον. Πρὸς τὸ ἑσπέρας εἴμεθα ἄντικρυ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς Ζακύνθου. Ἡ Νύξ ὅλη παρήλθε μὲ γαλήνη.

14. Τετάρ. Διεπλόμεν ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ γαληνιαίους ἀνέμους, ἐκ διαλειμμάτων πνέοντας. Τὴν νύκτα ἄλλοτε ἐκινούμεθα ἀπὸ ἀδύνατον τινὰ καὶ ἄστατον ἄνεμον, καὶ ἄλλοτε εἴμεθα εἰς ἀκνησίαν εἰς τὸ μέσον γαλήνης.

15. Πέμπτη. Συγχρόνως μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου προσεβλήθημεν ἀπὸ σφοδρὸν ἄνεμον Φοινίκιον (Σ.)²², ὅστις βαθμηδὸν αὐξανε, ὥστε ἠναγκάσθημεν να κινώμεθα μὲ ὀλίγα πανία, ἔχοντες δεμένας δύο τάξεις τρισαρόλια. Ἡ διεύθυνσίς μας πρὸς τὰ πρόσω ἐγένετο μὲ δυσκολοτάτης λοξοδρομίας, διὰ τὴν σφοδρὰν ἐναντιότητα τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης. Πρὸς τὸ ἑσπέρας εἴχομεν πρὸς Ἀπηλιώτην (λ) τὸ ἀκρωτήριον Ματαπά· ὁ ἄνεμος ἐξηκολούθει καθ' ὅλην τὴν νύκτα μὲ τὴν ἴδιαν σφοδρότητα.

16. Παρ. Ἔως τὴν 8η ὥραν ἔπνεεν ὁ ἴδιος χθεσινὸς ἄνεμος μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκλινεν ὀλίγον πρὸς τὸν Καϊκίαν (Γ.λ.), καὶ ἐμετρίασεν ἡ σφοδρότης του· ἐπομένως κατέπεσεν ὁ ἄνεμος βαθμηδόν, καὶ εὐρισκόμεθα πρὸς τὸ ἀκρωτήριον, Ματαπά, πλησιεστέως. Κατὰ τὴν 10η ὥραν ἴδομεν εἰς τὸν ὀρίζοντά μας ἐν Κομβόγιον συνιστάμενον ἀπὸ 10 σχεδὸν εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, καὶ διευθυνόμενον πρὸς Ζέφυρον (Μπον.). Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἴδομεν πλησίον μας ἐν ἑτερον Κομπόγιον συνιστάμενον ἀπὸ 20 περίπου πλοῖα ἐμπορικὰ, καὶ διευθυνόμενον πρὸς λίβαν (Γαρμπήν)· περὶ τὴν 1η ὥραν τῆς νυκτὸς.

21 Ἡ ἡμέρα «Τετάρτη» στη γραφή του Σαχίνη.
 22 Σύμφωνα με το Λιγνό (1949:103).

Μην. Εσχή ημερα

Σελφ 19. 20. 21. Εξηκολούθει ώσαύτως ή πνοή τοῦ Κεκίου. ὅστις ἀντικείμενος καὶ ὄλων ἐναντίος ὢν, εἰς τὸν σκοπὸν μας, μάς ἠνάγκαζε νὰ προπλέωμεν ὄλην τὴν ἡμέραν διὰ λοξοδρομιῶν. αἱ ὁποῖαι πρὸς τὸ ἑσπέρας μᾶς ἔφερον ὑπὸ τὴν δυτικονότιον πλευρὰν τῆς Ὑδρας ἐν τοσοῦτω καθ' ὅλον τὸν ὀρίζοντά μας ἡ ἀτμοσφαῖρα κατασκοπευθεῖσα, μάς ἐπρομήνυεν σφοδρὸν ἄνεμον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα. Μ' ὄλον τοῦτο διέβη αὐτὴ ὄλη μὲ γαλήνην.

20. Τετ. Ἄσπ. σελί μέχρις ἡ ἑσπέρας ἐξοξοδρομούσαμεν μὲ γαληνιαῖον ἀνεμον. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἀπαντήσαμεν μίαν Γαμπάραν Ἀγγλικὴν πρὸς τὸ (...) διευθυνομένην πρὸς Δυσμὰς ὕψωσε πρώτη τὴν σημαίαν της, καὶ ἀμέσως ὑψώσαμε καὶ ἡμεῖς τὴν ἰδικὴν μας. Πρὸς τὸ ἑσπέρας αἱ λοξοδρομίαι μᾶς ἐπλησίασαν εἰς τὴν Μῆλον. Ἀρχομένης τῆς νυκτὸς ἐπνευσεν ὁ Βορέας μετρίως καὶ ἐξηκολουθήσας ὄλην τὴν νύκτα.

21. Τετ. Ἐπειδὴ τὸ σελί σχεδὸν διὰ τοῦτο ἔλαβεν τὸν ἀνεμὸν πρὸς τὸν ἀνατολικὸν ὄριον, ὁ ἀνεμὸς Θρασικοζέφυρος (M) ἔπνεεν σφοδρῶς, καὶ λοξοδρομοῦντες ἤλθομεν πρὸς τὴν Ἀλικὴν τῆς Νάξου, ὅπου καὶ ἀράξαμεν, μὴ δυνάμενοι διὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀνεμοῦ νὰ υπάγωμεν ἔμπροσθεν τῆς χώρας. Τὴν ἰδίαν ὥραν 4η τῆς ἡμέρας ἐκβῆκεν ὁ Πλοίαρχός μας ἐδῶ πλησίον, καὶ διευθύνθη πεζὸς εἰς τὴν χώραν, ἀπέχουσαν ἐντεῦθεν τρεῖς ὥρας, διὰ νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν Συναγματοάρχην Κ. Οὐρκουχάρτ τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Μιαοῦλην. Περὶ τὴν 6 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν ὁ Πλοίαρχος λαβὼν ἀποκριτικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Συναγματοάρχου πρὸς τὸν Μιαοῦλην, καὶ ἀμέσως ἐσηκώθημεν, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Σύραν, καὶ ἔχοντες τὸν ἴδιον ἀνεμον τῆς ἡμέρας ἐλοξοδρομούσαμεν, μέχρι ἐπιούσης ἡμέρας.

22. Πέμ. Ἐχομεν μέτριον τὸν ἀνεμον Θρασικοζέφυρον, καὶ διὰ λοξοδρομιῶν ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας, τὴν 9η ὥραν, ὅπου εὔρομεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα τοῦ Στόλου μας. Μετὰ τὸ ἀραγμὰ μας ὑπήγεν ὁ Πλοίαρχός μας εἰς τὸν Μιαοῦλην, καὶ ἔδωσε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Οὐρκουχάρτ.

—σελ. 17—

Σεπτέμβρ. 1827

- 19η Δευτέρ. Ἐξηκολούθει ὡσαύτως ἡ πνοή τοῦ Κεκίου, ὅστις ἀντικείμενος καὶ ὄλων ἐναντίος ὢν, εἰς τὸν σκοπὸν μας, μάς ἠνάγκαζε νὰ προπλέωμεν ὄλην τὴν ἡμέραν διὰ λοξοδρομιῶν· αἱ ὁποῖαι πρὸς τὸ ἑσπέρας μᾶς ἔφερον ὑπὸ τὴν δυτικονότιον πλευρὰν τῆς Ὑδρας· ἐν τοσοῦτω καθ' ὅλον τὸν ὀρίζοντά μας ἡ ἀτμοσφαῖρα κατασκοπευθεῖσα, μάς ἐπρομήνυεν σφοδρὸν ἄνεμον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα. Μ' ὄλον τοῦτο διέβη αὐτὴ ὄλη μὲ γαλήνην.
- 20η Τρίτη. Ἀπὸ πρωὶ μέχρις ἑσπέρας ἐλοξοδρομούσαμεν μὲ γαληνιαῖον ἀνεμον. Μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἀπαντήσαμεν μίαν Γαμπάραν Ἀγγλικὴν πρὸς τὸ (...) διευθυνομένην πρὸς Δυσμὰς· ὕψωσε πρώτη τὴν σημαίαν της, καὶ ἀμέσως ὑψώσαμε καὶ ἡμεῖς τὴν ἰδικὴν μας. Πρὸς τὸ ἑσπέρας αἱ λοξοδρομίαι μᾶς ἐπλησίασαν εἰς τὴν Μῆλον. Ἀρχομένης τῆς νυκτὸς ἐπνευσεν ὁ Βορέας μετρίως καὶ ἐξηκολουθήσας ὄλην τὴν νύκτα.
- 21η Τετ. Εἴμεθα τὸ πρωὶ πλησίον τῆς Δυτικῆς πλευρᾶς τῆς νήσου Πάρου· ὁ ἀνεμὸς Θρασικοζέφυρος (M) ἔπνεεν σφοδρῶς, καὶ λοξοδρομοῦντες ἤλθομεν πρὸς τὴν Ἀλικὴν τῆς Νάξου, ὅπου καὶ ἀράξαμεν, μὴ δυνάμενοι διὰ τὸ ἐναντίον τοῦ ἀνεμοῦ νὰ υπάγωμεν ἔμπροσθεν τῆς χώρας. Τὴν ἰδίαν ὥραν 4η τῆς ἡμέρας ἐκβῆκεν ὁ Πλοίαρχός μας ἐδῶ πλησίον, καὶ διευθύνθη πεζὸς εἰς τὴν χώραν, ἀπέχουσαν ἐντεῦθεν τρεῖς ὥρας, διὰ νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν Συναγματοάρχην Κ. Οὐρκουχάρτ τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Μιαοῦλην. Περὶ τὴν 6 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν ὁ Πλοίαρχος λαβὼν ἀποκριτικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Συναγματοάρχου πρὸς τὸν Μιαοῦλην, καὶ ἀμέσως ἐσηκώθημεν, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Σύραν, καὶ ἔχοντες τὸν ἴδιον ἀνεμον τῆς ἡμέρας ἐλοξοδρομούσαμεν, μέχρι ἐπιούσης ἡμέρας.
- 22η Πέμ. Εἴχομεν μέτριον τὸν ἀνεμον Θρασικοζέφυρον, καὶ διὰ λοξοδρομιῶν ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας, τὴν 9η ὥραν, ὅπου εὔρομεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα τοῦ Στόλου μας. Μετὰ τὸ ἀραγμὰ μας ὑπήγεν ὁ Πλοίαρχός μας εἰς τὸν Μιαοῦλην, καὶ ἔδωσε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Οὐρκουχάρτ.

Μην. Εορτή ήρεια.
Στολάρχ. 23η Παρα.

Την α' ώραν της ήμερας έκαμεν ο Μιαούλης το σημειον του να σηκωθῃ εις τα πανία ο Στόλος. Ημεεις, έχοντες κομμένα εις την προλαβούσαν τρικυμίαν της 15 του τρέχοντος τα Μουστάκια της πρώρης, ελάβομεν την άδειαν από τον Μ. δια να μείνωμεν σήμερα ένταυθα προς επιδιόρθωσίν μας· ο Στόλος διευθύνθη εις Νάουσαν της Πάρου, δια να προσμείνη έως την εμφάνισιν του Στολάρχου, και μάλιστα, δια να έμποδισθούν αι ένδεχόμεναι άταξίαι των Ναυτών εις Σύραν.

Σεπτέμβρ. 1827

22η Σάββ.

Θύλας έβημεν αναχωρήσασθαι μετά του δού του γιρλά της Σύρας, έμποδίσασθαι από άκραν γαλήνης, εις έπειρήσασθαι σουί άδύην δια να ένοησώμεν. Μετά του μεσημβρίου σιάναις του λιβός (Γαρ) έκινήθημεν δια να ένοησώμεν. Δια να ένοησώμεν μετ' ούτω τα πανία· άδύηντος ούτως του άλίγιου, ένοησώμεν εις άράξασθαι της Νάουσας μετά του δού του Ηείου, όπου έπειρα ένοησώμεν εις το άνοησώμεν ελάξαι.

23η Παρα.

Την α' ώραν της ήμερας έκαμεν ο Μιαούλης το σημειον του να σηκωθῃ εις τα πανία ο Στόλος. Ημεεις, έχοντες κομμένα εις την προλαβούσαν τρικυμίαν της 15 του τρέχοντος τα Μουστάκια της πρώρης, ελάβομεν την άδειαν από τον Μ. δια να μείνωμεν σήμερα ένταυθα προς επιδιόρθωσίν μας· ο Στόλος διευθύνθη εις Νάουσαν της Πάρου, δια να προσμείνη έως την εμφάνισιν του Στολάρχου, και μάλιστα, δια να έμποδισθούν αι ένδεχόμεναι άταξίαι των Ναυτών εις Σύραν.

24η Σάββ.

Όντες έτοιμοι ν' αναχωρήσωμεν κατ' αυτήν από τον λιμένα της Σύρας έμποδίσθημεν από άκραν γαλήνην, και έπεριμένομεν πνοήν άνέμου δια να έκπλεύσωμεν. Μετά την μεσημβρίαν πνεύσαντος του λιβός (Γαρ) έκινήθημεν διευθυνόμενοι προς την Νάουσαν μ' όλα τα πανία· άσθενοūs δντος του άνέμου, έφθάσαμεν και άράξαμεν εις την Νάουσαν μετά την δύσιν του Ηλίου, όπου εύρομεν άραγμένον και τον έπίλοιπον Στόλον.

25η Κυρί.

Εορτή ο Στολάρχος του δού της Σύρας, και ελάξαι εις τα πανία ο Στόλος. Ημεεις, έχοντες κομμένα εις την προλαβούσαν τρικυμίαν της 15 του τρέχοντος τα Μουστάκια της πρώρης, ελάβομεν την άδειαν από τον Μ. δια να μείνωμεν σήμερα ένταυθα προς επιδιόρθωσίν μας· ο Στόλος διευθύνθη εις Νάουσαν της Πάρου, δια να προσμείνη έως την εμφάνισιν του Στολάρχου, και μάλιστα, δια να έμποδισθούν αι ένδεχόμεναι άταξίαι των Ναυτών εις Σύραν.

25η Κυρι.

Έπειδη ο Στολάρχος εισέτι δεν είχε φανῃ, και ένδέχετο ν' άργοπορήσῃ, και εκ τούτου να προκύψῃ λιποταξία των Ναυτών, μη λαβόντων τον μισθον των δια το ηδη άρξαν άλλο μηνιαιον, ένέκρινεν ο Μιαούλης να διευθυνώμεν εις Πόρον, με την έλπίδα του να εύρωμεν εκεί τον Στολάρχον. Όθεν την α' ώραν αυτής της ήμερας ύψωσε το σημειον της έκπλεύσεως του Στόλου, και άμέσως έξεπλεύσαμεν με άκραν σχεδόν γαλήνην. Περί την 3η ώραν έκινήθημεν με αύραν νοτιαν, ητις διήρκεσε μέχρι της 8. Προς το έσπέρας ειμεθα πλησίον της νοτίας άκρας της Νήσου Σύρας. Κα' όλην την νύκτα έπεκράτει άκρα γαλήνη.

26η Δευτ.

Καθ' όλην την ήμέραν έπεκράτει γαλήνη· εκ διαλειμμάτων πνεύουσα αύρα (...), εκινούμεθα κατ' όλίγον· περι την 4η ώραν έπεσκέφθημεν μίαν Έλληνικήν Γολέταν, έρχομένην από το Μαραθονήσι, και διευθυνομένην προς την Σύραν, από την οποίαν είδοποιήθημεν ότι ο έχθρικός Στόλος εισέτι εύρίσκεται άποκλεισμένος εις το Νεόκαστρον από τα εύρωπαϊκά πλοία. Το έσπέρας ειμεθα προς το δυτικόντιον μέρος της Νήσου Σεριφου· ή Νύξ μας έπρομήνυε τρικυμίαν εξακολούθησιν της Γαλήνης· αυτή τφόντι διήρκεσε μέχρι της αύγης.

26η Τριτ.

Καθ' όλην την ήμέραν έπεκράτει γαλήνη· εκ διαλειμμάτων πνεύουσα αύρα (...), εκινούμεθα κατ' όλίγον· περι την 4η ώραν έπεσκέφθημεν μίαν Έλληνικήν Γολέταν, έρχομένην από το Μαραθονήσι, και διευθυνομένην προς την Σύραν, από την οποίαν είδοποιήθημεν ότι ο έχθρικός Στόλος εισέτι εύρίσκεται άποκλεισμένος εις το Νεόκαστρον από τα εύρωπαϊκά πλοία. Το έσπέρας ειμεθα προς το δυτικόντιον μέρος της Νήσου Σεριφου· ή Νύξ μας έπρομήνυε τρικυμίαν εξακολούθησιν της Γαλήνης· αυτή τφόντι διήρκεσε μέχρι της αύγης.

27η Τρίτη.

Την αύγην ώθούμενοι από γαληνιαιον άνεμον εκινούμεθα μ' όλα τα πανία. Τα περισσότερα πλοία του Στόλου καθώς και ο Μιαούλης ητον οπισθέν μας. Την 9η ώραν έφθάσαμεν εις την είσοδον του λιμένος του Πόρου και περι την 12 άράξαμεν. Εύρόντες εδω και τον Στολάρχον, μετά του νέου Άτμοκινήτου.

27η Τετ.

Καθ' όλην την ήμέραν έπεκράτει γαλήνη· εκ διαλειμμάτων πνεύουσα αύρα (...), εκινούμεθα κατ' όλίγον· περι την 4η ώραν έπεσκέφθημεν μίαν Έλληνικήν Γολέταν, έρχομένην από το Μαραθονήσι, και διευθυνομένην προς την Σύραν, από την οποίαν είδοποιήθημεν ότι ο έχθρικός Στόλος εισέτι εύρίσκεται άποκλεισμένος εις το Νεόκαστρον από τα εύρωπαϊκά πλοία. Το έσπέρας ειμεθα προς το δυτικόντιον μέρος της Νήσου Σεριφου· ή Νύξ μας έπρομήνυε τρικυμίαν εξακολούθησιν της Γαλήνης· αυτή τφόντι διήρκεσε μέχρι της αύγης.

Μην. Εσχατ. ήμερα

1827

3η Δευτ. Ελάβομεν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔγγραφον διαταγῆν τοῦ Στολάρχου, σημειωμένην τῆ 30ῃ Σεπτεμβρίου καὶ διατάττουσαν ἡμᾶς νὰ ἐκπλεύσωμεν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν Ναυάρχου Μιαούλη διὰ τὴν κατὰ τῆς Κρήτης ἐκστρατείαν.

4η Τρίτη. Ἐνῶ εἴμεθα ἔτοιμοι εἰς ἐκπλευσιν, καὶ περιμένομεν νὰ εἰδοποιηθῶμεν τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως, διέταξεν ὁ Στολάρχος τὸν Μιαούλην ν' ἀναβληθῆ ἡ ἐκπλευσίς μας δι' ὀλίγας ἡμέρας, ὅπως ἔμοιχεν.

5η Πέμ. Ἐβράσαμεν τὸν ἄνθρακα καὶ τὸν σιδηρὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα ὑποθέσεως.

8η Σάββ. Κατὰ τὴν 10ῃ ὥραν τῆς ἡμέρας διέταχθημεν προφορικῶς διὰ τοῦ Μιαούλη νὰ ἐκπλεύσωμεν ἀμέσως εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐκστρατείαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διαταγῆς τοῦ 30 Σεπτεμβρίου· πρὸς τὸ ἔσπερας ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Πόρου· μέχρι μεσονυκτίου σχεδὸν εἴχομεν γαλήνην. Μετὰ ταῦτα, πνεύσαντος νοτίου καὶ βοθητικοῦ ἀνέμου, ἐκινούμεθα μ' ὅλα τα πανία, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Σύραν, ὅπου δι' ἀδείας τοῦ Ναυάρχου Μ. ἔμελλεν ὁ Πλοίαρχός μας νὰ μείνῃ ὀλίγας ὥρας πρὸς ἐκτέλεσιν ἀναγκαίας του ὑποθέσεως.

9η Κυρία. Ἐξημερώθημεν μεταξύ Κέας καὶ Θερμιῶν τῶν Νήσων· ἐξηκολούθει ἐλαφρὰ ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου τῆς παρελθούσης νυκτός. Τὴν 8ῃ λοξοδρομοῦντες ἔμπροσθεν τῆς Σύρας ἴδομεν λοξοδρομοῦσαν εἰς τὸ ἴδιον αὐτὸ μέρος μίαν Γαλλικὴν φρεγάταν. Τὴν 9ῃ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας, ὅπου ἐμάθαμεν ὅτι ἐκ τῆς Γαλλικῆς φρεγάτας δικοικουμένης ἀπὸ τὸν Κ. Μπλάνς ἐδόθη διαταγὴ ἔγγραφος εἰς τοὺς Χίους νὰ ἐμποδίσωσι τὴν κατὰ τῆς πατρίδος τῶν κινουμένην ἐκστρατείαν τῶν.

10η Δευτ. Μετὰ τὴν Μεσημβρίαν ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν Σύραν ἔχοντες τὸν ἄνεμον Εὐρον (Σ.λ.)· ἡ ἀτμοσφαῖρα πεπυκνωμένη καὶ ὀμίχλώδης μᾶς ἐπρομήνυε τρικυμίαν· διευθυνόμεθα εἰς Τήνον, διὰ νὰ ἐπισκεφθῆ ὁ Πλοίαρχος μας τὸν υἱὸν τοῦ Δημήτριον ἀσθενοῦντα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἦτον σφοδρός· ἡ θάλασσα κυματώδης, καὶ μ' ὀλίγα πανία ἐλοξοδρομοῦσαμεν ἔμπροσθεν τῆς Τήνου, ἔχοντες δεμένην μίαν τάξιν τριτσαρολίων.

—σελ. 19—

Οκτώβριος. 1827

- 3η Δευτέρ. Ἐλάβομεν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔγγραφον διαταγῆν τοῦ Στολάρχου, σημειωμένην τῆ 30ῃ Σεπτεμβρίου καὶ διατάττουσαν ἡμᾶς νὰ ἐκπλεύσωμεν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν Ναυάρχου Μιαούλη διὰ τὴν κατὰ τῆς Κρήτης ἐκστρατείαν.
- 4η Τρίτη. Ἐνῶ εἴμεθα ἔτοιμοι εἰς ἐκπλευσιν, καὶ περιμένομεν νὰ εἰδοποιηθῶμεν τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως, διέταξεν ὁ Στολάρχος τὸν Μιαούλην ν' ἀναβληθῆ ἡ ἐκπλευσίς μας δι' ὀλίγας ἡμέρας, καὶ οὕτως ἐμποδίσθημεν.
- 5η Πέμ. Ἐβράσαμεν τὸν ἄνθρακα καὶ τὸν σιδηρὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα ὑποθέσεως.
- 6η Πέμ. Ἐβράσαμεν τὸν ἄνθρακα καὶ τὸν σιδηρὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα ὑποθέσεως.
- 7η Πέμ. Ἐβράσαμεν τὸν ἄνθρακα καὶ τὸν σιδηρὸν καὶ τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα ὑποθέσεως.
- 8η Σάββ. Κατὰ τὴν 10ῃ ὥραν τῆς ἡμέρας διέταχθημεν προφορικῶς διὰ τοῦ Μιαούλη νὰ ἐκπλεύσωμεν ἀμέσως εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν ἐκστρατείαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς διαταγῆς τοῦ 30 Σεπτεμβρίου· πρὸς τὸ ἔσπερας ἐξεπλεύσαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Πόρου· μέχρι μεσονυκτίου σχεδὸν εἴχομεν γαλήνην. Μετὰ ταῦτα, πνεύσαντος νοτίου καὶ βοθητικοῦ ἀνέμου, ἐκινούμεθα μ' ὅλα τα πανία, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Σύραν, ὅπου δι' ἀδείας τοῦ Ναυάρχου Μ. ἔμελλεν ὁ Πλοίαρχός μας νὰ μείνῃ ὀλίγας ὥρας πρὸς ἐκτέλεσιν ἀναγκαίας του ὑποθέσεως.
- 9η Κυρία. Ἐξημερώθημεν μεταξύ Κέας καὶ Θερμιῶν τῶν Νήσων· ἐξηκολούθει ἐλαφρὰ ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου τῆς παρελθούσης νυκτός. Τὴν 8ῃ λοξοδρομοῦντες ἔμπροσθεν τῆς Σύρας ἴδομεν λοξοδρομοῦσαν εἰς τὸ ἴδιον αὐτὸ μέρος μίαν Γαλλικὴν φρεγάταν. Τὴν 9ῃ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας, ὅπου ἐμάθαμεν ὅτι ἐκ τῆς Γαλλικῆς φρεγάτας δικοικουμένης ἀπὸ τὸν Κ. Μπλάνς ἐδόθη διαταγὴ ἔγγραφος εἰς τοὺς Χίους νὰ ἐμποδίσωσι τὴν κατὰ τῆς πατρίδος τῶν κινουμένην ἐκστρατείαν τῶν.
- 10η Δευτέρ. Μετὰ τὴν Μεσημβρίαν ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν Σύραν ἔχοντες τὸν ἄνεμον Εὐρον (Σ.λ.)· ἡ ἀτμοσφαῖρα πεπυκνωμένη καὶ ὀμίχλώδης μᾶς ἐπρομήνυε τρικυμίαν· διευθυνόμεθα εἰς Τήνον, διὰ νὰ ἐπισκεφθῆ ὁ Πλοίαρχος μας τὸν υἱὸν τοῦ Δημήτριον ἀσθενοῦντα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἦτον σφοδρός· ἡ θάλασσα κυματώδης, καὶ μ' ὀλίγα πανία ἐλοξοδρομοῦσαμεν ἔμπροσθεν τῆς Τήνου, ἔχοντες δεμένην μίαν τάξιν τριτσαρολίων.

Μηνι έσοχι ήρμα

10η Τετάρτη... πρὸς τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καί μιν ἐν αὐτῇ... ἐπὶ τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...

12η Τετάρτη... Ἐφρημίδην...
ἔπειτα τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...

13η Πέμπτη... Ἐφρημίδην...
ἔπειτα τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...

14η Πέμπτη... Ἐφρημίδην...
ἔπειτα τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...

15η Σάββατο... Ἐφρημίδην...
ἔπειτα τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...
καὶ τὸν ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς τῆς...

Οκτώβριος. 1827

- 11η Τρίτη. Τὸ πρῶν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν χώραν τῆς Τήνου καὶ ἐξηλθεν ὁ Πλοίαρχός μας εἰς αὐτὴν· ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὸν υἶν του ἐπέστρεψε περὶ τὴν δεκάτην ὥραν, καὶ αὐθωρὸν, πνεύσαντος βορείου ἀνέμου, ἐκινήθημεν διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Νάουσαν τῆς Πάρου. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον εἶχομεν ἄκραν γαλήνην.
- 12η Τετάρτη. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Πάρου εἰς γαλήνην. Περὶ τὴν 3η ὥραν ὠθοῦμενοι ἀπὸ αὐραν τινὰ ἐκινούμεθα μ' ὅλα τὰ πανία. Πρὸς τὴν 5η ὥραν ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ναούσης, ὅπου εὕρωμεν καὶ τὰ ἄλλα τρία πλοῖα, τὰ διωρισμένα εἰς ταύτην τὴν ἐκστρατείαν, δηλ. τοῦ Μιαούλη, τοῦ Καπ. Ἀντώνη Κριεζῆ καὶ τοῦ Παναγιώτα. Τὴν αὐτὴν ὥραν ἕν πλοίαριον ἀναχωρήσαν ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου ἦλθεν ὑπὸ τὸ πλοῖον μας φέρον ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τινὸς ἀξιωματικοῦ μερικοῦς τακτικούς στρατιώτας. Ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἀναβὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μᾶς εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ἐκεῖσε Κρήτες ἀπέκλεισαν εἰς τὸ κάστρον τῆς Νάξου τὸν συνταγματάρχην Οὐρκουχάρτ μετὰ τὸ ὑπ' αὐτὸν τακτικὸν τάγμα, πρέπει νὰ υπάγωμεν ἐκεῖ μετὰ τὸ πλοῖον μας πρὸς βοήθειάν του, διότι ὁ Ναύαρχος Μ. ἀνένευσεν εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην. Ἡμεῖς τοῦ ἀποκρίθημεν ὅτι εὐθὺς ὡς μᾶς διατάξη περὶ τούτου ὁ Ναύαρχος προθύμως θέλομεν κινηθῆ· ἀλλ' ἄνευ τῆς συναινέσεώς του δεν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ κάμωμεν, ἐνῶ ἔχομεν ῥήτην διαταγὴν τοῦ Στολάρχου ν' ἀκολουθῶμεν τὴν ὄδηγιαν καὶ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἀπόκρισιν ταύτην ἀνεχώρησεν μετὰ τὸ αὐτὸ πλοίαριον διευθυνόμενος πρὸς τὴν Νάξον.
- 13η Πέμπτη. Περὶ τὴν Μεσημβριαν ἕν πλοίαριον ἐρχόμενον ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Νάξου, τὸ ὅποιον φθάσαν ἐνταῦθα διευθύνθη ὑπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου, φέρον τὸν συνταγματάρχην Οὐρκουχάρτ μετὰ μερικοῦς στρατιώτας τοῦ τάγματός του. Πρὸς τὸ ἑσπέρας μᾶς ἐφέρθησαν διὰ τῆς βάρκας τοῦ Ναυάρχου τέσσαρα ἄσκια μετὰ κρασί, προσφερθέντα δωρεὰν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ναούσης, καθὼς καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τρία πλοῖα ἀπὸ τόσα.
- 14η Πέμπτη. Τὴν δευτέραν ὥραν ἐπροσκάλεσεν ὁ Στολάρχος τὸν Πλοίαρχον μας, καθὼς καὶ τὸν Κ. Ἀντ. Κριεζῆν, διὰ νὰ υπάγη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Νάξον πρὸς καθυσύχασιν τῶν ἐκεῖ ταραχῶν· περὶ τὴν τρίτην ὥραν ἀνεχώρησαν καὶ οἱ τρεῖς μετὰ τὴν φελοῦκαν τοῦ Ναυάρχου.
- 15η Σάββατο. Ἐμάθομεν κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ὅτι ὁ Κ. Δημητρακόπουλος Πάριος ἀνήγγειλε δι' ἐπιστολῆς του εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ναούσης, ὅτι οἱ τρεῖς Στόλοι τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων Ἀγγλ. Γαλλ. καὶ Ῥωσ. κατέκαυσαν ὀλοκλήρως εἰς τὸ Νεόκαστρον τὸν Τουρικὸν Στόλον.

Μην. εωςχ. ημερα.
Οκτωβ. 18 Κυρ.

Ελάβωμεν εωςχ. 18 ημερας 15 ημερας 15 ημερας, βεβαιουσαν
9ημ. παλαιου του εωςχ. εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας. 3 ημερας
αυτου κρητη εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
αυτου 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
συναχθωσι εν τω εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
να μεταφερθωσι εν τω κρητη. Καθ' αυτην ημερα εως 3 ημερας.

—σελ. 21—

Οκτώβριος 1827

17η Δευτε-
ρα

Την 17ην ημεραν ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας

18η Τριτη-

Καθ' αυτην ημεραν ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας

Την 18ην ημεραν ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας

19η Τεταρτη

Την 19ην ημεραν ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας

Την 19ην ημεραν ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας
εωςχ. 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας 15 ημερας

16η Κυρ. Έλαβωμεν επιστολην του Πλοιάρχου μας από Νάξον, βεβαιουσαν την κατά-
καυσιν του έχθρικού Στόλου εις τὸ Νεόκαστρον· και ὅτι οἱ εἰς Νάξον Κρητες
ἐτοιμασθέντες εις τὴν κατὰ τῆς πατρίδος των ἐκστρατείαν ἀνεχώρουν τὴν
αὔριον διὰ τὴν Σαντορίνην, μέρος διωρισμένον νὰ συναχθῶσιν ἐκεῖ ἀπὸ
ἄλλας τὰς Νήσους τῶν Κυκλάδων οἱ Κρητες, και ἐκεῖθεν νὰ μεταφερθῶσιν
εἰς τὴν Κρήτην. Κατ' αὐτὴν ἄραξεν ἐδῶ και ὁ Κ. Μπλάνς.

17η Δευτέρα. Τὴν τρίτην ὥραν ἠκούσαμεν συνεχὴ και ἀλλεπάλληλον κρότον κανονίων
πρὸς τὸ μέρος τῆς Σύρας, ὅπου ἐσυμπεράναμεν ὅτι ἐγένετο εὐχαριστήριος
τελετὴ διὰ τὸν πυρπολισμὸν τοῦ έχθρικοῦ Στόλου.

18η Τρίτη. Κατὰ τὴν πρώτην ὥραν ἐξεπλευσεν ἐντεῦθεν ἡ ὑπὸ τὸν Κ. Blanse Γαλλικὴ
φρεγάτα διευθυνομένη πρὸς τὴν Σύραν. Ταυτοχρόνως ἔφθασεν ἐνταῦθα
ἐμπορικὴ Ἑλληνικὴ Γολέτα ἀπὸ Σύραν, διοικουμένη ἀπὸ τὸν Κ. Ἀναγ. Τρα-
μουντὰν Ὑδραῖον ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐβεβαιώθημεν περιστατομένως τὸν πα-
ντελῆ ἐμπρησμὸν τῶν έχθρικών Στόλων εἰς Νεόκαστρον ὡς ἀκολούθως.

Τὴν 8η τοῦ τρέχοντος ἔβαλον κλήρους οἱ Ναύαρχοι τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-
δος ἠνωμένων τριῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, και ὁ μὲν τῆς Ἀγγλίας Στόλος
ἔλαβε τὸν κλῆρον τοῦ νὰ εἰσέλθῃ νὰ καύσῃ τὸν έχθρικὸν Στόλον εἰς τὸν
λιμένα τοῦ Νεοκάστρου, ὁ δὲ τῆς Γαλλίας τοῦ νὰ προσβάλλῃ τὸ φρούρι-
ον ἐπισπεύδων τὴν κυρίευσιν τούτου, και ὁ τῆς Ῥωσσίας τοῦ νὰ κυριεύσῃ
τὴν νῆσον Σφακτηρίαν. Ὅλα ταῦτα ἐκτελέσθησαν εὐτυχῶς εἰς διάστημα
ἕξ ὥρων, μὲ ὀλίγην τιὰ βλάβην τινῶν ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν πλοίων. Ταῦτα
ἰδοῦσα Πετσιώτικη Γολέτα ἤλθε και ἔδωσεν εἰς Πέτσας τὴν εἰδησιν. Ἐπομέ-
ως ἔφθασαν εἰς Μῆλον και Σύραν διάφοροὶ Ἑλληνες αἰχμάλωτοι, οἱ ὁποῖοι
ἦτον εἰς τὸν ἐμπρησθέντα Τουρκικὸν Στόλον, διηγούμενοι τὰ συμβάντα.
Ὁ ἐμπρησθεὶς Στόλος συνίστατο, ὡς ἦτον, ἀπὸ 129 - διαφόρου μεγέθους
πλοῖα.

Ἀπὸ τὴν ἰδίαν Γολέταν ἐμάθομεν ὅτι χθὲς ἀνεχώρησαν ἀπὸ Σύραν ὁ Στό-
λαρχος Κοχρὰν μὲ τὴν φρεγάταν Ἑλλάς, και μὲ τὴν προλαβόντως συλη-
φθεῖσαν τουρκικὴν Κορβέτταν, διευθυνόμενος εἰς Χίον.

19η Τετάρτη. Τὴν παρελθοῦσαν Νύκτα περὶ τὴν 4η ὥραν ἐπέστρεψεν ἀπὸ Νάξου ὁ Πλοῖ-
αρχός μας μετὰ τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη και τοῦ Κ. Ἀντωνίου Κριεζῆ οἱ ἐκεῖ-
σε Κρητες εἰσέτι δὲν εἶχον ἀναχωρήσει, και ἦτον πιθανότερον νὰ μείνουν
παρὰ νὰ ἐκκινήσωσι διὰ τὴν κατὰ τῆς Νήσου των ἐκστρατείαν. Κατὰ τὴν 11η
ὥραν ἐξεπλεύσαμεν και τὰ 4 πλοῖα, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Νάξον. Τὴν 3η
ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν χώραν τῆς Νάξου λοξοδρομοῦντες, και τότε ἴδομεν
τὸν Μιαούλην προσκαλοῦντα διὰ

10

23η Κυρ. Σοφίον μετ' εσπερας προς θρασικοζέφυρον, έχοντες δεξι τμήτος τριτσαρολίαν
 δεξιόθεν. Η λοξοδρομία μας ὤθησε πρὸς τὸ Ἄκρωτήριον Μαλέα, τὸ ὅποιον
 καὶ εἰς τὸν τῆς παρελθούσης, ἀπαντήσαμεν ἐπὶ τῶν κυμάτων πολλὰ ναυ-
 πηγημένα ξύλα διαφόρου μεγέθους, συντετριμμένα εἰς διάφορα τμήματα,
 τὰ ὅποια ἀναμφιβόλως ἦσαν λείψανα τοῦ εἰς Νεόκαστρον πυρπολιθέντος
 εχθρικοῦ Στόλου. Περί τὸ μεσονύκτιον αἱ λοξοδρομίαι μας ἔφερον πρὸς
 τὴν Παραπόλιν. Τὴν Αὐγὴν διευθυνόμεθα πρὸς τὸν Μαλέα.

24η Δευτ. Ὁ ἄνεμος ἐπεκράτει ὡσαύτως. Ἐλοξοδρομούσαμεν περὶ τὸν Μαλέα καὶ τὰ
 Κύθηρα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, μὴν ἔχοντες καιρὸν μῆτε τὸν ἄνεμον βο-
 ηθητικόν, διὰ τὴν διευθυνθῶμεν πρὸς τὴν Γραμποῦσαν· πρὸς τὸ ἔσπερας
 ἴδομεν πρὸς τὴν βορινὴν ἄκρην τῶν Κυθῆρων μίαν Ἀγγλικὴν φρεγάταν ἐπι-
 σκεφθεῖσαν μίαν Γολέτταν Ἑλληνικὴν· ὅλην τὴν νύκτα, πνέοντος τοῦ ἰδίου
 ἀνέμου, ἐλοξοδρομούσαμεν μεταξύ Κυθῆρων καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα.

25η Τρίτη. Πρωῖθεν, ἐπικρατοῦντος τοῦ ἰδίου ἀνέμου Ἀργέστου / Μπον-Μαίτρος δι-
 ευθύνθημεν δὲ πρὸς τὴν Γραμποῦσαν, ὅπου φθάσαντες ἀράξαμεν περὶ τὴν
 8η ὥραν τῆς ἡμέρας. Αὐθωρὸν εἰσήλθεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου ἡ
 ἐκείσε διευθυντικὴ Ἐπιτροπὴ, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ναυάρχου, ὅπου πα-
 ρευρέθη καὶ ὁ Πλοίαρχός μας. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐζήτησε νὰ μείνωμεν ἐκεῖ
 ἕως τοῦ νὰ συναθῶσιν ἀπὸ Ναύπλιον καὶ ἀπὸ τὰς Νήσους τοῦ Αἰγαίου
 Πελάγους οἱ Κρήτες, διὰ νὰ κινηθῇ ἡ κατὰ τῆς Κρήτης ἐκστρατεία. Ἄλλ'
 ἐπειδὴ ἡ σύναξις τούτων ἔμελλε ν' ἀργήσῃ ἀκόμη ὁ Ναύαρχος ἐνέκρινε ν'
 ἀναχωρήσωμεν τὴν αὐριον διὰ τὸν Πόρον, μὴν ἔχοντες μάλιστα τροφὰς καὶ
 μισθὸν τῶν Ναυτῶν διὰ τὴν περιμένωμεν αὐτοῦ.

26η Τετάρ. Διετάχθημεν ἀπὸ τὸν Ναύαρχον νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Πόρον. Περὶ τὴν 8η
 ὥραν ἐπάραντες ἐξήλθομεν ἀπὸ Γραμποῦσαν, πνέοντος τοῦ ἀνέμου Ἀργέ-
 στου μετ' ἰδίαν σφοδρότητα· καὶ ὁ μὲν Ναύαρχος διευθύνθη διὰ μερικὴν
 τοῦ ὑπόθεσιν εἰς τὰ Κύθηρα, ὡς μας εἶπεν, ἡμεῖς δὲ διευθύναμεν τὸν πλοῦν
 μας, πρὸς τὸν Πόρον. Ὁ Κριεζῆς, ὅστις ἐσηκώθη μετὰ μίαν ὥραν ἔπειτα
 ἀπὸ Γραμποῦσαν, ἐφάνη ἀκολουθῶν τὸν δρόμον τοῦ Ναυάρχου πρὸς τὰ
 Κύθηρα, μ' ὄλον ὅτι ὁ Ναύαρχος τὸν διέταξε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τοῦ
 Πόρου. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἐπεκράτει ὡσαύτως. Τὴν αὐγὴν ἐγα-
 ληνάσεν ὁ ἄνεμος.

Οκτώβριος 1827

23η Κυρ. Συνέχεια — πορήσωμεν πρὸς θρασικοζέφυρον, έχοντες τρεῖς τάξεις τριτσαρολίων
 δεμμένας. Ἡ λοξοδρομία μας ὤθησε πρὸς τὸ Ἄκρωτήριον Μαλέα, τὸ ὅποιον
 καὶ εἰς τὸν τῆς παρελθούσης, ἀπαντήσαμεν ἐπὶ τῶν κυμάτων πολλὰ ναυ-
 πηγημένα ξύλα διαφόρου μεγέθους, συντετριμμένα εἰς διάφορα τμήματα,
 τὰ ὅποια ἀναμφιβόλως ἦσαν λείψανα τοῦ εἰς Νεόκαστρον πυρπολιθέντος
 εχθρικοῦ Στόλου. Περί τὸ μεσονύκτιον αἱ λοξοδρομίαι μας ἔφερον πρὸς
 τὴν Παραπόλιν. Τὴν Αὐγὴν διευθυνόμεθα πρὸς τὸν Μαλέα.

24η Δευτ. Ὁ ἄνεμος ἐπεκράτει ὡσαύτως. Ἐλοξοδρομούσαμεν περὶ τὸν Μαλέα καὶ τὰ
 Κύθηρα καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, μὴν ἔχοντες καιρὸν μῆτε τὸν ἄνεμον βο-
 ηθητικόν, διὰ τὴν διευθυνθῶμεν πρὸς τὴν Γραμποῦσαν· πρὸς τὸ ἔσπερας
 ἴδομεν πρὸς τὴν βορινὴν ἄκρην τῶν Κυθῆρων μίαν Ἀγγλικὴν φρεγάταν ἐπι-
 σκεφθεῖσαν μίαν Γολέτταν Ἑλληνικὴν· ὅλην τὴν νύκτα, πνέοντος τοῦ ἰδίου
 ἀνέμου, ἐλοξοδρομούσαμεν μεταξύ Κυθῆρων καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μαλέα.

25η Τρίτη. Πρωῖθεν, ἐπικρατοῦντος τοῦ ἰδίου ἀνέμου Ἀργέστου / Μπον-Μαίτρος δι-
 ευθύνθημεν δὲ πρὸς τὴν Γραμποῦσαν, ὅπου φθάσαντες ἀράξαμεν περὶ τὴν
 8η ὥραν τῆς ἡμέρας. Αὐθωρὸν εἰσήλθεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου ἡ
 ἐκείσε διευθυντικὴ Ἐπιτροπὴ, πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ναυάρχου, ὅπου πα-
 ρευρέθη καὶ ὁ Πλοίαρχός μας. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐζήτησε νὰ μείνωμεν ἐκεῖ
 ἕως τοῦ νὰ συναθῶσιν ἀπὸ Ναύπλιον καὶ ἀπὸ τὰς Νήσους τοῦ Αἰγαίου
 Πελάγους οἱ Κρήτες, διὰ νὰ κινηθῇ ἡ κατὰ τῆς Κρήτης ἐκστρατεία. Ἄλλ'
 ἐπειδὴ ἡ σύναξις τούτων ἔμελλε ν' ἀργήσῃ ἀκόμη ὁ Ναύαρχος ἐνέκρινε ν'
 ἀναχωρήσωμεν τὴν αὐριον διὰ τὸν Πόρον, μὴν ἔχοντες μάλιστα τροφὰς καὶ
 μισθὸν τῶν Ναυτῶν διὰ τὴν περιμένωμεν αὐτοῦ.

26η Τετάρ. Διετάχθημεν ἀπὸ τὸν Ναύαρχον νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Πόρον. Περὶ τὴν 8η
 ὥραν ἐπάραντες ἐξήλθομεν ἀπὸ Γραμποῦσαν, πνέοντος τοῦ ἀνέμου Ἀργέ-
 στου μετ' ἰδίαν σφοδρότητα· καὶ ὁ μὲν Ναύαρχος διευθύνθη διὰ μερικὴν
 τοῦ ὑπόθεσιν εἰς τὰ Κύθηρα, ὡς μας εἶπεν, ἡμεῖς δὲ διευθύναμεν τὸν πλοῦν
 μας, πρὸς τὸν Πόρον. Ὁ Κριεζῆς, ὅστις ἐσηκώθη μετὰ μίαν ὥραν ἔπειτα
 ἀπὸ Γραμποῦσαν, ἐφάνη ἀκολουθῶν τὸν δρόμον τοῦ Ναυάρχου πρὸς τὰ
 Κύθηρα, μ' ὄλον ὅτι ὁ Ναύαρχος τὸν διέταξε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τοῦ
 Πόρου. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἄνεμος ἐπεκράτει ὡσαύτως. Τὴν αὐγὴν ἐγα-
 ληνάσεν ὁ ἄνεμος.

Μην.	έτος	ήμερα	
Οκτ. 27	1827	Πεμ	<p>Ύψημερώθημεν πλησίον τῆς Παραπόλας εἰς γαλήνην. Περί τὴν 3ῃ ὥραν ἐπε- σκέφθημεν μίαν ὑδραϊκὴν Γολέτταν, φέρουσαν ἀπὸ Ναύπλιον εἰς Γραμποῦσαν στρατιώτας διὰ τὴν κατὰ τῆς Κρήτης ἐκστρατείαν. Τὴν 11ῃ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πόρου. (15)</p>

—σελ. 24—

Οκτώβριος 1827

27η Πεμ. Ύψημερώθημεν πλησίον τῆς Παραπόλας εἰς γαλήνην. Περί τὴν 3ῃ ὥραν ἐπε-
σκέφθημεν μίαν ὑδραϊκὴν Γολέτταν, φέρουσαν ἀπὸ Ναύπλιον εἰς Γραμποῦσαν
στρατιώτας διὰ τὴν κατὰ τῆς Κρήτης ἐκστρατείαν. Τὴν 11ῃ ἐφθάσαμεν εἰς τὸν
λιμένα τοῦ Πόρου.

Ὁ πλοίαρχος
Γ. Σαχίνης²³

²³ Η υπογραφή του Σαχίνη υπάρχει μόνο στη μεταγραφή του Λιγνού και όχι στο πρωτότυπο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΙΝΗΣ

(Ύδρα, 1789 - Αθήνα, 1864)

Ένας από τους ικανότερους πλοiάρχους του ελληνικού ναυτικού κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821. Ήταν γιός του Δημητρίου Κιοσσέ (1759-1808), προεστού της Ύδρας που είχε υπηρετήσει στο τουρκικό ναυτικό και είχε πάρει την προσωνυμία «Σαχίν» ή «Σαίν» (γεράκι) για την ταχύτητα με την οποία διεκπεραιώνει την αλληλογραφία του στόλου. Ο Γεώργιος Σαχίνης είχε εκπαιδευτεί στην Κέρκυρα και είχε επιδοθεί από νεαρή ηλικία στο ναυτικό επάγγελμα. Με την έκρηξη του Αγώνα έσπευσε με το πλοίο «Μιλτιάδης» από τη Σικελία στην Ελλάδα και τάχθηκε στην ναυτική υδραυική δύναμη υπό τον Ανδρέα Μιαούλη. Πήρε μέρος σε όλες τις ναυτικές επιχειρήσεις του Αγώνα και πολλές φορές χρησιμοποιήθηκε από την ελληνική κυβέρνηση, εξαιτίας της γλωσσομάθειάς του (ιταλικά, γαλλικά), στις διαπραγματεύσεις της με τον εχθρικό στόλο ή το στόλο των ξένων Δυνάμεων. Έργο του ήταν ο ναυτικός κώδικας των σινιάλων που χρησιμοποιούσαν οι πολεμικές μοίρες της Ύδρας και των Ψαρών. Ιδιαίτερα αξιομνημόνευτη υπήρξε η δράση του στο Ιόνιο (Σεπτ. - Οκτ. 1821), στον κόλπο του Ναυαρίνου εναντίον του τουρκοαιγυπτιακού στόλου από τον Ιμπραήμ (1825) και τον Μαλιακό κόλπο (1829) συμβάλλοντας έτσι στην αποκατάσταση της ελληνικής κυριαρχίας στην Εύβοια και την ανατολική Στερεά Ελλάδα. Αντιπολιτεύτηκε ωστόσο τον Κυβερνήτη και συμμετέσχε με τους Υδραίους στην κατάληψη του εθνικού στόλου στο Ναύσταθμο του Πόρου (1831). Το 1832 έγινε διοικητής Σύρου και Μυκόνου και αργότερα ορίστηκε αρχηγός της ναυτικής μοίρας του Αιγαίου. Διατέλεσε υπασπιστής του Βασιλιά Όθωνα και διευθυντής του Ναυτικού Διευθυντηρίου Πόρου. Το 1844 πήρε το βαθμό του υποναύαρχου. Συμπολεμιστής του ήταν και ο νεότερος αδελφός του Σταύρος Σαχίνης που βρήκε το θάνατο στη Σφακτηρία κατά τη διάρκεια των επιθέσεων του Ιμπραήμ.

Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό, Εκδοτική Αθηνών Δεκέμβριος, 1983

Εβδή-
καμεν
εἰς τὰ
πάντα

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΩΝ
ΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΎΔΡΑΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ «Ο ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ»

